

HISTORICKÝ ARCHIV

VYDÁVÁ

I. TŘÍDA ČESKÉ AKADEMIE CÍSAŘE FRANTIŠKA JOSEFA

PRO VĚDY, SLOVESNOST A UMĚNÍ V PRAZE

PÉČÍ

HISTORICKÉ KOMMISSÍ PŘI NÍ ZŘÍZENÉ.

ČÍSLO 25.

LISTÁŘ

K DĚJINÁM ŠKOLSTVÍ KUTNOHORSKÉHO.

DOPLŇKY Z LET 1594—1623.

V PRAZE.

NÁKLADEM ČESKÉ AKADEMIE CÍSAŘE FRANTIŠKA JOSEFA
PRO VĚDY, SLOVESNOST A UMĚNÍ.

1905.

LISTÁŘ

K DĚJINÁM ŠKOLSTVÍ KUTNOHORSKÉHO.

DOPLŇKY Z LET 1594—1623.

V ARCHIVĚ KRÁL. MĚSTA KUTNÉ HORY

SHLEDAL A VYPSAL

Prof. OTOKAR HEJNIC.

V PRAZE.

NÁKLADEM ČESKÉ AKADEMIE CÍSAŘE FRANTIŠKA JOSEFA
PRO VĚDY, SLOVESNOST A UMĚNÍ.

1905.

TISKEM ALOISA WIESNERA V PRAZE,
KNIHTISKAŘE ČESKÉ AKADEMIE CÍSAŘE FRANTIŠKA JOSEFA
PRO VĚDY SLOVESNOST A UMĚNÍ.

PŘEDMLUVA.

Jednou z největších důležitostí ve příčině kulturní jest škola a učení v ní. Ona jest obrazem veškerého snažení lidstva a jeho myšlení. Není tedy divu, když badatelé shromažďují zprávy o ní s námahou usilovnou, aby byl získán obraz co možno úplný. Ze snahy té vzniklo mnoho monografií o místních školách. Podrobných spisů sem spadajících nebudu vyčítati, poukazuji jen ku jmenům jich pisatelů: W. W. Tomek, Fr. Zoubek, Jan Šafránek, Zikmund Winter a jiní. Mimo tyto spisy jsou ještě jiné, o dějinách školství jednající, kteréž obsahují listinný material; jsou to listáře. Takový vydal Fr. Dvorský jako »Paměti o školách českých,« vztahující se k školám celé koruny České, Václav Schulz v Časopise Č. Musea snesl ze sbírek listinných hojně školních dokumentů z některých měst a Dr. Vojtěch Nováček pořídil »Listář k dějinám školství Kutnohorského od r. 1520 až do r. 1623.«

Kniha tato jedná o školství jen jediného města a podává tudíž vývoj školní s jednotného hlediště. Jisto jest, že škola byla vždy autonomní a protož ji upravovaly obce podle svých zvláštních potřeb; až později, ku konci XVI. stol., jest pozorovati centralisující směr Kodicillův a Bacháčkův, který čím dál mohutněl.

Při rovnání archivu Kutnohorského často jsem přišel na listinu, které v »Listáři« jsem nenašel a hlavně to byly zprávy obsažené v »Memorabiliích.« Umínil jsem sobě »Listář« doplniti a probral jsem proto systematicky ony knihy memorabilní, jež obsahovaly periodu od r. 1594 až do r. 1623 čili dobu od vzniku nové sv. Jakubské školní budovy až do zahynutí škol nekatolických v Kutné Hoře.

Tím se podařilo velmi mnoho učitelských osob zjistiti, známosti o jich životě prohloubiti, některé údaje osvětliti.

Dále všímal jsem si zpráv, které se sice přímo školy nedotýkají, za to ale nepřímo; jsou to zprávy o knězích spisovatelích, kteří po veliké většině byli též učiteli za svého mládí.

Zápisy ve knihách memorabilních, odkud největší část kusů tuto otištěných je čerpána, psány jsou písmem nadmíru těžko čitelným. Platí to zvláště o zápisech Pavla Litomyšlského a Jana Piscise (= Rybičky?) Vysokomýtského. Písmo prvého sice dosti velké, jest nad míru povrchní, neboť mnohdy tvoří jen klikatou čáru; písmo druhého jest zase velmi drobné, tak že mnohdy jen řadu bodů tvoří. Zápisy tohoto písaře jsou důkladnější a věcnější předešlého. Čitelně píše v té době třetí, nejmladší písař M. Jan Benicius. Když právě na počátku XVII. věku po Litomyšlském v písařství nastoupil Jan Faberius Auštěcký, poněkud se věc polepšila; Faberius však dlouho nepísařil, brzy zemřel a učinil místo Ondřeji Hubkovi či Hubaeovi. Písmo tohoto jest rázovité, čitelné, zápisy důkladné. Pěkné, dosti čitelné rukopisy mají M. Petr Kapo či Kapoun Netovický a M. Melichar Colidius Solnický, kteří takřka současně k službě písařské přistoupili. Onen následoval po Pisciovi, jenž se stal horním hofmistrem, tento po Beniciovi, jemuž bylo svěřeno jiné oddělení správy, tak že po roku 1617 zápisy učiněné rukou Beniciovou jsou v memorabiliích velmi řídké.

Takový byl stav písařů až do r. 1623. Všichni zde vyčtení písaři vzešli ze stavu učitelského, působivše před tím na školách kutnohorských buď u sv. Jakuba neb u sv. Barbory, Hubaea vyjímaje.

Závěrečních úvah z doplněného listáře nečiním, maje za to, že pokud není veškeren material po ruce, dotud nelze spolehlivě stanoviti vývoj Kutnohorských škol.

Laskavé čtenáře prosím, aby posuzovali shovívavě práci podanou, přihlížejíce spíše k snaze samé, nežli k skutečným výsledkům.

V příčině úpravy poznamenávám, že jsem zachoval system p. Dr. Nováčkův a tudíž to, co v hranatých závorkách tištěno jest, v originale není a zde za příčinou srozumitelnosti položeno a doplněno jest. K slovům pochybným, jež v předloze nebylo lze bezpečně přečísti, připojen v závorce otazník; jen několik jich bylo třeba označiti prostě za nečitelná.

Ku konci jest mi milou povinností, vzdáti díky Slavné Akademii císaře Františka Josefa pro vědy, slovesnost a umění za přijetí této sbírky mezi Své publikace, jakož i pánům příznivcům, kteří radou a pomocí svou přispěli k podstatnému zdokonalení díla toho; zejména vřele děkuji slovutnému pánu, panu Dr. Vojtěchu Nováčkovi, řediteli zemského archivu, za laskavé přehlížení konečné korrektury a panu Dr. Kamilu Kroftovi, koncipistovi téhož archivu, za srovnání přepisů s originalem a účinnou pomoc při luštění těžko čitelných míst.

V Kutné Hoře, na den památky sv. Vojtěcha, t. j. 23. dubna 1902.

Prof. ***Otakar Hejnic.***

I.

Děkan žádá šepmistry, aby přejali dvůr v Zibohlavech, určený k vychování kaplanův a školních officialů, za stálý plat 100 kop gr. a obilní i pivní deputát.

(1594 20. dubna. Memorab. fol. 91 p. v. měst. arch. Kutnohorský.)

P. obecní a páni soudcové obesláni a jim oznámena příčina: . . . . . 2.) že byvše páni někdeří za příčinou školy stavení u pana děkana, tu jest zmínku pan děkan učinil a sobě stěžoval, že má špatné opatření, kaplany a officialy že chovati musí a nyní těchto let veliká drahota jest. Obzvláštně pak strany toho dvoru sobě stížnost položil, že nemůže tam pro dalekost cesty dohlédati a sháněti, co se jemu patří. Že žádá pánuov předně, aby páni ten dvuor v Zibohlavách sami ujali k užitku obce, a jemu z toho 100 kop gr. do roka dávali, každého čtvrt leta 25 kop gr. a piva sud za dvě neděle.

Ale poněvadž se tu obecnie věci dotejče, nechtěli jsou páni jemu žádné odpovědi od sebe sami dáti, než sami páni aby to přednesli a k uvážení podali. Protož ty dva artykule, aby před sebe vzali, jich povážili a jaký při tom dotaz podán bude, oznámili.

A vidí se pánuom, poněvadž ovšem ty příčiny od něho předložené sou slušné, že on sám tam nemůže dohlédati a od panství se odtahovati; potom také i to může se povážiti, že jest naděje, že mnohem lép jest toho dvorce se, nežli ta summa jest, ujíti, že by ho prodati mohli; a druhé jest jednati též (?) strany piva.

Po potázání oznámeno od pánův obecních a p. soudcův . . . .:

Strany pana děkana, že ty cesty své považili, nechávají to při uvážení pánův a k tomu se přimlouvají, aby páni ráčili tu cestu, kterou by pan děkan oblíbiti by sobě chtěl a na ni přestati mohl, [nastoupiti] a k tomu povolují, aby místo toho dvoru jemu 100 kop č. se dávalo a 26 sudů piva, vobilí 30 korců, žita 20 korců, ječmena 2 korce, pšenice 4 korce, vovsa 2 korce, však do vůle. O tom jinde šíře psáno v manualu pana Jana (?).

II.

Šepmistři, chtějíce k radě děkana Jakuba Melissea ustanoviti při nové škole sv. Jakubské předním rektorem mistra Augustina Lukana Svídnického, narazili na příkrý odpor university, protože M. Lukan nebyl mistrem akademie Pražské nýbrž Marburské. Jiný důvod odporu byl asi náboženský; rovněž i za třetí reformační snahy Lukánovy a zavádění nových směrů bránilo jeho ustanovení.

(1595 10. ledna. Memorab. fol. 434 et 5. arch. Kutnohorský.)

Pan děkan kn. Jakub Melisseus povolán do raddy a tu mu v známost uvedena odpověď, kterou p. rektor akademie Pražské mistr Marek Bydžovský z Florentyna etc. pánům na žádost jich z strany promovování a konfirmování do nové školy mistra Augustýna Svídnickýho dal; a dožádán, poněvadž jsou páni tý naděje byli, že na svou přátelskou žádost z těch míst pokojný odpovědi dosáhnou — a teď se jinak stalo, — to pak všecko hned při začátku s jeho radú a dobrým zdáním se dálo: protož že páni žádají, aby i nyní, co by dále jmělo předsevzato býti, své dobré zdání oznámil, měl-li by více pan rektor žádostmi těmi vyhledáván v tom býti, — jest se obávati, aby nebyl víc drážděn — či by toho bez všeho do konce zanecháno býti jmělo.

II. Co se tkne leges a ordinem studiorum: Poněvadž jest při uvozování mistra Augustina oznámeno, že jiný sensum bude, to aby publikováno a vůbec čteno [bylo], bez čehož býti nemůže.

Pak sprvu (?) za dne včerejšího, když to sepsáno bylo, od p. rychtáře JMCské k němu se došlo; pak jest-li jest co toho přehlídl, bylo-li by potřeba čeho oppraviti, ujíti nebo přidávati, páni by rádi taky tomu vyrozuměti chtěli.

Proti tomu oznámil [Melisseus]: že jest rád, poněvadž toho slušnou a hodnou příčinu poznal, to učinil a netoliko to, ale něco jinšího pro vzdělání dobrého církve svaté v obci této, jsa tím povinen, učiniti by chtěl.

Z strany toho psaní, že jest se tomu velice divi[l], že tak zazlivé jest. On že prohlédá k tomu, že nedávno ta citací jich kněží učiněná ještě na místě nejní, a nepřátelé o to usilují ustavičně — a na konsistoř s arcibiskupem se vydali, — aby jim škodili.

Rektor s kancléřem konsistoře Pražské jsou jedna ruka a tak v tom sobě napomáhají, aby týto škole naší, jak mohou, při začátku jejím překážku učinili. I protož jest nejlíp a nejpotřebněji, aby akademie v tom spokojena byla. A kdyby akademie měla oslechnuta býti, k tomu že neradí, nebo by tato škola beztoho státi nemohla. Samým rektorem, osobou jednou, škola státi nemůže; musí býti collegae a ti nemohou od jinud než z akademie bráni býti, a kdyby od jinud se stalo, tu akademie musila by býti potupena. A za tím by jiné nezpůsoby šly.

Co se pak akademie tkne, poněvadž jmá svá statuta, proti těm žádného přijmouti nemůže, to jest věc jistá.

Že jsou se pak strany náboženství vyptávali na náboženství (!), ačkoliv to v statutách nejní, však v tom sebe povinně oppatrovali, nebo kdyby od nich byl jiného náboženství promovován, dálo by se na veliké nebezpečenství, tak že by mohli odtud vyzdvíženi a jiní na jejich místa, vzláště Jesuiti, uvedeni býti mohli, poněvadž ti ustavičně na to očekávají. Pročež když s ním o to mluveno bylo, že jsou zde praví křesťané, ani papeženci, ani napoli papeženci a lutherani, katechesis zvláštní že jsou začátek pravého náboženství a trpěni býti na školách mohou; on pak jest-li by co více oznámil a věděl, to by taky mohl svou pilností a bedlivostí činiti.

Z strany professí, že také povinně na tom se zastavují. Slušno, aby nová methodus nebyla uvozována, poněvadž ta [pro] jiné a jiné škody a těžkosti uvozována nikdy býti nemohla a v císař[ských] akademiích nikdež nejní. Jakož co jest spůsobila v Paříži, po které naše akademie první jest, to vědomo jest.

Z něho taky porozuměl, že on rerum methodum uvozovati nechce, než pro vzdělání mládeže, jest-li by kde co obšírného na obtížení mládeže bylo a k tíži býti mohlo, k tomu že by jí knihy náleži[té] oppatřiti chtěl. Protož, kdyby to p. rektorovi a pánům mistrům akademie Pražské v známost uvedeno bylo, naděje se, aby již proti tomu [ne]byli [v] akademii, aby ho přijíti nejměli.

Protož, kdyby byl přijat, měl by i lepší fedruňk od akademie; tak kdyby který kollega nechtěl při něm býti, mohl by hned jiného jmíti, a tak by nejlépe bylo, aby páni ráčili z prostředka svého do akademie vyslati a to na místo postaviti a to spokojiti.

Z strany leges a řádu: Ty leges že se vidí aby netoliko na své discenty, ale na jiné taky beanaty vstáhli, aby oni té mládeži do tehdy každej své právo přináležité akademiím v Němcích i v Šotstvu zachovávali. Ale tyto leges a statuta bez něho, pokudž na místě nebude, s těžkem půjde dobře; protož jest nejpotřebněji, aby to na místě postaveno bylo.

III.

Rada Kutnohorská napomíná školní officialy, aby za příčinou vyzdvížení nové školy sv. Jakubské byl zaveden lepší řád v učení školním, a oni aby byli dbalejšími svých povinností.

(1595 20. září. Memorabil. fol. 369 arch. Kutnohor.)

Officiales školní od Vysokýho povoláni v přítomnosti pana děkana skrze p. primasa a jim předně připomenuto:

Jakož škola při Vysokým kostele za tou příčinou jest s velikejm nákladem obce týto vyzdvížena, aby v ní mládež křesťanská pravé pobožnosti, dobrým mravům a liternímu umění se cvičila, a páni s radou předně p. arciděkana a jiných pánův a přátel svejch na to všelijak obmejšleli a o to [se] starali, aby lepší nějaký řád jak v učení, tak i cvičení dobrým

mravům mimo předešlej způsob do též školy uveden a tam utvrzen býti mohl, k tomu za předního správce poctivej p. M. Augustinus Svídnickej na kommandací týchž pp. přátel svejch, jakožto lidí vznešených a učených obrati a zvoliti ráčili (!). A k tomu již přichází, že on od pana rektora universí při času sv. Havla k tomu správně má dosazen a konfirmován býti.

Podle toho napomenutí, poněvadž on p. M. Augustín proti tomu, aby jeden každý v svých povinnostech a při něm zůstaveni býti nejměli, nejní, aby předešlejch nespůsobův, který se při nich nacházely, se dokonce zhájeli a na jinou cestu nastoupíce, větší bedlivost a pilnost nad povinnostmi svými nežli prvé, tak aby mládež, která se jim svěřuje, hojnější prospěch a zrost v pobožnosti, dobrých a šlechetných mravích a umění literním bráti mohla, drželi a potom sobě představeným správcím se řídili a spravovali, mezi sebou pokojně chovali a příčiny k nějakýmu nedorozumnění a nesjednocení, skrze což by mládež nemohla než poobmeškávána bejti, a páni nad tím nemalou stížnost a žalost jmíti musili, nedávali.

Což když se od nich stane a oni tak dle tohoto napomenutí se chovati budou, tehdy od P. Boha za to hojnýho požehnání a od pánův za svojí práci odměny, v potřebách nastalejch fedruňku a opatření, od jinejch pak lidí dobrýho jména a pochvaly očekávati budou. Jestliže by pak kdy co tak na ňákým nedorozumění mezi nimi býti chtělo a se srovnati v něčem nemohli, to na p. děkana, jakožto předního školy inspektora, budou moci vznésti; on že dále bude věděti, jak to mezi nimi spokojiti.

Připověděli na toto napomenutí pamatovati a tak se podle toho chovati.

IV.

Jan Auštěcký, správce školy sv. Barborské, zve na svatební veselí.

(1596 10. ledna. Memorab. fol. 400 p. v. arch. Kutnohor.)

Johannes Austecius, správce školy sv. Barborské, předvstoupiv přede pány s knězem Janem Thadeem, farářem téhož kostela, předně se skrze něho ohlásil, jakož jest toho oumyslu z vůle a vnuknutí P. Boha v stav sv. manželský vstoupiti, k tomu sobě poctivou pannu Salomenu, zůstalou dceru po někdy Václavu Hubáčkovi, sirotka z správy a ochrany pánův oblíbil a zvolil a na tom tak daleko již kráčel, že dnův těchto veselí svadební má se konati, a tak již povinnosti své, když čas přijde, se shostí. Protož předně pánům, pánům, jakožto svým laskavým ochráncům a kollatorům za všecko, co mu laskavě, pokud zde v jedný i v druhý škole, jak v povinnosti kantora, tak bakalářské zůstával, [prokazovali], s náležitou uctivostí děkuje a toho se všemi jemu možnejmi službami odměňovati [chce, a] žádá, že páni na budoucího půl leta, vědouce o tom jeho předsevzetí, jinýho správce k tý škole sobě vopatřiti ráčí. A poněvadž on již v týto obci zůstati a k ní se přikázati míní, toho taky žádá, aby páni pro poctivost jeho k veselí svadebnímu se propůjčiti a jeho hostmi býti a v tom

jeho v své laskavé paměti a ochraně nyní i na časy budoucí jmíti ráčili. Dána mu odpověď: Z vinše poděkováno a požehnání vinšováno; a co se oumyslu dotýče, že ho pod ochranu přijímají; o propůjčení tak chtí učiniti a jeho chrániti a pro jeho dobrý chování fedrovati; a pro uctění přátel, pro dokázání lásky vědro vína moravského koupiti a po půl korci chleba dá se napéci a k tomu skopec. Naposledy z práce, kterou vedl při cvičení mládeže v 1 i 2 škole, [mu] děkují.

V.

Jan Faberius Auštěcký, bakalář od sv. Barbory zve na veselí a později žádá za službu písařskou.

(1596 24. ledna. Memorab. fol. 80 arch. Kutnohor.)

Jan Auštěcký, bakalář Barborský, zůve na veselí ....*)

(1596 17. července. Memorab. fol. 191 arch. Kutnohor.)

Jan Faberius Auštěcký žádá skrze supplikací za službu písařskou při páních špitalmistřích. Dána mu odpověd skrze p. Zygmunda Kozla: Poněvadž to tak jest, jakž toho v žádosti své dokládá, že jest zde v této obci v jedné i druhé škole dosti dlouhý čas při povinnosti se zdržoval a to veskrz všem pánům jest povědomo, že se vždycky dobře, poctivě a pokojně choval, protož páni k tomu prohlédajíce, tak činí a jemu takový služby, o kterouž stojí, pokudž toliko prázdna bude, [za] namahání dopříti chtí, jsouce té k němu naděje, že se dále podobně pokojně a dobře chovati bude.

VI.

Při obnově rady, jež se stala v pondělí po neděli postní Oculi [Paměti Dačického — Rezkovo vydání II. díl p. 54.] byli voleni školní inspektorové, jak stálí, tak každotýhodní.

(1596 28. března. Memorab. fol. 54 et 54' arch. Kutnohor.)

Páni inspektores do škol:

JMCské p. rychtář, pan primator, p. Pavel Lithomyšský, páni šepmistři oba, pan Zygmund Kozel z Rejzntálu, p. Řehoř Vodička, p. Stanislav Kožešník, p. Pavel Skřivan, p. Václav Kuneš, p. Václav Sixtides, p. Adam Hněvušický, p. Martin Zelenka.

Každotýhodní inspektores: p. Jan Piscis, M. Jan Thaborský,**) p. Jan Hubka,***) p. Martin Kochan z Prachové.†)

---

*) Nedopsáno a vynecháno místo. — **) Benicius. — ***) Jaroměřský, bývalý učitel. — †) Bývalý učitel.

VII.

Šepmistři po stížnosti děkanově na nepravidelné vypláceni platu a dodávání deputátu svolují k tomu, aby dvůr Zibohlavský byl opět ve správu děkanovu puštěn. Mimo to mu rozmnožují pivní deputát. P. Zygmund Kozel z Rejzntálu se uvoluje k vychování kantora při nové škole přispívati ze dvora Pobořského obilím a žádá, aby kantoru byl dáván stálý plat týdenní.

(1596 27. května. Memorab. fol. 1. p. v. arch. Kutnohor.)

Snešení se stalo mezi pány, když vznášel p. rychtář JMCské a p. Zygmund Kozel z Rejzntálu, že pan děkan sobě stěžuje z strany platu, který jemu vychází za oužitek dvoru Zibohlavského, poněvadž plat ten stálý každého čtvrt leta po 50 dolarech mu nečasně, ano i obilí každého půl leta nevychází. Protož že by chtěl od toho ode všeho upustiti, od toho vobilí, který se mu na p. správcí školního dává, aby mu zase dvůr ten Zibohlavský puštěn byl; než pivo, aby tak jak předešle z Lorce mu dáváno bylo.

K tomu se i v to uvoloval, co se kantora dotejče, že jest sem z Žatce se dostal a odtud do týto nový školy vymluven jest, pro poctivost tý nový školy, pak že má jednati s žákovstvem, v tom že se lehčí, že by proti tomu býti nechtěl, aby mu expensí dávati nejměl na faře, aby páni ještě přidávali piva, aby bylo do roka 30 sudův. Protož vedle takového stížení pana děkana, aby vždy příčiny ku pánům, újmu od štědrosti obecní nejměl, na tom zuostáno, aby zase od toho dvoru jemu upuštěno bylo a pivo aby tak, jak předešle mu se dávalo, a na kantora taky aby více 4 sudy piva vycházelo z Lorce.

Item p. Zygmund Kozel se uvoloval, že chce z Pobořského dvoru na téhož kantora na expensí přidávati 2 korce ječmena a 2 korce hrachu; a poněvadž žádnýho štanse bráti a platu nejmá, aby z zbylého peníze jemu vydáváno bylo každý tejden po 2 groších českých.

VIII.

Šepmistři rozmnožují štanc kantorovi Vysokokostelskému do té výše, jak má sv. Barborský.

(1596 29. května. Memorab. fol. 161 arch. Kutnohor.)

Dnešního dne páni z společného snešení to nařiditi ráčili, aby kantorovi Vysoko[ko]stelskému, poněvadž špatnější opatření než Barborský jmá, na každej tejden 3 gr. popeněžnýho dáváno bylo, tak aby svýho »stojícího« platu tak jako Barborský s těmi 2 groši, které se také tehdáž p. Zygmund Kozel z statku Pobořského k těm 3 gr. přidávati uvolil, 5 grošů jměl; a to dobrodiní za tou příčinou mu učiněno, aby povolání svého jak v škole, tak i v kostele pilen byl a mládež v muzice ante studia pomeridiana každodenně v hodinu 17. cvičil.

IX.

Zigmund Kozel z Rejzntálu opovídá řád na zlepšení učení ve školách Kutnohorských s pohrůžkou, že odvolá své nadání z Pobořského dvora, kdyby nebyl proveden.

(1596 2. září. Memorab. fol. 86. arch. Kutnohor.)

. . . . .*)

To jsem udělal pro to, že dobrý řád v škole nařízen bude; posavad se toho dočkati nemohu, aby co jinšího mimo předešlý spůsob bylo a tak učení jich přestavné (?) a daremné jest. Neboť nic jiného se neděje v tý škole, než co se v nedávný dálo; toliko se lekcí čtou, žádných examen ani disputací, čímž by se od jiných škol tato škola dělila. Protož že za to žádá, aby něco lepšího k tomu obráno bylo. Nestane-li se toho, v tom že se ohražuje, že úmysl svůj ten změní a ten dvůr, který s vůlí pánův v Poboři koupil, zase spáčiti a svý peníze sobě shrnouti chce. Můž-li to dáno býti, poněvadž za příčinou lidských spisů**) jsme se sešli, aby to panu děkanovi příno bylo a k tomu dvě neb tři osoby, který tomu rozumějí, přidali, aby to mezi sebou na místě postavili a zařídili, jak by se jmělo díti. On, když to uhlídá, ještě na jiné cesty, jak by mohlo jiným některým nedostatkům spomoženo býti, [přijde].

Pan děkan: Že se tomu rozumí, že k vyzdvížení té školy nové neb stavení příčinu sám pan Zygmund Kozel z vnuknutí Božího dal, a ne proto to stavení vyzdviženo, aby tu daremně stálo, než aby se tam mládež učila a cvičila. Jest tak, že jsou velicí neřádové a žádný přednosti tato škola před jinejmi nejmá. Pan mistr že sobě stejská a naříká, že ty leges nejsou publikovány a tím že se odkládá. Mládež tu přichází, zase odchází; v škole velikej nedostatek, že ani chleba nejmají. Chléb, který se jim dával, pod polovici zmenšen jest.

Žákovstvo k mistru přichází, stejště a naříká; poněvadž pak v jiných obcích školy jsou na jistý počet mládencův nařízeny jsou (!) a chléb se na ně dává, na kterémž mohou přestati, mohlo by to taky zde býti.

Co se osoby jeho tkne, osobou jeho že nejmá nic scházeti, aby vedle předsevzetí, kterýmuž v tomto království nemnoho podobných jest, průchod svůj jmělo, i za to žádá, aby se páni ráčili k tomu přičiniti.

Od pana Zygmunda: Že páni chtí o to promluviti, kteří by k tomu přidáni býti jměli, aby ti lidé v domě farním, anebo kde se bude p. děkanovi líbiti, to předsevzali, tím neodkládajíce.

A na tom jest, co se hrachu obrodilo a ječmene, to všechno tam obrátiti. I jsou obráni k tomu pan rychtář JMCské, p. primator, pan šepmistr starší, p. Václav Syxt ku p. děkanovi.

---

*) V knize memorabilní vynecháno před tímto zápisem půl strany. — **) Viz Paměti Dačického-Rezka, díl II., p. 55.

X.

Volba školních inspektorů.

(1596 21. října. Memorab. fol. 97. p. v. arch. Kutnohor.)

Inspektores do škol nařízeni: P. archiděkan, páni farářové Barborský,*) p. rychtář JMCské, p. primátor, p. Pavel Lithomyšlský, p. Zygmund Kozel, p. Václav Kuneš, p. Václav Sixtides, p. Adam Hněvušický; k nim přidáni: p. Václav Franc, p. Jan Piscis, mistr Jan Benicius, p. Jan Hubka, p. Martin Kochan, p. Václav Kandidus.

XI.

Jakub Aunešovský, kantor sv. Barborský, žádá radu Kutnohorskou, aby mu pí. Anna Mouková za manželku byla dána.

(1596 4. listopadu, Memorab. fol. 242 p. v. arch. Kutnohor.)

Týž bezpochyby žádal za nějaké písařství; zápis sice počat, ale nedokončen.

(1596 25. listopadu. Memorab. fol. 250 p. v. archiv Kutnohor.)

XII.

Z obecního důlu »Požehnání« věnovány 4 kuksy školám a záduším.

(1596 30. listopadu. Memorab. fol. 103 arch. Kutnohor)

Daj Buoh šťastně

Leta páně 1596 v outerý po památce sv. Ondřeje, 30 novembru kverkováni tálové v dole obecním »Požehnání« řečeném na couku Rovenským; stalo se takto: k školám a záduším ze spolka 4 kuksy . . . .

XIII.

Pohřební řád vydán šepmistry a celou obcí na Horách Kutnách z nařízení nejvyššího mincmistra král. Českého pana Fridricha hraběte Šlika z Holejče a Pazounu.

(1597 10. července. Memorab. fol. 80. a 79. arch. Kutnohor.)

Jakož jest nejedna stížnost od lidu obecního netoliko ku pánům šephmistrům a radě zde na Horách Kuttnách, ale i k JMsti nejvyššímu panu mincmejstru se donášela, že by, když p. Bůh koho ze sousedův a obyvatelův zdejších zármutkem navštíviti a buď dítky rodičům, manželům manželky a manželkám manžely nebo i jiné přátely, časem i čeládku jejich prostředkem smrti z tohoto světa povolávati ráčí a od funer neb vypro-

*) Následovalo tu »a Náměstký,« je však škrtnuto.

vázení k hrobu a pohřbívání mrtvých a od zvonění se platí, od žákovstva a zvoníkův, kteříž k uctívání (?) od funer vysíláni bývají, taková placení se nad míru zvyšují a vysazují, takže se chudému a vzláště hornímu lidu velice obstyskuje.

Protož JMst nejvyšší pan mincmistr o tom obvzláštní poručení učiniti ráčil, aby v tom jistej řád a nařízení učiněno bylo, aby ti, kteříž by kdy takovými zármutky navštíveni byli, dále takovým nemírným placením přes možnost svou obtěžováni a více zarmucováni nebyli.

I na takové poručení JMti, aby z budoucího naříkání chudého lidu sešlo a jeden každý, jak se v tom chovati, věděl, před dotčenými pány šephmistry a raddou zde na Horách Kuttnách z bedlivého s pány obecními, soudci i vší obcí uvážení v tom tento řád nařizovati a ustanovovati ráčí.

Řád a nařízení.

Řád a jisté nařízení od pánův šephmistrův, raddy, pánův obecních a pánův soudcův se vší obcí na Horách Kuttnách: co se kněžím, žákovstvu, zvoníkům a hrobníkům od pohřbův platiti jmá.

Od generálního funusu, kteréž by s kázáním aneb jakž se obecně konduktem jmenuje bylo:

Nro 1.	P. archyděkanovi samému od průvodu i od kázání	30 gr.
	a kteří by z pánův farářův domácích na funusu byli,	
	každému od průvodu po	8 gr.
	a kaplanům po	3 gr.
	Žákovstvu:	
	p. officialům k Vysokému	20 gr.
	žákovstvu primánům	7 gr. 3 ϑ
	sekundánům od kříže	5 gr.
	tercianům od veršův	4 gr.
	p. officialům k sv. Barboře	15 gr.
	primánům	6 gr.
	sekundánům od kříže	4 gr.
	tertiánům od veršův	3 gr.

Zvoníkům od zvonění:

Nro 2.	K Vysokému od Vorla k záduší	30 gr.
	zvoníku s pulsanty	15 gr.
	k sv. Barboře zvoníku s pulsanty	18 gr.
	k Náměti zvoníku s pulsanty	15 gr.

Nro 3.	Od generálního funusu, když by kázání aneb konduktu nebylo, a všemi zvony se zvonilo.	
	P. archyděkanu	8 gr. č.
	p. farářům, kteříž by z domácích na funus byli, po	4 gr.
	kaplanům po	2 gr.

Nro 3.	p. officialům k Vysokýmu	10 gr.
	primánům	4 gr.
	sekundánům od kříže	3 gr.
	tertiánům od veršů	3 gr.
	K sv. Barboře p. officialům	7½ gr.
	primánům	3 gr.
	sekundánům od kříže	2 gr.
	tertianům od veršů	3 gr.

Zvoníkům:

Nro 4.	A když se zvoní a kázání nejní, zvoní-li se Vorlem u Vysokýho, k záduší od Vorla	30 gr.
	a od zvonění zvoníku s pulsanty	12 gr.
	k sv. Barboře	16 gr.
	k Náměti	12 gr.
	(toto zůstává)	

Nro 5. Však přes to chtěl-li by kdo p. archyděkanu obvzláštně aneb komu jinému co více z dobré vůle své učiniti, to při vůli jednokaždého zůstaň.

Nro 6.	Od obyčejného funusu, kdyby velkými zvony zvoněno nebylo,	
	panu faráři, který by byl na funus	2 gr.
	kaplanu	1 gr.
	p. officialům, z které by školy žákovstvo na funus šlo	3 gr.
	žákovstvu všeho ze spolka	5 gr. č.
	a bylo-li by veršem zpívání, od těch obzvláštně	2 gr.

Nro 7.	Zvoníkům k Vysokýmu toliko	6 gr.
	k sv. Barboře	8 gr.
	k Náměti	6 gr.

Nro 8. Však co se chudých dotejče, kteříž by ani s to býti nemohli, — jestli by jim darmo poslouženo býti nemohlo — tehdy co přijda který chudý do školy o funus, od toho [což by] níže toho, což nadepsáno, smluvil a dá, na tom aby přestáno bylo.

Nro 9. Tím spůsobem i vod zvonění, jak kdo pod to níže smluviti moci bude, při tom aby bez obtížnosti chudých zůstávalo.

Nro 10.	Hrobníkům v mrazy a v zimě od velkého hrobu nejmíně	15 gr.
	od prostředního a malého nejvýše	10 gr.
	jiných časův, když mrazův není, od velkého hrobu	10 gr.
	od malého a prostředního hrobu	6 gr

Však co se bohatších dotejče, v tom ve všem, bude-li také jemu kdo chtíti co více, jak již vejš připomenuto, sám od sebe z dobré vůle své učiniti, toho se každému při jeho vůli svobodné zůstavuje. Však toto při tom se obvzláštně vymiňuje, jest-li by p. Bůh kdy strojící (?) ránu mo-

rovou připustiti ráčil, tak že by lidé zhusta odcházeli, tu na to toto vyměření se vstahovati nemá, ale tu jedenkaždý podle možnosti své platiti bude. Co se chudejch lidí tkne ještě podle nížeji (!) aby přijímáni byli, jak kdo sám může.

XIV.

Šepmistři s radou širší jednají s kněžstvem kutnohorským o pohřebním řádu a o novém školním správci.

(1597, 29. července Memorab. fol. 117—120 arch. Kutnohor.)

Pan archiděkan od Vysokýho a páni farářové od sv. Barbory a Náměti povoláni, a za jakou příčinou jsou sem vobesláni, příčina ta oznámena skrze p. primasa Pavla Litomyšlského: Předně J. Mt. a pp. šephmistři a p. spoluradní, že jste sem v toto místo přijíti ráčili, páni Vám děkují. Jaká příčina toho obeslání Vám se oznámí:

I. příčina. Některé sou artykule předloženy, jaká by byla potřeba u týto obce napravení, kteréž v týto obci nastávají .....*) Jest nám také od J. Mti nejvyššího p. mincmejstra kr. Českého artykul podán z strany funer. Vo to aby s vámi rozmluveno bylo a na mírnosti od takových funer, poněvadž zde lid potřebný jest, bráno bylo, pak aby nějaký řád nařízen býti mohl, jest sepsáno, co by se p. farářům a žákovstvu dávati mělo. Páni jsou tý naděje, že strany toho artykule v dobrém srozumnění se pány zůstávati budou a jisté snešení také učiní.

Proti tomu od p. archiděkana oznámeno: Poněvadž jim potřebá jest vo to rozmluviti, protož že za to žádají, aby se jim toho přálo; i vystoupili.

A potom mluveno dále vstoupivše zase: Co se tohoto našeho povolání dotejče, to jsme rádi učinili a Vám od pána Boha, jakožto zřízené vrchnosti [aby] svý svatý požehnání dáti ráčil, [přejeme]. Co se těch artykulův dotýče, vo to jsme mezi sebou rozmluvili .....*)

Co se srozumění toho dobrýho dotýče strany funer, z našeho obecného snešení to vám v moc dáváme a nám nenáleží to vyměřovati, poněvadž prodavači nejsme, než podle povinnosti naší a povolání jednomu každému v tom posloužiti jsme povinni; ano i v tom se ohlašujeme: kdyby kdo tak potřebný byl, jakž to i těm lidem, kteří křtu potřebují, darmo posloužiti rádi chceme.

Však, co se žákovstva dotýče, když se všemi zvony zvoní, aby jim více dáváno a když ne všemi, také, což náleží, odvozováno pokojně bylo. Protož žádáme, že taky nad žákovstvem ruku ochrannou držeti ráčíte.

To jsme mezi sebou jměli a což jste tak k nám promluvili, na to odpověd svou dáváme .....*)

Potom od p. primatora jim domluveno: .....*)

*) Následující zápisy netýkají se škol.

A co se funer dotejče, že v tom se tak pronášeti (?) a s lidmi narovnávati chcete a ne s kupectvím zacházeti, páni jsou toho vděčni. Protož jaké by sepsání a ten řád ustanoven byl, vám bude přečten, a tak jest čteno.

Dále od p. primatora promluveno jest: P. Janovi Piscisovi psaní učiněno strany správce předního, školního a poněvadž to skrze Laurentiusa Crudimea jednáno bylo, aby učeného muže povolal.

Pak jest sem vypraven nějakej M. Ioanes Greylichius a poněvadž nyní pospolu jste, bylo by dobře, abyšte p. arciděkane s ním promluvili; kterýž tak učiniti a s ním že promluviti chce.

XV.

Šepmistři povolují Janovi, aby předměstská děvčátka učiti směl.

(1597, 27. srpna. Memorab. fol. 129 p. v. arch. Kutnohor.)

Jan, kantor předměstský, povolán a tu jemu oznámeno, že p. děkan a kn. Petr*) pánům zprávu učinili, kterak on se v učení mládeže dal. A poněvadž jedenkaždý, kdož tak jakou živnost zde při této obci provozovati chce, jeden každý pánův šepmistrův za to, aby živnosti se jemu přálo, žádá, protož proč jest se toho bez dovolení pánův dopustil, poněvadž zde při této obci dvě školy vejsadní k cvičení mládeže jsou, aby se toho spravil.

Proti tomu podal na spisu odpověd, žádaje, poněvadž se toho z nerozumu dopustil, aby páni jemu toho, aby děvčátka učiti mohl, té živnosti zde přáli.

Povoleno jemu toho na ten spůsob, aby se pokojně choval, jen děvčátka učil a do chrámu Páně se často k službám Božím nacházeti dával. Však jestli by se tak nezachoval a vobzvláště pacholata učil, tehdy že jemu páni tu živnost zase zapověděti ráčí.

XVI.

Po smrti rektora mistra Lukana bylo v radě jednáno o jeho nástupce a bylo uvažováno o mistru J. Ursínovi z Meziříče. Pro některé příčiny bylo od něho ustoupeno a volen mistr Laurin Sarkander, správce školy chrudimské. Protože p. Zygmund Kozel však stál na tom, aby i Ursín byl do Hory zváben a učinil návrhy, jakými by toho účele bylo dosaženo, bylo k návrhům v zásadě přistoupeno, ale uzavření odloženo pro nepřítomnost cís. rychtáře i primasa.

(1597, 24. září. Memorab. fol. 175 p. v. arch. Kutnohor.)

P. děkan a kněz Václav barborský předstoupivše do raddy před pány, vinš náležitý učinili, příčinu předvstoupení oznámili tu, že p. Zygmund Kozel včerejšího dne před nimi se ohlásil, poněvadž po smrti M. Augu-

*) Farář Námětský Petr Johannides Košetický.

stina škola zdejší přední, čím dále k snížení přichází a počet mládencův se zmenšuje a tak, nebude-li táž škola hodným správcím opatřena, jest se obávati, aby čím dále [více neklesala], pánům pak i na to jest mysliti, aby poctivýho jména, které jsou sobě netoliko v tomto království, ale i v jiných zemích skrze vyzdvížení též školy předešle spůsobili, nezmrhali, nýbrž je sobě čím dále vždy více [rozmnožovali] o to se starajíce, aby k spravování jí muž hodný a učený zjednán býti mohl. O čež ačkoliv posavad dosti práce a starosti, — spolu s nimi pan Zygmund, — jmíti a o to se všelijak snažiti ráčili, aby M. Jana Ursína z Mezeříče sem dosáhnouti mohli: však potom některejmi příčinami — zvláště pro akademii pražskou, že by ta sem ho, jakožto ženatýho a toho, kterýž oudem jejím není, proti svým privilegiím dosaditi a konfirmovati nemohla, a skrze to obec tato obávala se velikýho koštu a outrat na něho, manželku a čeládku jeho, — se v tom rozmysliti a rozpáčiti a od osoby jeho upustivše M. Lauryna, správce školy [v] Chrudimi, na místo jeho zvoliti a obrati, jemu vokací dáti, i u vrchnosti o něho [se] starati ráčili.

Z kteréhožto odpovědi a příčin v ní, proč by toho k sobě na ten čas přijíti nemohl, předložených, jest rozuměti, že mu se odtud sem nechce. Že on p. Z. K[ozel] srozumívaje tomu po jistejch příčinách, že by M. J. Ursín sem se rád obrátiti, tak jakž skrze některý učený muže v tom se zdaleka pronáší, a paní kollatorkyni svou, že by mu v tom překážky nečinila, spokojiti chtěl, ten prostředek k dosažení jeho sem do týto obce nachází, totiž, aby on, jakž by se sem dostal, hned sousedem učiněn, tak jakž by mu on za svý vlastní peníze dům blízko fary a školy koupiti chtěl, byl, a tak pod jménem a titulem inspektora touž školu spravoval, kudyž nebylo by se potřebí žádnýho nebezpečenství od vrchnosti neb akademie obávati.

A aby páni se nedomnívali, že by od obce nějaký velký pomoci na vychování jeho žádal, sám mu plat dávati i to, odkud by mu stále vycházel, opatřiti chce; toliko aby od obce to, co předešlému onoho, M. Augustinovi L[ukanovi] [se] dávalo, vycházelo, jakož pak také naději mají, že on pan Zyg. Kozel nepomine sám oumyslu svýho v tom a co se tuto od nich z strany toho prostředku oznamuje, před pány obšírněji oznámiti. Kterejžto oumysl jeho i také prostředek dobrej k tomu býti poznávajíce, toho před pány tajiti nemohli, poněvadž páni p. za to žádají, aby, poněvadž tu cti a slávy Boží a vzdělání obecního dobrého a počestnosti této slavné obce dotejče, aby se v té příčině pro Boha i budoucí ňákýho nebezpečenství opovážili, a k podání jeho přistoupili a spolu s ním ten prostředek k dosažení ho oblíbili a toho (!) všelijak napomáhali. Oni že Pána Boha srdečně za to chtí prositi, aby tomu žehnal a obec tuto chránil. Odloženo toho pro nepřítomnost p. rychtáře JMCské a pana primasa.

XVII.

Jednání v radě a snesení konečné o návrzích Z. Kozla z Rejzntálu ve příčině povolání M. Jana Ursína na školu sv. Jakubskou v K. H.

(1597, 8. října. Memorab. fol. 184 p. v. 185.)

Páni obecní a soudcové povoláni za nížepsanými příčinami : . . . . . . 2) dnův pominulých p. Zygmund Kozel pánům do raddy dva spisy podal, a v prvním pánům toho k uvážení podává, poněvadž z odpovědi M. Laurentia Chrudimského, kterou na vokací dává, tomu vyrozumněno jest, že nemá oumyslu se z Chrudimě hnouti, s raddou a zdáním pp. přátel ten prostředek [aby byl] k tomu z strany dosažení sem M. Jana Ursína obrán, že by mu zde zakoupení učiniti [chtěl], tak aby, jakž by se sem dostal, za souseda přijat byl a tak pod jmenem souseda a inspektora tu školu spravoval, a k tomu aby přistoupeno bylo, žádá, tak jakž i pan děkan a faráři zdejší dnův pominulých předstoupivše přede pány dle p. Zygmunda k tomu se, aby ten oumysl a předsevzetí jeho přijato a schváleno bylo, se přimlouvali . . . .

Těch artykulův aby povážíce svý dobrý zdání, jak by ty věci na místo postaveny býti mohly, oznámili.

I vyžádavše sobě potazu zdání své oznámili: . . . . .

Na 2hý pak artykul z strany p. mistra Ursína, poněvadž by on sem nemohl s vůlí a povolením akademie dosažen býti, a jeho bez akademie sem vzíti nebyla by věc bezpečná, a k tomu to přistupuje, že jsa on člověk věkem sešlý, jestli že by neměl zde takovýho, jako jinde má [a] může míti, opatření, s který tato obec v nynějších těžkostech s těžkostí by býti mohla, že by potom snad na to přijíti musilo, že by s posměchem s manželkou a dítkami odsud odbyt by býti musil.

A jiný mnohý příčiny a nedostatky jsou tomu na překážku a v tom jim nemalý rozmyšlení činí, a protož se jim vidí, [aby] jiný mládenec, který by se akademií spravoval, k tomu obrán byl s raddou a pomocí pp. přímluvčích . . . .

XVIII.

M. Sarkander odpovídá šepmistrům, že nesouhlasí s jich návrhy o správě škol a rovněž ne s navrženou látkou učebnou. Zmiňuje se dále o vadách v opatření officialů na faře. Konečně dává vyhybavou odpověď, zda příjme rektorství, a stěžuje si na mládež vůbec.

(Chrudim, 1598, 12. ledna. Orig. v měst. arch. Kutnohorském č. 5280.)

Službu svú vzkazuji slovutné a vzáctné poctivosti páni šephmistři a páni radní na Horách Kuttnách, téhož zdraví a v něm jiného všeho dobrého i tento již nastalej rok štastnej a ve všem podařilej V. Mstem od Pána Boha vinšujíc věrně rád přeji.

Porozumívám z psaní V. Mstí, kteréž jste mi v nově na relací pana Jana Piscisa, písaře radního, učiniti ráčili, že některým mým výminkám a podáním povolovati ráčíte. Však ne ve všem zouplna, poněvadž ani správce školy Barborské, ani žákovstvo mnou se spravovati a mně zavázáni býti nemají, abych je ani přijímati, ani nimiž vládnouti nemohl, z čehož by veliká roztržitost a časté nesnáze přicházeti musely. K tomu z strany leges školních žádná zmínka se nečiní, ani o řádu v lekcích ustanoveném, mohl-li bych já ten změniti a některy leges zjinačiti, čili nic.

Neb bych já na tom řádu přestati nechtěl, ani všech vydaných leges přijíti nemohl, pro mnohý jak v těch tak v vonom veliký a makavý nedostatky, což jsem mohl z řeči p. Jana Piscisa porozuměti.

Nad to vejš, kolik by se officialů opatřiti mělo, nic se neoznamuje; zvláště kdyby měl správce školy Barborský svý lectiones ordinarias in classibus školy Vysokokostelský míti, mohlo-li by přestáno býti toliko na pěti, abych sobě připojil pana bakaláře za collegu a k němu aby byl přidán p. správce Barborskej, potom kantora a dva sukcentory, a, vidělo-li by se, šestýho kustoše aneb lokáta, který by česky a německy uměl, pro cvičení mládeže české v němčině a v psaní, tak jakž se to v škole Jihlavské a Mezřičské za p. mistra Ursína, praeceptora mýho, zachovávalo. O kterýchžto všech věcech vejš jmenovaných v tomto psaní nic se nenachází.

Ano i to V. Mstem důvěrně mohu oznámiti, že páni officiales Vysokokostelští nejednou sobě před mnohými velice stěžovali a naříkali, kterak by se jim veliké skrácení na faře dálo a ubližovalo, takže ani p. collega, ani p. kantor za dlouhý čas na faru k stolu nechodili. Což jestli že jest tak, jistě že by i to mně s mejmi nemálo rozpakovati mohlo, abychom ještě k pracím našim turbováni a skormucováni býti měli. Pro kteréžto příčiny žádné odpovědi místné po tomto poslu naschválním na ten čas dáti nemohu. A v pravdě mělo-li by potom na mne naříkáno býti, jako bych p. mistra Jana Hubecia odtud vytiskl, raději k tý správě nepřistoupím, nežli bych měl v takovou zlou pověst vydán býti. Jáť mu toho srdečně rád přeji a hned zhola o to nestojím; nechť mu se správa tý školy dostatečně poručí, poněvadž ho sobě oblibovati ráčíte, není potřebí, aby nad něho jiný tam povolán býti měl.

K tomu i to před V. Mstmi tajiti nemohu, že jsem umínil, dáleji v těch školách nepracovati a to pro velikou nevděčnost a nešlechetnost nynější mládeže, s kterouž sobě každý dobrý velice náramně hořekovati a stejskati musí.

V čemž ve všem V. Mstí úctivě žádám, že mně na zlou stranu vykládati neráčíte. A sám Pán Bůh s námi. Datum v městě Chrudimi v pondělí po třech Králích letha Páně etc. 98.

M. Laurencius Sarkander Falkenberský,
správce školy Chrudimské.

[Na rubu:]

Slovutné a vzáctné poctivosti pánům šephmistrům a radě na Horách Kutnách etc., pánům mně laskavě příznivým k dodání.

[Regest současný]: Odpověď p. M. Laurencia Sarkandra z Chrudimě o správu školy k Vysokýmu. 1598 Nro 1°.

XIX.

M. Jan Benicius Táborský, bývalý správce školní u Vysokého, posléz písař městský, žádá za sousedství.

(1598, 26. ledna. Memorab. fol. 216 p. v. arch. Kutnohor.)

P. M. Jan Benicius Tháborský*) vstoupivše do raddy s pány přáteli svými oznámiti dal skrze p. Zygmunda Kozla, že jest sobě dům po n. panu Stanislavovi Kožešníku, tchánu svým, zůstalý, jakož dědictví manželky svý od jiných spolu nápadníkův ujal a jiným vedle smlouvy mezi nimi o to vykonané jich díly odtud splacovati jmá.

Poněvadž pak zde pánům a obci této nejprv ve škole, byv sem za správcí školy povolán, potom ale k službě písařské, v které až posavad zůstává, sloužil, slouží a sloužiti bude i rád chce, a tak se již sám jako přivtělil do této obce, protož za to žádá, aby jemu páni zápis na týž dům příti, právo městský dáti a za spolusouseda a Horníka přijíti ráčili, připovídaje dům svůj řádně, jakž náleží, spraviti, ku pánům i k jiným se všelijakou úctou jmíti.

Z strany listu zachovacího, že jest předešle jej pánům předkládal, když k povinnosti písařské připouštěn byl, nepochybuje, že pánům jest v paměti, že z dobrých a řádných rodičův na svět přišel, a tak není potřebí nyní ho znovu předkládati, poněvadž i vedle toho k službě písařské připuštěn jest.

I jest mu k tomu povoleno.

XX.

Šepmistři přistupují k podmínkám, jež si stanoví M. Sarkander, má-li správu školy Vysokokostelské převzíti.

(1598, 30. ledna. Memorab. fol. 220. arch. Kutnohor.)

Páni dnešního dne v větším počtu se sjíti a k tomu i pány obecní a soudce obeslati dáti ráčili, a příčina jim oznámena:

Jakož J. Mtem o tom vědomé jest, že až posavad páni o to nemalou péči a starost měli, aby sem k správě školy přední Vysokokostelské hodnýho muže dostati mohli a mimo p. mistra Lauryna Sarkandra, na ten

*) Narozen r. 1560; viz Memor. 1623, fol. 101, kde se čte tento zápis: »Feria 3ª Hiacynth Crux etc. 12 Septembris 1623, 15 hora antemeridiana M. Johannes Benicius Thaborenus, protonotarius reipublicae Guttebergensis, vitam pie ac placide clausit aetatis suae anno climacterico 63 completo«.

čas správce školy chrudimské, mezi jinými, kteří v školách českých pracují a k správě akademie pražské náležejí, kdož by těchto časův s lepším oužitkem a prospěchem mládeže pracovati chtěl a mohl, jemu roveň nalezen býti nemůže; ten pak, když to při něm, jak oustně, tak skrz psaní, aby tu správu k sobě přijal, vyhledáváno bylo, ten, ačkoliv se [z] některých jistých příčin zpěčoval toho k sobě přijíti, však potom, když s ním tak mnoho o tom jednáno bylo, v to se podvolil, že i to k sobě přijíti chtěl, však pod jistými vejminkami, z kterých poněvadž tyto dvě nejpřednější a dosti těžky jsou a poněkud neobyčejny a nesnesitedlny jsou, a o to i o jiný věci s ním dnův těchto, tento outerý příští, oustně na místě postaveno býti jmá, protož, dříve nežby o ty takový dvě kondicí zavříno s ním bylo, uznávají páni toho potřebu, aby J. Mtem také k uvážení podány byly, aby na čemkoliv o tom se spolu s nimi snesou, to potom, dá-li Pán Bůh, s ním již na místě a konci postavili. První pak vejmínka a kondicí jest taková, že on pan mistr toho žádá, poněvadž, jakž sám při sobě, tak i při jinejch skusil, že když se novej správce na starý officialy dostane, řídko kdy se trefí, aby ti officiales jemu pod notu a na dobrý řád, který by on vyzdvíhnouti a pro dobrý školy a vzdělání v ní mládeže naříditi chtěl, jíti chtějí. Ačkoliv pak k těmto nynějším officialům páni příčiny žádný nemají, zvláště ku p. mistru Hubeciovi, kterýž člověk učený jest, povolání svého pilen jest a pokojně se chová, proč by jich odbýti jměli: však poněvadž tomu se srozumívá, že on, jakožto člověk v těch pracech školskejch skušenej, kterej v velkejch a dobře spravenejch školách ledacos již prohlédl, k dobrýmu řádu směřuje a tím budoucí dobrý obmejšlí, i k tomu by již páni přistoupili a o to se starali, aby [officialové] bez nějakýho posměchu jinde místem opatřeni býti mohli.

II.: Že toho také podává, aby správce školy Barborský s svejmi officialy a žáky pod správu jeho náleželi a místo prvního collegy některý lekcí v škole jeho proponoval, a žákovstvo taky na některé jeho lekcí a disputací i jiná exercitia chodívalo, a tak ty obě školy aby v jeden řád a kázeň spojeny byly. A rozuměti jest, že se za tou příčinou toho podává, aby, cokoliv z strany učení nebo kázně školy dobrýho [by] nařídil, mohlo stálý a trvanlivý bejti, a kdyby ta škola svý obzvláštní řády jmíti jměla, a touto přední se nespravovala, že by, co by se zde dobrýho nařídilo, to na druhý se zase bořilo, a který by z mládencův nechtěl se učiti a v kázni státi, měl by tam outočiště a jiný neřády tudy by mohly růsti, jakž dále to vše psaní jeho v sobě sdržují a zavírají. Protož, aby považíce těch dvou artykulův, svý zdání v tom [vynesli], mělo-li by se zauplna k tomu povoliti. I po vyžádaném sobě potazu oznámili: Poněvadž páni to poznávati ráčí, že on p. mistr Lauryn pod těmi takovými vejminkami správu školy k sobě přijímaje, tudy k dobrému řádu a vzdělání školy směřuje, pokudž jen toliko to, čeho žádá, spůsobeno a dovedeno bejti moci bude, že proti [tomu] J. Msti nejsou, aby se tak, čeho žádá, státi nemělo, zvláště, což by k dobrému budoucímu školy a obce této sloužiti mohlo.

XXI.

Šepmistři podle sjednání se Sarkandrem vypovídají dosavadnímu rektoru Vysokokostelskému M. Janu Hubeciovi a přikazují rektoru Barborskému Mikuláši Latiniovi, jak se má zachovati.

(1598, 5. února. Memorab. fol. 221 p. v. arch. Kutnohor.)

Mistr Jan Hubecius povolán a jemu oznámeno: Jakož o tom vědomost má, že páni až posavad nemalou prácí a starost o to jměli, aby sem do první školy za správce p. mistra Lauryna Sarkandra, Chrudimskýho správce školního, dostati mohli a on tu práci k sobě jinak přijíti, leč pod jistejmi vejminkami, mezi nimiž tato, aby na místě druhýho mistra raději kustos aneb lokát, kterej by měl pěknej chyrograph a německy aby dobře psáti a nějakejm začátkům německého jazyka mládež cvičil a jakož i třetího succentora, poněvadž tak velikej počet mládeže a pacholat jest, a pro některý jiný příčiny, jakž psaní jeho to v sobě plněji obsahují. Ačkoliv pak páni o tom ví, že [Hubecius] člověk jest učený, povolný, pilný a pokojný a hoden toho, aby do další[ho] času v tý povinnosti zůstávati mohl, a tak nemůže se mu než dobrý slovo dávati, však poněvadž on pan mistr Lauryn jinak sem dosazen a obdržán býti nemohl, leč by se k tý takový kondicí jemu povolilo, a tomu on sám rozuměti může, že to ne námi, ale jistým jednáním a řízením božím jde, a páni to při p. rektorovi akademie pražský, aby on jinde poctivým místem byl opatřen, jednati začali i v tom od něho přátelská zámluva jest učiněna. Protož páni ho za to žádají, aby toho těžce nenesl a pánům v tom viny nedával, ani toho sobě za nějakej posměch a lehkost, jako by odsud pro svou nedbanlivost a nějaký nepříkladný chování odbyt býti jměl, nepokládal, a tak již s pomocí pánův o to, kde by se od sv. Jiří obrátiti mohl, staral, a té naděje do pp. byl, že oni po ten čas, bude-li kdy od pánův v čem jakého fedruňku potřebovati, že toho skutečně a platně požíti má.

Proti tomu oznámil [Hubecius]:

Ačkoliv se toho nikdá do pánův [nenadál], aby se o tom proti naději a očekávání svýmu tak, jakž mu laskavou zámluvu, když mu po smrti mistra Augustýna Lukána školy správa poručena byla, učiněna jest, že netoliko v potřebách svejch náležitě od pánův opatřen bude, ale i že mu se práce jeho taky mimo plat, kterej má, vynahradí.

A tomu dobře rozumí, že každej to bude souditi, že on pro svou nedbanlivost a nedobré chování odsud odbyt jest; však poněvadž to již jináče býti nemůže, že to Pánu Bohu poroučí a toho toliko žádá, aby páni jemu při p. rektorovi nápomocni toho byli, aby poctivýho místa dostati mohl.

Připovědíno mu, že dnes neb zejtra bude p. rektorovi o osobu jeho psáno a dostatečná přímluva za něj se stane a jemu taky v témž psaní poctivé vysvědčení o jeho chování učiněno bude.

Nicolaus Latinius, správce Barborskej, tolikéž povolán a k němu s počátku, jako i ku panu mistru promluveno, a ta kondicí druhá z strany osoby a školy a žákovstva jeho ve známost uvedena, že p. mistr Sarkander toho podává, aby on některý lectiones v první škole, jeho i svejm žákům, tam s nimi v jistý hodiny přicházeje proponoval a [aby tam] na některá exercitia, disputace a examina chodili, a tak ty dvě školy jako v jednu spojeny byly; a co se dobrého na prvý škole nařídí, to [aby] stálý a trvanlivý býti mohlo a s vědomostí jeho, jakožto předního rektora, žáci do školy přijímáni byli.

XXII.

M. Laurentius Sarkander píše šepmistrům ve příčině bakaláře Václava Dicasta k škole Sv. Jakubské a Jiřího Veverina z Kranichsfeldu Německobrodského k Barborské, aby se o jich konfirmování přičinili, aby Sarkander z toho u akademie žádné těžkosti neměl. Oznamuje, že dříve Chrudim neopustí, dokud rektorem do Hory konfirmován nebude. Rovněž sděluje, že kantor z Chrudimi přejde na školu sv. Jakubskou a aby bylo působeno na Pavla Sponcopea [Stříbrského], aby na svém místě zůstal.

(Chrudim, 1598, 11. února. Orig., archiv K. H. č. 5281.)

Službu svú vzkazuji slovutné a vzáctné poctivosti páni šeffmistři a páni radní na Horách Kutnách etc. Zdraví a v něm všecko jiné dobré od Pána Boha vinšujíc V. Mstem věrně rád přeji. Jakož jest se mnou na tom zůstáno, abych V. Mtem v známost uvedl, co se tkne p. bakaláře našeho, mínil-li by při mně v škole přednější za bakaláře, dá-li P. Bůh, od sv. Jiří nejprv příštího zůstávati, V. Mstem oznamuji, že jsem dosti dlouho na něm nic jistého vyzvěděti nemohl, až mi pak naposledy rukoudáním připověděl, však s tou vejminkou, bude-li ho chtíti p. rektor konfirmovat. A protož uctivě žádám, že ráčíte jak o něj, tak i o druhého collegu v škole Barborský budoucího k p. rektorovi psaní učiniti, aby mi oba bez proměny připojeni byli. Jméno p. bakaláře našeho jest Vencesilaus Dicatus [sic! Dicastus] Nesuchinus, literního umění bakalář, druhého pak, jenž ještě v kolleji, dobře li se pamatuji, Nazaretský v Praze za studiosa zůstává, kteréhož sem sobě za bakaláře neboližto kollegu k Barborský škole oblíbil, jest Georgius Veverinus à Granychfelda Teutobrodenus. Ti a nejiní, jakožto mně dobře povědomí, aby mi mohli bejti přidáni, žádám, že se snažně o to dle své zámluvy [přičiniti] ráčíte, aby časně na mně i na ně i na to všecko, což tak v přítomnosti mé dobře nařízeno a zavříno jest, konfirmací od p. rektora objednána byla, aby takové ustanovení zauplna a neproměnitedlně zůstávati mohlo a senatus akademicus na tom dobře spokojen býti mohl a já abych ňáký těžkosti skrze to od pánův mistrův a zášti nepocejtil, jako bych tu něco o svý újmě spolu s V. Mstmi předsebe bral, kolleje pomíjel, a jako se rektorem dělal.

V čemž jsem té důvěrnosti k V. Mtem, že mne ráčíte u p. rektora oumluvna učiniti a zastávati, aby mé dobré mínění jináč vyloženo nebylo, neb jsem to všecko na žádost V. Mtí učinil.

A já nemínim a nemohu odpuštění bráti, nad to k tý správě přistoupiti dotud, pokudž na ty všecky věci od p. rektora konfirmací nebudu míti.

P. rektorovi sám taky od sebe píši žádaje, aby mi ti dva collegové konfirmováni byli; též taky tomu jistýmu studiosovi škartičku obzvláštní odesýlám, což aby to do Prahy každýmu obzvláště dodáno bylo, poručiti ráčíte.

P. kantor náš, o němž jsem pánům oznamoval, budoucně za kantora se v škole Vysokokostelecký zamluvil a Laurentius,*) sukcentor starší v týž škole, skrze psaní při mně toho vyhledával, v tom povolání se na budoucí čas ode mne zanechává, poněvadž ho mnozí comendují, a p. kantor náš jest ho dobře povědom.

Co se pak tkne Paullusa (!), kantora Barborskýho, s tím aby rozmluveno bylo, aby se z toho místa nehejbal, že mu toho všickni rádi přejeme, a jemu aby poručeno bylo, aby při tý škole žákovstvo po vystoupení p. bakaláře ňák zdržel; jiným pak officialům aby časně oznámeno bylo, aby se jinde místem opatřili.

Já s pomocí Boží ty tři officialy, kterejch se ještě nedostává, jak budu moci v tak krátkém času, opatřím.

A v tom ve všem P. Bůh rač nám svý Božský pomoci uděliti. Datum v městě Chrudimi v středu po neděli, jenž slove Invocavit, letha Páně etc. 97. (!)

Pan děkan vzkazuje pozdravení křesťanské a pánům služebně děkuje z daru sobě odeslaného, zamlouvaje se svými službami zase pánům časem svým odměniti.

M. Laurentius Sarkander Falkenberský,
správce školy Chrudimské.

[Na rubu:]

Slovutné a vzáctné poctivosti pánům šephmistrům a radě na Horách Kutnách etc., pánům mně laskavě příznivým.

[Tamtéž rukou Piscisovou:]

P. mistr Laurencius Sarkander jmenuje collegas, aby mu přidáni byli k správě školní; 1598 Nro. 4 post colloquium habitum.

---

*) Laurentius Roudnický.

XXIII.

M. Sarkander oznamuje šepmistrům, že jimi zaslaný řád školní shledává býti proti ujednání, a podrobně rozvádí, v čem se odchyluje. Probírá i navrhuje organisací učiva i učitelů. Činí návrh na upravení a rozdělování pohřebních tax.

(Chrudim, 1598, 17. února. Orig. v archivě K. H. č. 5282.)

Službu svú vzkazuji slovutné a vzáctné poctivosti, páni šephmistři a páni spoluradní na Horách Kutnách, páni mně laskavě přízniví, téhož zdraví a v něm jiného všeho dobrého od Pána Boha vinšujíc věrně rád přeji.

Akta mezi mnou a pány odeslaná spolu s psaním od V. Mtí jsem přijal, do kterýchžto nahlídši, mnoho v nich nalýzám odpornýho jak společnému našemu zůstání, tak i mému svolení, nad čímž velmi těžkou mysl maje, nemohu se než pozastaviti. A jistě nenadál bych se nikoliv toho, aby táž akta měla tak bejti spletena a proměněna, k kterýmž já nikoliv přiznávati [se], ani k nim přistoupiti nemohu. Neb hned v prvním artykuli pokládá se toliko sám školy Vysokokostelský správce vrchní, a druhý po něm správce Barborský, maje se jmenovati podle společného zůstání vrchní správce u Vysokého, obojí školy správce a první, který by byl u sv. Barbory, ten by měl toliko slouti za kollegu, nebožto bakaláře Vysokokostelského správce a za jednoho býti s jeho předním kollegou anebo bakalářem. V druhým moc mi se dává, aby řád a práva některá, pro ty školy sepsaná a mně odvedená, pořádně napravena byla, abych mohl k nim podle svého zdání buď něco přidati, buď změniti nebo ujíti. Avšak v sedmém artykuli vše mi se zase odnímá, kdež mi se hodiny vyměřují, v kterých bych co proponovati měl, a což nejpotřebnějšího a nejpřednějšího v školách křesťanských býti má, to se vypouští, jako lectio sacra. Neb artes dicendi generales, též rudimenta physices et ethices abych neměl proponovati, proti tomu jsem nebyl, ani ještě nejsem, avšak budou-li takoví hodní posluchači. Officia pak Ciceronis na památku dobrodiní od p. Zygmunda Kozla z Ryzenthalu k školám učiněného taky jsem se čísti každou středu uvolil, a nad to ještě i to přidávám, poněvadž jsem od svých preceptorův slýchával, že žádný officia Ciceronis dobře vyrozuměti nemůže, leč ten, který by deset neb pět let in republica zůstával, aby v středu ráno některou hodinu jus municipale království Českého od Víta Ophtalmia, dobré paměti, sepsané čteno bylo a potom po vobědích teprva officia Ciceronis.

Pak-li by na tý samý lekcí juridický přestáno býti mohlo a p. Zygmund Kozel chtěl tomu dovoliti, byl bych toho vděčnější; byla by jistě věc mnohem užitečnější mládeži, než officia Ciceronis a mohly by se potom institutiones Iustiniani na to místo uvésti. Neb na voko spatřujeme, že mnozí, když se ze škol do obcí dostávají, musejí se téměř jako znovu učiti, když zhola prvy žádných začátkův známosti práv ze škol nepřinášejí.

O čež, rád bych tomu, aby s p. Zygmundem Kozlem dostatečně bylo rozmluveno, aby ta lectio juridica místo officií Ciceronis za to jeho bene-

ficium nařízena býti mohla. Ale aby mi se mělo ukládati, v kterou hodinu ta lekcí v středu proponovati by se měla, k tomu povoliti nemohu.

Poněvadž já exercitia styli obzvláštně v středu, a to triplicia, ráno, po vobědích, pak declamationes a judicia scholastica, a to každou středu přes celý rok, tak jako i každou sobotu disputationes scholasticas po nešpořích nařiditi a zachovati mínim, ježto by se to mohlo potomně všecko lépe spraviti, v kterou hodinu i ta lekcí i jiné čísti by se měly, ano i kolik by hodin první kollega od sv. Barbory každýho dne v týž škole přední čítávati měl, kterýžto vopěty v dotčeným artykuli, i po něm v jiných, správce školy druhý se jmenuje, ježto pánům v dobré paměti zůstává, že jsou za jednoho spojeni, kollega neboližto bakalář Vysokokostelský a kollega první sv. Barborský, tak aby po starších šlo, jak by který z nich starším bakalářem a studiosem byl, ten aby předním sloul, i taky přední místo v škole i na funus měl, aneb vidělo-li by se pánům, mohl by bakalář Barborský conrektor týž školy slouti, tak jakž se to v škole Jihlavský zachovává, aby vždy ňáký rozdíl mezi těmi dvěma předními kollegy byl.

Co se pak dotýče třech sukcentorů u Vysokého, mezi nimi taky aby ňáká differencí byla, může a má první slouti sukcentorem, druhý kustošem a třetí lokatem.

Naposledy, co se tkne přespolních funer, o ty jak by se měli děliti officiales s vrchním správcem, nic se nedokládá; u mně se vidí, že by měla pojata býti mezi funera generální aneb konducty, a touž měrou mezi officiales dividována, napřed však aby žákovstvu třetí díl dán byl; specialia pak funera, aby se samému kantorovi s sukcentory a s žákovstvem zanechala. V jinejch punktích mohla by ta nařízení zouplna zůstati, jen aby potom na tabulku vepsána a do školy odevzdána byla.

Z strany pak Paullusa Spongopoea, kantora svatobarborského, nemohu se vynadiviti, že mi páni neráčí nic psáti, míní-li v tý práci v týž škole od sv. Jiří zůstávati, čili nic, abych se věděl čím spraviti.

V předešlém psaní žádal jsem za to pánův, aby byl před pány dosažen a jemu vůle má oznámena, že ho při tý povinnosti zanechati míním a jemu toho s mejmi pomocníky budoucími příti chceme, aby svůj oumysl oznámil, chtěl-li by při tom zůstati; rád bych to na něm vyzvěděl, poněvadž porozumívám dobře tomu, že bych nemohl ty školy v tak krátkém času všemi novejmi officialy, zvláště nižšími, opatřiti.

V čemž žádám, že mi páni nápomocni býti i taky ty všecky věci svrchu poznamenaný podle mýho dobrého mínění sepsati dáti ráčí. Já i s p. bakalářem naším, když konfirmací od p. rektora odeslána a to všecko v dobrý řád a regiment uvedeno bude, odpuštění bráti neobmeškám. Jináč, nestane-li se tak, jak jsem toho prvotně dotekl, nechtěl bych, aniž by náleželo, abych co před sebe bral, a na nějaký spletky spolehl.

Kdež jsem tý důvěrnosti k V. Mstem, že mi o tom o všem zase co nejdřív skrze psaní své oznámiti a všecko dobře nařiditi ráčíte, abych již

aspoň neměl se nad čím zastavovati. A v tom Pán Bůh rač sám nápomocen býti. Datum v městě Chrudimi v úterý po neděli, jenž slove Reminiscere, letha Páně etc. 98.

M. Laurentius Sarkander Sokolohorský,
správce školy Chrudimské.

[Na rubu:]

Slovutné a vzáctné poctivosti pánům šephmistrům a radě na Horách Kutnách etc., pánům mně laskavě příznivým.

[Tamtéž rukou Piscisovou:]

P. mistr Laurentius Sarkander o nařízení a řád mezi správci školními. 1598 Nro. 5.

XXIV.

Šepmistři vysvětlují některé odstavce školního řádu, s nimiž Sarkander nesouhlasí a proti nimž se vyslovil, jež se nesou k jmenování docentů i k učebné látce. Vyzývají ho, aby v Chrudimi již vypověděl a nic se nebál nepříjemností, a popisují jednání své o Sarkandrově konfirmací s rektorem Bacháčkem.

(1598, 26. února. Koncept aneb souč. opis, arch. K. H. č. 5286.)

P. M. Laurýnovi Sarkandrovi.

Na čem byšte se ještě v tom nařízení, řádu a spuosobu škol našich pozastavovali a v kterých artykulích nedorozumění jměli, z obšírného psaní Vašeho jsme vyrozuměli, a jistě toho jsme se nenadáli, abyšte již v tom na čem se slušně zastavovati mohli, zvláště, že kdož v druhé škole první bude, v dotčeném nařízení správcím druhé školy se pokládá a jmenuje, to zajisté té obojí školy správě, kteráž Vám samému jakožto vrchnímu a přednímu správci škol našich poručena a na Vás samém záležeti i zuostávati bude, na újmu bejti nemá, a nebude. Ale proto tak tím jménem položen jest, že ten, ačkoli Vámi, vrchním správcím, ve všem se říditi a spravovati, v čtení pak lekcí jako prvním Vaším kollegou býti má, však vždy opatrování též druhé školy, a aby mládež, kteráž od Vás tam přijímána bude, též i dva collegae jeho v dobrém řádu stáli a povinnost svou, jakž v škole, tak i v kostele konali, jemu, jakožto, kterýž v též škole bytem ustavičně ano i dobrodiní těch, kterýmiž táž škola opatřena jest, požívati bude, obzvláštně na pozoru bejti musí.

Ale nicméně, jest-li by to k jaké překážce dobrému řádu býti chtělo, to snadno, když se sem dostanete, změněno, a jak by ten, kdož by u Sté Barbory prvním byl, konrektor-li či jinak slouti měl, s Vámi zavříno a na místě postaveno býti moci bude.

Co se pak toho artykule tkne, aby artes generales dicendi a rudimenta physices atque ethices u Vysokýho proponována byla, to se tak

nemíní, ut lectio sacra, kteráž vždycky před jinými přednost jmá a se sama nejprv míní, excludatur, než aby též artes dicendi roztrhovány nebyly, a díl se jich u Vysokýho, a díl u Sté Barbory incerta methodo neproponoval. Nebo aby u Vysokýho toliko a to těch hodin, kterýchž obojí škola spolu bude, pro arbitrio et voluntate primarii rectoris čteny byly. Co se officii Ciceronis tkne, chtěl-li by p. Zygmund Kozel z Rejzntólu od nich upustiti, o to s ním, poněvadž v těžké nemoci zuostává, mluveno býti nemohlo. Však s těžkostí pro to zavázání, které se jemu stalo, to změněno bejti moci bude. Nemohly-li by se pak dne středního v hodinu prvé vyměřenou čísti, jinou Vám příhodnější hodinu k tomu obrati, také v moci Vaší zuostávati bude.

Sukcentores, jak by jedni ad differentiam druhých mezi sebou jmenováni býti měli, to taky, ano i z strany funer přespolních (ač jiná divisí od nás k tomu nařízena byla) při dobrém zdání vašem nechť zuostává.

Paulus Spongopaeus, kantor Sv. Barborský, když s ním mluveno bylo, v škole Sv. Barborské při té povinnosti zuostati připověděl. Protož za to žádáme, že ho sobě obzvláště poručeného jmíti budete. A poněvadž pak na jiném nejsme, než dobrý řád v školách našich rádi míti, držeti a zachovávati, Vám také netoliko nižádné ovšem překážky v tom nečiniti, ale raději vždycky všelijak napomáhati a nad Vámi i dobrým řádem, kterýž nám do škol našich uvedete, ruku ochrannou, že Vám v tom o nás žádné pochybnosti jmíti potřebí nebude, držeti chceme, nám se již v tom důvěřiti a odpuštění od pánův Chrudimských bráti moci časně budete. Nebo o všecko, což by se Vám ještě na nějakém nedorozumění mezi námi zuostávati zdálo, když se k nám dostanete, s Vámi mírně a náležitě shodneme, jako i předešle, když se nám zdálo, že od Vás daleko jsme, však při společném našem shledání a oustním jednání o všecko s Vámi dobře sme se snesli a srovnali i ještě srovnáme.

Co se konfirmací na Vás a p. pomocníky Vaše, jednoho i druhého, dotejče, tím jsme dokonce ubezpečeni, že nám dána býti má. Však prvé žádostiv jest pan rektor s Vámi oustně o některé věci rozmluviti, jakž tomu z přiležícího psaní vyrozumíte.

A jakž se to stane, tehdy ihned Vám samému táž konfirmací vydána bude. V čemž Vás i toho tejna učiniti nemuožeme, že p. rektor nám připověděl a za to sliboval, že žádná s Vámi expostulatio o nic býti před ním nemá, což unica tantum collatio de ordine dicendi et studiorum.

Ačkoli den zejtřejší Vám se jmenuje ku postavení, však, poněvadž rozumějí, že se tím skrze vyslané naše protáhlo, že Vám časně též psaní dodáno býti moci nebude, byšte později některý den, než-li Vám jmenováno, se s panem rektorem shledali, Vám v tom za zlé že jmíti nechtí.

Protož, poněvadž již nic ovšem vám v cestě není, a nebude, Vás žádati nepřestáváme, že již od p. Chrudimských časně odpuštění bráti a k nám se pomalu vedle zámluvy a přípovědi Vaší hotoviti budete, ano i pro nás a školu naši ku p. rektorovi do měst Pražských na dotčené přá-

telské promluvení se vypraviti, i pokudž možné, u nás se zastaviti, sobě stěžovati nebudete.

S tím rač se nám P. Bůh v dobrém zdraví dáti shledati a tomuto předsevzatému jednání dále žehnati i ke cti a slávě svého svatého jména a dobrému mládeže vzdělání vésti a přivésti.

Datum ve čtvrtek po sv. Matěji 1598.

Šephmistři etc.

XXV.

M. Sarkander odpovídá šepmistrům, proč mu nelze správu škol převzíti; za důvod mu jest, že konfirmace jeho i spoludocentů nedošla. Odpírá tomu, aby sám o konfirmací se ucházel, a činí šepmistrům výčitky pro liknavost v jednání s akademií o jeho potvrzení. Vrací také školní řád, jenž mu byl šepmistry zaslán, a hrozí, že se vzdá vůbec školní služby, kdyby přes svou vůli byl rektorem universitním do Hory dosazen.

(Chrudim, 1598, 28. února. Orig. arch. K. H. č. 5283.)

Službu svú vzkazuji slovutné a vzáctné poctivosti, páni šephmistři a páni spoluradní na Horách Kutnách etc., páni mně laskavě přízniví etc. Téhož zdraví a v něm jiného všeho dobrého od Pána Boha vinšujíc V. Mstem věrně rád přeji.

Nevím jakým to osudkem, božským čili lidským, jde, že se mnou páni vždycky na ňákym nedorozumění zůstávati ráčí, a já tudy netoliko dokonce k sobě tý správy školní přijíti, ale ani k tomu se strojiti, nad to pak odpuštění bráti nemohu. A v pravdě nemálo se tomu divím, že konfirmací na mne i na pomocníky mé, jednoho i druhého, od pana rektora není až dosavad sjednána, ješto páni ráčí věděti, že já odpuštění bráti nemohu, leč by mi taková konfirmací přinešena byla.

Více se pak ještě divím tomu, že mně k tomu nabízeti ráčíte, abych se sám do Prahy pro takovou konfirmací k p. rektorovi vypravil, že mi ihned vydána bude, a neráčíte šetřiti, že mi to možné učiniti není, jedno pro dalekost cesty, potom taky pro nedůležitost jak času, tak cesty, ješto aby mi vo hrdlo běželo, dosti by bylo činiti, abych se v takové necesty tam vydati měl, ani kdybych byl ňákým skotákem, s těžkou bych tu cestu v takový bláto pěšky vykonati mohl. Neb koní svých, ani dvoru nemám, ješto na vonen čas páni jsou mně připovídali, že žádné těžkosti ani zaneprázdnění skrze to míti nemám a nepocejtím. Nyní pak, jak jsou mne páni pojednou upustili a pro konfirmací abych sám chodil, mně ještě velejí, ješto já jsem vo to nikdy nestál a pánův vždycky jsem žádal, aby mne s pokojem zanechali.

Proč jsou citací p. rektora tak dlouho za sebou zdržovali, porozumějíc, co by v sobě obsahovala; mohla se již jemu dávno odpověď dáti, aneb byl bych tam mohl s pány našimi (Chrudimskými) před týhodnem jedti. Zajisté p. rector v svý citací o žádným přátelským rozmlouvání

zmínky nečiní, nad to pak aby měl o konfirmací jedním slovíčkem dotknouti; než cituje mne před sebe proto, že byvši u Hory, ňáký vejminky pánům bych měl předkládati a ukládati, jak by se ta škola říditi a spravovati měla, což těžce senatus academicus nese, jakož tomu z příležitého psaní vyrozuměti ráčíte, na kteréž já teď v mým psaní odpověď dávám, kteréž že po příležitym poselství odeslati ráčíte, žádám, chtěl-li by ještě od něčeho upustiti.

Ač jsem se nikdy nenadál, aby mne tak špatně páni zastati měli podle svý veliký zámluvy a přípovědi, na kterouž jsem já příliš se ukvapil a spolehl, ale dalece jsem zmejlen, že ani jedné, ani druhé věci vyřízené nemám, a tak ani k tomu strojiti se, ani vodpuštění bráti jsem nemohl, a již bráti pro krátkost času nebudu moci, ješto jsem očekávaje na konfirmaci dosti vytejkání slyšeti musil, že se vodsud ukrádati chci a že pánům nevoznamuji podle jistý se mnou námluvy a zůstání.

Ale já nevěda vo žádné konfirmací, nechtěl jsem nic před sebe vše. tečně bráti, a již teprva poznávám, že jsem dobře učinil. Neb abych já se měl vo tu kondicí s p. rektorem potejkati aneb do Prahy o ní choditi, raději od ní upustím, neb mi ještě žádná toho potřeba není, a prvé jsem několikrát pánům oznámil, že v školách pracovati déleji nemíním.

A protož, poněvadž páni v svý přípovědí a zámluvě nestojí a já pro svý dobrý mínění, což jsem na žádost pánův učinil, mám tak zle vykládán býti a více než kdo jiný sužován, od toho všeho upouštím a k svýmu předsevzetí předešlýmu se navracuji, že se všech škol zbaviti míním, a v čem mi se překážka skrze pány stala, k tomu již docela přistoupiti, za to pánův uctivě žádaje, což tu takkoliv mezi námi jednáno aneb najednáno bylo, z toho že mne laskavě propustiti a v dobré obrátiti ráčí. Podle toho odsýlám zase pánům leges i taky regiment sepsaný, tak jakž jsem to od pánův přijal, to zase vše od sebe odevzdávám. O čemž páni vědouce, budou se moci časně správcem jiným, šťastnějším než sem já, opatřiti. Já sem o to nikdy nestál, nestojím a státi nechci.

Pak-li by páni přece na tom přestati nechtěli, ale mne mocí skrze p. rektora dosaditi chtěli, i to oznamuji, že mne ještě více zdráždí, a než bych měl přes vůli svou někde bejti, raději tý hodiny z školy vystoupím. Kdo je vinen, že se to mezi námi rozešlo, nechť páni tomu děkují; já co na mně bylo, všelijak jsem k dobrému konci směřoval a nejednou v psaní svým se ozýval a žádal, aby tím dlíno nebylo. To že se tak nestalo, nevím, co tomu říci, než samému Pánu Bohu to všecko poručiti, přes jehožto vůli nic se státi nemůže.

Víceji páni na mně míti nemohou. A s tím Pán Bůh s námi. Datum v městě Chrudimi v sobotu po sv. Matěji letha etc. 98.

M. Vavřinec Sarkander Sokolohorský,
správce školy Chrudimské.

[Na rubu:]

Slovutné a vzáctné poctivosti, pánům šeffmistrům a radě na Horách Kutnách etc., pánům mně laskavě příznivým.

[Tamtéž rukou Piscisovou:]

P. mistr Sarkander z Chrudimě opět spátkem coufá. 1598 Nro. 6.

XXVI.

Šepmistři odpovídají na dopis Sarkandrův. Vysvětlují, co bylo podniknuto, aby konfirmací byla dosažena, praví, že k jeho návrhům ve příčině školního řádu přistoupili a dodávají, že oba správce školní již propustili. Vyzývají Sarkandra, aby si zajel do Prahy k rektorovi za příčinou urychlení jednání, neboť nemíní ho ze slova propustiti.

(1598, 2. března. Koncept neb souč. opis, arch. K. H. č. 5285.)

P. M. Laurynovi Sarkandrovi.

Lítost jmáme nad tím srdečnou, že tomu celému a na místo i konec zavřenému našemu s Vámi najednání některá bezpotřebná nedorozumění affectato se přidávají a to na těch zuostávati chce. Aby pak to jakým buožským osudem přicházelo, smejšleti nemuožeme. My zajisté školu naši s velikým nákladem vystavivše, v tom jiného nic, než aby mládež v té i druhé škole naší náležitě vedena a cvičena byla, a z toho čest i chvála P. Boha našeho se množila a církev jeho svatá těchto nebezpečných a roztržitých časuov svuoj vzrost brala, hledáme, a o to povinně se staráme a k vedení i cvičení též mládeže Vás hodného uznavše, za vrchního týchž škol našich správcí jsme volili a abyšte to k sobě přijali, vrchnost Vaše p. rektor akademie Pražské také Vám k tomu povolili, všemi náležitými prostředky při Vás i při p. rektorovi hledali, i jisté zámluvy a přípovědi od vás obou na to dostali.

Protož, poněvadž to tak daleko přišlo, aby to bez obzvláštní vůle a řízení božího bylo, nepoznáváme, a vždy naděje se nespouštějíce jeho buožské milosti se důvěříme, že tomu upřimnému předsevzetí našemu dále přítomen býti i žehnati ráčí. Jest-li pak jaká lidská chytrost v to bezpotřebná nedorozumění přiměšujíc tomu na překážku činiti usiluje, to svým časem na jevo s svou vrchovatou pokutou vyjde.

Co se nás dotejče, v tom sebou jisti a bezpečni jsme, i sice to více nežli makavé jest, že námi sprosta nic neschází. Nebo to, cokoli od Vás nám, že by k dobrému řádu v školách našich se vztahovalo, proponováno bylo, to všecko jsme ujali a ujímáme a v tom ve všem se na Vás dokonce ubezpečivše, vedle učiněného nám od Vás podání nynější správce škol našich jsme propustili a rozpustili.

A kterýchž jste, aby Vám za přední pomocníky připojeni byli, žádali, k tomu jsme také přivedli, že jsou nám k tomu vedle Vás zamluveni a

dokonce připovědíni, a jinak se státi nemá. Že pak posavad konfirmací na to od p. rektora nevychází, nám se to přičítati nemuože, nebo za tou příčinou naschvále jsme jednou i podruhé do měst Pražských z prostředku svého vysílali a s panem rektorem i jinými některými z akademie o to, aby z té Vaší před nimi nynější comparicí sjíti mohlo a nám konfirmací, podle jisté přípovědi nám učiněné, na Vás i collegas Vaše vydána byla, se vší pilností, práce, nákladu, ani žádné škody naší v tom nelitujíce, jednali, nejedny ale mnohý a dostatečný příčiny toho předkládajíce. Ale na to jiné odpovědi, než že na tom se senatus academicus snesl a to již immutabile zuostává, jsme dostati nemohli, však s tou opět přípovědí a nás tím ubezpečením, že jiného nic, než toliko amicam collationem de ordine docendi et studiorum s Vámi jmíti chtí. A pokuž vyslaní naši s tím v Praze zuostávali, Vám psaní od p. rektora svědčící odesláno býti nemohlo. Než když se ti domů navrátili, Vám to ihned odesláno, a poněvadž pak to, aby z té Vaší comparicí sešlo, obdržáno býti nemohlo, jste přátelsky od nás žádáni, abyšte pro nás a pro školy naše to učiniti a ku p. rektorovi, ne pro konfirmací aneb abyšte za ni žádati měli, — nebo víme, že ta práce naše jest, a my již prvé tak mnoho ustavičným naším jednáním při p. rektorovi jsme to, že nám taková konfirmací, jakž nejprvé to rozmluvení s Vámi předejde, konečně vydána a odeslána býti má, obdrželi, — než, jakž již oznámeno, na takové přátelské promluvení se nadjíti dáti odporni nebyli, a kdybyšte k nám se vedle žádosti naší vypravili, snázeji byšte odsud do měst Pražských vejpravu byli jměli, i to vše již na místě bejti mohlo. Jestli by pak s Vámi co jiného, mimo dotčenou přípověď v akademií předsebráno a jakej jinej řád mimo to, na čemž od nás s Vámi zuostáno a prv také od p. rektora schváleno a na to Vám také regiment toho všeho od nás vydán jest, na Vás co podáváno býti chtělo, vyrozumějíc tomu, dále bychom také, co k tomu říkati a jak svého regimentu i Vás v tom chrániti, věděli.

Z čehož rozuměti každý muože, že my, což nám náleží všecko a ještě vejše činíme, a toho na nás, abychom tomu, což jsme připověděli, dosti nečinili a Vás v čem opouštěli, žádná vina bejti nemuože a není. Poněvadž pak nám od toho, což jsme již tak s Vámi začali a najednali, a pro Vás správce, které jsme posavad při školách svých jměli, propustili, oni sebe místy a bytem jinde opatřují a tak, kdyby z toho, což s Vámi najednáno, příčinou Vaší sjíti mělo, školy naše (čehož Bůh uchovej) prázdné a pusté zůstati, mládež pak opět s velikou škodou a budoucím na toho, kdož toho jest příčina, naříkáním věk svuoj meškati a mařiti musila, upustiti možné není, Vás ještě přátelsky žádati nepřestáváme, že k tomu, což tak mezi námi z obojí strany s velikým jistě naším nákladem zavříno a od Vás nám připovědíno, i psaním Vaším ku p. rektorovi učiněným stvrzeno jest, ano i co zatím, kdybyste nám z toho nic učiniti a nás jako na popele a v posměchu nechati chtěli, jíti mohlo, zdravě prohlednete a při tom, čímž ste nás již jednou do konce ubezpečili, stále zuostanouc, žádným postranním,

— ač jsou jaké a jak Vám k dobrému slouží, čas potom ukáže, — radou se rozpakovati nedopustíte, ale již neukazujíc na tu konfirmací, o kterouž však se vždy z povinnosti své, ano i o to, aby i z tý citací, pokudž možné, sjíti mohlo, dále starati budeme, přece náležité odpuštění, poněvadž ještě nic zmeškáno není, a Vy jste nám předešle sami psali, že odložením téhož odpuštění nám, poněvadž pánuov Chrudimských, co se mezi námi a Vámi jedná, tejno není a oni již o tom vědí, nic sjíti nemá, bráti a k nám se s p. collegy Vašími hotoviti budete. My co jsme Vám koli připověděli, v tom tak, jakž na dobré lidi náleží, státi a Vám to nepromĕnnĕ držeti chceme, od Vás téhož také očekávajíce.

Datum f. 2. post Laetare 1598.

Šephmistři a rada na Horách Kutnách.

[Na rubu rukou Piscisovou:]

Odpověď nro. 6.

S tímto psaním jdoucí posel na cestě zahynul a se, jakž správa, utopil.

XXVII.

M. Sarkander touží na průtahy svého potvrzení. Píše, že se opět škole chrudimské zadal, a prosí šepmistry, aby ho ze závazku k H. propustili, žehraje na nevážnost Horníků k správci školnímu vůbec a k němu zvláště. Tato nevážnost k osobě a liknavost v ucházení se o jeho konfirmací že jsou příčinami jeho zdráhání.

(Chrudim, 1598, 14. března. Orig. v arch. K. H. č. 5284.)

Službu svú vzkazuji slovutné a vzáctné poctivosti páni šeffmistři a páni spoluradní na Horách Kutnách etc., páni mně laskavě příznivi, téhož zdraví a v něm jiného všeho dobrého od Pána Boha vinšujíc věrně rád přeji.

V skutku již, páni milí, poznávám, že mně Bůh nechce u Hory míti, poněvadž všecka naše jednání nazpátek jdou a hned se nám v ničem dařiti nechce. Nebo, kdyby v tom vůle Boží byla, jistě že by mně to psaní, jehož datum v pondělí po družebné neděli bylo, došlo, kteréž mně bylo by ještě v čas přišlo, anebo v tom času byla by konfirmací na mne a na mý pomocníky vyjednána. To že se nestalo, smejšleti jináč nemohu, než že P. Bůh sám tomu všemu v cestu vcházeti ráčí. Neb já v neděli minulou, jenž slove smrtedlná, domnívaje se, že se již páni dobře spokojili, tak, jakž jsem jim všecko, co jsem přijal, odvedl, když páni Chrudimští ke mně vyslali, aby na mně můj oumysl docela vyzvěděli, na jejich snažnou žádost znovu jsem jim připověděl. A tak již odpuštění bráti nemohu i z té příčiny, že p. mistr Váš Hubecius, kterýho jsem já chtěl pánům na svý místo šikovat, jinam již připověděl, jakž mne zpráva dochází. A protož vždy ještě žádám

pánův, že mne z toho ze všeho, což tu koliv mezi námi bylo, laskavě propustiti a jiným se opatřiti ráčí. Čehož snadně dostati budou moci, poněvadž se jim kollej zamluvila, by některého z professorův požádali, že jim ho chce vydati, a na mne jednoho jest jich několik, kteříž to rádi k sobě příjmou, a tak jejich školy nebudou prázdny. Mně něco lepšího z vůle boží skrze prostředky potkává, na čemž já taky přestati míním. Neb vidím dobře, že páni ráčí dosti sobě málo vážiti správcův školních a jako za nejzadnější sobě je pokládají, že by neradi pro ně nic nenaložili. Mně tak sobě vymluvivši nyní jako za pastuchu neb skotáka položili, a poslavši předešle pro mne koně, již teď chtěli by, abych pěšky netoliko do Hory, ale taky i do Prahy cestu vážil, a to v takový nečasy a cesty nepříhodný, jako by mne sobě tou jízdou za votroka neb poddaného koupili, víceji sobě vážíc toho hovádka neb ňáký klisny, nežli vosoby mé, ježto, kdyby byli třebas toho nejničemnějšího kabala pro mně vodeslali, byl jsem toho oumyslu, tam se vypraviti.

Snadnej jest rozum toho, že by potom hůř se mnou, nežli s ňákým pacholkem, kdybych se tam dostal, zacházeti chtěli. Dosti toho nyničky mám utrhání vod Chrudimských, že páni Horští ponejprvé, aby mně k sobě přiloudili, sáňky s koňmi posýlali, nyní pak že by chtěli, abych jako ňáký mendlík jim k vůli do Prahy se v takový necesty trmácel a pěšky chodil, ještě nejsa tam dosazen; co pak kdybych se tam dostal, snad bych naposledy tam musil za vovčáka býti, jináč že by mne chtěli páni Chrudimští, kdyby k tomu přišlo, ušetřiti a netoliko koně, ale třebas vozu s čtyrmi koňmi propůjčiti.

K tomu páni mlčením pomíjejí citací od p. rektora, kterou jsem jim odeslal, z níž porozuměti mohli, že jsem nebyl citován ad placidum colloquium, ale proto, že jsem se v nějaké vejminky s pány vydával, na kterých se páni professores zhoršují. Já jsem sic dobrým to oumyslem učinil na žádost pánův, domnívaje se, že v tom dostatečně vedle jejich připovědi opatřen a ochráněn budu, jináč bych se tam nebyl vypravil, byť stokráte bylo pro mne vysíláno, kdybych se byl toho nadál, s čím jsem se potom potkati musil.

Nyní pak v těch dvouch nedělích vo žádnou konfirmací nestáli a nejednali vod kolleje, než teprva chtějí vo ní státi a jednati, když již toho k sobě přijíti mně možné není. Z toho se porozuměti snadně může, že páni vo školu nejposlednější péči a starost mají. Jestliže jsem já pánům předešle psal, že odložením téhož odpuštění braní, poněvadž pánům Chrudimským, co se mezi námi jednalo, vědomé jest, nic sjíti nemá, rozuměl jsem ten čas a jmenovitě jsem položil do našeho jarmarku aneb nejdéleji do středopostí, ale ten čas již pominul a páni to sami zanedbali. Já, co na mně bylo, všecko jsem učinil a ještě víceji, než náleželo, že jsem i p. rektorovi psaní učinil, čehož ani Lidoměřičtí, ani žádná jiná vobec při mně obdržeti nemohla.

Učinili-[li] jsou jaký náklad páni, já jsem jich za to nežádal, a jestliže jich tak mnoho fůra a convivium stojí, nechť mi se v známost uvede, chci rád to vynahraditi. Neb mne zpráva jistá dochází, že někteří z Vašich mne tím pomlouvají a utrhají, že se tam pro nic jiného nemínim vobrátiti, než pro tu samou mamonu, a že mně ji dosti dají i taky se po nejprvy ke mně ukáží, než potom abych svýho hleděl.

Ale křivdu mi před Bohem i lidmi činí, neb jsem na to nikdy mysliti neuměl, vo to jsem nestál a ještě nestojím. Mohou se v tom dobře spokojiti. Páni pak, kdyby se byli opravdově v kolleji o vosobu mou zasadili, mohli dávno konfirmací na mně i na pomocníky mé míti, dokud jsem ještě tak rozpačen nebyl; nebylo-li by mohlo bez comparicí bejti, mohli přece konfirmací vyjednati a k jinýmu času příhodnějšímu za odložení postavení mého žádati, nebyl bych proti tomu, a vím jistě, že by to byli páni obdrželi, zvláště kdyby se byli dožádali p. mistra Daniele,*) aby byl s nimi do kolleje práci vážil. Ale co jednou již ušlo, to se navrátiti nemůže, Pánu Bohu buď to všechno poručeno; já tím vinen nejsem. A s tím Pán Bůh s námi.

Datum v městě Chrudimi velmi naspěch v sobotu před květnou nedělí, kteréhožto dne podle nařízení arcibiskupství Pražského slavili jsme památku zvěstování Panny Marie neboližto vtělení Syna Božího v životě Panny Marie. Letha 1598.

M. Laurentius Sarkander Falkenberský,
správce školy Chrudimské.

[Na rubu:]

Slovutné a vzáctné poctivosti pánům šephmistrům a radě na Horách Kutnách etc., pánům mně laskavě příznivým.

[Rukou Piscisovou: Nr. 7 poslední psaní.]

XXVIII.

Jan Strejc Písecký, kantor ve škole Vysokokostelské, žaluje na Mikuláše Vondráčka, řezníka, že jej v domě šenkovním »u Udidlů«, kam přišel, aby s přespolním mládencem pojedl, bez příčiny slovy, »že žáci v škole bývají« hanět. Na odpověď Strýcovu, že Vondráček inspektorem nad žáky nařízen nebyl, vstal týž od stolu, za nímž se spolutovaryši svými seděl, šel k stolu Strýcovu a uchopil ho kolem těla v půli, držel a točil ním; některý pak z druhů ze zadu kantora konvicí udeřil, až krev tekla. Vondráček byl odsouzen.

(1598, 13. dubna. Memorab. fol. 277 v arch. Kutnohor.)

*) z Veleslavína.

XXIX.

Šepmistři žádají na pí Anně Kozlové z Rejzntálu, aby zemřelým Zygmundem Kozlem z Rejzntálu školám věnovaný, ale dosud do kněh nevtělený dvůr v Pobořì zapsati dala.

(1598, 15. dubna. Memorab. fol. 282 p. v. a 283 v arch Kutnohor.)

Páni obecní a soudcové obesláni, a jim, že se na obeslání dali najíti, poděkováno a přední příčina toho oznámena: 1. ...... 2. artykul: Jakož o tom vědomost mají, že na onen čas p. Zygmund Kozel v to se dobrovolně uvolil, když již škola nová u Vysokýho vyzdvížena a na místo a konec vystavena byla, a novej přední správce*) zjednán a do ní uveden býti jměl, že někde dvůr poplužní na gruntech panskejch k záduší škol zdejších a zvláště tý nový školy za svý peníze, tak jako by jej sami páni za svý vlastní peníze kupovali, koupiti a ten potom k témuž záduší obrátiti a odevzdati, aby odtud z důchodův jistý plat do roka na téhož předního mistra a k tomu také na přilepšení stolu a expensí chudému žákovstvu na vydání se pomoc činila, chce, a před smrtí svou v tom se nejednou dal slyšeti, že téhož dvoru pánům k ruce záduší jistým zápisem dokonce postoupiti chce. Poněvadž to za živobytí jeho**) k místu a konci přivedeno není a aby manželka po něm zůstalá měla to dále držeti a spravovati, to se nechati nemůže, páni jsou na tom, jak on***) svůj čas vyleží a bude čerstvější, že [má] s ní o to mluviti a na místo postaviti, protož aby toho artykule taky považili a své zdání pánům oznámili z obce. Páni obecní a soudcové po vyžádaném potazu zdání svý na 1. artikul oznámili .... na 2. artykul: že se v nich také snáší, že jest slušná věc, aby [promluveno bylo] s paní Annou Kozlovou, co nejdříve může býti, poněvadž ne sobě, ale k záduší kupoval a obec do několika kop taky na to přidala, aby toho pořádným zápisem k záduší postoupila a z jejího opatrování [dvůr] vyňat býti mohl. Oznámeno jim, poněvadž v druhým artykuli, z strany dvoru postoupení, se pány se srovnávají, to že se při tom zůstavuje.

XXX.

M. Jan Hubecius zavolán před šepmistry popírá, že by byl původcem posměškův, z nichž ho M. Sarkander obviňuje.

(1598, 22. dubna. Memorab. fol. 290 v arch. Kutnohor.)

Mistr Jan Hubecius povolán do rady a příčina mu toho oznámena, že pan mistr Laurencius Sarkander, správce na ten čas školy Chrudimské, pánům včerejšího dne psaní učinil, v němž sobě to vysoce do osoby jeho

*) Lukanus.

**) Zygmund Kozel z Rejzntalu zemřel v úterý velikonoční, 24. března 1598. Rezek-Dačický II, str. 62.

***) Jan Veška, obecní hospodář.

stěžuje, kterak by původem jeho nějaký paškvily v škole po stěnách na potupu jeho psány býti jměly, a on dostavši ňákýho psaní, který on pan M. Sarkander p. doktoru Huberovi učinil, tu ho před žákovstvem valchoval, že by grammatiky dobře znáti nejměl, v čemž, poněvadž ode pánův žádá opatření, páni by rádi tomu vyrozuměli, co k tomu říkati bude, aby, když on se sem dostane, věděli ho čím spraviti a jak té věci opatřiti.

Proti tomu: Že jest se toho nenadál, aby M. Laurencius Sarkander, jsa člověk rozumný, měl pány takovými postranními řečmi a klevetami zaneprázdňovati a tudy jeho v ošklivost dávati jměl, a k tomu, aby on na svůj posměch sem již podruhý povolán býti jměl, a to se jemu od něho nevinně přičítá, že by původem jeho nějaký paškvily o něm M. Sarkandrovi na potupu jeho v škole po stěnách psány býti jměly, nýbrž on ani vědomosti žádný o tom jest nejměl. A co se nějakýho psaní p. doktorovi Adamovi Huberovi odeslanýho dotejče, o tom, co samo v sobě jest, oznámiti může, že kantor jeho jednoho času ráno k němu s tím psaním přišedše, jemu nejaký malum grammaticae v něm okazoval a z toho svůj posměch měl, ale on jest k tomu nic neřekl, a tak i to jemu se nevinně přičítá; a protož žádá, aby páni takových postranních, nedůvodných zpráv o osobě jeho k sobě nepřijímali a jeho u sebe v tom omluvena jměli.

Oznámeno: Že sou se páni taky do něho toho nenadáli, aby sobě v tom jakou stížnost do pánův, že jsou ho sem povolati dali, pokládati jměl, poněvadž to jemu k ublížení tytuli jeho jako i jiným jemu rovným, nebývalo a není, nýbrž toho se raději nadáli, že on, maje se odsud jinam odebrati, pánům za dobrodiní, která od nich a obce týto jak na onen čas, pokud pod disciplinou zde byl, tak nyní za správce poděkování učiní, než pak s něčím jinejm páni se tuto potkávají; to nechť jest tomu, páni sobě to k budoucímu času zůstavití chtí. Co se odpovědi a omluvy jeho proti stížnosti p. mistra Sarkandra dotýče, páni na ten čas toho při tom zanechávati a jemu potom to v známost uvésti chtíti ráčí.

XXXI.

Šepmistři vybízejí vdovu pí. Annu Kozlovou, aby popustila dvůr Pobořský k rukám obce.

(1598, 14. května. Memorab. fol. 337 p. v. a 338 v arch. Kutnohor.)

Páni šephmistři a páni u větším počtu se sešli na rathouz a tu taky k tomu obesláni páni obecní a páni soudcové, a tu jim, že se sem na rathouz sešli, poděkováno a tu jim oznámeno, za jakou příčinou jsou obesláni.

1. Co se tkne Anny po neb. Zygmundovi Kozlovi zůstalé vdovy, ta že chce ten dvoreček ve vsi Poboři na gruntech zádušních ku školám koupený přece držeti, připovídajíc ty věci, který k školám odtud náležely, taky spraviti. Ano i o dítkách svých tý naděje jest, že to činiti budou.

A toho se již tak ujímá i rychtuje práci, aby sem obilí vezli. Ale jest od pánův poručeno, aby tím ničímž hejbáno nebylo. A rozuměti, že ona sobě ku pomoci béře tu klausuli kšaftovní neb. Zygm. Kozla, kdež tam stojí: Co se některých almužen dotejče, že se jí v tom důvěřuje, že je taky spravovati a dávati bude. Co se tu míní, to-li týž jako jiné almužny, bylo by potřebí výkladu toho, kdo to psáti dal, ale ten již umřel. Poněvadž pak na onen čas mu ten spůsob povoleno, aby to v moci panské zůstávalo a obec taky nemálo k tomu učinila, nejprv nemalou summu na to dala, druhé: sedláci poddaní pobořští zdělají, zasejí, hnůj vyváží a to všechno dobře za 50 kop gr. č. stane se, spíš více, k tomu jsou poddaným odpuštěny roboty, který v dalekých fůrách vykonávali, tak jim dobře do 50 kop gr. č. každý rok k tomu dvoru od obce činiti se dostane. A p. Zygmund Kozel, když dal jednou tu summu, na ten dvůr více nepřikládá a tak při tom zůstává, ale páni každý rok musí roboty svý k tomu obrátiti, protož aby o to promluvili, má-li to při ní Anně Kozlový zůstávati; nemá-li, komu to jmá poručeno býti, a kdo se k tomu nařízditi . . .

Páni se snesli na tom z strany I.: aby p. Anna Kozlová byla sem obeslána a s ní přátelsky o to jednáno bylo, aby, poněvadž k tomu práva ani na místě dětí svých nejmá, od toho dvoru raději z lásky a z dobrý vůle upustila, a nechtěla-li by z dobrý vůle upustiti, poněvadž jest grunt panskej a pánům náleží, nad to nebožtík k záduším na koupení dvoru toho ty peníze dáti se uvolil, páni svého aby se ujali a k záduší to obraceli . . . .

Páni obecní po potazu svém oznámili:

Že jest jim s podivením, že pí. vdova, poněvadž to nebožtíkovi bylo k opatrování do smrti poručeno, že se toho ujímá a to sobě a dítkám svým zděditi chce. Protož aby se páni toho náležitě ujali a obešlíc paní vdovu, jí o tom oznámili. A k tomu aby byli nařízeni k opatrování toho p. rychtář JMsti Cské a p. primator, jakož to prvy bývalo. A vidělo-li by se pánům koho jim více přidati, to při zvůli panský aby zůstávalo. A chtěla-li by se na ně více pí. vdova potahovati, že by jí tu nějaká summa náležela, aby z toho počet učiněn byl, co by se toho uznalo, a našlo-li by se co spravedlivého, to aby jí dodáno bylo.

XXXII.

Jednání šepmistrů s Annou Kozlovou z R. o postoupení dvoru Pobořského, na němž vázl plat správce školního.

(1598, 18. května. Memorab. fol. 301 p. v. v arch. Kutnohor.)

Anna Kozlová jsa (!) před p. šephmistry do plné rady obeslána v přítomnosti pp. starších obecních a soudcův k ní promluveno per Paulum Alaudam, že za tou příčinou sou páni ji před sebe obeslati dali, co se dvoru toho ve vsi Pobořì koupeného k záduší dotejče, kterak by se měla

pronášeti, že by nebožt. p. manžel její se jí dožádati jměl, aby toho dvoru v užívání zůstávala, protož jest pánům s podivením, aby p[án] její se toho ujímal, an jeho pánem žádnej[m] nebyl, aniž také toho gruntu dědičně nedržel, toliko do libosti panský. aby z něho jistý plat p. mistru k Vysokýmu a na jiný žákovstvo od vaření k vyživení vydával, nebo že to dobrodiní ona chce činiti a tak [na] p. mistra školního 50 kop gr. č. dávati se uvolila. Ale poněvadž páni sou taky jistou summu k zaplacení toho dvoru dali, ano i roboty, aby panští poddaní při tom dvoru činili, nařídili, an n[eb] p[án] její žádnejm kollatorem nebyl a poddaní roboty na rolích k tomu dvoru činili a jinejch robot prázdni byli: protož p. šephmistři, p. starší obecní a soudcové na tom se snesli, aby se ona toho dvoru neujímala, nebo budou jisté osoby k tomu dvoru nařízeny, aby, jakých důchodův se sběhne, z toho každého roku počet pořádný činily, poněvadž dědičně manžel její toho dvoru postoupenýho nejměl, a k tomu, aby ona toho v užívání, zvláště ženská osoba, na posměch pánův šephmistrův měla zůstávati, nijakž povoliti nemohou. Protož věda(!) o tomto pí. Anna jistém oznámení a snešení panském tím se spraviti může.

Proti tomu: Z té[ho] obšírného promluvení že jest vyrozuměla a co by proti tomu promluviti jměla, to v spis že jest uvedla, kteréhož žádá za přečtení. Čten.

Po přečtení odpověděno jí per eundem: Co jest od Anny Kozlový proti oznámení z jistého snešení pp. šephmistrův, pp obecních a soudcův za odpověď ve spisu podáno, tomu jest vyrozumněno, a předně, aby jaký vejpis toho oznámení jí vydáván, an nová věc jest, býti jměl, toho se trefiti ani k tomu povoliti se nemůže, nýbrž toho při předešlém oznámení, poněvadž n. Zygmunda Kozla, manžela jejího, ten dvůr dědičný nebyl a kollatorem žádným také nezůstával, zůstavuje, však nicméně, bude-li chtíti vstoupení sobě do raddy vyžádati, žádost svou jakou přednášeti, páni jí toho přejí.

XXXIII.

Jednání další o Pobořský dvůr mezi šepmistry a pí Annou Kozlovou, která supplikovala ku králi za ochranu.

(1598, 23. července. Memorab. fol. 394 a 395 v arch. Kutnohor.)

Páni obecní, soudcové a starší z obce obesláni a tu jim předně z povolnosti, že se na obeslání dali najíti, poděkováno a příčiny toho obeslání jim skrze Pavla Skřivana oznámeny: . . . IV. Že pí. Anna Kozlová dnův těchto od J. Msti Cské poručení na supplikování její učiněného dodala, kterýmž poroučeti ráčí, poněvadž J. Msti stížně supplikuje, že by se páni v nepřítomnosti její dvoru toho zádušního ve vsi Poboři neprávně, nemajíc k tomu žádného práva a spravedlnosti, ujíti, v něj uvázati a obilí v něm shromážděné pobrati a mezi sebou na škodu a skrácení jí a sirotkův jejích rozděliti jměli, jakož dále to poručení, kteréhož datum na hradě Pražském

v středu v den S° Kiliana leta 1598, a zvlášť supplikací její v něm zavřená v sobě obsahuje a zavírá, aby J. Mti o ty vše věci zpráva, aby se v tom J. Mt spravedlivě zachovati moci ráčil, učiněna byla. Pak poněvadž všem téměř vědomo jest, že neb. p. Zygmund Kozel, kterýž původ a začátek vyzdvížení nový školy byl a k tomu pánům příčinu dal, aby mimo předešlý officialy jiný vrchní správce, člověk učený z některý akademie, který by školu vyzdvíhnouti mohl, zjednán byl, a na toho stálýho platu ročně 50 kop gr. č. a žákům na zlepšení expensí k oboum školám se něco přidávalo; že ačkoliv se zde v těchto místech i jinde před dobrými lidmi ohlašoval a žádal toho, aby páni na svejch gruntech ňákej dvůr poplužní ke školám, odkud by takový platy i jiný věci k vychování žákovstva vycházeti mohly, koupili, on že svých vlastních peněz do 500 kop míš. na to dáti chce. Však potom více mimo 400 kop míš. dáti nechtěl. Páni pak, obmejšlejíc v tom taky budoucí dobrý tý školy, z měšce obecního 60 kop m. přidali, a tak s tím Václavem Luňákem za 230 kop gr. č. jej stržili a trh i na místě vší obce zavřeli a k ruce záduší škol zdejších, a ne p. Zygmundovi Kozlovi, koupili; a aby důchody z něho na ten stálej plat a vychování mládeže školní vycházeti mohly, poddaný Pobořský ze všech fůr a robot propustili za tou příčinou, aby se lépe role k tomu dvoru náležející vzdělávati mohly. A tak jedenkaždý tomu rozuměti může, že ten dvůr nikdá jest p. Zygmunda Kozla nebyl, než obecní a zádušní. Protož aby ten artykul v svý bedlivý uvážení vezmouce, pánům své zdání, co by se J. Msti Cské na poručení za odpověď dáti jmělo, [oznámili] . . .

Páni obecní, soudcové a starší z obce oznámili, že jsou se rádi z povinnosti na obeslání nadjíti dali a příčinu toho obeslání vyrozuměli a artykule jim podané v svém bedlivém uvážení jměli a na ty artykule z potazu svého své zdání takové oznamují: . . . IV. Co se tkne p. Anny Kozlový, poněvadž to také u sebe poznávají, že ta supplikací J. Mti od ní podaná všecka omylná a nedůvodná jest, a jim to dobře vědomo jest, že jest ten dvůr nikdá p. Zygm. Kozla nebyl, ač on toliko z svý dobrý vůle 200 kop gr. č. na koupení ho k záduší a školám dal: protož oni že se na tom snášejí, aby J. Msti Cské o tom, co samo v sobě jest, dostatečná zpráva a podle toho omluva učiněna byla . . .

XXXIV.

Volba inspektorů do škol, když byl úřad obnoven.

(1598, 27. července. Memorab. fol. 310 p. v. v arch. Kutnohor.)

Páni inspektores: J. Msti C. pan rychtář, pan primator a páni všichni; přidaní: 1. Václav Franc z Liblic, 2. Jan Šultys, 3. Václav Kandidus, 4. Jan Piscis, 5. M. Jan Benicius, 6. Martin Kochan z Prachové, 7. Jan Auštěcký, 8. Ondřej Hubka.

Quotidiani: 1. P. Václav Syxt, 2. P. Václ. Franc, 3. P. Jan Šultys, 4. Jan Piscis, 5. M. Jan Benicius, 6. Jan Auštěcký, 7. Ondřej Hubka.

XXXV.

Vdova pí Anna Kozlová žádá za stvrzení kšaftu svého manžela zemřelého.

(1598 2. září. Memorab. fol. 397 arch. Kutnohor.)

P. Anna Kozlová žádala, jakož jest kšaft neb. p. Zygmunda Kozla, manžela jejího, po smrti jeho pořádně ku právu dodán i publikován a svůj čas dle vyměření práva D. 60*) bez naříkání u práva vyležel, kromě že v jednom artykuli jest naň odpor vložen, ale i ten smlouvou jistou, která mezi správci dvoru zádušního a jí vykonávána [jest], na místě postaven jest, aby týž kšaft vejpovědí právní tvrzen a do kněh městských mezi jiné kšafty vložen a zapsán byl.**)

Edictum per d. primatem Paulum Lithomyšlenum:

Ačkoliv ten kšaft nenalezl se upečetěný pečetí nebožt., tak jakž při závěrce toho kšaftu od něho, že pro jistší důvěrnost pečetí svou jej upečetiti dal, doloženo jest: však poněvadž na onen čas k žádosti její v přítomnosti dvou osob radních a písaře hledán v domě a statku jeho nalezen a ten spor, kterej býti počal o jeden artykul, smlouvou zdvížen a na místě postaven a mimo to jiného žádného odporu kšaftu tomu se nenachází, mimo to také páni, majíce tyto chvíle žádost její v svém uvážení, sobě ku paměti přivedli, že ona od J. Mti Cské za otcovskou poručnici nad sirotky a statkem dskami jest nařízena, k žádosti její páni tak že činí a týž kšaft vejpovědí svou za pořádný tvrdí a k tomu, aby mezi jiný kšafty do kněh vložen a vepsán byl, však aby písařům za práci zaplaceno bylo, [povolují].

XXXVI.

Sukcentor Martin Slaměnský, koupiv dům Hazukovský, žádá za přijetí za Horníka.

(1598, 13. října. Memorab. fol. 420 p. v. v arch. Kutnohor.)

Martin Slaměnský, succentor od Vysokýho, předstoupiv s panem děkanem a p. mistrem školním a z toho poděkovav, od sebe promluviti dal: Že jsa toho oumyslu stav svůj svobodnej proměniti a manželkou se opatřiti, mezi jinejmi obcemi jest sobě zde v této slavné obci byt a živnost jak pro čistotu slova božího, tak i řád a právo, tudy také privilegia obzvláštní a svobody zde na Horách Kutnách oblíbil a k tomu dnův těchto od ur. p. Jana Šatnýho z Olivethu dům Hazukovskej na Tandlmarce trhem celým a dokonalým koupil, a protož žádá toho, aby páni k tomu povoliti, aby ten trh knihami městskými artykulován a stvrzen býti mohl, a podle toho takového bytu a živnosti zde jemu příti, a poněvadž jest zde několika let v škole při mládeži pracoval, k němu lásku a dobrou přízeň jmíti rá-

*) Sr. Práva městská od P. Kr. Koldína (vyd. Jos. Jireček) str. 139.

**) Original kšaftu uchován v m. arch. K. H. pod č. 5382.

čili. A aby nic v nedostatku bejti a žádost jeho při pánich své místo jmíti mohla, list zachovací od vrchnosti své předkládá. A když se to stane, on připovídá ku pánům poslušnost a uctivost všelikou chovati a všecky povinnosti městské dle jiných sousedův zastávati.

Dána mu z uvážení odpověď: Že páni ku přímluvě p. děkana a p. mistra nemajíce v té příčině žádnýho rozmejšlení a prohlédajíce k tomu, že dlouhej čas zde v škole při mládeži strávil a pokojně se choval, prohlédajíce k jeho přípovědi a zakázání, tak činí a k tomu, aby ten trh své místo míti a do knih vejíti mohl, povolovati ráčí a jemu se ochranou a láskou zamlouvají, však právu městskýmu aby 5 kop gr. dal a svýho měšťanství dotvrdil; a potom na přímluvu mnoha pp. prominuto.

XXXVII.

Rada povoluje Martinovi Slaměnskému, aby směl míti postranní školu dívčí, začež mu ukládá za povinnost účastniti se zpěvu literátů.

(1599, 25. ledna. Memorab. fol. 32 v arch. Kutnohor.)

Martinovi Slaměnskýmu na žádost jeho snažnou povoleno*), aby děvčátka čísti a psáti učiti mohl, a to do vůle panský, pokud by se jinou ňákou živností neopatřil; však na ten způsob, jestliže by pod tím titulem i pacholátka k sobě přijímal a v tom nejméně shledán byl, aby mu i děvčátek učení, tak jakž sobě páni to v moci zůstavují, dokonce zastaveno bylo, a on aby za to dobrodiní byl povinen mezi literaty S° Barborský chodívati a jim v zpívání nápomocen býti.

XXXVIII.

*Lauryn [Mathiades]**) Roudnický, sukcentor S° Jakubské školy, žádá za službu servusa.*

(1599, 21. dubna. Memorab. fol. 91 p. v. v arch. Kutnohor.)

Laurentius Roudnickej, succentor z školy Vysokokostelecké, na jednu i druhou žádost svou i také přímluvu p. arciděkana a jinejch pp. přátel svejch za mladšího servusa jest přijat, a když od povinnosti odstoupí, má mu se předložení [učiniti], jak by se v tý práci měl chovati, a závazek dán býti jmá.

---

*) V rkp. následuje přeškrtnuté: »který na ten čas s žádnou živností potkati se nemůže.«

**) Memorab. 1619 fol. 65 p. v.

XXXIX.

Témuž se dává závazek a vyměřuje plat a důchod prozatímní.

(1599, 10. května. Memorab. fol. 99 v arch. Kutnohor.)

Laurentiovi Roudnickýmu závazek ku povinnosti servuské po dostatečným jemu toho, co by taková povinnost v sobě nesla a jak se v ní chovati jměl, předložení a napomenutí dáno a jemu oznámeno, poněvadž Václavu Simonidesovi se ještě přece štans klásti bude a na ten čas se veliký nedostatky v měšci obecním nacházejí a expensí bude míti, že jemu toliko na ten čas 5 gr. se bude dávati, a předešlí servusové budou napomenuti, aby ho hned přece k accidentí připouštěli, aby na tom přestával, kterým časem páni, když poznají jeho pilnost, jeho dále jinak opatřiti chtíti ráčí.

XL.

Řehoř Čechtický, bývalý kollega školy chrudimské, žádá býti přijat za kaplana k Sé Panně Barboře.

(1599, 24. března. Memorab. fol. 67. p. v. v arch. Kutnohor.)

P. děkan a jiní p. preláti do raddy vstoupili, jako p. děkan, pp. faráři od sv. Barbory a Náměti, též i Kaňkovský, a žádost přednášejíc oznámili, že poctivej kněz Václav, správce církevní od sv. Panny Barbory, maje kaplana při sv. Panně Barboře kn. Jana*) a ten se při památce sv. Jiří jinam dostati jmá, a tento**) Gregorius Čechtický, byvše za collegu v škole chrudimské drahně časův předešle na jiných školách jest zůstával, k tomu jest se [přiznal], že za kaplana při poctivým kn. Václavu u sv. Panny Barbory a na kněžství se dáti umínil. A poněvadž jistý mají stvrzen řád (?) a jistý artykule, [aby], když který mládenec přijímán býti má, u přítomnosti pánův od V. Mtí vyslaných examinován byl, listy zachovací i vejhostní předkládal, v něm že dobrou naději jmají; a vedle toho pánův šephmistrův, aby jeho také znáti ráčili, jakožto ochrancův svých laskavých, za to že žádají; poněvadž za kaplana již přijat jest a na dalekou cestu do Lipska pracovati jmá, za to žádá a oni že se vedle něho přimlouvají, aby jemu pomoc od V. Mtí učiněna byla, tak aby se na cestě fedrovati i zase k svému povolání v dobrým zdraví se navrátiti mohl.

Oznámeno jim per dom. primatem Paulum Lithomyšlenum: P. rychtář J. M. Cské a p. šephmistři, za jakou příčinou p. arciděkan a vedle něho pp. faráři práci vážili, tomu jsou z promluvení p. archiděkana vyrozuměli, a že tak vo tuto církev péči mají, páni toho vděčni býti ráčí, a Gregoria Čechtickýho, vo kterýmž, jakž oznamuje, že dobrou naději mají vedle examinování a již přijat jsouce, fedruňku a pomoci jest, poněvadž do Lipska

---

*) Facilia.

**) Následuje v rkp. »přítomnej,« ale škrtnuto.

práci vážiti jmá, žádostivý, a za něho se přimlouvají i toho jemu učiniti chtějí, a k tomu povolání od Pána Boha pomoci žádají. Však poněvadž se tuto žádné zmínky nečiní, do kterého času zde zůstati jmá, tomu by páni rádi vyrozuměti chtěli.

Proti tomu od p. archiděkana: Že tento způsob a dobrej řád se zachovává z počátku při přijímání každého kaplana, [že] do dvou let přijímán jeden každej bývá, jakož pak i tento Gregorius Čechtický připověděl; dáleji bude moci také sá oznámiti.

Proti tomu od Gregoriusa [mluveno]: Jakož jest od pp. otcův svých pod ochranu přijat, tak také i pod vochranu V. Mti rád se oddává a žádá, aby na něj páni laskavou ochranu držeti ráčili; potom slíbil rukoudáním, že dvě létě pořád zběhlý zde zůstávati chce.

XLI.

Martin Slaměnský žádá za propůjčení místa špitalského písaře po Janu Faberiovi.

(1599, 14. června. Memorab. fol. 114. p. v. v arch. Kutnohor.)

Martin Slaměnský předstoupiv s pány přáteli žádal, poněvadž předešlej písař pp. špitalmistrův Jan Faberius sem v tato místa za písaře radního promovován, protož on sobě toho vinšuje, aby pánům a obci této sloužiti mohl, aby na to jeho místo se dostati mohl, připovídaje tý práce se vší pilností, věrností a bedlivostí vyhlídati.

Odloženo toho k uvážení.

XLII.

Jan Faber Ouštěcký, bývalý bakalář Barborský, a Ondřej Hubka, prv kolínský písař přední, žádají za propůjčení místa písařského u obce.

(1599, 17. května. Memorab. fol. 106 v arch. Kutnohor.)

XLIII.

Jakub Aunešovský, bývalý kantor S° Barborský a později písař práva Čechovského, přijat za písaře špitálského a dán mu závazek.

1599, 23. června. Memorab. fol. 140 p. v. v arch. Kutnohor.)

LXIV.

Náčrtek kšaftu M. Laurentia Sarkandra Falkenberského, předního správce škol kutnohorských.

(1599 bez data, kol 17. října. Orig. arch. K. H. č. $\frac{5486}{2}$.)

Dictionarium u Valentina knihaře 4 or. n., u Gedeona magistra in folio, která 7. n. ortů stojí. I k modlitbám latinským claussury na každý den.

14 tolarů panu Janovi Krakovskýmu do Čáslavě na jeho snažnou žádost a k jeho potřebě; na to u mne má birýt axamítovej, za něj chce 4 kopy; ale já jsem ho nechtěl tak draho.

Item: panu mistru Danielovi*) do Prahy měl jsem odvésti vosum kop za dikcionáře; padesáte jsem odeslal po p. bakalářovi nebožtíkovi; na to mi dlužen on p. Daniel Stárek v městě Pardubicích dva tolary za vázanej exemplář.

Item: 2 kopě dlužen zlatník Němec Mizenus, již tuším umřel; mám [v] zástavě postylu Lutherovu německou a druhou knihu německou astronomickou. Panu mistru Faberiusovi, měštěnínu Chrudimskému, ještě za mý někdejší nemoci zapůjčil jsem 20 kop; na to mi deset kop oplatil, o vostatek psal jsem mu minulý týden.

Item: Jacobus Zahrádka dlužen mi 6 kop bez některého groše; psal jsem mu taky, aby mi takový peníze odeslal, když měl na víno do Moravy jeti.

Item: Suchánkové nebožce k její veliký nouzi a potřebě, když ji muž opustil, nechtíce v šatlavě seděti, ke mně se utekla; zapůjčil jsem ji rozdílně za zaplacení vorkaufu, jak na zaplacení, tak na vypravování berní 12 kop; ty se na domě budou dobejvati.

Item do Bohdánče p. Janovi Mathebeusovi Libskému, mému dobrému příteli, aby na témž statku na tom dvoru, který sobě koupil, obstáti mohl, zapůjčil jsem mu padesát kop miš. Mám na to pod sekretem jeho i kněze Řehoře, bratra jeho, jistotu.

Item: p. Janovi Strakovi, již nebožtíkovi, za jeho věrnou službu dlužen jsem jemu 5 kop; však i s tím co Kundrátu po 4 bílejch za expedenta prvé poražíno býti má, že se to porážív; vostatek Johannes Sarkander, můj strýc vlastní, Zuzaně vydati má a povinen [bude].

Item: Zde na Horách Kutnách minulého roku šibalsky a podvodně Samuel Šubar Žatecký**) vyklamal na mně 10 kop; na to se najde také jistota po mně jedna i druhá jeho vlastní rukou psaná. Ty taky aby dobejval za to, poněvadž tam má podíl po svém panu otci bráti.

Item: Zde na H. K. ve čtvrtek před Galli tohoto roku zapůjčil jsem p. Janovi Štěpánovskému, koláčníkovi, k jeho veliké potřebě na přímluvu pana primasa zapůjčil jsem padesáti tolarů při přítomnosti dcerky jeho zde v tomto domě.

Item: V Kadani vod pana Matěje Macera za Němce, kterej byl na »Novým Světě«, dva tolary, nechť sobě Jan toho dobejvá; vostatek, jestliže by co dluhu pozůstávalo, chceli Johannes Sarkander dobejvati, to při jeho vůli neb darovati aneb je šenkovati.

*) Veleslavínovi.

**) Syn kn. Valentina Šubara Landškronského, bývalého děkana Žateckého a potom Kutnohorského, byl lehké zboží.

Paní Anně Moravcový za propůjčování peřin dlužen jsem tolar; item pradlí tolar. Bratru mému nejstaršímu Bartošovi Sarkandrovi Falkenbergskému v městě Opolí, poněvadž jest velkou škodu vzal v tažení s Maximilianem 50 tolarů poroučím pro jeho dítky, však i s tím, co jest mi koliv povinovat byl na matky podíl i s ouroky, buď málo aneb mnoho, všecko jemu odpouštím.

Panu Janovi Sarkandrovi Falkenberskému, bratru mému vlastnímu, poněvadž skrz voheň k veliký škodě přišel, že mu do gruntu všecko shořelo a poněvadž mně vždycky k liternímu umění po mém milém otci smrti vedl, poroučím mu pro ty malé dítky, aby se zase vystaviti mohl, za sto tolarů miš. i s tím se vším, co tam prvé za sebou má i s ouroky.

Item p. Matoušovi Sarkandrovi, bratru mému vlastnímu, poněvadž mu všecko shořelo, poroučím mu 50 kop míš. i s tím se vším, co prvé za sebou má z podílu i s ouroky.

Poněvadž mi pak paní nebožka Suchánková ve všem dobrym posluhovala, jestliže bude žádati Johannesa Sarkandra, že vše chce jejím dítkám, Voršile a Jiříkovi, těch 12 fl. odpusti[ti]; též také Jakobusovi Zahrádkovi těch šest kop.

Item: magistrovi Faberiusovi taky těch 10 kop z týž příčiny.

Ke škole Chrudimský odkazuji lexikon, začkoliv koupen býti může, velký.

Item: Zde také do školy Vysoko[ko]stelský, zač koliv koupen býti může.

Jestli by se co jinejch dluhův nacházelo, nechť se bezelstně však mému strejci zaplatí.

Co se koliv jinejch peněz nacházeti bude, ty ať se spravedlivě vyčtou, přečtou a spečetí vod pana primasa Litomyšského na Horách Kuttnách a od pana Václava Syxtidesa, souseda a Horníka na Horách Kutnách a tak spečetěný nápomocni budou Johannesovi, vejš jmenovanému strejci mému Sarkandrovi, mejm bratřím nápomocni bejti ráčíte, dodati.

V tom se také ohlásiti musím při mé poslední hodince proti mejm utrhačům, že jsem žádných peněz nikdež na lichvu nepůjčoval, krom že mi paní Libská košili darovala.

Do kolleje Pražský pánům mistrům 12 kop míš. odkazuji a panu rektorovi Bachaciusovi 10 kop míš. odkazuji.

Item: Pozapomněl jsem, že mi p. Samuel Klatovský v Chrudimi nepamatuji kolik kop dlužen zůstává; když sobě knihu Livium in folio zase vezme, nechť vostatek Johannesovi zplatí; více jeho knih žádnejch nemám, což bych se pamatovati mohl.

Paní Voršile Brázdový za její věrný opatrování dva dukáty uherský odkazuji.

Item: pradlí jeden dukát a Anně, služebný děvečce u paní Doroty jak byla, jeden dukát.

Item: Paní Dorotě Třebovské pro jejich věrné opatrování po dvou dukatích uherských jejich dcerám; pak-li by zemřely, ať na paní Dorotu spadnou.

Item: Všecky mé šaty i taky knihy bratřím svejm poroučím podle náležitosti, aby svejm synům, kteří se učiti chtějí, rozdividirovány byly.

Z slušného uznání však synům p. Václava Candida aby vydáno bylo po knížce, která by se jim hodila.

Item: Plášt panu Paulusovi Novodomenusovi, však s tou vejminkou, aby pomohl doprovoditi Johannesovi těch věci do patrie jeho tak, aby mu též Johannes za cestu náležitě zaplatil.

[Na rubu:]

1599 kšaft mistra Laurencia Sarkandra Falkenbergkského.

XLV.

Inventář statku po Janu Faberovi Auštěckém, někdy officialu, pak písaři radním na H. K.

(1599 18. října, kniha invent. 1596—1623, fol. E. 5. v arch. K. H.)

Letha 1599 v pondělí den sv. Lukáše evangelisty, v přítomnosti pana Jindřicha Labušky z velké rady a p. Bartholoměje Stěrby z osmi pánův soudcův popsán statček po dobré paměti p. Janovi Faberovi Auštěckým, písaři raddním na Horách Kutnách, pozůstalej.

Předně kněh se našlo toto:

Pět dílův biblí bratrské.

Johannis Calvini Institutiones et Epistolae in folio v bílý kůži.

Benedicti Aretii Problemata Theologica, též v bílý kůži in folio.

Terentii Comoediae cum scholiis Donati in folio.

Margaretha Philosophica in 4°.

Bohuslai Hassensteinii Lucubrationes oratoriae in 4°.

Alberti Magni Naturalis Philosophiae reparationes in 4°.

Nicolaii Hemingii Postilla.

Titi Livii Romana Historia in 4°.

Mathaei Collini Grammatica.

Compendium etymologiae et syntaxeos pro schola Gorlicensi. Laurentii Ludovici.

Chronicorum Carionis lib. 2.

Quintiliani Rhetorica in 8°.

Johannis Honteri Rudimenta Cosmographiae cum Mercurio Gallo-Belgico.

Confessio Christiana cum quaestionibus et responsionibus theologicis Theodori Bezae.

Dresseri libellus de partibus humani corporis.

Explicationum catecheticarum Zachariae Ursini 1ª pars.
Thomae Linacri Grammatica.
Stephani Riccii Commentarius in Hesiodum.
Lib. de postremis motibus Galliae: Brutum fulmen.
Levini Lemnii Herbarum biblicarum explicatio.
Poëmata Petri Lotichii.
Proverbia Bohemica M. Jacobi à Warwažowa.
Academicae Questiones Ciceronis.
Virgilius cum scholiis Henrici Stephani.
Hortus Italorum Poetarum.
Laurentii Vallae Grammatica.
Ciceronis Dialogi de Oratore cum Rhetorica Herennii.
Paraphrasis in Psalmos Johannis Mayoris Heroica.
Tomus secundus Commentariorum Riccii in Heautontimorumenon et Adelphos Terentii.
Rudolphi Agricolae et Jodoci Villicii Dialectica.
Adagia Erasmi.
L. Flori De gestis Romanorum libellus.
Officia Ciceronis.
Petri Rami Praelectiones in Georgica Virgilii.
Mecleri Grammatica Graeca.
Ph[il.] M[elanchtonis] Graeca; Epistolae Familiares Ciceronis.
Dialectica Trapezuntii; Dialectica Ph[il.] M[elanchtonis].
P. Rami Grammatica cum Dial. Pauli Frisii.
Joh. Thomae Freigii Paedagogus de artium initiis.
Paraphrasis Psalmorum Buchanani cum Tragoedia Jephtae.
Martialis Epigrammata.
Johannis Posselii Paraph. Evangalicorum graeca.
Dialectica Francisci Titelmanni.
Loci juris communes.
Historiae aliquot Ciceronis, C. Crispi Sallustii de conjuratione Catilinae, de bello Jugurthino.
Joh. de Sacro Busto, de Sphaera.
Fenestella de Magistratibus sacerdotiisque Romanorum.
Syntaxis graeca Posselii; Fabulae Aesopicae.
Erasmi Similia ex Plutarchi Moralibus.
Responsoria de tempore et festis.
Catechesis Chytrei. Arithmetica Frisii.
Alia arithmetica sine autore.
Tractatus de Coena Domini Theodori Bezae et aliorum.
Idem de praedestinatione J. Calvini též rukou n[ebožtíka] psaný.
Calumniae adversus hanc doctrinam & Joh. Cal. responsio. Item Monomachia Labateri cum Eberhardo, psaná rukou neb[ožtíka.]
Ludovici Schwartzmageri, iuris consulti, miscellaneae.

Questiones nevázanej in 4°.

Memoriale:

Z týto bibliotbeky několiko kněh příčinou Václava staršího sirotka zmrháno a odkud to zase vynahraženo býti jmá. Vide Memorab. 1609 Deus in loco f. 4. gi di um 2. Septembru.*)

Letha páně 1600 v sobotu po sv. Řehoři, u přítomnosti p. Jindřicha Labušky z velké rady a p. Jiříka z Řásné z prostředku pánův osmi soudcův, popsáno cínové nádobí a jiné věci po neb. Janovi Faberiovi Auštěckým, písaři radním na Horách Kutnách, a neb. Saloméně, manželce jeho, pozůstalé.

Předně posláno do váhy nádobí cínového kusův 21; vážilo 43 ℔. vedle cedulky z váhy poslané.

V komoře pod světnicí:

V truhle žlutý bez noh:

Mantlíček muchejrovej ženskej, běliznami podšitej s černými spratky, napřed kratičkej.

Item životek karmazínovej, hřebíčkovej, šňůrkami hedvábnými premovanej.

Item ferštátka černá s prýmy plavého axamitu třemi.

Item haraska černá s prýmy plavého aksamitu neb. p. Salomeny darovaná pí. Anně, po neb. Martinovi Slaměnským pozůstalé vdově, sestře nebožky, že jest po smrti neb. Jana Faberia a neb. Salomeny dítky po nich pozůstalé opatrovala, v té naději, že dále od nich lásky své a ruky ochranné odjímati nebude.

Starý galiothy černý šamlatový bez vody dány synům na šatky.

Item starý muchejrový galiothy též dány k rozdělání; kabát letní česanej barchanovej.

Item životek plátěnej s rukávy šamlatovými černými bez vody.

Madrac popelatej barchanovej s černými barchanovými rukávy.

Kolar vetchej míšenského sukna s bavlnou.

Mantlík jednoduchej letní ferštatovej, aksamítem premovanej.

Item plášt nebožtíka dlouhej z mišenského švortzgrýnu; suknička otřelá, českýho sukna.

Item lůže zeleny pod nebesy, na něm telecí polštář chlupatý, spodní peřiny dvě, jedna s povlakou; polštář koženej bílej.

Druhá peřina bez povlaky. Item svrchní peřina bez povlaky.

Item dva polštáře o jednom sovku; jeden merhovanej modrej, a druhej prostej.

Dvě podušky bez cejšek; poslamka.

Na hoře v světnici:

Dětem od peřin dáno: dva polštáře, na nichž Václav, syn nebožtíka, líhá.

*) Viz dále č. XCIV.

Item tři kusy pernatý; Daniel na nich, též syn, líhá.

V truhle zelený velké nalezeno:

Cedule řezaná neb. Jana Faberia psaná, kterou p. otce svého z 150 kop na spravedlnost svou dědickou přijatých kvituje.

Item dva listy zachovací z města Auště pod pečetí na papíře psaný.

Item listy Jana Holýho, otce neb z města Horažďovic na pargameně.

Item druhej list zachovací na pergaméně Jana Holyho, neb. Jana Faberia otce, z města Lithoměřic.

Item vysvědčení neb. Jana Holýho z města Auštku o chování v sousedství mezi nimi.

List vejhostní na neb. Jana Holýho, otce jeho, od pí. Evy Sezimové.

Od vinutých šatův:

Ručníkův šest; prostěradlo velký se dvěma mřížemi bílými. Druhý prostěradlo s jednou mřížkou menší.

Item jedno prostěradlo velký s jednou mříží.

Item prostěradlo velký s širokou mříží; plachty tři, dvě tenčí a třetí tlušťší.

Item plachta jedna žemněná.

Dvě cejchy na velkou peřinu a třetí na menší.

Druhá menší zelená truhla a v ní:

Čepice aksamitová s předky kuními a laloky vnitř.

Item loket malovanej zlatem podkládaný.

Klobouk s šmukem okrouhlého vrchu novej.

Druhej klobouk též s okrouhlým vrchem starej.

Měšec koženej do lázně.

Item čepice s širokými štorci hřbetovými, liščími.

Botky nebožtíka schozený.

Item sukna z gallesu $11\frac{1}{2}$ lokte nestoupeného po 15 gr. č. koupeného od Jana Lithomyšlského; prodáno pro sirotky.

Lamentací in folio notované.

V témž statku na hotové sumě vedle kšaftu neb. Jana Faberia, co za lidmi jměl, najíti se jmá jedno sto dvě kopy 20 gr. vše českých.

Téhož letha 1600 v sobotu po sv. Anselmu 22 Aprilis, u přítomnosti p. Jindřicha Labušky z velké rady a Jiříka z Řásné z p. osmisoudcův, skrze Joachima Součka a Jana Kouřimského jinak Svobody, starší krejčovské a přísežné, šacované šatstvo po neb. Janovi Faberiovi a Saloméně, manželce jeho, zůstalé k žádosti a u přítomnosti p. M. Jana Benicia Thaborského, sirotkům pozůstalým kšaftem neb. Jana Faberia nařízeného poručníka, i na místě p. Václava France z Liblic, druhého poručníka, na místě z světa sešlého Jiříka Hrůzy z práva k němu přidaného:

Item plášt míšenského sukna za	2 kopy	gr. č.
Sukně kazyačka vetchá za	30	gr. č.
Madrac za	35	gr. č.

Suknička muchejrová zánovní za	1 kopu 30	gr. č.
Kabát řezanej za	35	gr. č.
Klobouk zánovní s hedvábnou šnůrou za	$37\frac{1}{2}$	gr. č.
Životek plátennej s šamlatovými rukávy bez vody za .	15	gr. č.
Čepice aksamitová s kunami za	1 kopu 30	gr. č.

Ženský šaty:

Živůtek karmazínovej popelatej za	26	gr. č.
Mantlík muchejrovej běliznami podšitej s spratky černými za	1 kopu 45	gr. č.
Item mantlík ferštatovej za	50	gr. č.
Item šukně ferštatová s prýmy aksamitovými za . . .	1 kopu 15	gr. č.
Facit . . . 11 kop	48 gr. $3\frac{1}{2}$	d. č.

XLVI.

Jednání v radě o opatření uprázdněných 2 farářských míst a místa správce školního po morem zemřelých: arciděkanu Melisseovi Krtském, Johanidesovi Košetickém a po mistru Sarkandrovi Falkenberském. Dále o deputátním obilí k děkanství.

(1599 20. října. Memorab. fol. 235 p. v. arch. Kutnohor.)

Páni obecní a páni soudcové obesláni a tu jim oznámeno, že již z daru p. Boha, to co na onen čas od p. Zygm. Kozla koupeno jest k obci, to již v dskách páni sobě ten pominulý pátek vloženo jmají, a to nedorozumění, které mezi pány a pí. Kozlovou již vdovskou (?) bylo, jakýmž prostředkem býti mohlo, na místě jest, jakž jim o tom relací, poněvadž někteří z prostředku jich taky toho přítomni byli, učiniti moci budou.

II. Že vědí jakým pádem obec tato jest navštívena, že onehdá kněz Petr Johannides,*) farář Nămětský, umřel a pochován jest a nyní p. děkan kn. Jakub Melisseus takměř nenadále mimo všechnu naději z tohoto světa vykročil, při tom také p. mistr Laurentius, správce školy, kterýž již do konce oumysl svůj k obci týto přiložil a zde zůstati i školu náležitě spravovati mínil, taky včera pochován jest, a tak znamenití tři sloupové a podpory obce týto klesli.

Co dále za tím půjde, Bůh milej ví.

Nebo když takoví lidé v obcích umírají, bývá zlý znamení; lid obecní nekázanej v poslušnosti státi nechce a nic jím hnouti nemůže, ani ti hrozní zázrakové, ani tato rána Boží morová, ani nic jinýho.

Protož jest potřebí, abychom v pravdě ku pokání svému přistoupili, jeho v hněvu jeho krotili a kdož by tak to činiti nechtěl, k tomu každého jměli a nutkali, tak aby zlý plenĕno a vykořeněno bylo a na to místo dobrý vzděláno bylo.

*) Košetický.

Poněvadž pak to místo pustý jest, — děkanský i druhý — povinností jest, aby se o ta místa starali a je hodnými muži, prvé nežli by se nám tu kdo jiný utekl, opatřili, ano i do škol.

III. Potom že se jich taky tejna nečiní, že pan děkan vobilí z Zibohlavech dal všecko vymlátiti a buď do svýho domu je zsvésti aneb prodati dal, a tak jest daleko do novýho; jest vědomý, že ten oužitek od sv. Havla do druhýho sv. Havla jíti jmá a předešle za to na vychování pana děkana 100 kop gr. se dávalo, protož kdokoliv sem se dostane, bude chtíti neb těch sto kop gr. nebo ten artykul, kterejž před rukama nejní, protož že jest i o to potřeba rozmluviti, aby tudy obec nějaký škody nevzala, poněvadž prvy skrze ten dvůr dosti škody vzato jest.

Páni obecní a páni soudcové po potazu oznámili: K prvýmu že pánům děkují, že tu ostali, že to již na místě jest. II. Jinak taky že nepoznávají, než že pán Bůh hněv svůj patrný (?) pouští a takový osoby prostředkem smrti z tohoto světa povolati ráčil, na místo jich aby kn. Václ. potřebován byl. A poněvadž jsou dva kaplani, aby jeden k Náměti a druhý k Barboře dán byl.

III. Z strany obilí, poněvadž to na budoucí rok budoucímu p. děkanovi zůstávati jmá, aby na to bylo ptáno, kde by bylo, aby se jemu dostalo; pakli jest prodáno, poněvadž statek před rukami, aby z toho panu děkanovi budoucímu odměna se stala.

IV. Strany pana mistra aby bylo do Prahy odesláno do akademie a o jiného jednáno.

Od pánů zase oznámeno: Co se tkne stolice děkanský, pánům se vidí, aby do konce jemu správa byla poručena a on tam osazen, tak aby tu na povřísle nezůstávalo pro jiné a jiné rozličné potřeby a případnosti.

Co se tkne obilí, vyslanej jmá se teď navrátiti; ten co oznámí, tím budou potom spraveni, co se najde nebo nenajde. Nenajde-li se, aby o to s vdovou [děkanovou] mluveno bylo.

Z strany pak pana mistra páni jsou na tom, aby někdo byl do Prahy vypraven a tam k předzvědění, kdo by tak na ten čas na místě správce býti mohl, o toho stál, a mezi tím se o to starali, aby k sv. Jiří správce jiný dosazen byl.

XLVII.

Náčrtek kšaftu Jana Sarkandra Falkenbergského, synovce M. Lauryna a dědice.

(1599 bez data. Orig., arch. K. H. č. $\frac{5486}{1}$.)

Poněvadž před smrtí pana strejce mého pana Laurentiusa Sarcandra jeho jistejm uvážením a soudem, nemalá částka pro vopatrování a chování mé k němu a lásku strejcovskou mně jak knih jeho, tak také i peněz na dluzích i jinejch hotovejch odevzdáno a kšaftováno jest a těch peněz, totižto dluhů aneb které na dluzích jsou k svému učení dálšímu užívati

jsem je vyzdvihnouc měl, jiné pak domů dopraviti a těm, kterýmž náleží, totiž panu otci mému a jinejm strejcům, odevzdati. Ale že pak Pán Bůh všemohoucí z hodné a spravedlivé své vůle mne těžkou nemocí navštíviti ráčil, protož, kdo a jak by toho, co mně odkázáno jest, po mé smrti užívati měl a mohl, kratičce, pokudž mi Pán Bůh zdraví a rozumu dobrého popříti ráčí, z dobré a líbezné vůle své oznámím:

Předně Johannesovi Strakonicenusovi poroučím a odkazuji za jeho věrnou službu a opatrování jak nebožtíka pana strejce mého tak i potom mne, nebo i sám pan strejc mi dostatečně před smrtí svou poručil, abych jemu za tu službu a opatrování hodně a slušně neb na penězích aneb knihách odplatil. Jemu tehdy, jak mé všecky knihy a šaty, tak i páně strejcovy, cokoliv jich jest, odevzdávám a nad nimi ho plnomocníka činím a jemu tímto posledním kšaftem je odevzdávám a pánův poručníkův velice žádám, kteréž mně pan strejc před smrtí svou jako za otce vystavil, — jako předně pana primatora a pana Václava Sixtidesa, — aby jemu takové knihy vydali a odevzdali, a summou všecko svý Johannesovi Strakonickému, item paní Dorotě odevzdávám a plnomocnicí jí činím nad těmi 50 kopami, kteréž panu otci jejímu pan strejc málo cosi před smrtí svou zapůjčil, a to pro mnohé jak k němu tak i ke mně v nemoci chování a opatrování; však s tou vejminkou, aby ten plášt, kterej pozůstává zapečetěnej v světničce, Johannesovi Strakonicenusovi odevzdala.

Item Jakubovi Pistorovi z Byčiny padesáte kop, kteréž jsou v Bohdanči, vostatní Johannesovi Strakonicenusovi.

Maruši, kuchařce, u pí Doroty dluh vodevzdávám; jiné dluhy všecky, co jich pozůstávati bude, Johannesovi Strakonicenusovi za jeho věrnou službu.

Paní Dorotiny »Knihy devatery« pozůstávají v světničce prvé nebožtíkovi panu mistru zapůjčený, též korduláč a lžíce stříbrná, to se má vydati.

Dluhy, co jest naloženo na funus p. mistra, ty z peněz hotových, co jich pozůstávati bude, budou se platiti mimo kšaft pana mistra.

Jiné věci pana mistra, jako šatky, plátna, paní Dorotě s Johannesem Strakonicenusem poroučím, jak za její věrnou službu tak i Johannesa Strakonicenusa ochranu a summou jemu vše, co zbejvati bude zbytkův po panu mistru, poroučím, poněvadž to vše mně od pana mistra odkázáno bylo, aby on s tím, co chce, dělal.

Item: Panu Pavlovi Novodomenusovi plátna asi na dvě košile a některej peníz z lásky pro prvnější věrné služby k panu mistru i některou knížku.

Panu Vackovi Candidusovi tabule, které tam visí v světničce, nebo i pan mistr jemu je darovati prvé připověděl.

Náklad na funus p. mistra:

15 loket šamlatu po šestnácti bílejch, 9 loket kmentu po desíti bílejch, za truhlici 16 alb.; vod šití nejní zaplaceno ani sukničky, ani čechlíku.

In summa: jak jest mne pan mistr nad tím vším vystavil ochráncem a opatrovníkem a co jest poručil, aby se tak vyřídilo, tak já Johannesa Strakonicenusa též vystavuji a jemu nade vším moc poroučím a plnomocenství dávám, aby on, co jsem já vyříditi měl, to vyřídil.

[Na rubu:]

1599 kšaft Johannesa Sarkandra Falkenbergkského.

XLVIII.

Úřední relace o kšaftu M. Lauryna Sarkandra Falkenbergského.

(1599 25. října. Memorab. fol. 238 p. v.)

Pan primator Pavel Lithomyšlský relací činil, že pominulého dne outerního poslal pro něj nebožt. pan mistr Sarkander, jemu oznámil, že teď kšaft umyslil spisovati dáti, jej s panem Václavem Sixtem, aby toho executorové byli, žádal.

Item že to k sobě přijal a jemu se zakázal — bude-li toho potřeba, — aby o to se nestaral a nic tak tejně to nečinil, než před jinými tu mládenci to zjevně řídil.

Potom jsa k tomu p. Jiřík Svoboda vyslán, ten kšaft jeho přinesl, a on jej spečetil svým sekrytem, a potom, zapomenuv jej v středu sem dodati, jej dnes dodává.

Ohlásil se p. Jiřík Svoboda také k tomu, že když onehda z váhy ode pánův k tomu litkupu vyslán byl, u přítomnosti Matouše servusa jej přivolal a tu hned se ptal na kšaft; dali mu jej sepsaný.

Jeden ten mládenec měl jej u sebe v kapse; tak on přijavše jej, na jednu i druhou stranu obrátil a na něj s pilností pohlídal a jemu jej podal, žádajíc aby jej přijal a dodal, kdež náleží.

A když již týž kšaft od něho přijal, spomenul na klíče, ptal se, kde jsou; taky mu je dodali.

Tak on to že přijal a jej ku p. primatorovi dodal; rozumu a paměti zdravé byl, ani se nadál, aby ten den jměl dokonati.

I podle toho žádali p. primator Pavel Lithomyšlský a pan Václav Sixt, aby takový kšaft utvrzen a vyhlášen a to opatřeno bylo, poněvadž není naděje, aby na tom se kdo co slušně zastavovati mohl, a on nebožtík, nejsa zde usedlej, toliko o tom, co z svý péče jmá, a o knihách svých kšaftoval, aby ta světnička vyprázdněna byla, a poněvadž také něco pánům professorům kšaftováno jest, aby se jim to dostalo a p. rektor k obci týto v potřebách nynějších nakloněn byl. I jest z uvážení panského.

Matouš servus, který taky toho přítomen býti jměl, oznámil, že bylo tam u něho těch mládencův, a když jej jměl p. mistr v rukou ten kšaft, hleděl na něj, chtěl jej čísti, ale všechen se třásl, nemohl.

Chtěl jej ten mládenec čísti; i oznámili, že to býti nemůže, aby byl před jinými čten. Tak jej p. mistr dal p. Jiříkovi, aby jej dodal, kdež náleží, a při tom i klíče.

I povoleno na takovou relací, jakž p. primatora, tak i p. Jiříka Svobody, též Matouše servusa, týž kšaft otevříti a čísti, vzláště, poněvadž jest potřeba toho, aby se tomu vyrozumělo, co komu kšaftuje, aby se pokoj v škole vykliditi pro jiné mohl.

Dali za odpověď: Že rozumějí, že jest se to všecko po školsku dálo; však poněvadž netoliko tito relatorové, ale i jiní, — bylo-li by toho potřeba, — svědkové té vůle jeho poslední jsou, a nebožtík jsa v těžký nemoci postaven již k cíli svýmu pospíchal, uslyšev, že nebožtík pan děkan umřel, s nímž žádostiv byl v jednom hrobě ležeti, protož že oni děkují, že tomu povolovati ráčí, aby to při právu své místo jmíti mohlo, nebo jest potřeba, aby pró jiné toho šetřeno bylo, aby poslední vůle takových lidí šetřeno bylo.

I čtěno, což tak p. Jiříkovi Svobodovi dodáno; po potazu žádali odkladu a toho vejpisu.

XLIX.

Ondřej Brtnický, kantor Vysokokostelský, zve radu na své veselí s pí Ludmilou Dítětovou, dcerou Stanislava Kožešníka, a žádá, aby mu propůjčena byla služba obecní.

(1600 17. ledna. Memorab. fol. 229.)

Andreas Brtnický, kantor Vysokokostelský, předstoupiv přede pány s pány přáteli svými a vinš křesťanskej učinivše, oznámiti od sebe dal: Jakož oblíbiv sobě k manželství Lidmilu, po Pavlovi Dítětovi zůstalou vdovu, jak od ní předně, tak přátel jejích příbuznejch na to laskavý zámluvy, že jemu se za manželku, poněvadž se v tom vůle Boží bejti poznává, dostati jmá, když toliko se důvěrnou jistotu svýho žádnýho . . . . . .*)

(1600 19. ledna. Memorab. 231.)

Andreas Brtnický, kantor školy Vyso[ko]kostelské, oumysl svůj p. Bohem sobě vnuknutý p. šephmistrům přednesl, že jest s poctivou vdovou pí Lidmilou, dobré paměti p. Stanislava Kožešníka dcerou, slibem k stavu sv. manželství utvrzen a s ní dne příštího nedělního k stavu sv. manželství dle řádu církevního oddán býti jmá, žádaje, aby J. Msti páni šephmistři ku poctivosti sňatku jeho k veselí svadebnímu za pány přátele se postavili; nicméně poněvadž v tom vůle p. Boha jest, aby v této obci vštípen byl a za něj poctivé commendací z markrabství Moravského učiněné jsou, vedle toho pan děkan kněz Václav Šteffanides za něj, jakožto jeden inspektor školy se přimlouvá, že jej sobě vedle tohoto božího uložení poručeného jmíti i také potomně jej ku povinnosti a službě nějaké v obci této připustiti a k němu lásky patronské dokazovati ráčili.

*) nedopsáno.

L.

Ondřejovi Brtnickému, bývalému kantoru sv. Jakubskému, propůjčeno písařství práva Hloušeckého.

(1600 6. března. Memorab. fol. 261.)

Ondřej Brtnický, kantor od Vysokýho, přijat za písaře na právo Hloušecký a tu mu v přítomnosti rychtáře a konšelů závazek dán a vedle toho napomenut, aby se tak, jakž ten závazek v sobě obsahuje a zavírá, choval.

LI.

Důchody škol a kostelů z nově zaraženého důlu obecního »Šťastný«.

(1600 10. května. Memorab. fol. 316.)

Daj Buoh štěstí, aby se jméno s skutkem srovnati mohlo.

Leta 1600 v středu po sv. Stanislavu, to jest 10. máji, rozkverkování tálův v dole obecním »Šťastný« řečeným na couku Kuklickým stalo se v plné raddě u přítomnosti pánův obecních a p. osmi soudcův.

K školám a záduším ze spolka . . . . . 4 kuksy . . . . .

LII.

Bakalář Václav Nemes Chrudimský zve šepmistry na svatbu.

(1600 10. května. Memorab. fol. 312 p. v.)

P. Václav Nemes Chrudimskej, svobodného umění bakalář, vstoupivší do raddy s p. Janem Endrlem a p. mistrem Janem Beniciusem, písařem raddním, pány přáteli svými dožádanými, od sebe promluvení učiniti dal: Jakož jest z jisté vůle a vnuknutí P. Boha všemohoucího stav svůj panický proměniti a poctivou vdovu pí Maruši po dobré paměti p. Pavlovi Cholopickým pozůstalou za manželku pojíti v tom úmyslu utvrzen a den již k veselí svadebnímu se přibližuje příštího dne nedělního: protož se vší náležitou uctivostí JMstí p. šephmistrův, jakožto pánův patronův svých milých, snažně žádá, aby se ku poctivosti jich sňatku za laskavé hosty propůjčiti a jej přítomností svou i se pány písaři raddními ozdobiti ráčili, připovídaje svou všelikou poslušnost a vděčnost JMstem za laskavé opatření prokazovati.

Jest mu zámluva učiněna, že páni ráčí na něj svůj pozor jmíti, pokudž jaké dále ochrany od pánův žádati bude.

Místo pak dárku, který by se k veselí svatebnímu jemu odvésti jměl, půl vědra vína darováno býti jmá.

LIII.

Volení inspektorů školních a jakým způsobem se to dělo při obnově úřadu.

(1600 31. července. Memorab. fol. 369.)

Páni toho dne se na rathous sjíti ráčili za příčinou řízení a na místě postavení nížepsaných ouřadův a povinností obecních:

. . . .

Páni inspektores do škol:

JMCské pan rychtář, pan primator a páni všickni [šepmistři]; k nim přidáni pan Jan Hubka, p. Jan Šultys, Mikuláš Vodňanský z Čazarova, pan Jan Piscis, M. Jan Benicius, Ondřej Hubka, Ludvík Veverin z Kranichsfeldu, Jakub Bzenecký.

Každotýhodní: p. Václav Franc z Liblic, p. Václav Sixt, p. Jan Hubka, p. Jan Šultys, Mikuláš Vodňanský z Čazarova, p. Jan Piscis, M. Jan Benicius, Václav Nemes.

. . . .

Po vykonání a vyřízení toho všeho a zvolení osob k nadepsaným ouřadům a povinnostem jest zavoláno na pány obecní a soudce a jiný z obce obeslaný a tu, když vstoupili do radní světnice, jest jim z takové povolnosti, že na obeslání panské na rathouz se dali najíti, poděkováno a příčina toho oznámena, poněvadž dnův těchto ouřad konšelský jest obnoven a radda jinými osazena, že zatím vedle starobylého způsobu, předně ze všech sousedův starší z obce voleni a z těch potom osoby k spravování některých ouřadův obecních, poněvadž páni sami všeho všudy osáhnouti nemohou, vybírány a nařízeny bejvaly.

Protož že páni taky ten starobylej, chvalitebnej způsob nyní zachovali a vybravše jisté osoby z obce, z kterejchž by zase k takovým úřadům a povinnostem obecním pro polehčení pánův a pro míň práce osoby hodné voleny byly, je vyhlásiti a pronuncovati dadí; protož kdožkoli jmenován bude, aby vystoupil a slib obyčejný pánům a vší obci vykonal.

A tak nejprvé starší z obce pronunciováni a ten slib po písaři říkali. Po vykonání pak toho předešlí páni obecní a osmisoudcové vystoupivše z jinejch, z lásky, kterou k nim prokazovali, pokud v těch povinnostech na ně vzložených zůstávali, poděkovavše, zatím žádali, aby z týchž povinností propuštěni a jiní na místa jejich, tak jakž to vždycky předešle se zachovávalo, voleni byli.

Načež jim dána odpověď, že páni jim také děkují, že jsou se k nim ve všem, cožkoli jim kdy poručeno bylo, volně a poslušně chovali, a dále je vedle žádosti jich z předešlých povinností propouštějí. A tu potom zase páni obecní a osmisoudcové v nově zvolení, vyhlášení a pronunciovaní a závazky obojí, — páni obecní zvláště a páni soudcové také vzláště, — ku povinnostem svejm po písaři je říkajíce vykonali.

Po vykonání pak těch závazkův obojí napomenuti skrze p. primasa: Poněvadž ti závazkové jim, jak by se v povinnostech svých chovati a čeho

šetřiti nejvíce jměli, vyměřují, že bude potřebí, ty aby, jako za nějakou instrukcí, vždycky před očima svýma jměli a vedle toho se řídili. Potom také pečet pánův osmisoudcův Janovi Hubkovi Jaroměřskému, jakožto přednímu z nich odvedena s tím napomenutím, aby jí k čemu náleží užívati hleděl. Připověděli všichni na to napomenutí pamatovati a tak se chovati.

Zatím předešlý rychtář městský Jan Enderle, kožešník, již osoba raddní, vyvstav z místa svého žádal také z povinnosti rychtářské propuštěn býti, pánům z laskavé ochrany a sousedům z volnosti a poslušnosti děkujíc, žilnou pečet rychtářskou p. rychtáři J. Msti Cské odvedl.

Kterýž tolikéž jest propuštěn a jemu z práce poděkováno a jiný rychtář volený vyhlášen a jemu závazek k té povinnosti dán.

A po vykonání toho, aby se tak, jakž týž závazek vyměřuje, chovati hleděl, jak od pánův tak i JMCské rychtáře napomenut; načež připověděl pamět jmíti a tak se poslušně chovati. Potom pak také jiní ouřadové obzvláštní vyhlašováni a po vyhlášení všichni napomenuti, aby jedenkaždý, věda k čemu jest potažen, v tom se bedlivě a spravedlivě chovati hleděl.

A s tím potom jsou rozpuštěni.

Co se pak hejtmanův a desátníkův po čtvrtech dotejče, toho ad fer. 4. odloženo.

LIV.

Šepmistři kárají zvoníka od Náměti Jana Slánského, Duchoslava Charamzu, Jana Voženíška, Jana Čáslavského, že nad dovolení přijímají k učení liternímu větší počet dětí na úkor výsadních škol K. H.

(1602. 14. ledna. Memorab. fol. 180.)

Jan Slánský, zvoník na Náměti, Jan Čáslavský, Duchoslav Charamza jinak Dušek a Jan Voženíšek jsouce do raddy povoláni tu jim stíženo, že mimo vůli a povolení vrchnosti přes jistej počet pacholat a mládeže k cvičení a učení liternímu přijímají, tak že školám zde nařízenejm k velikému zahubení jsou. Protož, aby se toho spravili, proč se toho dopouštějí. Oznámili, že mimo deset pacholátek více jich neučí; že pak někteří mimo ten počet při nich se zdržují, to pro nedostatek šatkův svých rodičové jsou je k nim oddali, však že mimo nařízení panský a počet jim uložený přijímati nechtí. Dictum per dom. Venceslaum Francz:

Poněvadž jistou zprávu toho páni jmíti ráčí, že mimo jistej počet a uložení panské víceji pacholátek k sobě na učení přijímají, však páni ráčí se v tom snášeti a toho při tom zanechávati, aby jedenkaždej z nich, poněvadž při kostele Námětském chválami božskými posluhují, přes počet uložený, to jest 10 pacholátek více nezdržovali a k sobě jich nepřijímali, a to ty, kteří by se slabikovat a čísti učili. A když by se čísti vyučili, tehdy ať*) je do škol hlavních, které sou zde nařízeny, odsílají.

* V rkp.: ‚aby'.

Jestli že by pak se to jináče vyhledalo a našlo a mimo ten počet uložený více jich přijímali, než jim to bude obmezeno, aby jim daremně viny nedávali, než sami sobě.

LV.

Jan Strejc Písecký,) kantor sv. Jakubské školy, žádá radu za přímluvu při radě Písecké, aby mu byl vydán list zachovací, který mu byl prvé Písečany proto odepřen, poněvadž nemohl udati, kde se osadí.*

(1602 23. ledna. Memorabil. fol. 186 p. v.)

Jan Strejc Píseckej, kantor školy Vysokostelské, přednesl žádost svou skrze Daniela Šlenice, kterak jsa on z mladosti v bázni Boží zveden a v literním umění začátky vzavši, při něm posavad trvá a prací svou i této obci posluhuje; a jak předešle vždycky na svou poctivost a dobré jméno pozor jměl, tak až posavad dobrým, šlechetným chováním je zachovati a hájiti se přičiňuje.

Pročež maje leta dospělá o to jest pečoval, aby jemu z města Písku, vlasti jeho, list zachovací o řádném rodičův jeho v stav manželský vstoupení a sebe z řádného manželství a poctivejch rodičův na svět zplození pod pečetí městskou vydán byl. I za tou příčinou jest tam práci vážil a to tak, že vysvědčení jak o snětí rodičův jeho, tak i jeho na svět zplození ku právu přijato a zapsáno jest, sobě opatřil.

Chtěje pak dále takového zachovávacího listu dosáhnouti, v tom jest jemu překážka učiněna obzvláštní zvyklostí při témž právě města Písku, kteréž se jus consuetudinarium tituluje a to s sebou přináší, jest-li že by kdo zachovacího listu potřeboval a o místu, kde by se osaditi měl, jistého nic nevěděl aneb neoznamoval, toho že jemu se dostati nejmá.

Protož nemoha on než za skrácení své to poznávati, aby hodnou a podstatnou obranu proti utrhačům poctivosti jmíti a zásoben býti mohl, žádá s náležitou uctivostí, že J. Msti p. šephmistři jemu psaní přátelské a přímluvné do města Písku o vydání dotčeného listu zachovacího, poněvadž nic na překážce není a vysvědčení zapsáno při témž právě jest, napsati poručiti ráčí.

On svými službami pánům se s uctivostí toho vděčně odměňovat a odsluhovati připovídá.

P. dom. primatem Th. Tříska: Žádost Jana Strejce Píseckýho, kantora Vysokostelského, páni jsou v svém uvážení jmíti ráčili a o tom, jaké by vlastní příčiny utvrzenejch a přijatejch zvyklostí při právě města Písku býti jměli, poněvadž v těchto okolních městech o takové neobyčejné obzvláštnosti slejcháno není, věděti nemohou. Však jak jest koliv, žádost jeho slušnou býti poznávajíce, té páni šephmistři povolují na ten spuosob a konec, aby on Jan Strejc, když toho, čehož vyhledává, na přímluvu panskou do-

---

*) z Třebska.

stane, zde v obci této zůstával a kdež mu P. Bůh místko naskytnouti ráčí, tu se osaditi a v této obci dále svým uměním i jinak posluhovati a se odměňovati přičinil.

LVI.

Šepmistři dovolují M. Simeonovi Alexiovi učiti jenom děvčátka.

(1602. 6. února. Memorab. fol. 67.)

M. Simeon Alexius vstoupivše do raddy podal žádosti své na spisu z strany povolení mu učení dítek a mládeže obojího pohlaví do jakého by se počtu pánům vidělo.

Dána mu odpověď:

Poněvadž jsou výsadní školy zde dvě a v třetí se německy učí a ty jsou pro chrámy Páně, aby jmělo tak každému pacholata učiti dopuštěno býti, bylo by na škodu a snížení týchž vejsadních škol, protož k tomu, aby pacholata učiti jměl, se povoliti nemůže; než k tomu se mu povoluje, aby toliko děvčátka učil, tak jakž oznamuje, pobožnosti a začátkům umění literního, totiž čísti a psáti. Však pacholat aby nejměl; nebo jestli by chtěl i pacholátka učiti, to by se mu dopustiti nemohlo, ale spíše i děvčátek učení se zastaviti musilo.

A naposledy [aby] do kostela k zpívání chodil a vedle jiných chval Buožských pilen byl. Připověděl tak učiniti.

LVII.

M. Šimon Alexius Svinčanský žádá radu za písařství šrotýřske.

(1602. 18. března. Memorab. fol. 214.)

Šimon Alexius Svinčanskej na snažnou žádost svou k službě písařství šrotýřského na místě neb. Albrechta Beřkovského jest puštěn a jemu k té povinnosti závazek dán a po vykonání toho napomenut, aby se tak, jakž týž závazek vyměřuje, a dle instrukcí své chovati hleděl.*)

LVIII.

Inventář knih zůstalých po M. Laurentiovi Sarkandrovi Falkenbergkském.

1602, 8. července. Kniha inventářů 1596—1623 fol. G. 27 v arch. Kutnohor.)

V pátek po sv. Kilianu popsány knihy, což jich ve dvou truhlicích po neb. Mistru Laurenciusovi Falkenbergkském pozůstalo, a ty v domě p. Adama Hněvusického složeny jsou u přítomnosti pana Václava Kunše

*) Týž Alexius stal se posléze knězem.

z velké raddy, téhož p. Adama Hněvusického, hospodáře, a Ondřeje Hubky, písaře radního, jakž níže psáno:

In Hieremiam prophetam commentarii Joh. Bugenhagii Pomerani in 4°.

Concordantiae Hebraicae in folio.

Quintiliani Oratoriae institutiones in folio.

Lactantii Firmiani Institutiones in folio.

Homeri Opera Graecolatina in folio.

Josephi Historiographi Antiquitatum lib. in fol.

Opera Ciceronis philosophica in folio.

De proprietatibus rerum Bartholomaei Anglici in fol.

M. T. C[iceronis] De oratore in fol.

Calepinus in fol.

Paraphrasis psalmorum Joh. Bugenhagii Pomerani in 4°.

Officia Ciceronis in 4°.

Locorum theologicorum Phil. Mel[anchthonis] illustrationes per Victorium Strigelium in tres partes divisae: in 4°; quaelibet pars seorsim edita.

Conjecturae de ultimis temporibus Osiandri.

Argumentorum Phil. Melanchthonis per Christophorum Rezelium explicatorum tres partes in 8°, nimirum 4. 8. et ultima pars.

Examen theologicum à Christophoro Rezelio illustratum in 8°.

Aemilii Francisci Psalmi Davidis Graeco carmine heroïco in 8°.

Joh. Thomae Freigii Questiones cum Analysi in 8°.

Oratiorum Ciceronis volumen 2^{m} & 3^{m} in 8°.

Rodolphi Gualtheri in capita bibliorum elegiaca carmina in 8°.

Lucae Losi' in epistolas dominicales annotationes in 8.

Catechismus minor cum annotationibus in epistolas dominicales in 8°.

Levini Lemnii De occultis Naturae in 8°.

Valerius Maximus in 8°.

Crispus Sallustius De Conjuratione Catilinae.

Joh. Thomae Freigii Paedagogus in 8°.

Observationum Medicinalium in 8°.

Joh. Bugenhagii Pomerani in Deuteronomium in 8°.

Martini Grusii Grammatica graeca in 8°.

Methodus de conscribendis epistolis in 8°.

Dictionarium Haebraicum in 8°.

Ciceronis officia in 8°.

Martini Grusii Institutiones graecae linguae in 8°.

Henrici Cornelii Agrippae De incertitudine scientiarum in 8°.

Colloquia Graeca et Latina cum tragoedia in 8°.

Doctrinae Jesuiticae praecipua capita in 8°.

Conciliationes locorum scripturae Althamii in 8°.

In Exodum Brentius (cum medicina animae Urbani Regii) in 8°.

In familiares epistolas Ciceronis argumenta Stephani Riccii in 8°.

D. Severini Boethii De consolatione philosophiae in 8°.
Martini Rulandi Synonyma graeca in 8°.
Libellus Casuum Johannis Brentii in 8°.
Ethica Phil. Melanchthonis in 8°.
M. Erasmi Rot[erodami] De copia verborum et rerum in 8°.
Thomae Linacri De emendata structura latini sermonis in 8°.
Johannis Claii Explicationes Evangeliorum carmine elegiaco in 8°.
Declamationes Phil. Melanchthonis in 8°.
De anima liber Phil. Mel[anchthonis] in 8°.
Horatius, Persius, Juvenalis in 8°.
Joh. de Sacro Busto De sphaera in 8°.
Colloquia Erasmi in 8°.
De Sacramentis in genere cum partitionibus Amandi Polani theologicis in 8°.
Epistolae familiares Ciceronis in 8°.
Georgii Aemilii Historiae Evangelicae in 8°.
Grammatica graeca cum Luciano.
Compendium Theologiae Jacobi Heerbrandi in 8°.
Liber Salomonis sapientiae Nicolai Selneceri in 8°.
Diomedis Grammaticus cum Donato in 8°.
Explicationes epistolarum dominicalium Davidis Chytraei in 8°.
Dispositiones epistolarum dominicalium Davidis Chytraei in 8°.
Erasmi Roterodami de Conscribendis epistolis in 8°.
Grammatica Phil. Mel[anchthonis] Latina in 8.
Enarratio epistolae ad Timotheum Phil. Mel[anchthonis] in 8°.
Novum testamentum in 8°.
Christiados libellus Joach. a Beust in 8°.
Cathechesis Martini Lutheri graecolatina in 8°.
Insigniores sententiae Ciceronis in 8°. !
Initia Physicae doctrinae Phil. Mel[anchthonis] in 8°.
Loci communes theologici Phil. Mel[anchthonis] in 8°.
De anima Phil. Mel[anchthonis] in 8°.
Examen theologicum Phil. Mel[anchthonis] in 8°.
De adventu Christti odae Thomae Mitis in 8°.
Joh. de Sacro Busto lib de sphaera in 8°.
Officia Ciceronis cum Paradoxis in 8°.
Scripta quaedam Academiae Witenbergensis in 8°.
Trium psalmorum explicatio M. Mathiae Eberhart in 8°.
Tractatus de erigendis Figuris in 8°.
Chronica Carionis in 8°.
Dialectica Phil. Mel[anchthonis] in 8°.
Virgilius in 8°.
Epitome Adagiorum Erasmi Roterodami in 8°.
Terentius in 8°.

Philosophia Hieronymi Wildenburgii in 8°.
Confabulationes tyronum Erasmi Roterodami in 8°.
Aesopi Phrygii Fabulae in 12°.

LIX.

Rada nařizuje biřicům, aby pozor měli na potulnou, nezvedenou mládež, která by povyky činila veřejně.

(1602. 15. prosince. Memorab. fol. 285 p. v.)

O mládeži a kloučatech, kteří po ulicích těkají a rozpustilcemi jsou, rychtáři městskému poručeno, aby při čeládce a pacholcích právních to nařídil, kdybykoli spatřili po ulicích jaká pacholátka běhati a povyky činiti, aby jich nejprvé po několikráte napomenuli, a nechtěli-li by toho přestati, žilou neb bičem pošvihli a přetáhli.

LX.

Kateřina Tajovská žádá za list zachovací pro svého syna Jiříka a vede svědky o svém řádném sňatku.

(1603. 10. února. Memorab. fol. 32.)

Kateřina Tajovská předvstoupivše do raddy s Jiříkem, synem svým, a přáteli svými žádala: Poněvadž Jiřík, syn její, oddav se k liternímu umění toho oumyslu jest, dále po školách jíti a témuž umění liternímu se cvičiti a svejm časem nevěda, kde ho P. Bůh obrátiti ráčí, listu zachovacího potřebovati musí, aby od nížepsaných osob, kteréž k tomu obeslati dala, o jejim řádným s předešlejm neb. manželem jejím Janem Tajovským v stav manželský sjití a z nich tohoto Jiříka na svět zplození vysvědčení přijato a zde při právě pro budoucí pamět poznamenáno bylo.

I příjmuvše to k své víře a duši na místě přísahy vyznali:

Václav Uzdař: Že toho dobře povědom jest, že jsou řádně a poctivě neb. Jan Tajovskej s touto Kateřinou [se] sešli a k stavu manželskýmu potvrzeni byli skrze církevního kn. Jakuba Kočovského, tehdáž faráře u Náměti, a vždycky se dobře a poctivě chovali a toho Jiříka taky poctivě na svět zplodili.

Zygmund Tručnej: Že toho dobře pamatuje, byv tehdáž pacholisko asi v 10 létech, že neb. Jan Tajovský pojímal sobě za manželku tuto Kateřinu a spolu jsou oddáni v kostele Námětském skrze kn. Jakuba Kočovského, faráře tu u Náměti, a tento Jiřík, syn jejich, jest potom v témž kostele pokřtěn od kn. Jiříka Modestýna, také faráře Námětského.

Alžběta Prášková: Že když tato Kateřina sloužila za kuchařku u neb. Mandaleny Uzdařky, nebož. Jan Tajovský ji sobě odtud za manželku vzal a sešli se řádně a poctivě i také se vždycky oba manželé dobře chovali a tento Jiřík jejich vlastní syn jest.

Anna, po Davidovi Tapinovi vdova: Že to v dobré paměti jmá, že jsou se řádně a poctivě neb. Jan Tajovský s touto Kateřinou sešli a tohoto Jiříka taky řádně a poctivě na svět zplodili i sami se taky dobře chovali, a o nich neví co jiného pověděti, než všecko dobré.

I povolána zase Kateřina Tajovská s synem svým a jí oznámeno, že vedle žádosti její, co nadepsané osoby o jejím sňatku a zplození téhož syna jejího vyznali, jest poznamenáno. Proti tomu žádala, aby jí od toho registřík dán byl pro snadnější toho potom, když by potřeba kázala, vyhledání. Povoleno tomu, toliko aby písařům zaplaceno bylo od poznamenání.

LXI.

Jan Henniochus, kollega od Vysokého, vypovídá šepmistrům úřad školský a oznamuje, že se míní oženiti s vdovou po Bartoloměji z Cimburka, zvonaři Pražském.

(1603. 23. dubna. Memorab. fol. 102 p. v.)

Jan Henniochus, kollega od Vysokého, vstoupivši do raddy oznámiti od sebe dal, že jest již úmysl svůj k tomu, aby od práce školní odstoupil a v stav sv. manželství vstoupil, přiložil, ku kterémuž jest sobě poctivou vdovu po nebož. Bartolomějovi, zvonaři z Cimpergku, měštěnínu Nového města Pražského, zůstalou oblíbil. A poněvadž již to k místu sobě přivésti s pomocí Boží míní, takže v městech Pražských v neděli prosebnou veselí svatební jmíti jmá, protož za to pánův žádá, aby ku poctivosti sňatku jeho se za hosté (sic) jemu propůjčiti a k němu té lásky pro práce jeho, kterýmiž mládeži zdejší posluhoval, ukázati ráčili. A že sou k němu laskavě nakloněni, pokudž v té práci zůstával, býti ráčili, nyní, poněvadž od též práci (sic) odstupovati bude, z toho pánům i z ochrany děkuje. Oznámeno jemu: Že by páni vděčni toho byli, aby jak pan mistr, tak on déleji při práci školní zde zůstával; však, že již je oba dva úmysl jinam táhne, toho při tom se zůstaviti musí. Kdež pak pánův, aby se k veselí jeho propůjčili, žádá, kdyby mnohých zaneprázdnění ano i daleké cesty nebylo, v tom by se k němu rádi přátelsky ukázati chtěli. Že pak toho se státi nemůže, při něm omluveni býti žádajíce, jemu také k témuž veselí pro uctění pánův přátel pomoc učiniti chtějí.

Z toho děkoval.*)

---

*) Henniochus se osadil v Hoře a stal se proslulým prokurátorem; byl živ ještě r. 1640.

LXII.

Rozsudek šepmistrů proti Janu Strejcovi Píseckému, kantoru Vysokokostelskému, a Dorotě Tučkové, kteří obžalováni pro zlé skutky proti mravopočestnosti.

(1603. 24. března. Memoramb. fol. 145.)

Dorota Tučková, Jan Strejc Piseckej o postavení po vejpovědi od práva stranám vyměřené zavoláni a z uvážení panského jim oznámeno skrze pana primatora:

Předně Dorota Tučková podle utvrzené a v svou moc vešlé vejpovědi vězením šatlavním opatřena býti a z něho do dálšího panskýho uznání a o tom místného vyměření nevycházeti jmá.

Co se pak Jana Strejce Píseckýho, kantora Vysokokostelskýho, dotýče, jemu stížnost pánův u vystoupení Doroty Tučkové dopovědína: Že páni nad tím žádného zalíbení jmíti nemohou, k jakému tuto právnímu nastavení on svou vinou skrze noční toulky, kterýmž při komediích M. Jana Campana podle jiného žákovstva přivykl, přiveden jest. Největší pak stížnost pánův jest do osoby jeho, že v této při veliká všetečnost a nestydatost na něj se vyhledala. I o tom se ví, že jest se cizími některými osobami zdejšími pohlaví ženského, že by jich dosti k své vůli jmíti mohl, pochloubati neostejchal, an to na něj, jakožto jednoho officiala již nemladého, nenáleží. Ačkoliv by páni jak v té příčině se k němu zachovati věděli, však na ten čas pro ušetření pp. professorův akademie Pražské, ano i nynějšího mistra školního p. Václava Melissea, jemu to promíjejí s tím napomenutím, aby se v mezech povolání svého pilněji choval, toulek nočních zanechal, aby potom trestání, s kterým by se skrze to potkati musil, ujíti mohl, což jestliže se polepší a jak na něj náleží chovati bude, také ode pánův dobré náchylnosti užive. Děkoval z napomenutí a že se podle toho také chovati bude, připověděl. *)

LXIII.

Officialove sv. Barborští Jiřík Chudraeus, bakalář, a Václav Rys Hoštěcký, kantor, stěžují si do Jiříka Šrámka jinak Růžičky pro hanění a bití jich.

(1603 3. listopadu. Memorab. fol. 157 p. v.)

Officialové Barborští Jiřík Chudraeus, bakalář a Václav Rys Hoštěcký, kantor, stížnosti své proti Jiříkovi Šrámkovi jinak Růžičkovi přidanému rychtářství, z strany hanění jich a vejtržného bití jeho, kantora, u přítomnosti p. děkana a jiných farářův a officialův školy Vysokostelský na spisu podali žádajíce v tom za opatření.

Odloženo toho pro nepřítomnost Jiříka Růžičky k uvážení a spokojení té věci do jiného času.

*) Substrát tohoto jednání obsažen v Memorab. fol. 117 p. v. et sequ.

(Tamže na fol. 161.)

Jiřík Chudraeus Jaroměřenus, bakalář, a Václav Rys Hoštěcký, kantor od Sv. Panny Barbory, spisu obšírného [podali] do raddy u přítomnosti p. děkana a farářův zdejších, též správcův školy Vysokostelské stěžujíce sobě, kterak by on bakalář od něho na svém tituli nenáležitě dotýkán a zhaněn, on pak kantor žilou rychtářskou sbit a zeprán byl, žádajíce v tom za opatření. Čten a pány oznámeno:

Poněvadž jeho Jiříka Šrámka přítomnýho není, že jemu ta stížnost v známost uvedena býti jmá, co k tomu bude chtíti říkati, a protož toho se odložiti musí per 2 neděle.

LXIV.

Jakub Skála, zvoník od Sv. Barbory, obžalován pro zranění Jana Agathona Pražského, sukcentora.

(1604 14. ledna. Memorab. fol. 176)

Jakub Skála, zvoník od sv. Barbory, jsa dán z vězení šatlavního na rukojmě pod 30 kop gr. míš. pro postavení ku právu, na rozkaz panský se postavivši přeslechl stížnost p. Václava Melissaea Lounského, správce předního školy Vysokostelské, v příčině sáhnutí bezprávného a zranění Jana [Agathona] Pražského, jednoho z succentorův, officialův jeho, na spisu ku právu podanou.

Po přeslyšení stížnosti dotčené promluvil Jakub Skála, že žádá pánův se vší snažností, aby k tomu nucen nebyl, co se odpovědi dávání dotýče, že toho nikterakž učiniti nemůže, poněvadž jí chápati dostatečně nemohl; ta aby jemu propůjčena byla. A aby se vejstupku proti p. Bohu, kterýž by se tu jemu připisovati chtěl, dopustiti jměl, toho že při sobě nenachází, duověřujíc se, že jemu hojemství podle práva passírováno bude.

Oznámeno jemu: Že tak spozdilého rozumu není, aby tomu, co by se tu v přečtené stížnosti proti němu vztahovati chtělo, rozuměti nejměl. A poněvadž se tuto nočních vejbojuov, toulek a povykův dotýče, nebyla by slušná věc s tím meškati a odkládati, tak aby pod řádem a právem pokoj zachován býti mohl. Vzláště že i p. rychtáři J. MCské o tom povědomo jest, jaký křik a povyk sobotního dne v noci se před domem jeho stal. Však aby vždy řečeno [nebylo], že se k němu přísně přikračuje, toho se jemu folku k odpovědi dání nic déleji nežli do pondělka nejprv příštího odkládá a stížnost ta jemu propůjčena bude.

Proti tomu oznámil, že jmá na to svědky, že jest dne sobotního v 5 hodin doma byl, a že to někdo na šlak jeho učiniti mohl.

LXV.

Týž Skála odpírá stížnosti rektora Melissea.

(1604 21. ledna. Memorab. fol. 178 p. v.)

Jakub Skála, zvoník od Sv. Panny Barbory kostela řečeného, dal odpověď proti stížnosti p. rektora školního Václava Melissaea školy Vysokostelské na místě Jana Pražského, sukcentora mladšího; žádal při tom zůstaven a s nimi právně rozeznán že chce býti.

Proti tomu: Byvši tu přitom starší sukcentor proti tomu oznámil, že chce ihned přísahou toho dotvrditi, že jest on byl a s ním že mluvil i toho ještě: »chceš-li šelmo stará tolik míti jako mladej« (mluvíc ta slova) doložil.

Odloženo toho do týhodne; mají-li jaký zprávy proti němu, aby je ku právu připravili.

LXVI.

Jednání a výpověď právní o zranění Jana Agathona Pražského Jakubem Skálou.

(1604 4. února. Memorab. fol. 180.)

Od mistra školního Vysokostelského Václava Melissea vyslaní officiales žádali, aby zprávy, které z poručení panskýho k té stížnosti, která na místě sukcentora mladšího proti Jakubu Skalovi, zvoníkovi Barborskýmu [podána byla], jsou zapsány, přečteny byly.

Čtena předně ta stížnost a na to odpověď a zatím ty zprávy speciali quaterno zapsány.

Po potazu žádáno: Poněvadž z těch zpráv se veliký a mocný conjektury toho nachází, že on, Jakub Skála, a ne někdo jinej, ourazem a zbitím tohoto Johannesa, sukcentora mladšího, vinen jest, a k tomu přistupuje, že on Jakub některého času k tomu před p. Adamem Mejšnarem v váze se přiznal, na kterouž se tuto referuje, aby vedle toho témuž sukcentoru za spravedlivé od něho, Jakuba Skály, učiněno bylo, poněvadž patrné právo jest a confitentes nullae sunt partes iudicii, nisi ex dementia.

Proti tomu Jakub Skála: Že ty zprávy jsou podezřelý, a zvláště toho pacholete Daniele Pelhřimovskýho, kterej zprávu svou proti němu z ňákýho ouplatku dal, a ten všecko na něho lhal a jest zloděj. Protož on žádá, aby mu toho také příno bylo, aby mohl proti tomu také zase zprávy svý vésti.

Dictum per d. primatem:

Poněvadž těmi zprávami velikej a silnej potah na Jakuba Skálu, že on a ne jinej zbitím a stlučením v hlavu kamenem nočního času Jana Pražskýho, sukcentora mladšího Vysokostelskýho, jest vinen, se uvozuje, a on Jakub Skála, jak v odpovědi své proti stížnosti Václava Melissaea,

správce školy Vysokostelské, na něho na místě a k ruce téhož sukcentora podané, tak i při publikování týchž zpráv nehrubě jest odporoval; a k tomu i to přistupuje, že týž Jakub Skála proti tomu, co tak z těch zpráv se nachází, promlouvaje a některých z těch, kteří týž zprávy proti němu dávali, dotýkaje a je, zvláště pak Jana z Pelřimova (!) ze školy Vysokostelské naříkaje, v tom se neuctivě a neváźně při stolici J. M. Cské, jemu lháře a zloděje dávaje, choval, protož páni jej v své trestání berou a o něm rychtáři městskému [nařizují], aby ho vězením šatlavním, a to kládou, opatřiti dal a odtud bez vuole a povolení p. šephmistrů, pokudž by předjmenovaného sukcentora o takové zbití nespokojil, nepropouštěl.

LXVII.

Jednání o prodeji záduśního dvoru v Poboři a ukoupení za to jiného v Přítoce od p. Vilema Škopka [z Elendsberka], dědice Pavla Kruliše z Přítoky.

(1604 29. března. Memorab. fol. 206, viz i fol. 190 p. v.)

Páni obecní a soudcové skrze Jana Třebochovského a Jana Hubáčka na artykule jim k uvážení pominulého dne středního podané odpověď dali:

Nejprv co se dvora po neb. Pavlovi [Krulišovi] z Přítoky zůstalého dotýče, poněvadž ho vdova po něm zůstalá držeti a oppatrovati nechce a nemůže a pan Vilém Škopek [z Elendsperku] také toho spravovati nechce, aby byl puštěn p. Václavovi Francovi [z Liblic].

Než byli rozdvojeni; však větší počet na tom se snášel a to za dvěma příčinama těmito: Jedna, že p. Václav Franc zde v povinnostech od dávného času zůstává a obci slouží, a druhá, že maje prvé chalupu v Neškaredicích všecky povinnosti bez odporu vypravuje, že žádné stížnosti na něm žádný nečinil; však aby buď reversem neb zápisem se zavázal, že všecky povinnosti a poplatky k obci i mezi sousedy do obce vykonávati bude a, kdyžby se chtěl odbýti nebo po smrti jeho, aby zase byl robotným člověkem jej osaditi povinen . . . . .

Páni promluvíce a uvážíce tak ty artykule na pány obecní a soudce vznešené, na tom se snesli, aby takový dvůr k záduší ke školám ujat a koupen byl místo dvoru zádušního v Poboři, a ten v Poboři prodán aby byl; a tu hned p. Václavu Francovi to v známost uvedeno s předložením, poněvadž takový dvůr jmá k záduší obrácen býti, aby pánům v té příčině za zlé nejměl, a od své žádosti upustil. Načež ohlásil se ihned, že to P. Bohu poroučí, poněvadž rozumí tomu dobře, byť víc se o to staral, že nemnoho obdrží.

A tu hned také Vilím Škopek, zeť Doroty Pavlové z Přítoky, povolán a jemu o tom oznámeno.

Proti tomu dal za odpověď, že on nemůže ke školám a k záduší se takový grunt prodávati, poněvadž jiní se mu zamluvili, poněvadž předešle p. Václavu Francovi se zamluvili prodati. A že při tom dvoře něco jin-

šího ještě jest, o čemž páni snad nevědí. Odpověděno mu: Poněvadž se gruntu kmetcího dotýče a poddané pánův, že páni chtí kupovati od poddané své, proto že on jí z poddanosti pánům nevyjímá.

LXVIII.

Kollega Jan Agathon Pražský děkuje se z úřadu školského a žádá šepmistry, aby mu k manželství propustili Juditu vdovu Vodičkovou.

(1604 26. dubna. Memorab. fol. 197.)

Joannes Agaton Pragenus, přední kollega při Vysokém kostele, předvstoupiv s pány a přáteli svými, skrze dvojíctihodného kněze Václava Štefana Teplického, p. archyděkana zde na Horách Kutnách, promluviti dal: Poněvadž jest zde zůstávající za předního kollegu při p. Václavovi Melissaeovi dítkám malým uměním literním pracoval, protož že z toho ze všeho, což tak jaké dobrodiní od této slavné obce jemu prokázáno bylo, s uctivostí děkuje a na potomní časy, že se chce toho dáleji vedle své nejvyšší možnosti jednomu každému odsloužiti.

Při tom dále jest oznámeno:

Poněvadž jest toho oumyslu, stav svůj proměniti a v stav sv. manželství s poctivou vdovou paní Juditou po neb. panu Janovi Vodičkovi, sousedu a Horníku zde na Horách Kutnách zůstalou vdovou, vstoupiti, za to taky žádá, aby jemu, poněvadž pod ochranou [jich] všecky vdovy a sirotky, jakožto vrchnosti, zůstávají, za manželku dána byla.

Oznámeno skrze p. Václava France z Liblic: Že jsou páni tuto žádost, jak jednu tak i druhou, poctivého mládence Jana Agathona vyslyšeti ráčili, a co se přední žádosti, vystoupení ze školy, dotýče, což jest tu koliv mládeži a dítkám malým svým literním uměním pracoval, z toho že jemu páni děkovati ráčí. Druhá žádost: Poněvadž paní vdova sem byla povolána a tu dotaz na ní učiněn, svou vůli jest oznámila, tehdy že k tomu páni povolovati a jemu požehnání od Pána Boha všemohoucího, aby v nastávajícím novém manželství jim přítomen býti ráčil, vinšují.

LXIX.

Ondřej Brtnický, bývalý official, žádá šepmistry za propůjčení místa při důchodu obecním.

(1604 13. října. Memorab. fol. 286.)

Ondřej Brtnický vstoupivši do raddy s panem archyděkanem kn. Václavem Štefanem Teplickým a jinejmi pp. přáteli, žádost svou přednesl:

Poněvadž jest slovutný p. Jan Hubaeus Jaroměřský od povinnosti a povolání svého, zůstávaje v váze obecní za jednoho služebníka obecného, odpuštění vzal, a na místo jeho jest zase jinej, jako Jakub Bzenecký volen,

a služba, kterouž on Jakub Bzenecký při pánich hospodářích nad důchody obecními zde na Horách Kutnách nařízenými jměl, prázdna zůstává, on pak Ondřej Brtnický, jsouc člověk sem do této obce vtělený, předně zůstávaje zde v škole drahný čas mládeži literním uměním posluhoval a i jinejm dobrejm a poctivejm lidem jest sloužil, — čehož jednomu každému povědomé jest, — a potom i manželkou se opatřil a dítky tak jim v tom manželství P. Bůh dáti jest ráčil, aby na to místo, kteréž tak prázdné zůstávati bude, dosazen a fedrován býti mohl, připovídajíc všelijakou uctivost jak předně ku pánům šephmistrům a pánům spoluradním, tak i ku p. hospodářům zachovati a toho, co mu bude svěřeno, bedlivě a pilně vyhlídati a opatrovati.

Dictum per dom. primatem:

Jaká žádost od Ondřeje Brtnického a pp. přátel jeho, p. archyděkana, p. rychtáře JMsCské, p. mistra Benicia a Václava Stětkovskýho, jest přednešena, ji jsou páni bedlivě slyšeli a bedlivě vážiti ráčili. Poněvadž pak jednoho každého toho písaře, kterejž k té službě přistoupí, taková povinnost jest, aby důchody, kteréž k obci této přináleží: k rybníkům, lesům i jiné vše, což za potřebné jest, opatroval, protož vedle té žádosti, jak předně p. archyděkana i jiných pánův a přátel páni šephmistři a páni spoluraddní tak činiti a jeho, s tím však doložením, poněvadž se tím zakázal, že všelikou uctivost, poslušnost předně JMCské panu rychtáři, pánům šephmistrům a p. spoluraddním zachovávati, poslušnejm jak pánů hospodářů, tak i poddanejm obce této chce býti, na místě již často psaného Jakuba Bzeneckýho k té službě za písaře pánův hospodářův, poněvadž se jinej v tom žádný neohlašuje, přijímati ráčí.

Poděkoval z laskavého fedruňku.

LXX.

Šepmistři volají M. Jana Palladia, dosud správce školy Barborské, za předního správce školy u Vysokého po M. Václavu Melissaeovi.

(1605 19. ledna. Memorab. 1602—5 fol. 309 p. v.)

M. Jan Palladius, správce školy sv. panny Barbory, povolán do raddy a jemu oznámeno: Poněvadž M. Václav Melissaeus, přední správce školy Vysokostelské, před některým týhodnem oumysl svůj pánům skrze spis do raddy odeslaný, že nemíní déle při té správě mimo čas sv. Jiří příštího zůstávati, pronesl a toho žádal, aby jeho páni ráčili z té práce a povinností propustiti, a páni vyslavše z prostředku svého některé osoby a podle nich i inspektory davše, s ním o to [jednati], aby takovej oumysl svů změnil a při té správě na další časy zůstával, nic při něm obdržeti nemohli, protož páni, potřebujíce na to místo jinýho správce a majíce osobu jeho sobě z strany pobožnosti, pilnosti a věrnosti při vyučování mládeže

prvé dobře povědomou a commendovanou, jeho sobě za správce té školy zvoliti a oblíbiti ráčili.

Podle toho jemu se vokací k tý správě dává a páni jsou k němu té naděje, že tím od sebe strkati nebude, nýbrž to k sobě přijme a P. Bohu se v tom poručí.

Proti tomu: Ačkoliv při sobě té možnosti a hodnosti, aby té práci a povinnosti, která se na něj podává, dosti učiniti mohl, nenachází a příčiny také až posavad žádné, aby se školy sv. Barborské zhostil, neměl a nemá, však poněvadž porozumívá tomu, že to povolání z vůle a řízení božího jde a té žádná mdloba a nestatečnost lidská ku překážce býti nemůže, pokud by k tomu vuole vrchnosti jeho, p. rektora akademie Pražský, přistoupila, a on k tý správě promovován a konfirmován byl, v tom by se P. Bohu poručiti a tu práci k sobě přijíti odporen býti nechtěl.

Poděkováno mu a oznámeno, že páni nebudou meškati, toho při p. rektorovi, aby z ouřadu jeho tu dosazen a konfirmován býti mohl, vyhledávati a dále s ním o plat i jiný věci potřebný jednati dáti nepominou.

LXXI.

M. Jan Palladius žaluje šepmistrům a radě na výtržné chování proti bakaláři a žákům v hostinci a neprávné jich zatknutí ponocnými.

(1605 31. července. Memorab. 1602—5 fol. 339 p. v.)

P. mistr od Vysokýho Jan Palladius vstoupivše přede pány s p. bakalářem svým Petrem Capone[m] s jinými, skrze p. archyděkana oznámiti dal, že jmá veliké na mysli skormoucení příčinou toho velikého bezpráví a nekřesťanské potupy, která se dnův těchto přednímu p. kollegu (!) jeho stala, jakž tomu z spisu jich vyrozuměti ráčí.

Než v tom takovém mysli své skormoucení na jiné a jiné se rozmejšlí, poněvadž takové ublížení a ta nekřesťanská potupa netoliko na něho samého a na jeho v obojí škole pomocníky, ale i na všecku akademii a učení Pražské se táhne, od kteréž oni na snažné toho vyhledávání ode pánův sem promovováni jsou, zdali by tam to jměl vznášeti a odtud opatření očekávati, jakožto od vrchnosti své. Na druhou stranu se také i na to rozmejšlel, poněvadž páni obeslaní ochráncem jeho i žákovstva potom nemocných býti mají, vzláště, poněvadž jim i od pánův inspektorův ta naděje učiněna jest, že od J. Mtí opatřeni v tom budou, aby Jich Mtí nepomíjel v tom, protož za tou příčinou že jest se k JMtem utekl a tu naději jmá, že v tom náležitě opatřen bude s panem bakalářem a jinými, začež pan archyděkan a páni faráři i páni inspektores školní se přimlouvají.

I povoláni k tomu Jan Zima, desátník čtvrti Námětské, na němž tý noci, když se to žákovstvu stalo, totiž ten čtvrtek den sv. Augustína na

pátek v noci, ponůcka byla, s jinými, kteříž při tom byli: Jan Petržilka, Jan Zručský od Vorlů s hausknechtem, Václav od Straňáků, Jan Palec . . .*) A tu jim stížnost p. mistra školního v spisu podaná přečtena.

Po přečtení Jan od Vorlů: Že jměl přespolní lidi, se spokojili, šli čeládka pro vodu, točili, hausknecht stál ve dveřích; že již všickni leží, oni strčili dveřmi a vešli do domu, tloukli stolicemi, křičeli: »dajte nám piva«.

Manželka vstala, napomínala je pěkně. aby se spokojili, že již 4 hodiny bily.

Oni svině jí láli i kurev nadávali, a když nemohli piva dostati, ani se nejmenovali, kdo jsou; hausknecht po nich zavřel dveře, oni vzavše svý šlajkýře**) prali, do domu se dobejvali, dveře vystavovali. Manželka je napomínala, aby sobě pokoj dali; oni, že musí býti v domě, že jsou Počkajovi***) služebníci a že musí marštale hotoviti, že zejtra za nimi pán jich přijde.

Vstal hospodář, kázal jiným vstáti, aby se jměli na paměti, že neví kdo jsou [a] dobejvají se do domu.

A když sobě tak počínali i bez plášťů, nesměl ani ven jíti Až soused Hubka uslyšel a běžel pro ponocný. A oni potom přišli; ani tu se nejmenovali.

Václav od Stráníků: Že jest on to slyšel, že takoví ponocníci (?) byli a že jsou Počkajovi; poněvadž Počkaj jest zrádcím nad JMC., že díl země mu odjal, že by oni to musili na komoru vznášeti; a chtějí-li právi býti, aby ta věc k průvodům připuštěna byla.

Jan Zima: Že pro něj přišel Václav od Hubků, že tam jsou Počkajovi, aby šli tam; šli a když se nejmenovali, než že jsou Počkajovi.

Petržilka tomu odpíral, aby jměl co předsebráti, než k žádosti Jana Zimy tam šel; oni bez plášťů tak sobě počínali a jiní všichni podobně se vymlouvali.

Proti tomu ohlásil se p. děkan: Že tu mnoho se oznamuje a jim přičítá; ale o tom, jakž začátek to vzalo, mlčí, a tak rozuměti, že nemluví vedle dobrého svědomí. Nebo oni vešli do domu, když dům byl otevřený, a tak jsou se do něho nedobejvali, a když vyšli zase přede dveře, jej p. bakaláře v nohu udeřil[i] a on chtěl věděti, kdo jest mu to udělal, a to z lítosti. Potom ani o tom neoznamují, kdo jest ho udeřil, a skutek před rukami, nebo kolik dní měl tvář oteklou. I tím se vymlouvají, že nevěděli, kdo jsou, a mluvili jim šelmy partický, partikův jim nadávali; a tak jsou věděli, kdo jsou.

A sám p. bakalář se ohlásil, že vešel do domu, dům byl otevřený, nebyl v síni dole žádný. Zatloukl, aby jim dali žejdlík vína. A hausknecht teprvé z světnice vyšel a když nemohli jmíti piva, šli z domu. On se jim

*) Vynechána řádka, patrně as na doplnění svědků.
**) Schlager.
***) Bočkaj.

— odpustiti ráčíte — líbat velel. Tak on [bakalář] se se s ním káral, proč jim tak mluví, a on [hausknecht] skrze dveře jej v nohu pravou v hnát udeřil; tak mu se to slitovalo, chtěl věděti, kdo mu to učinil, a žádal, aby ten hospodář byl přítomen: a když tu byl, zapíral hausknechta. Aby se jměli do domu dobejvati, poněvadž jim dvakráte dům otvírali, to taky býti nemůže.

Nebo nechtěli ani do domu jíti, ač dobře otevřen byl; nějaká žena otvírala, nebo se v tom pamatoval dobře, aby nebyl za outočníka položen.

Když pak nechtěli mu toho, kdo mu to učinil, postaviti, žádal, aby bylo pro p. rychtáře posláno. Tu oni poslali pro ponocný a oni je tak jímali a brali a hned oznamovali — i sám p. hospodář —: »tu máte pány bakaláře od Vysokýho, dělejte s nimi, co chcete,« a partyků jim nadávali, jakž pak i před »melhouzem« to mluvili: »šelmo partická, bejvej v škole!«

A když to bylo před pana Mědínka, tu se toho přespolního p. bakaláře ptali, kdo jest, a on je odbyl, že jest Bočkajův hejtman; a oni to natahují, jakoby tu velmi zle učinil, že to oznámil, leda jich odbyl; a potom opět před Šmilaurovic »šelmi partický, když se dostanete na ouřad, nevíte, jak nás šiditi« a tak i tu, kdo jsou, je dobře znali.

U šatlavy i potom v šatlavě, poněvadž jednak praví Petržilka, že nebyl v šatlavě, jednak že byl v šatlavě, jej do klady dáti velel, a on jest tak, že je silák (?), se zpečoval. Naposledy ani posloužení a vzkázání k p. rychtáři ani k panu mistru po žádným užiti nemohl.

LXXII.

Šepmistři činí důtku Janu Kosaři, rychtáři městskemu, a vybízejí ho, aby přetrhoval násilnosti proti bakaláři.

(1605 5. září. Memorab. 1602—5 fol. 343 arch. Kutnohor.)

Rychtář městský Jan Kosař povolán a napomenut, poněvadž na ten čas zase ponocní složeni jsou, na kteréž on, pokudž zůstávali, se pobezpečiti mohl a z povinnosti své a z pilnosti někdy se poupouštěl, protož aby již pilnější byl, jinší pozor na sebe dal, opilství zanechal; a poněvadž se každou neděli jeden zranívá, na to také pozor dal, aby se [v] noci nesedělo přes časy uložené, a písaři svému, aby nedal sobě rozkazovati, dopomožení aby činil lidem. A poněvadž někteří příčinou té šarvátky, která se tu stala mezi ponocnými a p. bakalářem od Vysokýho, ledacos promlouvají a pohrůžky činí, pokudž by se co jeho toho doneslo, aby to přetrhoval. Připověděl tak činiti, oznamujíc, že oni mnoho pří na ten čas při právě mají, že tu předchází, lidi smlouvá a dopomožení činí.

LXXIII.

Šepmistři ustanovují zvláštní dohlídače do škol, kteří mají míti dozor jak administrativní tak i paedagogicko-didaktický.

(1605 12. prosince. Memorab. 1602 - 5 fol. 453 p. v. v archivě Kutnohor.)

Václav Nemes, Václav Štětkovský a Jan Agathonus povolání do raddy a jim oznámeno, že páni považujíce toho, že mnoho na tom záleží, aby se za častý do škol, jak správcové škol, tak i pomocníci jejich povinnost svou vykonávají, a summou, jak se tam co řídí a spravuje, dohlíželo a sami pro mnohá veliká i každodenní zaneprázdnění obecní k tomu dostačiti, aby sami, podle povinnosti své, tam častěji, jakž by sobě toho vinšovali, přicházeti jměli, nemohou, osoby jejich k tomu, jakožto ty, kteříž lepší prázdnost k tomu mají, nejsouce takovými pracemi obtíženi a zaneprázdněni, zvolili, aby oni pánův i svý místo v tom zastupovali. Protož jim o tom poroučejí, aby, nebude-li moci častěji býti, při nejmenším každýho týhodne tam do škol přicházeli a classes všecky, jaký precepta a lectiones se tam proponují, s jakejm užitkem s mládeží pracují, jak se čistotně žákovstvo tam v škole a v pokojích svejch chovají, [visitovali]; a co by kde při kom jaký nedostatek a nezpůsob poznali, to pěkným předložením a napomenutím napravovali.

Nemohli-li by pak sami čeho k nápravě přivésti, to na pány vznášeli, a co by tak dobrého skrze takové visitování spůsobili neb nespůsobili, o tom relací buď p. šepmistru staršímu při úřadu anebo p. rychtáři J M. C. činili, tak aby páni, co se kdy tam v školách děje neb neděje, vědomost jmíti mohli.

LXXIV.

Svědomí o poctivém zrození sirotků Václava a Daniele Faberia, synův neb. Jana Faberia Auštěckého, někdy officiala školního a pak písaře radního.

(1607 12. září. Memorab. 1606—8 fol. 277. p. v. v arch. Kutnohor.)

P. Václav Franc z Liblic, spoluradní, p. M. Jan Benicius Tháborský, písař druhý radní, poručníci sirotkův, po neb. Janovi Faberiovi Aušteckým, někdy třetím písaři radním zde na Horách Kutnách, zůstalých, vstoupivše do raddy, žádost svou oustně přednesli:

Že vedle povinnosti své poručnické na tom jsou, aby dotčené Václava*) a Daniele, sirotky již poodrostající, k liternímu umění aneb na učení německému jazyku jinam přes pole do škol vypravili a odeslali.

Vedle toho také potřebu býti poznávají, aby o rodičův jich řádném v stav manželský vstoupení a z téhož manželství jich na svět zplození vysvědčení od lidí víry hodných časně při právě přijato a zapsáno bylo,

*) Též o něm se zmiňuje Winter, Život a učení na partikul. školách v Čechách pag. 259, 340.

pročež k tomu se na místě a k ruce jmenovaných dvou sirotkův obeslání na nížepsané osoby dožádavše, za to [žádají], aby k seznání a vysvědčení povolány a v tom vyslyšeny byly.

I vysvědčili, to k své víře a duši přijavše, rozdílně takto:

Pan Thobiáš Tříska Tháborský, primator zde na Horách Kutnách, přijav to k svému závazku, kterýž ku povinnosti a úřadu svému konšelskému učinil, vysvědčil: Že jemu v paměti zůstává, že na onen čas neb. Jan Faberius u Vysokého předně za kantora a potom se k sv. Barboře za bakaláře dostal, a potom z jisté vůle Boží v stav manželský vstoupil a sobě za manželku Salomenu, dceru po neb. Václavovi Hubáčkovi ševci zůstalou pojal, na kterémžto veselí on že jest byl, což se všecko řádně, podle spůsobu církevního dálo, z kteréhožto manželstva potom tito Václav a Daniel, synové, zplozeni jsou, a on Václavovi při křtu sv. kmotrem byl.

Rodičové jich se poctivě chovali, a Jan Faberius potomně i za písaře raddního zde na Horách Kutnách byl, a brzo potom jeho P. Buoh prostředkem smrti z tohoto světa povolati ráčil. O rodičích i o dítkách jich nic neví jiného, než všecko dobré.

Pan Jan Šultys z Felsdorfu: Že jiného nemůže též oznámiti, než že neb. Jan Faberius se řádně a poctivě v manželství s Salomenou, dcerkou neb. Václava Hubáčka, sešel a k němu skrze kněze Jana Thadea Mezeříckého, faráře Barborského, oddán byl. A z téhož lože manželského Václav a Daniel, synové jich, splozeni jsou; k nim se vždycky rodičové přiznávali a se jako poctiví lidé a křestanští manželé v této obci poctivě a šlechetně chovali. O nich že se i o dítkách jich nic jiného neví, než všechno dobré.

Jakub Aunešovský, písař špitalský: Že jest toho všeho přítomen byl, když kněz Jan Thadeus, farář Barborský, neb. Jana Faberia s Salomenou k manželství potvrzoval, a to při přítomnosti p. archyděkana kn. Jakuba Melissea Krtského, což bylo leta 1596. A on toho v pravdě povědom jest, že tito: Václav a Daniel synové z týchž rodičův pošlí jsou. A Václavovi byl kmotrem neb. Jiřík Hrůza, p. Thobiaš Tříska primator a p. M. Jan Benicius, písař radní. On pak, Jan Faberius, nejprv za písaře špitálského zůstávaje, potom i za písaře radního léta páně 1599 od J. Mstí pánův šephmistrův povolán byl. A nikdy nic toho, což by jeho dobré jméno a pověst urážeti mohlo, nečiníc, se poctivě choval.

Anna, Jana Lithomyšlskýho soukenníka a mincíře manželka, vysvědčila: Že jest také při tom sňatku byla, když sobě neb. Jan Faberius Salomenu, dceru Hubáčkovou, za manželku pojímal v domě »u Hubáčků« řečeném. A to se všecko řádně a poctivě konalo. Že oni k manželství potvrzeni byli a tyto také syny Václava a Daniele řádně z lože manželského splodili, v obci této se poctivě a dobře chovali.

Po vykonání a přijetí vysvědčení tohoto žádali p. poručníci, aby to, kdež náleží, pro budoucí nastalou potřebu k spravování sirotkům zachovacích listů poznamenáno bylo, a nyní jim toliko od toho registřík vydán byl. A když tuto žádost při právě připomenou, za to nyní žádají, že páni

tuto žádost jich k ruce sirotkům v pamětech svých snášeti a potom k tomu aby jim zachovací listové pod velkou pečetí proti učinění za práci vedle možnosti pro budoucí jich dobré, poněvadž p. otec jich také na onen čas slavné obci této i pánům v povinnosti jedné i druhé písařské upřímně a věrně posluhoval, spraveni a vydáni byli, laskavě povoliti a v tom jich, sirotkův nezletilých, otcovsky ušetřiti ráčili.

Oznámeno: Že žádost pp. poručníkův vykonána a vysvědčení přijato a oběma sirotkům ku potřebě poznamenáno jest. A když se k tomu pp. poručníci dále zhotoví a listuov zachovacích jim žádati budou, toho se sirotkům vedle uznání a ušetření ode pánův dostati jmá.*)

LXXV.

Svědomí o poctivém zrození Václava Holoubka (Columbána, Peristeria).

(1607 17. října. Memorab. 1606—8 fol. 295 měst. arch. Kutnohorský.)

Pan Václav Franc z Liblic a p. Jan Šultys z Felsdorfu, poručníci Václava Holoubka, sirotka po neb. Václavovi Holoubkovi zůstalého, obeslavše Joachyma Šprlingka, Juditu Barborovou z Řásné a Saloménu Žáčkovou ku právu u přítomnosti jich oznámili:

Tak jakož jsou na onen čas k opatrování Václava, sirotka po neb. Václavovi Holoubkovi, sousedu a Horníku zdejším, zůstalého, za poručníky od práva tohoto nařízeni, že jsou vedle povinnosti své jej Václava hned z dětinství do školy k liternímu umění dali i potom jej odsud jinam též na učení vyslavše, na něj náklad činili. A poněvadž již k věku dospělejšímu přichází a oni toho oumyslu jsou, jemu toho, aby do kolleje, kdež se obrátiti žádostiv jest, povoliti, uznávajíce to, že také pro obhájení svého dobrého jména a poctivosti vysvědčení o svém z rodičů poctivých na svět zplození a listu zachovacího potřebovati musí, protož za tou příčinou přítomné osoby obeslati davše, žádají, že [by] od nich o řádném v stav manželský neb. Václava Holoubka s Bohunkou z Vlčí Hory vstoupení a jeho Václava Holoubka z řádného manželství na svět splození seznání a vysvědčení přijato bylo a potomně jemu Václavovi Holoubkovi na to list zachovací pod velkou pečetí vydán byl.

I přijavše to k své víře a duši, na místě přísahy seznali a vysvědčili

Joachym Šprlingk: Že toho povědom jest a pamatuje, že sou se na onen čas Václav Holoubek s Bohunkou z Vlčí Hory řádně v stav manželský sešli a svadební veselí v domě p. Ludvíka Karla z Řásné jměli a v manželství svém se poctivě chovali a tohoto Václava syna z téhož manželství zplodili. O rodičích jeho, jako i o něm neví co jiného praviti, než všecko dobré.

---

*) Žádost za vydání listů zachovacích jest obsažena na listě 346 pod datem 1608 7. července.

Judita Barborová z Řásné vysvědčila: Že jest tak, že jest sobě neb. Václav Holoubek Bohunku z Vlčí Hory za manželku pojal a s ní řádně správcem církevním oddán byl. V domě pana Mikuláše Vodňanského z Čazarova, JMC. rychtáře zde na Horách Kutnách, smlouvy svadební se konaly a tam dodání jí bylo. A odtud potom do domu pana z Řasnýho vedena byla, a tam svadební veselí bylo. A tento Václav syn jejich jest. Rodičové jeho se poctivě chovali, i tento syn jejich Václav; o něm nic jiného neví, než všecko dobré.

Salomena Žáčková oznámila: Že jest toho povědoma, že jsou neb. Václav Holoubek s Bohunkou z Vlčí Hory řádně knězem oddáni byli, a to se na onen čas v domě pana Mikuláše Vodňanskýho z Čazarova, JMC. p. rychtáře, dálo. A tento Václav Holoubek z nich splozenej syn jest. Jiného o nich neví, než že sou se dobře chovali.

Oznámeno pánům poručníkům: Poněvadž nyní malý počet pánův před rukami jest, že budou moci tyto svědky před větší počet pánův postaviti.

(V téže knize na fol. 299 k 24. říjnu jest pokračováno):

Páni poručníci Václava, sirotka po neb. Václavu Holoubkovi zůstalého, připravivše opět ku právu nížepsané osoby žádali, aby vysvědčení od nich o jeho, Václava, pořádném na svět pojití vyslyšáno a poznamenáno bylo. Přijavše to k své víře a duši na místě přísahy, vyznali:

Mikuláš z Řásné, J. M. C. urburéř: Že to dobře pamatuje, že neb. Václav Holoubek, otec tohoto Václava sirotka, při neb. panu otci jeho jakožto poručníku toho náležitě, aby jemu Bohunka, dcera a sirotek po neb. panu Alexandrovi z Vlčí Hory zůstalá, za manželku dána byla. Pan otec pak jeho ukázal mu na to, aby sobě to při J. M. Cské vyhledával, což on tak učinil a sobě na to od J. M. Cské povolení jednal, a tak podle toho potom ona Bohunka jemu za manželku zasnoubena, z domu jeho k p. Mikuláši Vodňanskýmu z Čazarova, J. M. Cské rychtáři, na oddavky vedena jest; a tu jsou oni, neb. Václav Holoubek a Bohunka z Vlčí Hory, v domě jeho skrze p. děkana oddáni a potvrzeni k stavu manželskému u přítomnosti mnohých dobrých poctivých obojího pohlaví lidí a tu taky veselí svadební konáno bylo.*)

On na tom veselí posluhoval a toho také povědom jest, že tento Václav, syn vlastní jich manželův, od nich poctivě na svět zplozený jest.

Václav Vokáček, řezník, tolikéž se s tím vysvědčením srovnal.**)

---

*) Dle Dačického pamětí (Vydání Rezkovo II. p. 21) konalo se svadební veselí Václava Holoubka s pannou Bohunkou Podhradskou z Vlčí Hory ve čtvrtek den pam. sv. Severina, 23. října 1586, však manželství dlouho netrvalo; zemřel totiž Václav Holoubek r. 1591 v sobotu před nedělí smrtelnou t. j. 30. března (Dač. Rez. II. 33.) Vdova pak se opět provdala za konváře Dynesa, ale již 1599 zemřela. Byl tudíž synáček Václav úplným sirotkem. Mikuláš a Judita provdaná pak Barborová, sourozenci z Řásné, byli děti Karla Ludvíka z Řásné a příbuzní s Bohunkou.

**) V podstatě tatáž zpráva obsažena jest na listu 373 p. v.

LXXVI.

Svědomí o poctivém zrození kn. Samuela Kosořského, syna Jana Kosořského, býv. kantora.

(1607 22. října. Memorab. 1606—8 fol. 296, v arch. Kutnohor.)

Kněz Samuel Kosorský, rodič zdejší, vstoupiv do raddy s přáteli svými, žádal, aby od nížepsaných osob, které sem ku právu připraviti dal, vysvědčení o sňatku rodičův jeho a [jeho] na svět zplození vyslyšáno a do kněh městských zapsáno bylo. K čemuž povoleno.

A vysvědčili o tom Jan Charamza, lazebník, Matěj Všetečka, koželuh, Maruše, Víta Polánka sládka manželka, Dorota po Tomášovi Čížkovi řezníku, a Markéta, po Mikulášovi Náchodským z Babího zůstalé vdovy, přijavše to předně k své víře a duši na místě přísahy jednomyslně a jednosvorně, že neb. Jan Kosorskej, kterej bejval kantorem u Vysokýho, poctivě a řádně se s Mandalenou, Ondřeje Vojáčka, souseda na Páchu, a Anežky, manželky jeho, dcerou, sešel a v stav manželský vstoupil a jsou spolu oddáni od p. děkana Semína a měli veselí svadební v Nových mlejních. Tento Samuel jest vlastní syn jejich poctivě na svět zplozenej a že ho od dětinství znají, když do školy chodil, dobře se vždycky choval. Rodičové jeho také, pokud spolu v manželství zůstávali, se dobře a šlechetně chovali.

I povolán zase Samuel s přáteli, aby, čeho dále potřebuje, oznámil. Kterýž žádal, aby na to vysvědčení jemu list zachovací pod větší pečetí, poněvadž on jak svýmu předloženýmu, pod jehož správou zůstává za kaplana, tak i potom, když by se kde na faru dostal, pánům kollatorům svým jistotu svého pořádného na svět zplození ukázatí povinen bude, vydán byl.

Povoleno tomu.

LXXVII.

Marta Vejlupková žaluje šepmistrům na tovaryše řeznické Jiříka Rovenského a Jiříka Kostku Nekuřeného, že stýrali syna jejího Daniele, žáka, an šel po vánoční koledě.

(1608 7. ledna. Memorab. 1606 – 8 fol. 315 v arch. Kutnohor.)

Marta Vejlupková vdova na místě Daniele, syna svého nezletilého, stížnost na spisu ku právu proti nadepsaným Jiříkovi Rovenskýmu a Jiříkovi [Kostkovi] Nekuřenýmu, thovaryšům řeznickým, z strany vejtržnosti nad týmž synem jejím provedené podala. Z[a přečtení] ž[ádá]. Čtena.

Proti tomu Jiřík Rovenský: Že jest se on toho mládence nedotekl jen toliko mu kord, kterej měl obnaženej, vzal, domnívaje se, že by mu chtěl na zdraví škoditi.

Jiřík Kostka z Mimoně: Že když jsou oni dva stezkou nad Lorcem šli a s těmi mládenci z Kouřima se potkali, oni jim »troupi« přislípali. Tehdy oni nemoha toho snésti i uhodili jednoho z nich.

Proti tomu: Poněvadž tito thovaryši skutku neodpírají a toho jsou se na svobodný cestě J. M. Cské, kteráž pro lid horní bezpečna býti má, dopustili, aby na nich exekucí vykonána byla; jest o nich rychtáři městskému, aby do vězení dáni byli a odtud, pokud [by] se s Martou Vejlupkovou o zranění Daniele, syna jejiho, ku kterému se tak přiznali, nesrovnali a jí nespokojili, nevycházeli, poručeno. A dále jim oznámeno, že co se skutku toho, kterej na svobodné cestě J. M. C., kterou lidé horní k dílu hornímu chodí, a to nad mládencem školním, kterej tudy spolu s jinejmi po koledě šel, a to ještě v vejroční slavnosti narození Krista Pána, vykonali, toho že sobě páni do jiného času k uvážení zanechávají.

LXXVIII.

Adam Švenda, kollega sv. Barborský, žádá pány za dovolení vzíti si sirotka panského Dorotu Moukovou, jejíž matka činí sňatku překážky.

(1608 23. ledna. Memorab. 1606—8 fol. 387 arch. Kutnohor.)

Adam Švenda,*) kolega od sv. Barbory, vstoupivše do rady, oznámiti dal skrze přítele, že z vůle a vnuknutí P. Buoha všemohoucího sobě k stavu sv. manželství Dorothu, po neb. Janovi Moukovi, sousedu zdejším, zůstalého sirotka [oblíbil], a s ní náležitě jednal i jisté vůle její k tomu dosáhl. Než paní matka Anna Dynnesová se proti tomu poněkud postavuje. Protož že se v tom ku pánům, vrchním pánům poručníkům, utekl a za to žádá, aby mu panna, jakožto sirotek panský, za manželku dána byla. Přimlouvali se za něj p. archyděkan kn. Václav Štefanides Teplický a kn. Havel Phaeton, farář Barborský.

I povolány matka i sirotek; a tu matka se ohlásila: Poněvadž dcera její se chce vdávati a praví, že by nějaké sliby mezi sebou jměli, ona o tom o žádných slibích neví, pak poněvadž mu ona slibovala bez ní, aby se taky bez ní vdávala. Ona jí vybejvati nechce, než tomu, aby se vdávala, povoluje i spravedlnost a podíl její po otci jejím jí vykázati chce. Praví, že jemu již ode tří neb čtyr let připověděla, a ona o tom nic až teď, nejvíce od Buožího Těla, zvěděla; protož žádá, aby ji k tomu neměli, že ona toho učiniti nemůže, má toho velký příčiny a se velice zařekla, že s tím nic činiti jmíti nechce.

I jest jí dostatečně předkládáno, pokudž se toho jejího zaručení dotejče, že s tím nic činiti jmíti nechce, aby to sama u sebe zdravě povážila, slušně-li dítěte, dcery a krve své, se zhošťuje, jsouc povinna o to se s pilností starati s pomocí Buoží, aby dceru svou na místě jmíti mohla,

*) Německobrodský. Memor. 1616, fol. 289 p. v.

vzláště poněvadž tuto dosti poctivé vdání ji potkává, ona pak proti tomu se postavuje, tudy bezpochyby, čímž jí jest povinna, aby vejpravy nedávala, zniknouti chtíc, ješto aby služebnou děvku jměla, tím by jí povinna byla. Protož aby na to nemyslila, aby toho prázdna bejti mohla. Jestli pak tu čeho od nich pominuto jest, jako od lidí mladých, může to od nich se napraviti, a ona v tom následována býti.

Proti tomu oznámila: Co pak více od ní jmíti chtíti ráčí, že tomu povoluje a místo dává, aby svoji byli; i spravedlnost jí po neb. otci jejím vykázati chce, ale aby ji vybejvati jměla, toho že učiniti nemůže.

I povoláni poručníci sirotka: Eliáš Stehlík a Martin Landsmann a dotazováni, vědí-li o tom předsevzetí pana kollegy Barborského a jestli co toho při nich vyhledáváno? I na to oznámili: Že jest poctivě a řádně toho při nich vyhledával i skrze přímluvy dobrých lidí, a oni také sami za něj se přimlouvali k matce, ale nemohou rozumněti, co ona před sebe béře, proti tomu se postavujíc. Oni poznávajíc v tom vůli Pána Buoha býti, proti tomu se postavovati nemohou.

Jest také panna povolána. A když se při ní vyrozumělo, že v tom vůle její jest, také k tomu od práva povoleno, aby ji za manželku dostati mohl. Však poněvadž srozuměli, že jest v tom matka pominuta a tudy jí příčina dána, že s tou věcí nic činiti jmíti nechce, stěžujíc sobě, že sebe slibem pokoutně skrze jiné zavazovali, aby k tomu náležitě přikročovali a jakž při matce tak i otčimovi toho náležitě vyhledávali a tak je spokojili, a dostana od nich k tomu vůle, potom také smlouvy svadební mezi sebou vykonali.

LXXIX.

Volení inspektorů do škol r. 1608.

(1608 28. ledna. Memorab. 1606 - 8 fol. 391 arch. Kutnohor.)

[Při obnově rady v pondělí po památce obrácení sv. Pavla na víru r. 1608 nejv. mincmistrem p. Hanibalem z Valdštejna byli voleni za inspektory do škol:]

J. M. C. p. rychtář Václav Sixt z Zvířetína, p. primator Tobiáš Tříska Tháborský, p. Jan Šultys z Felsdorfu, p. Adam Hněvušický, p. Václav Franc z Liblic a jiní páni všichni a písaři všichni. Každodenní: Jan Roza Chlumecský, Václav Nemes, Václav Ledecký, Jan Agathonus, Jakub Bzenecký, Jakub Aunešovský, Ondřej Brtnický, Daniel Šlenic, Jan Písecký [Strejc].

LXXX.

Zlepšení důchodů faráře sv. Barborského kn. Havla Phaetona i jeho nástupců.

(1608 4. dubna, Memorab. 1606—8 fol. 336 p. v. arch. Kutnohor.)

O faráře sv. Barborskýho kn. Havla Phaetonta páni v plném počtu za jeho i jinými některými příčinami se na rathous shromáždivše, na tom se snésti a to z bedlivého uvážení svého nařídití ráčili:

Poněvadž to netoliko z jeho kn. Havla Phaetonta, ale i jinejch předešlejch farářův a správcův církevních při témž kostele dávných stížností, ano také z obecního zkušení a povědomosti známé a patrné jest, že ta fara a kollatura proti jiným vzláště Vysokokostelský a Námětský špatný má opatření a to, co od starodávna jakých důchodův a accidencí odkud k též faře přicházelo, také již zmenšeno jest, tak že farář tu na tý kollatuře mimo vychování sebe s manželkou, officialy školními a čeládkou nic nemá a k své potřebě sobě žádného peníze, odkud by sobě časem trunček vína a knížku nějakou koupiti mohl, zachovávati nemůže, a za příčinou takového špatného svého opatření, jak jiní předešlí farářové tu na tý faře dlouho zůstávati, — skrze což páni a obec, o jinejch farářův tu dosazení pečujíce, nemalých outrat na stěhování jich pocejtiti musili, — nechtíce, tak i týž kn. Havel odtud se jinam, kdež byl povoláván, obrátiti chtěl, aby jemu kn. Havlovi Phaetontovi pro lepší opatření a vychování jeho z nížepsaných dvorův obecních na tento rok i potom dále, jak se toho potřeba pozná, pokudž však on kn. Harel zde při tý faře zůstávati bude, taková pomoc vycházela a od úředníkův týchž dvorův se vydávala; totiž: z Křesetic: žita 5 korcův hned při sv. Jiří nejprv příštím, hrachu 1 kor., hrnec másla ve 30 žejd. při sv. Václavě, sejr dobrej při tom času sv. Václava; z Puchře: žita 5 kor.. pšenice 1 kor., ječmene 1 kor., hrachu 1 kor. při sv. Jiří; z Poličan: pšenice 1 kor., ječmena 2 kor. při sv. Jiří, hrnec másla ve 25 žejdl. při sv. Václavu; z Dobšova dvoru: pšenice 2 kor., ječmena 1 kor. při sv. Jiří, másla 25 žejdl. při sv. Václavu, sejr dobrý. Summou obilí: žita 10 kor., pšenice 4 kor., ječmene 4 kor., hrachu 3 kor., sejry 2, másla 80 žejdlíků.

LXXXI.

Inventář statku neb. Petra Heylmona, německého šulmejstra u sv. Jiří.

(1608 9. září. Kuiha invent. 1596—1623, fol, J. 15 arch. Kutnohor.)

Letha Páně 1608 v outerý po památce narození P. Marie, 9. Septembris, za úřadu staršího pana šephmistra Jiříka Šrámka jinak Růžičky, u přítomnosti p. Jiříka Hrdíka z Většína a p. Jana Šrejtera z Šrejttentolu z velké raddy k tomu počtěných a nařízených, inventován a popsán statek po neb. Petrovi Heylmonovi, někdy německým šulmejstru zdejším, pozuostalý k žádosti Melichara Gellera, jircháře, a Jana Strejce Píseckého, vdově a sirotku po témž neb. Petrovi Heylmonovi pozůstalému nařízených od práva poručníkův.

Kteréhož se našlo, jakž nížepsáno; a ten popisován v domě po neb. Kateřině Daniové, jehož oni manželé držitelé byli.

Předně od svrškuov a šatstva:

Plášt černej dlouhej soukennej, klobouk vysokej mužskej bez šmuku.
Kolar a galioty aksamítový otřelý.

Item kabát a galioty soukenný otřelý.

Šlofpelc barchanového černého svršku králíky podšitej.

Od cínového nádobí:

Mísy velký čtyry, prostřední tři. Item tři menší. Talířův cínových osum. Konvičky tři nevelký, nálevka jedna. Umývadlo jedno. Měděnice mosazná. Moždýř nevelkej s paličkou. Dva svícny mosazný.

Item s luože šatuov ustlané pod nebesy; o tom oznámila Mariana, že sou oba manželé, když sou se sešli, nic z obojí strany od pernatých šatuov nejměli, a sobě rovní v potřebnosti byli.

Na bidle visící dvě prostřední peřiny, poduška jedna.

Item v bílý truhle dlouhý váha příze, a to jí Mariany k jejímu obchodu; v třetí truhle malý černý: dvě cejchy, dva ubrusy, z nichž jeden zetlelejší, tři ručníky, dvě prostěradla, z nich též jedno vetchý.

Item dvě tlustý cejchy, dvě cejšky a jedna na polštář.

Čtvrtá truhla pro vaření a v ní hrách.

Na stěně v komoře velká mappa v rámci.

V síni v koutě vedle komory stojící almara bibliotheka a v ní:

Biblí německá in 4° v Witemberce tistěná dokt. Martina Luthera.

Octo libri phisicorum Aristotelis Stagiritae in 4° Editionis Collegii Conimbricensis Societatis Jesu.

Petri Rami Scholarum Mathematicarum libri 31 Lazari Schoneri in 4°.

Item Liber de anima, De generatione et corruptione Aristotelis in 4°. volumen secundum.

Carminum variorum in 4°, scilicet: Propemptica, Epitalamia, Epitaphia.

Simonis Pistorii Opoliensis Epigrammatum, mezi ní dvě nepsaného papíru knihy in 4° dorsu koží oblečeného a zeleného pargamenu.

Mathei Weszeri Orationes duae in octavo.

Ethica Philippi Melanthonis in 8°.

Aldi Manutii Phrases latinae in 8°.

Valentini Trocendorfii precationes in 8°.

Andraeae Alciati Emblemata in 12°.

Pauli Didimi carmina Syonia.

Sententiae Theognidis.

Historiae Virorum illustrium Georgii Fabriccii.

Clementis Maroti opera Gallico sermone conscripta in 12°.

Odae Ecclesiasticae in 8°.

Metamorphosis Ovidii, Terentius. Dialectica Lucae Lossii.

Simonis Pauli Sverinensis in Evang. pars tertia.

Adami Liberi Passionale. Grammaticae Phil. Mel[anchthonis] Compendium.

Compendium Theologiae Jacobi Heerbrandi.

Grammatica Philippi Melanthonis.

Marci Hieronymi Vidae Cremonensis opera carminum in 12°.

De vita et actis b. Martini Lutheri libellus.
De circulis coelestibus libellus Casparis Peuceri.
Chronicon Carionis. Postilla německá in 8° Simonis Gedickii.
Item druhý díl rozdílně na svátky téhož autora.
Modlitby německý s otázkami.
Liber Vitae německej Andrae Perlitii.
Německý srovnání některých sentencí z písma svatého.
Vypsání německý in 4° tištěný o životu dokt. Martina Luthera.
Cesta z Benátek do Jeruzalema, německá.
Modlitby německý in 8°.
Postilla Johannis Vildii německá in 8°.
Item Modlitby německý in 8°.
Kázání pohřební in 4. německý Aegidii Humii.
Novum testamentum graecolatinum Lipsiae ecusum in 8.
Rami Dialectica Beurhusii.
In Epistolam ad Romanos Georgii Mitii.
Epistolae Heroidum Ovidii.
Johannis Claii in Evangelia carmina in 8°. Nevázaný materie od kněh.
Biblia sacra in 4° latina. Jenae impressa anno 1599 ex tra[ns]latione Lucae Osiandri et Doct. Martini Lutheri.
Sterbenskunst, nevázaná kniha in 8°. Martini Mitis.
Trostbüchlein Georgii Tannenbergii in 8°.
Christianismus Martini Lutheri.
Bisemknopf Georgii Weinrych.
Joachimi Curaei: Německá kronika města Vratislavě letha 1587 in folio, nevázaná.
Physiologicae exercitationes in 4°.
Ethicae theses in quarto excusae.
Dialectica Johannis Sanderhoni nevázaná.
Descriptio Silesiae, německá in folio.
Arithmetica Casparis Schleupneri in 8°.
Sigefridi Sacci Doct. na Epištoly nedělní a sváteční vejklady in folio v Magdeburce tištěný.
Conciones Pauli Eberi, psaný in 4°.
Stambuch psanej in 8°.
Exercitationum logicarum M. Petri Schmilaueri, šitá kniha v pargameně.
De brutis et plantis, lectiones scriptae.
A jiný některý psaný knihy, lekcí a jiný větší, menší.
Loci communes psaný ve Witemberce.
In Phisicam lectiones in 4°, scriptae.
Rudimenta Cosmographica tištěný in 8°.

Memoriale. Při témž inventování zprávu učinila Mariana Heylmonová, že jest předešlej kněz Jan Sartoryus německej k ní přišel a od ní kněh

za pět kop gr. čes. koupil. Však ty od žádného šacovány nebyly, a ona taky nepoví, kolik jest jich vzal, neb jest je sobě sám vybíral, jaký se jemu líbily.

LXXXII.

Emericus Polonius, bakalář a správce školy Barborské, oznamuje, že upouští od učitelství a jde za kněze.

(1608 1. října. Memorab. 1606—8 fol. 459.)

Emericus Polonius, bakalář a správce školy sv. Barborské, kterýž pánům úmysl svůj před tím, že jest z vůle a vnuknutí ducha Buožího umínil na sebe povinnost služebníka církevního vzíti, oznámil a potom v začátcích theologie examinován jest, pánům od p. děkana a jiných správcův církevních, maje odsud jinam pro ordinibus s commendací a vocací jejich vypraven býti, presentován, a tu o něm to svědectví dáno, že jsou to při něm jak předešle, pokud při správě školní zůstával, tak obzvláště nyní při examinování jeho poznali, že se bude moci svejm časem církvi Buoží hoditi a jí užitečnej býti.

LXXXIII.

Tomáš Slánský, bývalý správce školy sv. Barborské, žádá za sousedství.

(1608 13. října. Memorab. 1606—8 fol. 465.)

Thomáš Slánský vstoupiv do raddy s pány přáteli dožádanými: Václavem Nemesem, Jindřichem Chyžderou, Janem Agathonem Pražským z prostředku pp. osmisoudcův, též Janem Henniochem žádost svou přednesl: Jakož [se] jemu na onen čas v této slavné obci, že jest ve škole při kostele sv. Panny Barbory zde na Horách Kutnách za správce při vyučování mládeže přijat byl, i potom z vuole Boží v stav manželský vstoupiti, dostalo, že jest všelijak o to péči jměl, aby příbytek svůj jmíti mohl. Nyní pak od Bartoloměje Svobody, krejčího, duom vedle domu jeho ležící jistým trhem koupil: protož za to žádá a pp. přátelé jeho dožádaní zaň se přimlouvají, že jemu toho, aby do sousedství přijat býti a zápis na týž duom v knihách městských jmíti mohl, ode pánův šephmistrův dovoleno a příno bude.

Podle toho že připovídá, když se mu té žádosti jeho užiti dostane, v sousedství se náležitě, šlechetně i pokojně chovati, duom svůj i všechny v něm v kázni a pobožnosti zdržovati a všeliké břemena, kteréž by na něj vedle sousedství přicházely a vzloženy byly, vykonávati a je od sebe odvozovati.

Předložen vedle té žádosti jeho list zachovací pro vyrozumění o pojití jeho.

Na žádost jeho dána odpověď: Z vysvědčení jeho na svět zplození, že se to nachází, že z řádného manželství jeho na svět pojití jest, a to za dostatečné se uznává.

A k žádosti jeho páni povolujíce a jej do sousedství přijímajíce, napomínají, aby předně pobožnosti vedle přípovědi své následoval, obvzláštně pak vedle toho, jestli že by co o vrchnosti své J. M. C. pánu, pánu našem nejmilostivějším, též i potom o vrchnosti zdejší pánich šephmistřích nevážného, utrhavého při truňcích kdekoliv slyšel, toho aby netajil a to na pány vznesl. Co se příjemnýho dotýče, pro ušetření potřebnosti jeho 1 kopa gr. míš. naň se ukládá.

LXXXIV.

Šepmistři povolávájí Melichara Colidia Solnického za správce školy sv. Jakubské.

(1609 5. ledna. Memorab. 1609—10 fol. 20 arch. Kutnohor.)

Melichior Colidius Solnicenus, magister a prorector scholae primariae ad D. Jacobi, povolán do rady a jemu oznámeno, že páni pečujíce o to, kdo by na místo mistra Petra Capona, poněvadž ten v stav manželskej vstoupiti a od času sv. Jiří prv příštího odstoupiti míní, za vrchního správce škol zdejších od téhož času sv. Jiří dosaditi jměli, mezi jinejmi osobu jeho k tomu obrati a zvoliti sobě, tak jakž mu k tomu na onen čas naděje poněkud učiněna byla, ráčili. Protož vedle toho k němu jsou tý naděje, že takovou poctivou vocací k sobě příjme. A páni se jemu tím, že jeho potom spolu s pomocníky jeho budoucími i s žákovstvem v potřebách jejich laskavě fedrovati a nad nimi ruku ochrannou držeti [budou, připovídají].

I žádal, poněvadž se tu velikýho povolání dotejče a k tomu darův obzvláštních jest potřebí, že chce o tom p. rektorovi akademie Pražský o to psáti a s ním radu bráti a potom pánům na to v brzských dnech cathegoricum responsum dáti. Příno mu toho a odloženo per neděli.

LXXXV.

Líčení pře a výtržnosti, kterou provedli Václav Růžička, Václav Šafařík a Pavel Stecher na kollegovi Barborském, Václavovi Nikolaidu Chejnovském.

(1609 7. ledna. Memorab. 1609—10 fol. 20 arch. Kutnohor.)

Sortes nostrae In ManIbVs DeI CreatorIs.

Mistr školní Petrus Capo vedle kollegy školy sv. Barborské, Václava Chejnovskýho, s dožádáním se k tomu p. archydėkana a kn. Havla, faráře Barborskýho, též pánův inspektorův školních, přede pány do rady vstoupivše, na místě téhož kollegy stížnosti do Václava, Jiříka Růžičky syna, Václava Šafaříka, probíře, a Pavla Štechera, postříhače, co jest se témuž

kollegovi od nich v zdraví i šatech jeho ublížilo v noci na sobotu, jenž byl den památný sv. Jana evangelisty léta pominulého 1608, na spisu podali a jí za přečtení žádali.

Vedle čehož p. archyděkan, kn. Havel, a inspektores se ohlásili: poněvadž mistr školní s kollegou v tý svý stížnosti se ku pánům jakožto clientes k patronům svejm utíkají, jim to v moc dávají a za ochranu v té věci žádají. Čten spis, a po přečtení toho povoláni Václav Růžička, Václav Šafařík a Pavel Štecher a jim to, nač se ten spis mistra školního vstahuje, skrze p. primasa oznámeno a poručeno, aby, co k tomu říkati chtějí, oznámili a toho se spravili.

Proti tomu Jiřík Růžička se ohlásil: poněvadž jsou tito přítomní na sebe nic neslyšeli a k ničemuž pořádně obesláni nejsou, že nejsou povinni odpovídati p[odle] p[ráva] měst. A. 45., kteréhož z[a přečtení] ž[ádá].

Proti tomu od p. archyděkana na místě předjmenovaného kollegy Barborskýho: že se tuto k žádnému zaneprázdnění právnímu nesměřuje, než pan mistr školní na místě kollegy jakožto cliens ku patronům svejm se utíká a v tom, co jest mu se ublížilo, za opatření žádá.

Proti tomu od pánův: Že páni toho neuznávají za potřebí, aby v týto příčině právně procedováno býti jmělo, a taky . . . .*)

Václav Růžička, Václav Šafařík a Pavel Štecher z Jihlavě zavoláni a na vstoupení Václav Šafařík oznámil: že, jak jest prvotně se před pány ohlašoval, nikdy jest žádné zlé vuole s mládenci školními nejměl a žádnému z nich nic neublížil. A aby tak prodlouženě od služby J. M. C. a práce své odtrhován nebyl, za to žádá, aby tomu páni jistej prostředek obrati a to k místu přivésti ráčili.

Václav Růžička též se ohlásil, že jest jak živ toho úmyslu nebyl, aby měl se v jaké ubližování jim činiti. A od koho jest se jim co přitrefilo, že on o tom nic neví.

A tu také od Pavla Štechera podáno psaní pánům z města Jihlavi a jeho žádáno za přečtení.

A když je sobě páni přečísti dali, oznámeno Pavlovi Štecherovi, že na též psaní pánům do Jihlavě zase odpověd dána bude. Co se pak jejich nepokoje, o kterýž tak proti ním stížnosti učiněny jsou, [dotýče], a o tom se ví, že též noci jiného povyku a pranice na jiném místě se dopustili a odporu jejich předešlému místa dáno býti nemohlo: Vám se všem třem poroučí, abyšte kollegu Barborského ve dvou nedělích pořád sběhlých náležitě, jak vám možné bude, a přátelsky spokojili.

Toho doslejchaje p. Jiřík Růžička oznámil, že na tom jsou byli a toho, aby přátelsky porovnáni býti mohli, toho i prvé žádali i ještě žádají.

Jsou napomenuti, aby to tak vedle ohlášení svého vykonali a vedle toho na žádost svou Václav Měchura, Šimon Kotrba z rukojemství sou propuštěni. Nicméně i p. Jiřík Růžička v příčině syna svého.

---

*) Nedopsáno, avšak v memorabiliích na listě 41 p. v. zapsáno:

LXXXVI.

Líčení a rozsudek ve při o výtržnost, kterou provedl na M. Melicharovi Colidiovi Solnickém Václav Všetečka na Tandlmarce.

(1609 19. ledna. Memorab. 1606—8 fol. 416 et seq. arch. Kutnohor.)

P. M. Melchior Kollidius Solnický, konrektor ze školy od Vysokého kostela, jsouc povolán do rady, poněvadž by se mu něco noci této pominulé na Tandlmarce přihodilo, aby o tom zprávu učinil. [Pravil], že dne včerejšího byl pozván ku panu Janovi Lavičkovi a tam mimo vůli svou zdržen až do noci. Potom, když šel domů, potkal se s nějakým pacholátkem, neslo víno. On se ho zeptal, kde jde? a on, že nese víno; tak za ním šel a dostana se tu na »Tarmark«, — neví ani kde ten dům jest —, tak to pachole skříkne: »žák tudy jde« a hned z toho domu jeden vyskočil s rapírem a jej jílcí v prsy udeřil. Když se on k tomu uznal, ví-li koho pere, že ví, že bakaláře Barborskýho, tu že jest se oznámil, že jest kollega bakalář od Vysokýho, a že jemu šelem, kluků a jinak nadával, jej tím rapírem pral a bil, mluvíc, že jest desátníkem, že by jej mohl probodnouti, jakož pak jej i dobyl.

Ale někdo křikl: na nic nepřišli, nežli kurevnám čísti; a něco někdo ještě na něj z toho domu lil; bylo jich tu několik, jeden mu ruce chytil, když jej on tak tím rapírem pral a potom utekli.

Že nejměl sobě keym usvědčiti, tak že chtěl za ním do domu jíti, aby ho mohl opatřiti, kde by byl; on sobě to za příčinu proti němu bral, že by se do domu jeho dral, a skrze to s žalobou se ku panu děkanovi utekl. A jist (?) toho všeho on že v tom za opatření žádá; nebo na tom byl, aby ihned do Prahy psal panu rektorovi universitatis Pražské a v tom opatření vyhledávati.

Jan Skřivan punčochář s manželkou svou povolán na zprávu z strany stížnosti p. mistra a tu oznámil, že jest se od matky svý domů navrátil, bylo o pěti hodinách v noci, šel p. mistr tudy, potkal se s učedníkem p. Václava Všetečky, řekl mu, kde jde; řekl, že jde pro víno; on mu řekl, aby šel s P. Buohem; brzo, v malé chvíli zase to pachole se obrátilo, řeklo, že jest tu žák. Tak p. Václav Všetečka tu jej udeřil jílcí v prsy a on mu naproti šel. mu[ž]sky. (?) a chtěl věděti, proč mu to činí; on že jest sousedem a že by jej mohl probodnouti, tak proti němu s kordem a tu pan Jiřík Růžička, proč radší neležejí ve škole a nedají pokoje čeládce naší, když ji proč pošleme. Potom se ptal p. mistr, chtěl ku panu Václavu Labuškovi, ale neuměl ho jmenovati, jmenoval vždycky Václava Růžičku. Učedlník jeho p. Václava Růžičky vedl ho potom do školy, a on sobě p. mistr vždy stěžoval P. Buoha se dokládajíc, že žádnýmu nic neublížil, než manželka jeho, ta že jest s počátku nevyhledla až potom, když již učedlník p. Václava Labušky k němu vyšel.

I puštěni a povoláni do rady M. Melichar Collidius i Václav Všetečka; a tu týž pan mistr Melichar Collidius připravě naň svou stížnost, žádal, aby mu oznámil, když jest šel pokojně, že jej, jak pěstí, tak i jílcí udeřil.

Proti tomu: Že jest jměl u sebe dobrýho jednoho člověka stavu rytířskýho, — v šesti hodinách v noci bylo, — kupoval od něho sukna, poslal pro víno ku p. Janovi Šrejterovi a p. mistr potkavši se s pacholetem, je pral, a ono se navrátilo zase, ne k němu, než-li ku ponocným, bezpochyby obávaje se, aby on sběhna dolů, něco jinšího neučinil. Tak on vyhlídl z vokna, proč tam tluče a on: »pane mistře, pere mne tu jeden žák«; tak on sešel dolů a jemu řekl, proč on čeládce jeho pokoje nedá, on na něj ihned se udeřil, šelem i jinak mu nadával a tu i na jiný promlouval »Růžičko, Růžičko, budeš kvísti.« A tak za tou příčinou mu to udělal. A pan mistr [Collidius] že jest byl velice vopilej; pláštěm smykl a ním házel a jinak sobě počínal.

Proti tomu p. mistr [Collidius]: že mu, aby jměl co tomu pacholeti ublížiti, odpíral, P. Buoha se dokládaje a svědomí svého, že ani prstu na něj, na to pachole, vstáhl, než pachole skřiklo: že tu žák jde, a on [Všetečka] hned že dolů s rapírem běžel a když mu řekl, ví-li, koho bije a peře, že bakaláře Barborského; on se mu oznámil a on teprv dobyvše kord na něj bil; ani žádný sečný rány nejmá, však na sobě cejtí, že jest jej dosti velice zepral, žádný slušný příčiny k tomu nejmaje.

Proti tomu: Že jest ho nepral dobytejm kordem nežli v pošvě a na to taky že jmá dobrý lidi a on i pan otec sám, že se ozýval, proč nebejvají žáci v kostele a čeládce jejich pokoje nedají.

Jindřich Skřivan také na zprávu povolán: Že on z počátku nebyl při tom, než strojíc se již na odpočinutí, zavíral vokno, uslyšel, že tam mluví p. Václav Všetečka, proč se toulá po noci. I pán jeho taky oznámil, proč nejde do školy a čeládce pokoje nedá. A pan mistr [Collidius] šel, za ním p. Václav, do domu ptajíc se, kde je ten dům, a kdo je, aby jej mohl viděti, a on ním strkl z domu.

Jakub, učedlník Václava Labušky, když uslyšel, že jest křik a že tu jest pan mistr, šel tam před Růžičkovo, a on pan mistr chtěl ku p. Václavovi Labuškovi mladšímu jíti a k němu se ptal, a on ho pobízel do školy; a tak hned potom odešel.

Vypovědíno z uvážení práva per d. Joannem Ssultysonem à Felsdorf: Páni stejně (?) ten spor mezi stranami slyšeli i zprávy, na který jsou se tu potahovali a z toho ze všeho nacházejí to, že když p. mistr Melichar Collidius pokojně domů šel a setkav se s pacholetem, učedlníkem Václava Všetečky, jemu pěkně řekl, aby šel s P. Bohem, tu Václav Všetečka vyběhši ven s kordem, ním v pošvě na něj, p. mistra, sáhal a bil, potom také i dobytým kordem. A netoliko na něj pral, ale i řečí jemu nemálo ublížil; ješto, jestli by se jaké ublížení dálo čeládce jeho, sám sobě to napravovati nejměl, ale mohl to jinak přetrhnouti, ne tím způsobem to sobě sám napravovati, a tak z povinnosti své daleko vystoupil. Protož, co tu

koli se mezi nimi řečí nebo skutkem zběhlo, to páni zdvíhají, moří, kazí, a v ničemž k necti (?) že panu mistru Melicharovi Collidiovi, ani Václavu Všetečkovi není a býti nejmá nyní i na časy budoucí.

A Václav Všetečka, že se tak toho, jsa desátníkem a jiným to přetrhovati jmaje, dopustil, páni jej v své trestání bráti a o něm rychtáři městskému, aby jej vězením šatlavním — a to kládou — opatřiti dal, poroučeti ráčí. Dal tomu místo P. Bohu to poroučíc, co se mu tu stalo. Proti tomu p. mistr zanechal taky toho při tom, pánům za opatření děkujíc.

LXXXVII.

Mistr Petr Capo Netovický od Vysokého sve radu na svatební veselí.

(1609 28. ledna. Memorab. 1609—10 fol. 32 arch. Kutnohor.)

Mistr školní od Vysokýho Petrus Capo Netovicenus vstoupiv do raddy s pány přáteli svejmi, skrze Václava Nemesa žádost svou pánům přednesl: Tak jakož jest sobě k stavu manželskýmu Esteru, po Martinovi Holubovi zůstalou vdovu, oblíbil a vedle toho sobě to již k místu a konci, že ona jemu od rodičův a jiných přátel jeho jest k manželství dána a zasnoubena, i den jistý, totiž outerej nejprv příští, k veselí svadebnímu jest jmenován, přivedl, aby páni, jakožto kollatores, dobrodincové a ochráncové jeho, jemu se k témuž veselí propůjčili a to přítomností svou ozdobili, a poněvadž on několik let zde při škole přední Vysokokostelské za předního kollegu a potom i za správce též školy zůstával, jemu pomoc a fedruňk nějakej pro uctění pánův a přátel jeho, jak domácích tak přespolních učiniti ráčili.

Dána mu odpověď: Že páni proti tomu nejsou, aby se jemu za hostě pro poctivost sňatku jeho svadebního, kteří toliko na ten den prázdnost jmíti budou, propůjčiti nejměli, vzláště když obzvláštně se koho dožádá. Z strany pak pomoci, když páni porozumí, v čem by tak jakej nedostatek jměl, jemu v tom fedruňk učiniti nepominou.

LXXXVIII.

Šepmistři píší k sněmu vyslaným do Prahy, aby obstarali některé městské potřeby, zvláště záležitost dosazení konrektora k Vysokému.

(1609 25. února. Orig. č. $\frac{6409}{18}$ A. archivu měst.)

Službu svú vzkazujou . . .

Dále co se konrektora k Vysokému dotejče, bude-li moci Jonas Pelargus Vodnianus, kterýž ani posavad ještě doma není, vedle rady pana mistra Campana obdržín býti, to nechť se stane, a v tom i p. M. Campanus ušetří. Pakli by vždy nemohl obdržán býti, již bychom musili vzíti toho, kohož bychom dostati mohli Co se Mathiam Chlumecenum tkne, vidí se nám velmi mlado (!) býti; a teprva se do kolleje Galli dostal.

Kdyby k nám měl promovován býti, žádná by jeho authoritas při mládeži školní býti nemohla, poněvadž mnozí jeho condiscipulové tu zuostávají. Však nemohlo-li by jinak býti, i tomu bychom uvykati a pro zimu do dýmu jíti musili .... atd. atd. jiné městské záležitosti sledují.

Datum na Horách Kutnách, v středu po sv. Matěji, apoštolu páně leta 1609.

Šephmistři a rada na Horách Kutnách.

[Na rubu:]

Slovutným p. Václavovi Štětkovskýmu, p. M. Janovi Beniciusovi Thaborskýmu a p. Zikmundovi Brodskému, Horníkům a souseduom na Horách Kutnách, pánům přátelům a sousedům našim milým, na ten čas v městech Pražských zuostávajícím k dodání.

LXXXIX.

Šepmistři píší vyslaným v Praze o různých záležitostech obecních.

(1609 6. března Orig. č. $\frac{6409}{20}$ A. arch. měst.)

Službu svú . . .

Co se pak konrektora dotýče, již jest nám se D. Jonas Pelargus Vodnianus teprve dnův těchto tím zamluvil a tu povinnost k sobě přijal, jakž nám o tom dnes skrze pana mistra Colidia oznámeno při ouřadu. Protož za konfirmací, jakž in rektorem scholae, takž na konrektorem pana rektora universitatis Pražské skrze psaní žádáme, kteréž, pokudž vám čas a chvíle k tomu sloužiti bude, za to žádáme, že sami dodáte i dále oustně s panem rektorem o to promluvíte i u pana mistra Jana Campana zastavíce se, jemu jménem naším za fedruňk poděkujete a aby tu věc i školy naše sobě dále poručené jměl a fedroval, žádati budete . . . atd.; atd.

Dán na Horách Kutnách, v pátek první postní léta Páně 1609.

Šephmistři a rada na Horách Kutnách.

[Na rubu:]

Slovutným p. Václavovi Štětkovskému a p. M. Janovi Beniciusovi Thaborskému na ten čas v městech Pražských zuostávajícím, pánům přátelům a sousedům našim milým.

XC.

Šepmistři píší k sněmu vyslaným v Praze, aby opatřili učitelská místa novými silami.

(1609 21. března. Orig č. $\frac{6409}{24}$ A. odd. měst arch. Kutnohor.)

Službu svú . . .

Co se konfirmací na správcí škol našich a konrektora k Vysokému tkne, poněvadž netoliko my, ale i oni oba dva, nevědouce, jak k sv. Jiří

svý věci říditi a spravovati, starostlivě na to myslí, že posavad se sem nekonfirmují již v tak prodlouženém čase, protož, pokudž možné, přičiňte se, abyšte taky konfirmací na ně s sebou přinesti mohli . . . atd.

Dán na Horách Kutnách, v pátek den památný sv. Benedikta léta Páně 1609.

[K témuž psaní:] Post scripta:

Když již toto psaní zavřeno bylo, takměř v soumrak pan mistr Melchior Collidius k. J. M. C. p. rychtáři přišel oznamujíc, že mu dnešního dne primus školy Barborské K. Nicolaus Hanzlinius Melnicenus v známost uvedl, kterak collega jeho sobě sacrum ministerium ecclesiasticum v oumysl vzal a od našich pánův prelatův vocací i promocí jmíti bude, a tak že od sv. Jiří při povinnosti své dále zůstávati moci nebude, aby na místo jeho jiný opatřen byl.

O čež když s panem arciděkanem promluvil a kdo by mohl na místo jeho k nám z známých promovován býti, že jsou dva na plac dáni: Mathias Chlumecenus a Johannes Chrisostomus Sviticenus, kterýž nyní v Berouně kollegou jest a nyní v Praze při examen bakalářským býti jmá.

A tak, ten oumysl téhož kollegy že neproměnitedlný jest, se tomu rozuměti může, protož, ačkoliv velmi nečasně se to děje, však již to opatřiti se musí.

Protož oni, Collidius a Henzlinius, Mathiae Chlumeceno vokací k tomu posýlají a pokudž by zmeškán nebyl a vokací k sobě přijal, budete moci o promovování jeho k nám na oznámené místo se panem rektorem jednati. Pakli by zmeškán byl, anebo toho k sobě přijíti se zpěčoval, s druhým, totiž Johannem Chrisogono Suticeno, nemohl-li by ani ten toho k sobě přijíti, jiného někoho z známých skrze radu pánův mistrův nebo samého pana rektora v tom následovati, a při něm zámluvu obdržíc, také o promovování a konfirmování ho k nám v to již oznámené místo na místě našem pana rektora žádati i pokudž možné konfirmací na všechny tři: totiž na rektora, na konrektora k Vysokému i na kollegu k sv. Barboře s sebou přinésti se snažiti. Pakli by to býti nemohlo, nebude potřebí proto se vám dlouho v Praze zdržovati, ale jakž jiné věci na vyřízení zuostávající, tak i tuto poslední věc, na čem by při odjezdu vašem postaveny byly, těmto pánům vyslaným v známost uvésti, aby oni dále, kde co nevyřízeného pozuostává, jak to říditi i s pomocí Boží šťastně vyříditi věděli . . . . .

Actum ut in literis.

[Na rubu:]

Slovutným panu Václavovi Štětkovskýmu a panu M. Janovi Beniciusovi Tháborskému, na ten čas v městech Pražských pozuostávajícím, pánům přátelům a sousedům našim milým.

XCI.

Václav [Nikolaides] Chejnovský, kollega školy Barborské, vzdává se úřadu školského a stává se knězem a kaplanem v H. K.

(1609 6. dubna Memorab. 1609—10 fol. 62.)

Venceslaus Chejnovinus, kollega školy sv. Barborské, od p. archyděkana a správcův církevních pánům presentován vedle dobrého řádu a obyčeje konsistoře zdejší s tou kommendací, že dne pátečního tentamen s ním držán byl a hodný jest nalezen, aby k ouřadu sv. kněžství připuštěn byl. A poněvadž kněz Daniel odstoupiti jmá, jsa od P. Buoha místem v Meziříčí opatřen, že ho pan děkan chce na jeho místo za kaplana užíti, a kdež náleží, po potvrzení k ouřadu kněžskému odeslati.

I jest tomu povoleno a pomoc také, když bude jmíti na cestu se vydati, že mu dána bude.

XCII.

Šepmistři propůjčují M. Petru Caponovi, bývalému správci školnímu v K. H., sousedství.

(1609 29. dubna. Memorab. 1609—10 fol. 52 p. v.)

M. Petrus Capo předstoupivší ku právu se pp. přáteli dožádanými, p. M. Valentýnem Kochanem z Prachové, Ludvíkem Veverinem z Kranichfeldu, písařem urburním zde na Horách Kutnách, předložil list zachovací i vejhostní, jehož datum v městě Slaným, ve čtvrtek po sv. Agapitu, 21 dne měsíce srpna leta pominulého 1608, a toho, aby do sousedství přijat byl, s přímluvou přátel žádal.

Oznámeno skrze p. šephmistra staršího Jana Šultysa z Felsdorfu, že páni, prohlédajíce k tomu, že jest školy zdejší s pilností spravoval, jemu žádosti jeho, aby jí užiti mohl, povolují a jeho do sousedství, tak aby jemu také privilegia obce zdejší sloužily, přijímají. A vedle toho k němu jiné naděje nejsou, než že on také vedle povinnosti své dům svůj v dobrém řádu a kázni říditi a pánův, vrchnosti obce zdejší, náležitou uctivostí předcházeti bude. A poněvadž se toho pominouti nemůže, než aby rukou dáním toho dotvrdil, že všelijaké povinnosti dle sousedství vykonávati bude. A aby od jiných v tom dotýkán nebyl, že jest toho, což jiní z strany příjemného podnikají, nevypravil a tomu zadosti neučinil, jemu v tom ušetření propůjčujíce, na něj dvě kopy gr. ukládají.

Děkoval a peníze opatřiti a odvésti i vedle učiněného slibu se zachovati připověděl.

XCIII.

Petr Petrides z města Křivsoudova, složiv vejhost vydaný od p. Jindřicha Střely z Rokyc a na Křivsoudově a Lhoticích a list zachovací z města Křivsoudova, žádal za podíl své ženy Salomény na pozůstalosti neb. Mandaleny Kouřímské jinak Šiškové, tchýně své.

(1609 27. května. Memorab. 1609—10 fol. 122 p. v.)

XCIV.

Poručníci sirotků po Janu Faberovi stěžují sobě na chování jich a slabost vychovatelskou bábě jejich Lidmile Hubáčkové vytýkají.

(1609 2. září. Memorab. 1609—10 fol. 89 p. v.)

Páni poručníci sirotkův neb. Jana Fabera Auštěckýho, Václav Franc z Liblic a p. M. Jan Benicius Tháborský, vedle vyžádaného vstoupení do rady vznášeli u přítomnosti Lidmily Hubáčkový, kterak páni officiales školní a vzláště p. mistr a kantor školy Vysoko[ko]stelské sobě stěžují, že sirotci po dotčeném neb. Janovi Faberovi časně do školy nepřicházejí, učení svý obmeškávají, a majíce starší*) jakožto tertián v škole zůstávati, tam nebejvá. Oni chtíce toho při nich přetrhovati, s ní Lidmilou Hubáčkovou, bábou jejich, o to promluvili, ale žádné nápravy v tom dostati nemohli. Pan mistr Jan Benicius chtěl menšího**) k sobě přijíti a jej jako svýho opatrovati, ale Lidmila tomu překážku učinila, vymlouvajíc ho, že mladý jest a ku posloužení se nehodí, ješto on nežádal toho, aby k jaký službě u něho byl, leč by tu někdy trunk ten piva přinesl.

Přijednali ho jednomu mládenci, aby ho přiučoval privatim, jakž v jiných věcech, tak i v musice, a mají zprávu, že asi za půl leta nepřicházel a tak se sami zameškávají.

Potom jest i to na ně vznášeno, že při starším některý knihy, kteréž se z bibliotheky nebožtíka stratily — jich v počtu do 15 jest — spatřeny jsou. Poněvadž pak je Lidmila, bába jejich, v opatrování svém jměla, oni že se v tom omlouvají a žádají, aby buď takový knihy, kterýchž tu poznamenání podávají, na díl jeho, staršího vyraženy byly, anebo oni v tom jinak opatřeni byli. Třetí z strany domu že žádají, aby trh na něj bez přítomnosti jich nezavírali, nebo nebožt. Thomáš Hubáček že sám nebožtíkovi do 15. kop m. tu na týmž domě a spravedlnosti své odepsal, a tak mimo díl a spravedlnost jejich jim po matce jejich náležitý i tu spravedlnost jmají.

Proti tomu: Že jest nevěděla, oč jest sem povolána, a co se tkne sirotků, ona jim folku takového nepouští, ani sirotkův z moci a ochrany pp. poručníkův nevyjímá; i menšího ráda chtěla dáti ku p. mistru [Beniciovi], i peřinky mu k tomu hotovila, a potom z toho sešlo. Kdykoli chtí pp. poručníci je k opatření vzíti, že proti ní není nebo sama má s sebou dosti činiti a snad již nimi zvládnouti nemůže.

Z strany druhé věci, že nevědí, co by to bylo; některý [knihy] že jmá za sebou Zygmund Brodský, a ty se jim nestratí.

Z strany domu: Že by rádi byli, aby paní bába v něm déleji zůstávala; ale jest již tak spuštěn, že v něm dále zůstávati se nemůže a ještě větší škody na něm se obávati jest, aby neklesl. Však aby se ani v tom

*) Václav.
**) Daniele.

sirotkům škoda nedála, protož jsou pánův žádali, aby jej spatřiti ráčili. A ještě žádají a tomu povolují, aby sirotkům jich díl i ten dluh po neb. Thomáši Hubáčkovi napřed vyšel po 15 kop m.

Proti tomu: Že oni bábě tak mnoho v tom viny nedávají, že oni [sirotci] přicházejíce již k rozumu ji leda v čems odbývají a ona bezpochyby, nemohouc k nim nežli jako k vnukům a krvi svý lásku [míti], jim všeho věří, a oni jí jinak a jinak správcům neb praeceptorům svým zprávu činí.

Z strany knih: Že ty, který jsou za p. Zygmundem Brodským, těch oni že tu nepoznamenali, poněvadž o nich vědí, nežli kterýchž se nenachází, a někdy bába nechala truhly otevřený pro vítr a tak se v tom stratily a při něm starším spatřeny jsou.

Protož oni že vždy žádají, aby v tom opatřeni byli a nebo to jemu na dílu jeho se srazilo.

Z strany domu oni že taky žádají, aby páni tam vyjíti a ten spatřiti ráčili.

Než i v tom domnění byli, že by někdo z přátel o to poručenství stáli; oni, vidí-li se pánům, aby oni nebo kdo z přátel k sobě to poručenství přijali, budou toho vděčni.

A páni to chtí, i toho by ještě k sobě přijali, učiniti, že nimi páni i jiní přátelé jich spokojeni budou.

I stíženo to staršímu sirotku a oba dva napomenuti, aby poručníkův poslouchali, čím že potíž mají velice; chtějí-li kdo z poručníkův mladšího nebo kýho k sobě přijíti, při vůli jejich se zanechává.

Z strany kněh, aby se o to srovnali, a z strany toho domu, že také páni tam vyjíti a spatřiti chtí.

Děkovali z obojí strany za opatření. A s strany kněh všech dán příkaz Brodskýmu, co se jich stratilo, a on se uvoloval, najde-li mezi svými knihami které, že je zase dáti chce.

VC.

V r. 1609 zřídila rada po příkladu Prahy místo dohledacího lékaře pod jménem »ordinarius medicus« a obrán k tomu Dr. Mathyaš Pauspertl Jihlavský, jemuž r. 1610 23. srpna vydána byla instrukcí, kteráž otištěna jest v »Časopisu lékařů českých« r. 1901. Podle té měl za povinnost dohlédati k školám i na žáky.

(1610 23. srpna. Memorab. 1609—10 fol. 211 p. v. arch. Kutnohor.)

. . . .

Páté: Také do špitálův a škol, mezi chudé a mezi žákovstvo, když by mu k tomu čas stačil a sloužil, přihlížeti, aby mezi nimi škodlivé ne-

*) Starší sirotek Václav Faberius objevil se i na dále bujným, jak svědčí se ve Wintrově: Život a učení na partik. školách, p. 259 a 340.

moci a nedostatkové se nerozmáhali. A pokudž by co toho chtělo býti, toho před p. rychtářem J. M. Cís., pány šephmistry a pány anebo pány špitalmejstry a inspektory netajiti, ale k tomu příčinu od sebe dáti, aby tomu časně v cestu vkročeno a to s pomocí Buoží odvráceno býti mohlo.

VCI.

Arciděkan kn. Václav Stefan Teplický, bývalý učitel u Vysokého, žádá za vysvědčení svého sňatku a řádného zrození svých synův.

(1610 15. března. Memorab. 1609 – 10 fol. 228.)

Pan archyděkan kn. Václav Štefan Teplický vedle vyžádaného vstoupení do rady žádal, aby o jeho řádném v stav sv. manželství s Esterou, manželkou jeho, vstoupení a z nich řádném na svět Augustýna, Daniele a Samuele splození vysvědčení od M. Jana Benicia, písaře radního, a Jakuba Aunešovskýho, Doroty Niceforové z Heslova, k tomu od něho pořádně obeslaných, vyslyšáno a pro budoucí pamět i potřebu předjmenovaných synáčkův jeho zapsáno bylo.

I přijavše to M. Jan Benicius, písař radní, k té povinnosti, kterouž ku povinnosti své písařské učinil, a jiní k své víře a duši, vyznali a vysvědčili, že týž p. archyděkan kn. Václav Štefan Teplický zůstávaje u něho ve škole za kollegu u Vysokého a již v oumyslu ouřad kněžský maje, oblíbil sobě pannu Esteru, kteráž u neb. Mandaleny Kaznarky za švadlí zůstávala, k stavu sv. manželství, a jakž při ní tak i přátelích jejich toho, aby mu se za manželku dostati mohla, náležitě vyhledával a ji dostal, a on jemu se v tom propůjčil a jemu v tom nápomocen byl, a svadební veselí na faře Vysokokostelské leta 1590 v pondělí masopustní jměl, a všeckno se řádně konalo, a od n. kn. Petra [Johanidesa Košetického], faráře Naměstského, oddáni jsou.

A v témž manželství také pořádně předjmenované syny Augustýna, Daniele a Samuele řádně na svět zplodili a vždycky se dobře chovali, jakž v škole tak potom i v kaplanství i vždycky; a svým pobožným chováním k tomu přišel, že nejprvé za faráře u sv. Barbory a potom i za archyděkana u Vysokého potřebován od pánův a obce této byl a posavad zůstává.

Dítky také náležitě ku všemu dobrému, jakž na takového muže a správce církevního náleží, vedl a zvedl, a on některým z nich i manželka jeho že kmotrem a kmotrou byli a že mu na křtu připověděli.

Jakub Aunešovský též, že také toho času u Vysokýho za kantora a pomocníka zůstával a v tom jim taky [posloužil], se přiznával. Dorota z Heslova: že také na tom veselí byla a nevěstu potom z fary do domu neb. Magdaleny Kaznarky vyprovázeti pomohla.

Potom žádal, aby to pro budoucí potřebu dítek, synův jeho, poznamenáno bylo, a poněvadž Dorota Čechtická, také jsouc k tomu obeslána,

nemůže se dostaviti ku právu, protož že žádá, aby k ní vysláno bylo a od ní také vysvědčení přijato a sem zapsáno bylo. Povoleno tomu; s písaři aby se srovnali.

Na listu 230 p. v. ku dni r. 1620 20. března zapsáno:

P. Dorota Čechtická jsouc v nedostatku zdraví postavena a osobně se ku právu dostaviti nemoha, maje k sobě do příbytku svého na dožádání p. archyděkana kn. Václava Štefanidesa Teplického od p. šephmistra staršího, toho času p. Jindřicha Labušky, z velké raddy p. Jiříka Šrámka jinak Růžičku a p. Martina Hranickýho s Ondřejem Hubkou, písařem radním, vyslané, před týmiž pány vysvědčení o snětí a vstoupení v stav manželský na onen čas nadepsaného p. archyděkana, přijavši to k své víře a duši, učinila:

Že vedle předložení sobě učiněného ode pánuov o tom seznává a vysvědčuje: kterak na onen čas toho také vedle jiných poctivých lidí přítomna byla, když se tento p. děkan ženil a sobě za manželku tuto Esteru, poněvadž jiné mimo ni ani před tím nejměl, pojímal a s ní k stavu manželskému správcem církevním řádně potvrzen byl na faře Vysoko[ko]stelské, a čtyry stoly lidí poctivých pozváno bylo, a kn. Petr od Náměti je oddával. A tyto dítky řádně na svět z téhož manželstva sou zplozeny: Augustýn, Daniel, Samuel a Theodora dcera, kteréž sou se na týto faře u Vysokýho zrodily; neb sou jiné dítky, který v Starým Bydžově jměli, všecky zemřely. A několika těmto dítkám ona kmotrou byla; sňatku tomu svadebnímu již jest okolo 20 let. A to vše, jak prv, k své víře přijímá.

VCII.

Svědectví o dobrém zrození Jana Candida, syna Václavova.

(1610 17. května. Memorab. 1609—10 fol. 252.)

Pan Václav Franc z Liblic a p. Jan Piscis, poručníci Jana Candida, sirotka po neb. Václavovi Candidovi zůstalého, vstoupivše do raddy s týmž Janem Candidem žádali, poněvadž on Jan Candidus k letům svým přišel a v literním umění dále trvati a se cvičiti míní a neví, kde ho P. Buoh obrátiti ráčí, aby od nížepsaných pánův, které k tomu obeslati dal, vysvědčení o sňatku neb. p. Václava Candida, otce, a Anny manželky, matky jeho, a z nich jeho Jana Candida na svět pojití i jich dobrém chování vyslyšána a, kde náleží, pro budoucí pamět poznamenána byla.

K čemuž povoleno a předepsaní páni přijavše to na závazky své, které k ouřadům a povinnostem svým učinili, vyznali a vysvědčili:

P. Václav Sixt z Zvířetína J. M. C. rychtář: Ačkoliv toho v paměti své snášeti, byl-li jest při sňatku a veselí svadebním neb. p. Václava Candida a Anny, manželky jeho, nemůže, však že o tom dobře ví, že oni manželé řádně a poctivě se sešli a v stav manželský vstoupili.

P. Thobiáš Tříska, primator: Že i on také v tom pamatovati [se nemůže], byl-li jest při sňatku neb. p. Václava Candida a Anny, manželky jeho, než to dobře ví, že jsou se řádně a poctivě sešli a v stav manželský vstoupili p. Václav Candidus s Annou, p. Jana Koláčníka dcerou, a tento Jan vlastní syn jejich jest, kterémuž on kmotrem byl; on pak Václav Candidus byl dobrej člověk a dobře se choval, na povinnostech také obecních mezi pány obecními a osmisoudci byl.

P. Jan Šultys z Felsdorfu: Že jest byl při veselí svadebním, když neb. Václav Candidus po odstoupení od správy školy Vysoko[ko]stelské pojímal sobě za manželku Annu, tehdáž vdovu po neb. Martinovi, písaři radním, pana Jana Koláčníka dceru, a to bylo v domě jeho p. Jana Koláčníka; toho povědom jest, že jsou se oni manželé řádně a poctivě sešli. K tomuto Janovi nebožtík se, že syn jeho jest, přiznával, jeho do školy na učení uvedl, a jak se on k nebožtíkovi z Prahy za jednoho pomocníka sem do školy Vysoko[ko]stelské dostal, jeho dobrýho a poctivýho člověka býti vždycky poznával.

P. Jan Anderle: Že neb. p. Václav Candidus řádně a poctivě v stav sv. manželství s Annou, po někdy p. Martinovi, písaři radním, vdovou, vstoupili, veselí měli v domě p. Jana Koláčníka, otce jejího, dobře a poctivě oni manželé se zde v této obci chovali, tomuto Janovi Candidovi i jiným dítkám jejich on kmotrem byl.

A poněvadž se nadepsaní páni poručníci při tom také na vysvědčení od p. mistra Jana Benicia Tháborského, písaře radního, potahovali, o tom ohlásivši se M. Jan Benicius, ačkoliv k tomu obeslán není, však že se nyní toho, čeho by o tom také povědom byl, od něho seznání žádá, a proti tomu býti nechce, přijav to k své povinnosti, vysvědčil: Že toho povědom jest, kterak při času památky sv. Havla l. P. 1587 neb. p. Václav Candidus, jemuž on sem [se] do Hory Kutný dostavši v správě školy Vyso[ko]kostelské succedoval, se ženil a sobě za manželku Annu, po neb. p. Martinovi Dašickém, předešle písaři radním, vdovu pozůstalou a dceru p. Jana Štěpánova jinak Koláčníka, pojímal, na veselí jejich svadebním že jest také v domě Jana Koláčníka byl. Kteřížto manželé řádně se sešli v stav manželský, jsouce k němu správcem církevním kn. Petrem Joannidesem Košetickým, farářem Námětským, zde na Horách Kutnách potvrzeni. S jmenovaným také neb. Václavem Candidusem od několika let v známosti byl, od toho času, jak v školách a v kolleji sobě v známost vešli. Týž neb. Václav Candidus se vždycky dobře a poctivě choval a zde v obci této v povinnostech obecních, jako předně mezi pp. osmisoudci a potom mezi pány staršími obecními za jistý čas zůstával.

Povoláni zase páni poručníci, chtějí-li čeho dále žádati. Proti tomu žádali, aby na ten čas jim toliko registřík ode toho vysvědčení, aby, když toho potřeba bude, potom se to snázeji najíti mohlo, vydán byl. Povoleno tomu.

VCIII.

Šepmistři činí opatření na Colidiův list z 5. prosince v ten způsob, že jmenují komisí, která rozhodne. Dále napomínají žákovstvo, aby se při koledách mírnilo a pořádek zachovávalo.

(1610, 9. prosince. Memorab. 1609—10 fol. 362.)

O Vyso[ko]kostelskou školu vedle psaní p. mistra Melichara Colidia Solnického z uvážení pánův sneseno, aby tam dne zejtřejšího páni počtení tři, Jan Endrle, Jiřík Hrdík a Martin Hranický vypraveni a s nimi Jakub Bzeneckej a Jan Agathonus, jakožto quotidiani inspektores, vysláni byli; a o tom, že z strany přidání chlebuov to vedle možnosti opatřeno bude, tak aby větší počet žákovstva slušněji sustentován býti mohl, druhé: o nepředstihování sebe žákovstva z obojí školy na koledě, to že také při obojích nařízeno bude; a salarium předešlému sukcentoru zadrželé vypraveno býti jmá.

VCIV.

Šepmistři kárají Jana Černohorského, zvoníka Vysokokostelského, že učí dítky bez dovolení panského, jak udáno bylo učiteli postranními.

(1611, 13. května. Memorab 1609—10 fol. 364.)

Jan Černohorský, zvoník Vysoko[ko]stelský, dosažen přede pány a jemu stížnost proti němu od postranních učitelův dítek podaná v známost uvedena a přitom poručeno jemu, aby se toho zpravil, s čím jest se povolením do toho dal a to předsebe vzal? Odpověděl: Že toho nečiní, což se v tom spisu dokládá, aby měl komu dítky odluzovati, a to s radou p. archyděkana učinil, že by sobě chleba obhájiti nemohl, poněvadž velmi na mále a zřídka křtové, oddavkové i funera bývají. Pan archyděkan jemu že jest tu naději učinil, aby na ten čas to vykonával, že on ho, jest-li by co na něj přišlo, zastati a ochrániti nepomine. Že toliko abecedáře jmá a toho pilen jest, žádaje pánův, aby při tom skrovném počtu zůstaven byl, poněvadž také při službách Božích jako i jiní učitelové u Náměti posluhuje a toho pilen jest, že v málo nedělích se užitek při mládeži té práce jeho poznává. Nicméně také že se vždycky jiným služebníkům od pánův arciděkanův ochrany dostávalo. A pokudž by nad tím páni stížnost míti ráčili, že by ještě toho náležitě skrze pány přátely vyhledávati nepominul.

Dána mu odpověď:

Že pánům s podivením to jest, že jest to předsevzal, an toho nikdy při pánich, jak náležité jest, nevyhledával, vzláště přes ten počet, kteréhož jiným, kteříž toho řádně u pánův vyhledávali a toho dostali, propůjčeno jest, poněvadž páni zprávu toho jmají, že 15 děvčat a pacholat 12 jmá, což by bez ublížení správcům školním býti nemohlo. Obvzláštně pak že toho bytu v obecním místě jemu ne na ten způsob, ale na přímluvu p. archyděkana se dostalo, čemuž tak snadně páni povoliti nemohou.

I žádal pánův, aby nad ním v potřebnosti jeho ruku ochrannou držeti a toho spisu jemu pro ukázání p. archyděkanovi propůjčiti ráčili.

Povoleno jemu toho, aby toho, tak jakž jiní činili, při pánich vyhledával, že se jemu toho do dne pondělního odkládá.

A tu také jemu z uvážení pánův, jak a pokud toho užiti jmíti bude, oznámeno bude.

C.

Kněžstvo presentuje šepmistrům bakaláře Jana Klaudyana Berounského a Václava Kapona Čáslavského, kteří se oddali úřadu kněžskému.

(1610, 13. října. Memorab. 1611—2 fol. 1.)

Páni farářové církevní, [s] pan[em] archyděkan[em] kn. Ciprianem Pešínem a jinými presentovali pánům [Ioan]nem (?) Claudianum Beroneum bakalaře a Wenceslaum Caponium Čáslavinum oznamujíc, že jsou oumysl svůj k ouřadu kněžskému obrátili a k středě tý[to] do Prahy najíti [se] k examenu dáti jmají, aby examen jich před [se] jíti jměl. Ale poněvadž tak nakvap vypraveni býti jmají, to se státi nemůže; protož že se za to přimlouvají, aby páni je sobě poručena jmíti a je k tomu fedrovati ráčili. Vinšováno jim od P. Boha štěstí a požehnání a od obce č[tyry] kopy gr. č. a od záduší Fiikovskýho [. . . .]*) z záduší . . . .**).

CI.

Zvoníku od Vysokého Janovi Černohorskému povoleno učiti děvčátka.

(1611, 9. května. Memorab. 1611 - 2 fol. 14 p. v.)

Janovi Černohorskýmu, zvoníku od Vysokýho, na přímluvu pana archyděkana kn. Václava Štefana Teplického za něj učiněnou, povoleno, aby patnácte děvčátek toliko a více nic a pacholat ovšem žádných učiti mohl. Však ne v místě obecném, kdež mu z lásky bytu povoleno, než jinde aby sobě místo k tomu opatřil.

CII.

Jiřík Tulis Kutnohorský, učitel v Prostějově na Moravě, žádá za list zachovací.

(1611, 25. května Memorab. 1611—2 fol. 17.)

Jiřík, Jakuba Tulisa syn, na ten čas zůstávaje v městě Prostějově v markrabství Moravském v správě školní za spolupomocníka a pracovníka, oznámil, že za tou příčinou sem do této slavné obce, vlasti své,

*) Slovo nečitelné.

**) Několik slov nečitelných.

práci vážil, aby hodnověrného vysvědčení o rodičův svých v stav manželský vstoupení a z něho na svět z týchž rodičův svých splození dostati mohl, poněvadž jemu tam v témž městě Prostějově osaditi z vůle Boží místko [se] naskytuje. I postavil ku právu Jana Hájka, krejčího, kterýž přijav to k své víře a duši, na místě přísahy vysvědčil: Že před mnoha lety ještě za čeledína a tovaryše na řemesle svém u neb. Jiříka Svobody Čechtickýho zůstávaje, na svadebním veselí, když Jakub Tulis s Annou, manželkou svou, k stavu sv. manž. potvrzen byl v kostele Vysokém, toho přítomen byv, posluhoval a takového v stav manželský řádného od správce církevního potvrzení přítomen byl, a že se zase do verštatu nepostavil, proto z díla od mistra propuštěn byl a skrze starší cechovní záplaty od mistra dopomožení vyhledávati musil, ale že tomu od starších mistrův, aby čas náležitý vytrván byl, pomoženo bylo.

Čtena při tom jiná poznamenání na spisích podaná z rejster kostelních oddavků: Leta 78 Jakub Tulis, Anna, Korytova dcera, oddáni u Vysokého. Item z křtův k letu 85.

Item vysvědčení psané od p. Jakuba z Bítova, v nedostatku zdraví postaveného, též čteno. Při čemž také p. Thobiáš Tříska Tháborský, primator, též vysvědčil, že jest tomuto Jiříkovi, synu Jakuba Tulisa, kmotrem byl a o tom také toto své vysvědčení připojuje, že řádně splozený dotčených manželův, rodičův svých, syn jest. Pan Adam Hněvušický též prohlásil, že jest jednomu synu také kmotrem byl a jeho při sv. křtu na rukou držel.

CIII.

Kněžstvo presentuje šepmistrům nové kaplany Jana Auxina Radnického a Samuele Malesia, oba žáky ze školy sv. Jakubské, místo Jana Raphanidesa Milevského a Václava Kampana Čáslavského, kteří odcházejí na svá místa. Jednáno o některých nepříslušnostech v městě.

(1611, 12. října. Memorab. 1611—2 fol. 82 p. v.)

Pan archyděkan a páni faráři zdejší vstoupivše do raddy s mladejmi kněžími, kn. Janem Raphanidesem Milívským a kn. Václavem Kampanem Čáslavským, též se dvěma alumny školy Vysokostelské, Johannesem Auxinem Radnickým a Samuelem Malesiusem, oznámili: Poněvadž onino 2 mladí kněží od povinnosti svý teď při tomto sv. Havle odstoupiti a na fary za správce církevní, — kn. Jan na Moravu na grunty J. M. p. Karla z Žerotína a kn. Václav do Krucmburku na grunty p. Purkharta Střely, — na místo pak jich tito dva alumni za kaplany dostati, však když prvé ordinací pořádnou, kteráž v konsistoři Pražské v outerej příští, jenž bude den sv. Lukáše evangelisty, to jest 18 Oktobris příjmou, jmají, tak jakž to pánům do konsistoře mezi ně v tento minulej pátek vyslanejm o tom také oznámeno bylo. Kteréžto alumny, Johannem Radnicenum a Samuelem

Malesium, když jsou in tentamine, který těchto pominulejch dnův s nimi drželi, examinovali i poznali při nich, že k službě církevní podle mírnejch darův Buožích hoditi se moci budou, zvláště když modliteb svatejch v tom, aby P. Bůh ty dary v nich rozmnožiti ráčil, budou pilni. A protož že vedle starobylého způsobu pánům je zde presentují a za to žádají, aby k tomu své povolení, aby p. archyděkan je za spolupomocníky v službách církevních přijíti mohl, dáti, a poněvadž oba potřební mládenci jsou, pomoc k tomu nějakou, aby sobě, co k ordinací potřebí, nač spraviti mohli, učiniti ráčili.

Při tom kněžstva do plné raddy předvstoupení týž pan archyděkan a páni farářové zdejší vznášeli na pány, kterak se v obci této všelijaký bezbožnosti a rozpustilosti čím dále více množí, služebnosti církevní mnohejm jsou jako za přikrývadlo neřádům jejich a těch mnozí skrze oklamávání jich docházejí; sousedé někteří tak jsou prostrannýho svědomí, že již domácích správcův svejch pobíhají a od obce této jinam do měst a městeček přes pole vo oddavky a křty se utíkají, jako Anna Veverinová, která byla v konsistoři zdejší vyhledávala, aby ji povoleno bylo v stav manželský s nějakou osobou vstoupiti, to, co jí od konsistoře nalezeno bylo, opovrhla a tam se s touž osobou oddati dala, a někteří odsud jí v tom nápomocni byli.

Mnozí také jdou k stolu večeře Páně, o kterých se ví, že mají svědomí obtížená, a ti podle jinejch pobožnejch a kajících jako ukrádají svátosti. Protož, aby takovejm svědomí jich ohledána a oni napraveni býti mohli, na tom že jsou se mezi sebou snesli, aby každý pátek pospolu bejvali, a při kom by tak jaký neřády a obtížená svědomí býti znali, ty aby před sebe jakožto správcové svědomí lidskejch, — poněvadž ten finis a cíl služebnosti církevní téměř přední jest lidská svědomí opatrovati, — povolávali, s nimi pěkně o to, co by vzdělání týchž svědomí jejich sloužilo, promlouvali a jich ku pobožnosti napomínali.*)

A poněvadž pak v řádích církevních nynější konsistoře pod obojí jeden artykul poznamenaný stojí, — kterejž aby sobě páni přečísti dali, žádají, — že k správcům církevním v městech curatores ecclesiae přidáni býti mají, protož aby k tý takový potřebě a práci k nim některé osoby z pánův připojené byly, a pakli by to nemohlo býti, aby páni se k tomu potřebovati dáti mohli, tehdy že by sami to vykonávati chtěli; toliko kdyby tak kdo nepovolný byl, jestli že by se kdy ku pánům utekli, v tom aby jim nápomocni bejti ráčili. Nebo to jest jedna nota pravý církve Buoží poslušnost k evangelium aneb služebníkům jeho zachovávati.

I jest na ty artykule od pánův za odpověď dáno:

1. Co se přijetí dvou alumnův z školy Vyso[ko]kostelské za kaplany a pomocníky p. archyděkana v službách církevních, poněvadž se o nich

*) V rkpe. následuje tu: »a ti aby jim poslušnosti v tom, poněvadž to jest nota neb znamení pravých oudův církve, poslušnost zachovati k evangelium nebo k služebníkům jeho zavázáni byli«, je však škrtnuto.

to svědectví, že se ku práci církevní hoditi moci budou, činí, toho že se přitom zůstavuje, a k tomu, aby za diakony přijati býti mohli, povoluje, i pomoc jim také na přímluvu p. archyděkana a jiných pp. správcův na ordinací se státi jmá. Však za to páni žádají, aby napotomní čas, kdyžbykoli kterejm mládencům vocací ad ministerium dána býti jměla, aby se to s vědomím a uvážením jejich dálo.

2. Z strany pak toho, aby mohli shromáždění svá dnův pátečních držeti a tu před sebe osoby ty, o nichž by se, že neřádný a rozpustilý život vedou a svědomí podezřelá mají a tak dále, jakž ten druhej artykul to v sobě šíře obsahuje a zavírá, povolovati a k tomu, aby mezi ně z pánův některé osoby za curatores ecclesiae dle nařízení nový konsistoře přidáni byli, ten artykul, poněvadž bedlivého uvážení potřebuje a k tomu nyní malej počet půnův jest, toho že se k jinému času odkládá, tu potom na čem o týž artykul snešeno bude, jim se oznámí.

CIV.

Martinem Kochanem z Prachové odkázaná summa 50 kop gr. na polepšení stravy žákovské ponechána zatím pod ourok u jeho manželky Zuzany.

(1611, 17 října. Memorab. 1611—2 fol. 85.)

Zuzana Kochanová z Kranychfeldu vstoupivši do raddy skrze pány poručníky své připomenula, jakož jest neb. Martin Kochan z Prachové manžel její, odkázav kšaftem svým k školám zdejším 50 kop gr., to týmž kšaftem nařídil, aby ta summa buď někomu pod ourok půjčena aneb za ni ňákej plat koupen byl a z toho na opravu stolu žákovskýho užitek aneb plat roční aby vycházel, že ona vedle toho, užívajíc té summy již druhej rok po smrti neb. s povolením panským, za ni ourok roční na právo, aby tu, kde náleží, obrácen byl, skládá a přitom žádá, poněvadž rok a termín plnění též summy tam někdy při sv. Vavřinci vyšel a ona tehdáž pro nedržení dnův raddních žádosti svý obnoviti nemohla, k tomu také nic se posavad, aby táž summa k ňákýmu jinýmu užitku obrácena býti měla, natrefiti nemohlo, aby ještě taková summa za ní až do vyjití roku pod interesse zůstávati mohla.

Jest přijat ten ourok a pánům opatrovníkům škol, poněvadž do jich příjmu náleží, odveden, a aby ona Zuzana Kochanová té summy ještě užívati mohla, na předešlý způsob až do vyjití roku, [povoleno].

CV.

Pavel Spongopoeus, správce školy Kaňkovské, žádá šepmistry, aby mu propustili k manželství Kateřinu, vdovu po Janu Beranovi.

(1611, 19 října. Memorab. 1611—2, fol. 86 p v.)

CVI.

Rozsudek ve při o nářek cti mezi M. Melicharem Colidiem a Tomášem [Martinidem] Slánským.

(1612, 6 března. Memorab. 1611—2, fol. 150.)

U přítomnosti dvojí poctivosti hodného pána archyděkana kn. Václava Stefana Teplického, předního inspektora obojí školy na Horách Kutnách, též ctihodného kn. Jana Thaddea Mezeříčského, faráře od sv. Barbory, zde na Horách Kutnách správcův církevních, mezi poctivým Mistrem Melicharem Kolidiusem Solnickým, předním správcím obojí školy zde na Horách Kutnách, s jedné a Thomášem Slánským, sousedem zdejším z strany druhé z uvážení panského vypovědíno skrze p. Jana Šultysa z Felsdorfu etc.: Až posavad páni nad tím lítost i těžkou mysl nésti ráčili, že tak nenadálé a odporné nedorozumnění mezi vámi stranami se zběhlo. A tomu se nijakž jináč rozuměti nemůže, než že to všeckno z jakéhokoliv záští skrze nepřítele ďábla svůj původ a začátek vzalo. K čemuž aby šťastně přikročeno býti a tomu se přítrž státi i to zlé časně mezi vámi z obojí strany literního umění a oudy slavné akademie Pražské vykořeněno býti mohlo, páni jsou s velikou bedlivostí, pilností a úsilím v tom pracovati nepominuli. A že jsou toho od stran, že jsou to pánům všecko v moc dali, dostali, toho od nich pro vzdělání lásky, svornosti a dálšího pokoje zachování vděčni býti ráčí. Protož ty všelijaké stížnosti i to, což se koliv mezi p. M. Melicharem Kolidiusem etc. a Thomášem Slánským zběhlo, buď že to psáno neb mluveno bylo, J. M. Kr. páni šephmistři a páni spoluraddní u přítomnosti pana archyděkana a kn. Jana Thadea Mezeříčského, faráře Barborského, z jistého a bedlivého uvážení svého, na jich vlastní, že k tomu přistupují, přiznání a ohlášení po mnohém předkládání a dostatečném svém v tom pracování, jako také i to, jestliže jaké přitom od kteréhokoliv člověka aneb ducha nepokojnýho i radd zlých arhytofelových k nedorozumnění a nevoli ponuknutí učiněno, což by mnoho zlého za sebou táhnouti a pánům mnohá zaneprázdnění i školám nepokoj a kormoucení puosobiti mohlo, obzvláštně pak hanění a na poctivosti dotýkání, psaní na potupu, malování, pohrůžky, které by k tomu vztahovali, aneb jinak jakým pak koli zpuosobem a úmyslem prošlá, z moci a podstaty práva in forma optima moří, kazí a v niveč obracejí, tak že poctivosti, pověsti a dobrému jménu p. M. Melichara Kolidya, ani discipulům jeho, tak i Thomášovi Slánskému, sousedu zdejšímu, k žádné újmě jeho cti nejsou, nebudou a býti nejmají na časy budoucí. Což také pro budoucí pamět a potřebu, tu, kdež náleží, zapsáno a poznamenáno býti jmá.

Pročež, aby všecka záští z srdcí svých proti sobě vypustili, toho sobě na žádných místech, žádného času nezpomínali a nezdvíhali, ale k sobě pokoj řečí i skutkem zachovali, zase se v mír a lásku uvozují. A že toho k sobě rukou dáním potvrdí, páni jsou k nim té důvěrnosti. Tak učinili.

CVII.

Jiřík [Václav] Beckovský, někdy kantor u sv. Barbory, žádá za list zachovací.

(1612, 22 srpna. Memorab. 1611—2 fol. 236 p. v.)

Jiřík*) Beckovský z města Hradce nad Labem, o žádost zavoláno. A tu od Zygmunda Tručného plnomocenství předloženo, aby on jemu ku potřebě vysvědčení o jeho dobrém chování k obhájení jeho cti a poctivosti při právě města Hradce n. L. k rozepři jeho objednati a spraviti mohl, jeho že k tomu nařizuje, jakž i zde při úřadu jiné obvzláštní mimo tento patent od práva města Hradce zapsané se nachází. Protož vedle toho obojího plnomocenství davši obeslati ku právu tyto nížepsané osoby tři, od nich vysvědčení o jeho chování za přijetí a poznamenání žádá.

Matěj Kalous, přijav to k své víře a duši, — i jiní dva tolikéž, — oznámil: Že v své paměti jmá před oním morem**) dvě lítě chodil do školy k sv. Barboře syn jeho a tento Jiřík Beckovskej byl tam kantorem a jeho muzice učil; on že jest za časté přicházel do jeho komory a toho doslejchal, co zpíváno bylo. A o tom jináč povědíti nemohu, než že jest se dobře choval a pokojně. Potom se odsud do Teplice dostal a jiní taky s ním šli: Pavla Kablíka syn a jiní. O něm že nic jinýho neví, než že se dobře choval.

Jakub Aunešovský: Že leta 1596 přistoupil za kantora u sv. Barbory a jemu succedoval, když on od sv. Havla odstupoval a sobě Annu Lexovou***) za manželku pojíti měl. A tu zůstal do sv. Jiří a choval se jak na dobrýho člověka náleží. Nevím vo něm nic zlýho, než všecko dobrý, že spravoval tu práci, jakž náleželo.

Pavel Horský: Že Ondřej Zbytecký, pastorek jeho, jemu [Beckovskému] byl poručen k správě a k učení, měvší dobrý principia, ačkoliv manželka jeho [Horského] proti tomu býti chtěla, však od toho upustila, a potom od sv. Jiří do Teplice se odtud hnul. A aby zde co nenáležitého před sebe bráti měl a čeho se zlého dopustil, nic o tom nevím, aniž jsem uslyšel, než všecko dobrý. Žádal Zygmund Tručnej k ruce Jiříka Beckovskýho patentu tohoto vysvědčení pod pečetí. Povoleno k tomu proti záplatě.

CVIII.

Kn. Vít Phagelus žádá šepmistry za list zachovací svým synům.

(1612, v středu u vigilii všech sv. = 31 října. Memorab. 1611—2 fol. 254.)

Kn. Vít Phagelus Písecký, p. děkan Kouřímský, vstoupivše do rady, skrze p. archiděkana zdejšího, kn. Václava Štefanidesa, oznámiti dal: Poněvadž

*) Přetrženo a nahraženo jménem »Václav« v dalším textu však Beckovský nazývá se vždy Jiřík.

**) Mor v r. 1593.

***) Viz č. XI.

na onen čas jsouc zde u kaplanství, i potom při jedné i druhé faře za správce církevního byvši, i v stav sv. manželství vstoupivši řádně tu dítky plodil, protož že jest tu některé svědky, kteříž toho povědomi jsou, obeslati dal, aby to vysvědčili a za to žádá, aby vyslyšáni byli a podle toho list zachovací synům jeho Samuelovi a Sixtovi vydán byl.

I jsouce obesláni p. Ludvík Kavka z Tolnštejna, JMC. urburéř, p. Zigmund Brodský, JM. školmistr, Jan Poláček (?), přední starší na Kaňku, Jan Čáslavský, soused zdejší, a Kateřina, manželka jeho, a ti přijavše [to] k své víře a duši vysvědčili:

P. Zigmund Brodský: Že týž kn. Vít Phagelus vstoupivši řádně v stav sv. manželství s Zuzanou, kn. P. na faře v Starým Kolíně dcerou, třetího roku manželství svého tu na Kaňku Samuela, syna svého, splodili a on mu kmotrem byl. Potom, když mu táž paní Zuzana umřela, vzal sobě jinou manželku, Annu, Zavadila havíře dceru, a s ní také řádně od nynějšího p. archyděkana oddán jest; a s ní splodil druhého syna svého, Sixta, kterémuž už on kmotrem nebyl, však ví, že jest řádně zde u Náměti na Horách Kutnách splozen a dobře se chovali. Neví nic takového o nich, co by k oujimce jejich cti bylo.

P. urburéř také tak: Že druhého sňatku přítomen a dotčenému Samuelovi manželka jeho kmotrou byla.

P. Jan Poláček také: Že toho povědom jest a druhou manželku Annu že mu p. primas Thobiáš Třiska dodával.

Item Jan Čáslavský: Že prvního jejich sňatku povědom jest i přítomen byl a Kateřina, manželka jeho, že jim na témž veselí posluhovala. . . .

CIX.

Volba inspektorů do škol při obnově rady.

(1613, 16 ledna. Memorab. 1613 fol. 4.)

Inspektores do škol: 1. p. rychtář JMC. Václav Sixt, 2. p. primator Thobiaš Tříska, 3. p. Václav Franc etc., 4. p. M. Jan Benicius a jiní páni radní všickni.

K nim přidáni každotýhodní:

z pánův 1. p. Václav Štětkovský, 2. p. Ondřej Brtnický, 3. Jan Agathonus, 4. Andreas Hubeus, 5. Jakub Bzenecký, 6. Jiřík Tříska, 7. M. Petr Capo, 8. Paulus Spongopaeus, 9. Thomáš Slánský, 10. Václav Hradecký.

Starší kůru latinského literatského k Vysokému kostelu: 1. p. Jan Piscis, 2. p. Adam Hněvusický, 3. p. Jan Šultys z Felsdorfu, 4. p. Pavel Spongopaeus Jistebnický.

CX.

M. Petr Kapon Netovický žádá za službu písaře radního.

(1613, 16 ledna a 18 února. Memorab. 1613, fol. 13 a fol. 35.)

CXI.

M. Václav Peristerius [Holoubek] činí díky poručníkům a kvituje je z účtů sirotčích.

(1613, 23 ledna. Memorab. 1613 fol. 13 p. v.)

M. Václav Peristerius, dožádavši se vstoupení přede pány šephmistry do plné raddy i také postavení před právem p. Jana Šultysa z Felsdorfu a p. Václava France z Liblic, žádost svou skrze Tomáše Slánského předložil: Jakož jemu z otcovské péče a ochrany pánův, vrchnosti své milé, v mladém věku svém za opatrovníky a pány poručníky dáni a nařízeni byli (sic!) slovutní p. Jan Šultys z Felsdorfu a p. Václav Franc z Liblic, též p. Jan Hubka Jaromiřský, takovou povinnost oni že jsou při něm se vší pilností konali, jeho z mladého věku při literním umění zdržovali a jej ve všech potřebách otcovsky chránili a opatrovali, a jemu se všelikterakého fedruňku, jaké pomoci a nákladu v tom potřeboval, od nich se dostávalo, tak že i v jiných krajinách svá studia k většímu prospěchu vésti mohl. Nyní pak dostav se zase do své vlasti, pominulého dne sobotního jemu p. Jan Šultys, švagr jeho, a p. Václav Franc i na místě neb. p. Jana Hubky z světa sešlého v obecní váze z toho ze všeho nákladu na něj činěného počet učinili a odvedli. Protož vedle toho on JMstem pp. šephmistrům a jmenovaným pp. poručníkům a ochráncům svým z takové otcovské péče a ochrany, kterou sou nad ním jmíti a konati ráčili, i služebně se vší vděčností děkuje, takovej od nich učiněný pořádný počet přijímá a je z toho i z své spravedlnosti dědické od nich přijaté kvituje, i svými službami se jim i jich dědicům toho odsluhovati chce a bude. A tohoto svého ohlášení i přiznání za poznamenání, tu kdež náleží, žádá.

Druhá pak žádost jeho jest taková:

Jakož před čtyřmi lety o rodičův jeho v stav manželský vstoupení i řádném na svět svém pojití z týchž rodičův a splození při právě tomto svědkové péčí pánův poručníkův jeho postaveni i zapsáni jsou: Memor. a. 1607. Quat. Nro. 15 fol. 14 a, Da pacem Fer. 4 le Lucas etc. 17 Octob.; item Q Nro. 17 fol. 16. b Salus populi f. 4 ve Crispi etc. 24 Octob. 1607, podle toho za pánův žádá, aby jemu takové vysvědčení na listu otevřeném pro budoucí jeho potřebu pod pečetí větší městskou vydati povoliti ráčili. P. Jan Šultys se ohlásil: Že cokoliv toho před rukama jest, od spravedlnosti M. Václava Peristeria po p. otci jeho Václavovi Holoubkovi i neb. p. Lidmile Kašové, bábě jeho, to jemu do rukou dnes neb zejtřejšího dne odvedeno bude. Na to dána odpověď skrze p. M. Jana Benicia Táborského: Co se předně ohlášení a kvitování od M. Václava Peristeria přítomných pánův poručníkův i také odvedení jemu toho všeho, cožkoliv dědictvím jemu náležitého jest, dotejče, podle toho takové přiznání i kvitování pro budoucí potřebu, tu kdež náleží, poznamenáno a zapsáno bude. Co se pak vysvědčení připomenutého dotejče, to jsou sobě páni vedle předloženého regi-

stříku vyhledati a přečísti dali a v něm žádného nedostatku nenacházejíce k tomu, aby takové vysvědčení pod velkou pečetí spraveno bylo, své povolení dávají, když sobě to k místu vésti a písařům, což náleží, učiněno bude. Při čemž také oznámeno, aby takové vděčnosti ku pp. poručníkům rukoudáním potvrdil a dokázal, což on vykonala podle toho pánův za přímluvu žádal, aby oni, páni poručníci, vždy dále jej mladého člověka, rozumu ještě nezkušeného, radou a pomocí neopouštěli a lásky své od něho neodnímali. Na to se jemu pp. poručníci zámluvna učinili, že pro odměnu od něho progressu temporis dítkám jich to učiniti [chtějí], v čem by kdy rady a fedruňku jejich potřeboval.

CXII.

Martin Horký z Lochovic dedikuje šepmistrům kalendáře, začež mu dány 2 kopy gr. č.

(1613, 28. ledna. Memor. 1613 fol. 14 p. v.)

P. Martinovi Horkýmu z Lochovic,*) philosofiae & medicinae candidatu, mathematices studioso, z snešení panského na připomenutí skrze psaní latinské, dnešního dne dodané, — datum Lochovicii 22 Januarii 1613., — kterýmž připomíná na některé kalendáře pánům odeslané a dedikované, pokudž pánům v celosti od posla dodány jsou, aby jeho svou dobročinností do jiných akademií pro titul doktorský v lékařství se vypravujícího fedrovati ráčili. Svoleno, aby 2 kopy gr. č. dáno a odesláno bylo.

CXIII.

Samuel Assula — Tříska — Klatovský, bývalý učitel, žádá za místo výběrčího poplatku varného.

(1613, 20. února. Memor. 1613 fol. 37.)

Samuel Assula Klatovský žádost svou, vyžádav sobě do plné raddy vstoupení, podle pánův přátel svých dožádaných, p. archyděkana a p. M. Jana Benicia Thaborského a Jakuba Bzeneckého, přednesl: Jakož jest na onen čas v zdejší škole za spolupomocníka při páních officiálích zůstávaje, také vedle řízení Božího i v manželský stav vstoupivši, jak při kůru literatském českém u Vysokého kostela při chválách Božských posavad pracoval a nápomocen byl, porozumívaje tomu, že po buohdá štastné proměně a obnově rady i jiné některé povinnosti při obci prázdné zuostávají, — mezi nimiž ta, [která] při varného vybírání na Thomášovi Slánským zůstávala,**)

*) Viz Čas. Č. Musea 1893. 265.
**) Týž stal se písařem důchodu Loreckého.

prázdna jest, on maje to před sebou, aby službou i uměním svým školským vedle možnosti své také této slavné obci posluživatelný byl, své práce pánům k té službě offeruje a za to, aby k ní připuštěn byl, připovídaje se v ní mírně, upřímně, pilně i povolně chovati a o to se skutečně přičiňovati, aby raději sobě od pánův pochvalu, nežli jakou domluvu vysluhovati a jmíti mohl, snažně žádá. A oni, p. archyděkan i p. M. Jan Benicius se za něj s pilností přimlouvají, aby páni té žádosti jeho místo dáti ráčili.

Odpovědíno z snešení panského skrze p. primatora: Jiné naděje páni nejmajíce do Samuele Třísky Klatovského, jedině že vedle tohoto svého ohlášení při práci a službě, ku kteréž by připuštěn byl, obci prospěšnej býti moci a se podle toho, což připovídá, chovati bude, nejmajíce páni v té příčině rozmyšlení žádného, poněvadž ta služba jiným opatřena býti musí, páni tak činí a jej k tý službě vybírání a přijímání varného připouštějí a přijímají. A ku pondělku jemu ku postavení se k vykonání závazku den jmenují. Děkovali.

CXIV.

Kněz Samuel [Malessius], kaplan od Vysokého, presentuje šepmistrům »Výklad na Malachyáše Proroka.«

(1613, 20. února. Memorab. 1613 fol. 37).

Kněz Samuel . . . .*), kaplan od Vysokého, přednesl a presentoval pánům výklad na Malachyaše proroka od p. archyděkana kn. Václava Štefana Teplického vydaný in 8⁰ a při tom obzvláštně Prophetiam de Christo in 8⁰ vytištěnou s psaním. A snešeno od pánův, aby z některého záduší p. archyděkanovi za jeho práci a dar 5 tolarův širokých dáno bylo.

CXV.

Kn. Jan Luxín, kaplan v K. H., dřív alumenus přední školy, odcházeje do Benešova za správce církevního, žádá pánův za propuštění.

(1613, 30. října. Memorab. 1613 fol. 237.)

CXVI.

Šepmistři dávají kn. Cypr. Pešínovi Žateckému odměnu, že jim dal 20 exempl. své knížky »O moru«.

(1614, 7. dubna. Memorab. 1614 fol. 41.)

Z snešení pánův: Kn. Cyprianovi Pešínovi Žateckému, správci a služebníku církevnímu u Náměti, jmá od úřadu 10 tolarů širokých vydáno a odvedeno býti, a to za darování pánům 20 exemplářův in 8⁰. »O moru příčinách a jiných při tom navštívení Božích«.

*) Místo vynecháno.

CXVII.

Martin Wagner, německý učitel od sv. Jiří, žádá radu za dovolení, aby směl koupiti dům od Mat. Kalousa.

(1614, 18. června. Memorab. 1614 fol. 89.)

Martin Wagner, šulmistr sv. Jiřský německý, předstoupiv přede pány do rady s Jindřichem Klebsattlem z Milhauzu a Jiříkem Ledererem, přáteli dožádanými, žádost svou přednesl: Poněvadž při vyučování mládeže v německém jazyku zde v městě tomto se po nájmích v cizích domích potloukati musí, což jemu odporné i obtížné jest, protož, poněvadž jest jistý trh s Matějem Kalousem o dům jeho blíž Kouřímský brány učinil, žádá, aby Alžbětě, manželce jeho, a synu jeho s ní splozenému zápisu na týž dům příno bylo. On, poněvadž ještě od vrchnosti své vyhoštěn není, ale naději a zámluvu sobě učiněnou jmá, potomně nepomine toho tak opatrovati, aby přednesa list svůj zachovací i vejhostný, takový zápis na sebe převésti a učiniti dáti mohl.

Dána na to odpověď: Poněvadž k této věci malý počet pánů, jakž to sami očitě spatřují, jest před rukami, protož této věci se do jiného času odkládá.

CXVIII.

Martin Wagner Mimoňský užil trhu na dům a povoleno mu radou k zápisu k ruce manželky a syna.

(1614, 25. června. Memorab. 1614 fol. 96 p. v.)

Martin Wagner Mimoňský, šulmistr při kostele sv. Jiří německý, připomenul předešlou žádost svou o povolení pánův k zápisu na dům, kterýž on od Matěje Kalousa koupil, manželce a synu a budoucím jeho, k převedení na sebe téhož zápisu, kdyžby od vrchnosti své vyhoštěn byl. Při tom vedle přítomných Jindřicha Klebsattla z Milhauzu a Jiříka Lederera, přátel svých dožádaných, zuostaven býti žádal. Předloženo také pánům připsání listovní od JMti. pána p. Adama Slavaty z Chlumu a z Košumberka, JMti. C. rady. Na to dána jemu odpověď, že páni prohlédajíce k tak vzáctné přímluvě JMti pána, té žádosti jeho, aby jí na oznámený způsob pod jménem manželky a syna svého na ten čas užiti mohl, povolují, a příjemného při zápisu se uvolil složiti 3 kopy gr. č.

CXIX.

Při obnově rady a úřadů konané ku konci července 1614 voleni inspektoři do škol.

(1614, 28. července. Memorab. 1614 fol. 127 p. v.)

Inspektores do škol: p. rychtář JMC. Václav Sixt z Zvířetína 2. p. primator Jan Šultys z Felsdorfu, 3. p. Thobiáš Tříska Táborský 4. p. M.

Jan Benicius Táborský 5. p. Václav Franc z Liblic; k nim přidáni: JMC. pan hofmistr Jan Piscis, puchalter Mikuláš Vodňanský z Čázarova.

Každotýhodní: 1. p. Jan Strejc, 2. p. Pavel Spongopaeus, 3. Jakub Bzeneckej. 4. Ondřej Brtnickej, 5. Jan Agathónus, 6. Andreas Hubeus, 7. M. Petr Kapo, 8. Jakub Aunešovský, 9. Pavel Nicefor.

Starší kůru předního Vysoko[ko]stelského:

1. JMC. p. rychtář Václav Sixt z Zvířetína, 3. JMC. p. hofmistr Jan Piscis, 2. p. primator Jan Šultys z Felsdorfu, 4. p. Mistr Jan Benicius Táborský, 5. p. Jan Strejc Písecký, 6. p. Pavel Spongopaeus Jistebnický.

CXX.

Václav Štefan Teplický, arciděkan, věnuje radě své »Výklady na proroky«.

(1614, 30. července. Memorab. 1614 fol. 142.)

Pan archyděkan kn. Václav Štefan Teplický, odeslav pánům šepmistrům exemplářův 24 »Vejkladu na Micheáše proroka« po kaplanovi M. Václavovi Šindlerovi Novokolínským, v psaní svém se obvzláštně zámluvna pánům učinil, že, poněvadž již devět menších prorokův tisknouti dal (vše in 8°.) a ještě toliko tři zůstávají, totiž Zachariáš, Amos a Oseaš, při vydání dvanáctého z nich, popřeje-li pán Buoh zdraví a života, míní týto církvi Kristově a slavné obci Hor Kuten připsati je všecky, aby památka jeho věrné práce v této církvi byla, a aby tím osvědčil lásku k městu tomuto hornímu, kteréž jeho, jakoby přirozená vlast jeho byla, za mnohá leta chová a pod ochranou pánův šephmistrův a kollatorův Božím řízením zdržuje, a té naděje jest, že od něho tento kazatelský dar vděčnou a ochotnou myslí přijat bude. Snešeno ode pánův, aby na ten čas do dalšího uvážení, od úřadu 5 tolarův nových p. archyděkanovi odesláno bylo.

CXXI.

Opatrovníci důchodův školských a zádušních činí počet.

(1614, 20. srpna. Memorab. 1614 fol. 161.)

JMC. p. rychtář Václav Sixt z Zvířetína, p. Tobiáš Tříska Táborský a p. Adam Hněvusický, správcové vsi zádušní Poboře a důchodův z ní zádušní[ch], činili počet z týchž důchodův od Misericordias 1613 až zavíraje 1614 Jubilate, co na skutky milosrdné z strany suken na žákovstvo k obojí škole a chudým lidem naloženo; item co na vína k službám Božím ke třem kostelům: k Vysokému, k Náměti i k sv. Barboře učiněno a vydáno jest, v kterémž se příjmu našlo 34 kop 12 gr.; vydání pak všech 54 kop 53 gr. 2 d. č., a tak větší rest vydání nežli příjmův pozůstává o sumu 21 kop 2 gr. 4 d. č.

CXXII.

Manželka Jiříka Třísky vaří žákovstvu jídlo.

(1614, 18. října. Memorab. 1614 fol. 205 p. v.)

O vaření žákovstvu k obojí škole jídel dotaz na p. Jiříka Třísku učiněn, co by manželka jeho v úmyslu jměla, zdali by předce dále takových jídel strojením posluhovati chtěla, aby o tom pánům zprávu učinil.

P[roti] t[omu] on oznámil, že se o tom zpráva činila, že jest poručeno, aby maso nešeno bylo do domu Joachyma Šperlingka. Pak on i manželka jeho o tom vědomosti nejmají, zdali jaký páni příčiny před sebou jmají, pokud by co žákovstvo v stížnosti mělo. Zanecháno toho k uvážení do pondělka nejprv příštího přede všemi věcmi k uvážení.*)

CXXIII.

Jan Opsimates věnuje šepmistrům své spisy.

(1614, 3. listopadu. Memorab. 1614 fol. 221 p. v.)

P. Jan Opsimates přednesl pánům dvě genealogie rodu Krista P. illuminované, z nichž jedna plátnem podlepená, a prostých neilluminovaných 12; item: Druhej díl tištěnej in folio v českém jazyku »Ex institutione Christianae religionis Φ.« O poznání syna Božího, vykupitele našeho, též 24 exempláře.

Na to dána jemu odpověď: Vděčni by byli toho páni, aby jinším časem, při jinší zásobnosti obce mimo tuto nynější potřebu a nedostatky k spravování úrokův pro pány věřitele obce zdejší, to, což tak přednáší, učinil, a s ním by se o to snázeji námluva a porovnání státi mohlo. Však nechtíce se o to páni tříti, jakkoliv jest, pro ušetření a dokázání k slovu Božímu vděčnosti, poněvadž se to vše vztahuje ke cti a slávě Boží a vzdělání poznání čisté pravdy Boží, v tom jemu páni od P. B. dálšího zdraví, prospěchu a požehnání B. žádají, a jemu v nynější potřebnosti a nedostatcích obce 14 kop gr. č. vyčísti a odvésti dáti chtějí (z některých záduší).

A poněvadž naděje jest, že ještě něco jinšího dále na světlo vydávati bude, to jemu při jinší možnosti svým časem od pánův vynahraženo bude, páni v tu naději k němu přicházejí, že na tom přestane, což při úřadu spravováno a jemu odvozováno býti jmá. U přítomnosti p. primatora na tom přestal a k tomu přistoupil Joh. Opsimates.**)

---

*) Rada se tím více nezabývala; aspoň není zápis o tom učiněn.

**) Vlastnoruční podpis.

CXXIV.

Šepmistři činí opatření, aby chalupa v Neškaredicích koupená, z níž plat vycházel na stravu žákovskou, škody nevzala.

(1614, 10. listopadu. Memorab. 1614 fol. 232.)

Z snešení panského: aby Urbánková z Neškaredic, poddaná panská, poněvadž manžel její u vězení pro dluhy zůstává, a na ni z chalupy Neškaredické pro školy koupené každého týhodne po 5 gr. č. náklad jde a z toho se žákovstvu na jejich sustentací zmenšení a újma děje, do špitálu přijata byla, tam že jednostejně, kdo by jí opatrovali, jako i jiní na zraku snížení opatrováni bývají, opatrována, a tak z toho ujímání a vydávání na ni každotýhodního mimo to, kdež náleží, sjíti moci bude. O čemž také známost p. špitálmeistrům uvedeno býti jmá.

K správě chalupy Neškaredické, pro školy koupené a nadlepšení vychování žákovstva, podle podání toho na pány a žádosti p. Václava France z Liblic, že z té správy, kdež přestáno, počet učiniti a jej odvésti chce a dále toho zádušního pro nedostatek zdraví opatřovati nemůže i z toho propuštěn býti žádá. Čehož se jemu za oznámenou příčinou, že v tom ušetřen býti jmá a z toho se propouští, povoluje.

CXXV.

Šetějovice, ves ke školám kšaftem p. Tomáše Bikaneckého z Lipan odkázaná, ves Poboř a zvláště dvůr Luňákovský svěřeny ve správu p. Václava Syxta z Zvířetína a p. Jana Šultyse z Felsdorfu.

(1614, 12. listopadu. Memorab. 1614 fol. 235 p. v.)

CXXVI.

Kaplani M. Václav Šindlerius a kn. Augustinus odcházejí na jiná místa a za ně nastupují Jan Mathiades Nosislavský a Diviš Petrides Horský.

(1615, 27. dubna. Memorab. fol. 95 p. v.)

P. archyděkan s jinými správci a služebníky církevními před pány předvstoupil a pánům na místě M. Václava Šindleria a kn. Augustina etc. poděkování učinil, že jsou vedle nich je oba k službě posluhování slovem Božím a svátostmi připustiti a k tomu povoliti i je k své laskavé a otcovské ochraně sobě poručené jmíti a přijíti ráčili. Kteříž, poněvadž skrze jisté vokací jinam k práci církevní se hnouti jmají, vedle toho nyní také poctivého a učeného muže Johannem Nosislavinum a Dyonysium Petriadem Horského, z nichž přední jakožto oud akademie Pražské jak předně za kollegu u sv. Barbory zůstával a v městě Třebíči za správce školního a bakaláře z též akademie promovirován byl, druhý pak v zdejší škole

Vysoko[ko]stelské primanem jsa na examiních svého učení nejednou dokázal, pánům presentují. A poněvadž oni svou žádost pobožnou předloživše za spůsobné uznáni jsou, aby jim vokací k úřadu sv. kněžství dána byla, vedle toho tak činí a pánův, jakožto kollatorův svých milých, za to žádají, že vedle toho uznání jejich k tomu povoliti a je vedle nich a spolu s nimi k též církevní povinnosti připustiti a přijíti a sobě k ochraně otcovské poručené jmíti ráčí. Vedle čehož také i toho [žádají], aby jim připsání o takové vokací do konsistoře Pražské jim oběma k ordinací, ku kteréž se vypraviti do měst Pražských mají, dáno bylo.

Jest k tomu povoleno, a jaká jim pomoc učiněna bude, při úřadu se oba dva postaviti a toho dosáhnouti moci budou.

CXXVII.

M. Melichar Collidius Solnický žádá za uprázdněné místo písaře obecního; rozhodnutí o žádosti té odloženo na tři neděle.

(1615, 6. května Memorab. 1615 fol. 111.)

CXXVIII.

Kn. Daniel Johannides Kutnohorský, správce církevní na Kaňku, zemřel.

(1615, 11. února. Memorab. 1615 fol. 43.)

Ctihodný kn. Daniel Johannides Gutte[n]bergensis, správce církevní a služebník slova Božího na Kaňku, dnešního dne mezi 10 a 11 hod. život svůj v Pánu dokonal, a to Jan Čáslavský, přední starší, a Jan Vodňanský sklenář, konšel, a Zygmund Brodský, písař jich, na ten čas JMC štolmistr na Kaňku, na pány vznášeli, že toho oumyslu jsou, jej dáti v kostele na Kaňku pohřbiti, jehož lidé a posluchači velice litují a v čistotě slovo Boží od něho se vší vděčností příjímali. A podle toho panův také za to žádají, aby ku pohřbu dne zejtřejšího z prostředku svého osoby na Kaňk počísti a vyslati ráčili. Podle toho také i toho od nich doloženo jest, že se o tom zpráva činí, že Jan Joannides, bratr jeho, také těžce nemocný a takměř k smrti pracující jest. Pokudž jemu Pán Bůh cíl života uložiti ráčí, oni také toho úmyslu jsou, jej vedle kn. Daniela, jakožto bratři jednobřišní, v jednom hrobě dáti položiti a pochovati. Jest takové jejich tužebné a smutné vznešení také od pánův s žalostí přijato a jim úmysl jejich schválen.

CXXIX.

Šepmistři upravují školství postranní.

(1615, 20. května. Memorab. 1615, fol. 180.)

Postranních škol osoby obeslány: Jan Puellus Slánský, zvoník Náměstský, u něhož skrze vyslané osoby 15 pacholat, u Jana Čáslavskýho na rybném trhu 13, u Jana Falcaria 31, u Jana Černohorskýho, zvoníka

Vysokostelského, 9, u Nikodema Špačka 20, u Martina Wognera, šulmistra německýho, 51, a to samých pacholat mimo děvčata uptáni, sečteni a poznamenáni jsou, a jim to stíženo, že z toho povolení jim ode pánův učiněného vykračují a vobojí pohlaví mládeže u velikém počtu k sobě přijímají. A to se děje na újmu počtu mládeže školám zdejším oběma hlavním. Protož nechtíce toho páni déleji trpěti a se rozmáhati dopouštěti, o tom nařízení mezi nimi činiti ráčí, že se

1. Janovi Puellusovi Slánskému 8 pacholátek propouští, a více přes ten počet k sobě přijímati nejmá pod panským toho při něm přetrhováním; však děvčat cokoli.

2. Janovi Čáslavskému, kterýž služeb Božích při zpívání v kostelích pilen jest, 10 se propouští, tolikéž mimo děvčata.

3. Janovi Černohorskému, zvoníkovi Vysokostelskému, 6 pacholat mimo děvčata.

4. Janovi Falcariusovi 10 pacholat mimo ty, které arithmetice a psáti učí; kterýchž může 10 aneb 15 [míti] obvzláštně mimo malá pacholata.

5. Nikodemovi Špačkovi 7 pacholat se mimo děvčátka pouští.

6. Martinovi Wognerovi, šulmistru německému u sv. Jiří, jak malé, tak větší, toliko pro německou řeč pacholata se propouštějí; i děvčat čísti učení jemu se propůjčuje, však tak, aby se do grammatiky a autorů, což mu nepřináleží, nedával, než in terminis se sdržoval a větším do předních škol ukazoval, a toliko německému jazyku, psaní a arithmetice je vyučoval. Však může-li pro arithmetiku větší počet pacholat jmíti, toho se jemu přeje. Těmto pak dvěma zvoníkům toho se dostati na ten čas toliko jmá z lásky pánův, aby vždy v tom pro pomoc extraordinární jakýž takýž fedruňk míti mohli, však tak, aby z mírnosti a toho počtu jim vyměřeného nevykračovali. A předložení i napomenutí jim přítomným všem učiněno, aby takového počtu se toliko drželi, což již jim oznámeno jest, načež páni pozor dáti a k nim mimo jejich naději vysílati chtějí.

CXXX.

M. Melichar Collidius Solnický vykonal závazek k službě písaře radního.

(1615, 1. června.*) Memorab. 1615 fol. 144 p. v. arch. Kutnohor.)

CXXXI.

Kn. Štefan Teplický, arciděkan K. H., oznamuje skrze kaplana kn. Diviše Petráčka šepmistrům dedikací svého Výkladu na Zachariáše proroka.

(1615, 20. července. Memorab. 1615, fol. 179.)

---

*) V knize psáno 1 máje as přepsáním.

CXXXII.

M. Textoris Curius žádá šepmistry, aby mu propustili k manželství Justinu, sirotka po neb. Valentinu Kytnerovi.

(1615, 7. října. Memorab. 1615 fol. 237.)

Justina, neb. Valentina Kytnera, někdy spoluhorníka zde na Horách Kutnách, dcerka, sirotek J. M. C., z ochrany pánův M. Václavovi Textorio Curio, správci školy při kostele sv. P. Barbory, k stavu sv. manželství na jeho toho při pánich skrze vzáctnou přímluvu pp. a přátel od něho k tomu dožádaných vyhledávání od této J. M. C. stolice na ten způsob, kdyžby náležitě manželské mezi nimi budoucími manžely opatření skrze smlouvy svadební předešlo, dána a vedle privilegium městu a horám těmto z strany sirotkův zdejších nadaného zasnoubena.

CXXXIII.

Kn. Jan Nosislavský jde za jiným místem do Petrovic a za něho nastupuje v kaplanství Jiří Seravius.

(1615, 19. října. Memorab. 1615 fol. 254 p. v.)

P. archyděkan kn. Václav Stefanides Teplický a kn. Jan Thaddeus Mezeříčský, farář Barborský, představili v radě pánům kn. Jana Nosislavskýho a zprávu učinili, že on kn. Jan pořádnou vokací od urozeného p. Jana Silvara z Silberštejna a na Smidařích k správě církevní do městečka Petrovic při sv. Havle sobě danou jmá, pročež toho na pány vznášeti nepomíjejí, aby to s vůlí a vědomostí pánův jinam propuštění se dálo. Podle toho také i toho přede pány netají, že těchto dnův přicházejících v konsistoři Pražské examen k úřadu sv. kněžství a ordinací držána býti jmá, že jsou před sebou pominulého dne pátečního Georgium Seravium zde zrodilého jměli v konsistoři a jemu (sic) vedle commendací od kn. Jana Thaddea jemu dané o jeho pilnosti a pokojnosti k ordinací za spůsobivého volili. Protož také ode pánův collatorův a ochráncův svých v tom jistým pánův úmyslem zpraveni býti žádají. A co se konservatoře aneb listu zachovacího dotýče, poněvadž k tomu, aby jej sobě zhotoviti mohl, dostačiti nemohl, aby jemu připsání do konsistoře o propůjčení jemu k tomu poněkud odložení učiněno ode pp. a vydáno bylo. Jest k tomu ke všemu ode pánův přistoupeno a k připsání povoleno.

CXXXIV.

M. Jiřík Syrus Českobrodský žádá za sousedství.

(1615, 14. prosince. Memor. 1615, fol. 303.)

M. Jiří Syrus Boëmo Brodenus předvstoupivši přede pány s přáteli svými dožádanými Jakubem Bzeneckým, Janem Agatonem a Zigmundem Kozlem z Rejzntolu žádal, aby jemu páni, sobě list jeho zachovací před-

ložený přečísti dadouce, živnosti měšťanské provozování povoliti, ano také jej do sousedství přijíti ráčili, připovídaje, že vedle povinnosti své ku pánům poslušné šetrnosti a uctivé vážnosti dokazovati a chování chvalitebného následovati chce.

Jest žádosti jeho povoleno; a zatím co se nařízení dotýče od zaručení, vedle naděje k osobě jeho, že se tak, jakž připovídá, chovati bude, upuštěno. Což že se vzláště u přítomnosti jeho dožádaných přátel děje, že toho o tom na pozoru jmíti a tomu dosti činiti se všelijak přičiňovati bude, děkoval. Příjemného 5 kop gr. uloženo.

CXXXV.

Václav Plavenský, někdejší kollega Vysokokostelský, žádá za propuštění sobě Anny, sirotka po neb. Jindřichovi Třískovi, k manželství.

(1616, 18. ledna. Memorab. fol. 15.)

CXXXVI.

Svědomí o poctivosti rodiny Jana Šultysa z Felsdorfu.

(1616, 13. dubna. Memor. 1616, fol. 94.)

Pan Jan starší Šultys z Felsdorfu, spoluradní na Horách Kutnách, předvstoupiv před pány do plné rady s Mikulášem a Janem, syny svými, a též s mnohými jinšími pány a přáteli k tomu od něho dožádanými, na místě přítomných již jmenovaných, též Mistra Jiřího, Karla a Bohuslava nepřítomných, všech svých synův žádá, aby toho od osob pořádně ku právu obeslaných a připravených relací o poctivém v stav sv. manželství s Alžbětou, manželkou jeho, vstoupení, též dobrém jich rodičův chování a z nich, jakožto manželuov, dotčených synuov jich také řádném a počestném na svět zplození vyslyšána, přijata i také pro budoucí pamět v knihách památných bedlivě poznamenána a zapsána byla. Kteréžto žádosti když se od pánnuov povo[li]lo, tu pan Jan Piscis, J. M. C. hofmistr, přijav to na ten závazek, který ku povinnosti své a službě J. M. C. učinil, oznámil, že toho dobře povědom jest, že leta 1589 p. Jan Šultys zůstávaje v škole Vyso[ko]kostelské za jednoho z spolupomocníkův oblíbiv sobě poctivou paní Alžbětu, po dobré paměti neb. Janovi Čechtickým z Kranychfeldu zůstalou vdovu, při ní toho počestně a náležitě vyhledával a ji sobě k stavu sv. manželství také namlouval, až potom skrze p. archyděkana kn. Syxta Candida Pražského zde na Horách Kutnách v domě nad Hrádkem u p. Lidmily Holoubkové oddáni jsou; z téhož manželství Mikuláše, Jiříka, Jana, Karla, Bohuslava řádně a počestně zplodili, sami se předně podle vůle Boží chovajíce ke všemu dobrému, obzvláštně liternímu umění, vedli, tak že z obzvláštního požehnání Božího toho oni rodičové [se] dočekali, že Mikuláš řádně a počestně v stav manželský vstoupil, druhý pak Jiří

netoliko bakkalářem a mistrem, ale, což více jest, i slavné akademie Pražské professorem učiněn jest, třetí, Jan, těchto nedávných dnův že bakkalářského titule až i místa poctivého došel. O jinších pak dvou Karlovi a Bohuslavovi, (kterémuž že kmotrem byl) jest ta naděje, poněvadž v literním umění zůstávají, že vícejí a víceji prospívati i o to také, co by k dobrému jich bylo, bedlivě pečovati budou. Což, aby se státi mohlo, že jim toho upřímně přeje a vinšuje.

Pan M. Jan Benicius Táborský, přijav to k povinnosti své konšelské, oznámil, že jemu to jako dnes v dobré paměti zůstává, když jest p. Jan Šultys při něm za jednoho spolupomocníka při spravování kůru v škole Vysoko[ko]stelské zůstával, že jest sobě k stavu sv. manželství poctivou pani Alžbětu,*) po dobré paměti neb. Janovi Čechtickém z Granychfeldu zůstalou vdovu, oblíbil, a v tom svém předsevzetí, jakž na poctivého a příkladného člověka [sluší], pořádně a náležitě kráčel, i také osoby jeho, jakožto tehdáž školy Vysoko[ko]stelské správce, i jiných officialův podle něho začasté užíval, až potom i k tomu přišlo, že jsou s dotčenou paní Alžbětou při přítomnosti mnohých dobrých poctivých lidí obojího pohlaví skrze dvojipoctivého muže p. archyděkana kněze Syxta Candida Pražského pořádně oddáni a že veselí svadební v domě nad Hrádkem leta 1589 tu neděli po Božím těle měli, a on že p. Janovi Šultysovi družbou byl; dáleji co se dotejče dítek jich pořádné[ho] na svět zplození, toho že jest dobře povědom, že totiž Mikuláš, Jiřík, Jan, Karel, Bohuslav jsou pořádně a náležitě na svět zplozeni, a od svých rodičův ke všemu dobrému vedeni, tak že Mikuláš v počestném manželství zůstává a p. M. Jiřík, což k obzláštní pochvale této obci slouží, netoliko jednoho i druhého v literním umění tytule a stupně došel, ale také v slavné akademii Pražské za professora postaven a nařízen jest. Jan tolikéž bakkalářského [stupně] i místa poctivého došel; jiní pak dva, jako Karel a Bohuslav, — (kterémužto kmotrem byl), — poněvadž také v literním umění zůstávají a na sobě znamení pobožnosti i také budoucího prospěchu ukazují, že o nich jiné naděje není, než že také o to se, což by k jejich chvále a dobrému sloužiti mohlo, starati i také rodičův i bratří svých ve všem dobrém následovati budou.

P. Adam Hněvusický, přijav to k své povinnosti, kterou J. M. C. k vybírání ungeltu učinil, oznámil, že to v své paměti má, že jest p. Jan Šultys v škole Vysoko[ko]stelské zde na Horách Kutnách za jednoho z pomocníkův zůstával a potom oblíbivši sobě k stavu sv. manželství poctivou vdovu Alžbětu, po neb. p. Janovi Čechtickým z Granychfeldu zůstalou vdovu, spolu s ní veselí aneb sňatek svadební v domě, jenž slove u Čechtických nad Hrádkem jměli, a při tom veselí že mnoho lidí obojího pohlaví i on také přítomen byl; dáleji z téhož jejich sňatku Mikuláš, Jiřík, Jan, Karel, Bohuslav, dítky jich, že jsou poctivě a řádně na tento svět zplozeny a v tom se dobře pamatuje, že jest Janovi kmotrem byl. Rodičové jejich

---

*) po rodu Holoubkovou viz CXI.

také že se dobře a příkladně chovají, tak že o nich nic jiného neví co praviti, než všechno dobré a chvalitebné.

Jakub Aunešovský, přijav to k tomu závazku, který k písařství špitálskému učinil, pověděl, že byl toho času za sukcentora a p. Jan Šultys za kollegu a tu že sobě paní Alžbětu Čechtickou k stavu sv. manželství oblíbil až potom i řádně skrze správce církevního s touž paní Alžbětou oddáni byli, a při tom veselí také byl. Dítky jejich, jako Mikuláš, Jiřík, Jan, Karel, Bohuslav, že jsou počestně a řádně na svět zplozeny a jak jejich rodičové tak i synové jich že se příkladně chovají, tak že o nich neví co jiného, než všecko dobré praviti. Z strany pak dobrého chování to netoliko jemu ale i všemu městu vědomé jest, že on p. Jan Šultys mnohá leta v povinnostech městských obecních konšelských i v ouřadu J. M. C. při správě mince zůstával a až posavad v primasské povinnosti trvá.*)

Tu potom pan Jan Šultys z Felsdorfu s pány přáteli povolán a maje sobě to v známost uvedeno, že jsou ty osoby ku právu připravené k jeho žádosti o pořádném jeho s paní manželkou snětí, též dítek jich na svět zplození a dobrém chování relací učinili i také ji páni poznamenati dáti ráčili.

Poděkoval a Mikulášovi, synu svému, zachovacího listu pod velkou pečetí žádal, k čemuž, kdy toho koliv potřebovati bude, povoleno.

CXXXVII.

Kněžstvo žádá šepmistry za pomoc, aby mohli Vít Prlík Chlumecký a Tobiaš Cichoreus (= Čekanka) Hradecký, oba officialové, přijmouti svěcení kněžské.

(1616, 19. dubna. Memorab. 1616, fol. 95.)

P. archyděkan kn. Václav Štefanides Teplický s faráři Barborským a Námětským, předstoupivše před pány za jistými příčinami na rathouze shromážděné, pánům M. Vitum Prlicium Chlumecenum, správce školy Hradecké a před tím předního kollegu zde u Vysokého, kdež také tytule mistrovského došel, a Thobiam [Cichoraeum] Hradecenum, sukcentora zde v škole u Vysokého, poněvadž jsou z vnuknutí Pána Boha všemohoucího ad ministerium ecclesiasticum přistoupiti a do měst Pražských ještě dnešního dne ad examen a k přijetí sacros ordines se vypraviti umínili, praesentoval, s tou přitom žádostí, aby je páni pod svou ochranu přijíti, k nim všelikou lásku a náchylnost jmíti a jim pro větší v takovém pobožném a svatém jejich předsevzetí fedruňk psaní přímluvčí ku panu administratorovi, seniori a jiným assessorům obnovené konsistoře Pražské vydati poručiti a ňákou pomoc na outratu a spravení knížek učiniti ráčili.

Na to jim oznámeno, že páni jim oboum v tom sv. předsevzetí požehnání a hojného prospěchu vinšují a jakkoliv podle starobylého způsobu jměli v plné radě praesentováni býti, však, že jim tak pilná cesta nastává

*) Celá tato věta jest připsána na okraji rukou M. Jana Benicia, proto třeba ji vložiti za jeho výpověď, ač neudáno, kam by se přípisek připojiti měl.

a toho odloženo býti nemůže, to že starobylému způsobu nejmá ku překážce býti, a oni nicméně že se přijímají, a páni se jim všelijakou láskou a ochranou zamlouvati ráčí. Co se pak psaní přímluvného dotýče, poněvadž nikdy prvé ten způsob zachováván nebyl, a těm, kteří odsud pro sacris ordinibus vysíláni bývali, toliko od p. děkana a konsistoře zdejší vokací a přímluvčí psaní, však s povolením panským, vydáváno bývalo, že se toho při tom zůstavuje, a páni se p. archyděkanovi a p. farářům důvěřují, že také toho při předešlém způsobu zanechají. Pomoc na outratu a spravení některých knížek že jim také při ouřadu staršího p. šephmistra vedle snešení panského odvedena býti jmá.

Zanecháno toho všeho při tom, a páni se snésti ráčili, aby jim od některých záduší 2 kopy gr. č. spraveno bylo.

CXXXVIII.

Upravení škol postranních.

(1616, 11. května. Memorab. 1616, fol. 120 p. v.)

Postranních škol osoby obeslány: 1. Jan Čáslavský, 2. Jan Puellus Slanský, zvoník Námětský, 3. Martin Wogner, šulmeister německý sv. Jiří, 4. Jan Falkarius Žlutický, a příčina toho obeslání jim oznámena, že jsou oni opět z nařízení panského vykročili a přes počet jim vyměřený a uložený více mládeže a pacholat k vyučování v čtení k sobě přijali, a tak opět se na skrácení obojí školy zdejší vejsadní a generalní nutkají. A co při kterém mládeže nalezeno jest, to z poznamenání jim čteno bude:

1616 Vocem jucunditatis fer. 2.

U Jana Čáslavskýho	pacholat 8,	děvčat 23
u Nikodema Špačka	» 22,	» 25
u Jana Puellusa	» 10,	» 15
u Jana Falkaria	» 24,	» 18
u šulmistra	» 33,	» 12.

Jak pak to proti panskému nařízení čelí, to se z přečtení a přeslyšení jeho najde. Čteno: Memorab. anni 1615 Nro 5 Cantate fer. 4 serie etc. 20 maii. *)

Omluvena se činili: Jan Puellus, že pacholat toliko 10 jmá a z poručení panského nevykračuje. Nikodem Špaček, že od sv. Řehoře některá malá pacholátka i jemu pro dalekost cesty jsou přibyli, do 12 jich z Kolmarku a ze vsí, sedlský[ch] a podruhův. Ti na lístkách se učí. A jiní jsou slabikáři, a mezi nimi jmá ze vsi tři. Žádá, aby pro velikost nájmu a vyživení s manželkou přitom zůstaven byl, aby mohl podle toho služeb Božích pilen býti.

---

*) Viz číslo CXXIX.

3. Martin Wogner, šulmistr: že arythmetice a muzice učí, a dva pacholíky nedávno od sebe pustil, jednoho do Jihlavy; a toho od něho hutníci a jiní, když ho přijímali, vyhledávali, aby dítky jich zameškávány nebyly, a poněvadž jest táž obec [německá] a lidu německého i mládeže na mnoze jest, musím, bych nechtěl, větší počet jich míti a těm toliko nuda praecepta grammaticae ukazuje.

4. Jan Falkarius podal psané své žádosti, přitom zůstaven býti žádaje, že v nestatečnosti své žádného opatření s manželkou svou nejmá a některé darmo vyučuje. Jest mu oznámeno, že páni pro ušetření pokojného chování jeho k tomu, aby přitom, což mu předešle povoleno bylo, zůstaven byl, přistupovati ráčí. Martinovi pak Wognerovi, šulmistrovi, se toho propůjčuje na ten způsob, aby z toho počtu nevykračoval a mimo čtení, psaní a arythmetyku v nic jiného ani v jaká praecepta se nevydával, ač nechtěl-li by se o to, což mu propůjčeno, připraviti. *) Martin Wogner, šulmistr, se omluvna činil, že v tom, což mu tak stíženo jest, že jest se s omluvou jako nějakou apologií přihotovil a obec německou jmenoval, ješto až posavad se o tom neví, aby jaká jiná obec mimo národ český v království tomto Českém vyzdvížena byla, že to uznává, že jest pobloudil, a nepoznává, aby jaká jiná obec v království tomto mimo českého národu býti jměla.

Na to mu dopověděno, aby mimo samou německou řeč a arythmetyku neučil a více pacholat nepřijímal, mimo samou lekturu a skripturu a arythmetyku, a obvzláštně co se muziky dotýče, té toliko začátkům učiti moc jmíti bude. A obraně jeho, že s ten plat, co k Vysokému do školy dáti musejí, chudší lidé býti nemohou, nijakž místa dáti nemohou. Připověděl se tak podle toho chovati.

Jan Čáslavský a Jan Puellus přitom zůstaveni, aby na propůjčeném počtu přestanouce, poněvadž sou páni na školu Vysoko[ko]stelskou veliký náklad učinili a poctivým platem předního správce opatřili, na tom přestali a při zpívání u Náměti kůru literatského práce nezameškávali.

Nikodem Špaček, jsa poddaný obce této, že se při tom dobrodiní, jako Jan Čáslavský a Jan Puellus zůstavuje, aby na tom přestával, což mu vyměřeno jest, mimo děvčata, co by jich učívati jměl, a při kostelu a kůru Námětském zpívání vykonával.

A tak všechněm doloženo, že páni na to obvzláštní pozor dáti a jmíti chtíti ráčí, jak se vedle předešlého vyměření i tohoto nynějšího napomenutí chovati budou.

Jest-li by pak toho se nevykonávalo, na ty prostředky páni pomysliti ráčí, kterak by to k zastavení přivedeno bylo.

---

*) Odtud pokračuje zápis na listě 108 knihy memorab.

CXXXIX.

Při obnově úřadů v r. 1616 25. dubna nejvyšším mincmistrem konané voleni inspektoři školní.

(1616, 2. května. Memorab. 1616, fol. 140.)

Inspectores do škol: J. M. C. p. rychtář Václav Sixt z Zvířetína, p. Jan Šultys z Felsdorfu, primator, p. Thobiaš Tříska Táborský, p. M. Jan Benicius, p. Václav Franc z Liblic a jiní páni všickni.

Každotýhodní: P. Ondřej Brtnický, p. Jakub Bzenecký, Jan Strejc Písecký, Pavel Spongopaeus Jistebnický, Jan Agathonus, M. Petr Capo.

CXL.

Šepmistři opatřují postranní školství.

(1616, 4. července. Memorab. 1616, fol. 199.)

Dítek postranní učitelé povoláni do rady. Martin Wogner od německého kostela sv. Jiří a jemu poručeno, aby se toho spravil, proč na zmenšení počtu mládeže při školách vejsadních dvouch, přední Vysoko[ko]stelské a druhé Barborské, z toho, co jest mu ode pánův vyměřeno, vykračuje, a počet tak velikej k sobě přijímá, o čemž zpráva učiněna od vyslaných k přehlídání toho, že jmá do 40 pacholat a děvčat dosti mnoho; též Jan Falkarius 35 pacholat jmá, a poněvadž to činí na protržení dobrého řádu a rozkaz jemu učiněný od pánův zlehčuje, podle toho páni k němu příčinu mají, aby to při něm přetrženo i vytrestáno bylo, že se vydává mimo to i grammatickým praeceptům přes zápověd panskou učí, nemaje než toliko učiti čísti, psáti, německy a tak sám sa obmeškán, mládež v jejím věku také obmeškává.

Martin Wogner se omluvna činil, že jmá přes 30 samých německých pacholat a vždycky chtějí, aby jich více přijímal; on že jim toho odporovati nemůže.

Jan Falkarius podal psané žádosti své, aby jemu páni, poněvadž na zdraví nedostatečnej jest, toho vyživení s vyučováním pacholátek příti ráčili. Na to povědíno z uvážení pánův skrze p. primatora Jana Šultysa z Felsdorfu: Páni této věci při předešlém nařízení zůstavovati a toho, jakž nejdříve příležitost káže, opatřiti dáti chtíti ráčí, aby osoby k tomu vyslány byly, a najde-li se co toho, čehož se tuto dopustili, že by z toho kdokoliv z nich vykročil, to přetrhnouti; a tak aby školám zdejším takového zmenšování mládeže se nedálo a dopouštíno nebylo.

CXLI.

Kněžstvo oznamuje šepmistrům, že kn. Jiří Bartoloměj jde do Vysoké a že M. Jiří Lukáš Záviš Velvarský, dosud správce školní, přijme kněžství.

(1616, 12. října. Memorab. 1616, fol. 289.)

P. archyděkan kn. Václav Štefanides Thermenus předvstoupil s kn. Janem Thadeusem Mezeříckým a kn. Jiříkem Kaňkovským, pánům v známost uvedli, že kn. Jiřík Bartolomeus, rodič zdejší, pořádnou vokací jmá k správě církevní na Vysokou od ur. paní Mandaleny Voděradské z Komárova, vdovy i na místě sirotků po neb. uroz. p. Bohuslavovi Voděradském z Hrušova a na Sukdole. A poněvadž k tomu přistoupiti při památce sv. Havla již přicházejícího míní a jmá, jemu tu commendací dává, že jest se při něm pilně, bedlivě a pobožně v svém povolání choval, za něj se ku pánům přimlouvá spolu s jinými přítomnými pány správci církevními, aby páni jej sobě dále k té lásce poručeného jmíti ráčili, tak jakž se jemu toho ode pánův dostávalo, tak jako by ještě dále při něm pod správou jeho zůstával.

Podle toho také poctivý M. Georgius Lucas Zavischius Welvarinus od nich se před pány postavuje a o něm zprávu činí, že on úmysl ten od P. Boha všemohúcího sobě daný jmaje, k služebnostem svatým církevním přikročiti a ten úřad sv. kněžství na sebe vzíti míní. Jakož již také tentamen to, kteréž s ním držáno býti jmělo, dostatečně, že k témuž povolání dostatečný jest a bude, se uznává, i dnův těchto examen při mládeži a žákovstvu pracování svého držeti bude. Vedle toho, poněvadž přibližujícího se dne outerního do měst Pražských pro ordínací se vypraviti a postaviti má a odtudž také list zachovací z své patrie k tomu potřebovati bude, protož tak se za něj v témž křestanském předsevzetí přimlouvají, aby jemu páni commendací svou k tomu dáti a jeho také sobě k laskavému fedruňku poručeného jmíti ráčili.

Jest na to odpovědíno skrze p. primasa: Poněvadž řádné povolání kn. Jiříkovi (sic) Bartoloměje se býti poznává, páni toho [mu] přejí a kn. Jiříkovi od P. Boha požehnání božského vinšují a žádají, naději tu jmajíce, že od konsistoře Pražské k nějakému protržení sněmovního snešení tato promocí přičítána nebude, že se bez dotazu též konsistoře Pražské děje, a žádného zaneprázdnění následovati nebude.

A co se předsevzetí p. M. Jiříka Lukáše Závišiusa Velvarskýho dotýče, páni k tomu jemu od P. Boha všemohoucího darův, umění a rozumu žádají a vinšují a na dokázání lásky jemu viaticum učiniti chtějí.

CXLII.

Při obnově úřadů 14. března 1617 nejvyš. mincmistrem Vilémem z Vřesovic vykonané volení inspektorové do škol.

(1617, 29. března. Memorab 1617. fol. 81.)

Inspektores do škol generální: JMC. p. rychtář Václav Sixt z Zvířetína, p. primator*) a všickni páni spoluradní.

Každotýhodní: 1. p. Jakub Bzeneckej, 2. p. Jan Strejc Píseckej, 3. P. Ondřej Brtnický, 4. p. Jan Agathonus, 5. p. M. Jan Benicius, 6. M. Jiřík Syrus, 7. M. Petr Capo, 8. M. Melichar Collidius.

CXLIII.

Rytíř Mírek z Solopisk brání se cupusům ze svých domů, jež má odváděti na pavování i na školu sv. Barborskou.

(1617, 12. dubna. Memorab. 1617, fol. 93.)

Pan Mírek Mírek z Solopisk skrze Mathyáše Dačického z Heslova pánům ohlášení učiniti dal, že k přeslyšení JMC. poručení o vypravování cupusů dle rozkverkování z domů jeho vysílá a vedle toho, že on se v to uvoluje, co na jiné stavu rytířského osoby i na něj uloženo jest, to také podnikati, však co se domu na Čechovském právě ležícího dotýče, poněvadž na ten 4 krejcary týhodní cupus uložen jest, toho on podnikati nemůže, nebo k škole sv. Barbory každotýhodně 2 gr. č. dává a odvozuje.

Na to dána odpověd: Co se ohlášení a uvolení dotýče, při tom toho páni, to přijímajíce, zůstavují; však co se druhé věci a žádosti dotýče, aby z toho, což uloženo jest v dotčeném rozkverkování, propouštín ode pánův býti jměl, poněvadž to pánův šephmistrův věc není, než J. M. C., protož, bude-li chtíti toho p. Mírek Mírek při nejvyšším p. mincmejstru vyhledávati, co obdrží, přitom ta věc zůstane.

CXLIV.

M. Jiří Lukáš Záviš Velvarský, dosud správce škol, stává se kaplanem na Horách Kutných.

(1617, 24. dubna. Memorab. 1617, fol. 106.)

P. archyděkan s kn. Janem Thadeusem sv. Barborským předvstoupivše přede pány, přednesl pánům, že poctivý a učený mistr kn. Matěj Viti Chlumecenus vokací maje ku p. Smilovi z Hodějova, na gruntech pána za správce církevního přijat býti a odsud se hnouti jmá, protož pánům za ochranu a dobrodiní prokazovaná děkuje; a poněvadž na jeho místo

*) Tobiáš Tříska Táborský.

poctivý a učený M. Jiří Lukáš Zavischius Velvarinus, vykonavši již prvé v církvi zdejší v Vysokém kostele prvotiny úřadu svého kněžského, již nyní při sv. Jiří od správy školy obojí zdejší odstupuje a pánům zase odevzdává, z ochrany a opatrování děkuje, nyní pak zase za kaplana přijímán býti jmá, vedle toho se také pánům k ochraně a v nastalých potřebách fedruňgku, jakožto služebník církve, poručena činí.

Na to odpověd dána: Poněvadž pořádná vokací kn. Matějovi dána jest, v tom jemu páni požehnání a zdraví vinšují; a poněvadž p. archyděkan také s jinými správci církevními osobu M. Jiřího Lukáše Zaviše hodnou uznal k témuž úřadu, k tomu také přistupují, jemu v potřebách nastalých přátelství prokazovati chtějí.

CXLV.

Jan Němčický, rychtář, dává zprávu o darovaném pivě do školy.

(1617, 26 dubna. Memorab. 1617, fol. 113.)

P. Jan Němčický dotázán jsa ode pánův, jak jest se v tom zachoval, co se dání a odevzdání jemu v důvěrnosti dvou sudův piva hořkého žákovstvu ke školám od p. Anny Foldymanský [dotýče]; poněvadž sem davši přivézti z Prahy 5 sudův, za ty nechtěla Motyčková peníze 5 kop za každý dáti pro jeho nehodnost, a tudy ona ty 2 sudy ke školám darovala. Oznámil: Že jest jeden sud toliko jemu v moc dala a jemu oznámila, aby to chudým, kde chce, obrátil; on že jest je Marušce šenkýřce na pudlače do 24, po 6 pudlačích za den, do školy k Vysokému dávati poručil. Kterýmiž se žáci zpili i práti se chtěli. Ale k sv. Barboře málo ho vzali; nevzal sem za druhý sud peněz, uvěřil sem je, a na to psaní ukáži pánům, které mi o to pivo učiněno jest. Zanecháno toho k dálšímu vyhledání a zprávy vzetí.

CXLVI.

Postranní učitelé se opět napomínají, aby mnoho dítek k vyučování nepřijímali.

(1617, 31. května. Memorab 1617, fol. 141.)

Martin Wogner, šulmistr německý, dosažen přede pány a jemu stíženo, že páni sobě od vyslaných inspektorův zprávu jmíti ráčí, kterak on mimo a přes vyměření předešlá panská veliký počet pacholat k sobě přijímá a je i v latinských praeceptích učí, a tak z mezí sobě propůjčených vykračuje. Poněvadž oni i o to připravováni a obmeškáváni bývají, čemu se v zdejších školách v latinském jazyku učiti mají, tak že to, čemu se prvé naučili, zapomínají a ad usum toho ani v nezpůsobnosti jeho přivozovati nemohou, jemu pak toliko v německém jazyku učení pacholat čtení, psaní a arithmetice propuštěno; jiný pak tak veliký počet, přes zápověd panskou, kterýž opět u něho shledán a spatřín jest, jemu do-

konce leta 1615 Cantate feria 4 zapovědíno bylo; on pak takovou zápověď panskou zlehčuje, protož se jemu poroučí, proč to činí, aby se toho spravil.

Proti tomu oznámil, že on žádných jiných pacholat k sobě nepřijímá než havířských, šmelcířských s dovolením pana mincmejstra a od nich plat jmám. A jestli že kdy kteří rodičové k němu přivedou které pachole a ono grammatiku jmá, že jemu toho zahájiti nemůže, aby, co umějí, nezapomenuli, ačkoli jich rodičův napomínám, aby tam choditi jim dali, kdež prvé chodili. Žádá, aby jemu toho páni příti ráčili. Na to jemu z uvážení panského skrze p. Mikuláše Vodňanského z Čázarova oznámeno: Poněvadž se to patrně nachází, že přijímáním velikého počtu pacholat, kteříž v latinském jazyku se učí, nemalá újma školám zdejším hlavním se činí, a paměti není, aby tak velký počet kterým šulmistrům trpěn byl, protož páni jemu Martinovi Wognerovi takové učení v latinské řeči pacholat dokonce zapovídati a jemu o tom přísně poroučeti ráčí, aby odbuda těch, kteréž z jiných škol jmá, mimo samý německý jazyk, čtení, psaní i arithmetice více po dnešní den neučil, k sobě cizích pacholat více nepřijímal; jinak, bude-li v tom shledán, že by tuto zápověd panskou přestoupil, s čím se potká, to aby sobě přičítal, nebo aby se i na to ohlídal, že toho netoliko jemu, ale ani jinému žádnému, aby tak veliký počet pacholat na újmu, škodu a skrácení hlavních škol zdejších k sobě přijímati a učiti, jiní mimo toliko děvčata jměli, trpěno nebude, nébrž páni k každému trestáním přikračovati budou. Oznámil, že na to od pánův ouředníkův instrukcí žádati bude. Jan Čáslavský z Rybného trhu, Jan Puellus Slánský, zvoník Námětský, Nikodém Špaček a Jan Černohorský dosaženi přede pány a jim to v známost uvedeno, že jsou páni za jistými příčinami opět skrze inspektory škol to nařídíti ráčili, aby k těm, kteří z nich jak veliké počty pacholat mají, dohlídli, to spatřili a jim o tom zprávu jistou učinili. A poněvadž se to z zprávy jejich nachází, že jsou oni z zápovědi panské jim na onen čas učiněné, vystoupili a veliký počet jedenkaždý z nich více a vejše, přes to, nežli jemu vyměřeno a povoleno bylo, pacholat k sobě přijímají, — a to se všecko na újmu školy hlavní zdejší jedné i druhé od nich děje, — protož nejsouce na tom páni, aby jim to dále trpíno a dopouštíno býti jmělo, jim všech pacholat do konce po dnešní den učiti a k sobě choditi dáti a je přijímati zapovídají, a o tom přísně poroučejí, aby se toho více na újmu oznámených škol zdejších neujímali a nedopouštěli. Jest-li že by pak se z nich který tak nezachoval a toto nařízení panské přerušil, s čím se potká, to potomně sám každý sobě přičítati povinen bude. Načež pilný a dostatečný pozor dán bude, aby se tomu dosti stalo; přitom také ode pánův o tom poručeno a nařízeno, aby quotidiani inspectores každého měsíce k těm postranním učitelům dohlíželi a počty dítek vyšetřovali a na to, aby z vyměření panského nevykračovali, bedlivej pozor i o tom relací a zprávu pánům dávali.

CXLVII.

Sourozenci Mikuláš, Jan, Václav, Anna Jenikovští i na místě bratří a sester svých nezletilých přihlašují se k dědictví po svém bratranci neb. M. Adamovi Jeníkovském [Luskačovi]).*

(1617, 7. června. Memorab. fol. 152 p. v.)

CXLVIII.

Každotýhodní inspektoři strojí se vymáhati slíbený dům po neb. M. Adamovi Jeníkovském k účelům školské nemocnice.

(1617, 3. července. Memorab. 1617, fol. 193.)

Pp. inspektores každotýhodní obojí školy zdejší ohlášení oustní učinili podle vyžádaného vstoupení o žádost: Jakož jest neb. M. Adam Jeníkovský užívaje rozumu zdravého a paměti dobré před mnohými dobrými poctivými lidmi v tom se dobrovolně ohlašoval, že jeden dům svůj chce k týmž oběma školám odkázati, tak aby žákovstvo obojí školy tu své domicilium, kde by se časem svým obraceti v nedostatcích zdraví svého mohli, a to netoliko řečí, ale i skutkem naplniti a vykonati připovídal, protož, poněvadž oni to před sebou jmají, aby připověd na tentýž duom při právě učinili a jiné připovědníky k tomu obsílati dali, protož podle toho za to žádají, aby páni jim jednu aneb dvě osoby k tomu, kteréž aby od jiných inspektorův k tomu zmocněny byly, a oni všichni aby od té pře vystupovati nemusili, a tak k vložení takové připovědi a dovedení jí na místo a konec jmenovány a nařízeny byly, jakožto od pánův šephmistrův a kollatorův obojí dotčené školy. Na to dána odpověd skrze p. Mikuláše Vodňanského: Poněvadž se toho trefiti nemůže, aby páni na místě jich inspektorův z počtu jich osoby a plnomocníky nařizovati jměli, nébrž oni sami k rozdílným povoláním při obnovení rady za přijímače odkazův i úrokův, což tak do důchodův literátských přináleží, jmenováni jsou, protož při tom se toho zůstavuje, vidí-li se jim k tomu p. Jana Strejce Píseckého, kterýž aedilis jest a z chalupy Neškaredické i úroky z odkazů p. Martina Kochana k sobě přijímá a registra drží, a Pavla Spongopaea užívati, toho páni při jejich uznání a tomto prostředku zůstavují.

A tak toto ohlášení na ten čas při svém místě zanecháno.

CIL.

Svědomí o sňatku kn. Havla Phaethonta a řádném zrození jeho syna Jana.

(1617, 5. července. Memorab. 1617, fol. 197.)

P. M. Jan Benicius Táborský vedle žádosti na něj od ctihodného kn. Havla Phaetonta Žalanského, na ten čas správce církevního a služeb-

---

*) Toto jméno potvrzuje zápis v Memor. 1617, fol. 187 p. v. Sourozenci pocházeli z Opočna, statku p. Trčky, kde pan Hendrych Straka z Nedabilic byl hlavním regentem.

níka slova Božího u sv. Jiljí v Starém městě Pražském, vzložené, obeslati davše ku právu p. Adama Hněvusického a Jana Švolba, též pí Martu Jiříka Lederera a Dorotu, jeho, M. Jana Beniciusa, manželku, sousedy a Horníky též sousedy a Hornice zde na Horách Kutnách, žádal, aby od nich vysvědčení o Jana, syna kn. Havla Faëtona a Salomeny, manželky jeho, na svět řádném zplození vyslyšáno a přijato bylo. I přijavše to všickni obeslaní k své víře a duši na místě přísahy vysvědčili takto:

Adam Hněvusický: O sňatku kdy jest kn. Havel v stav manželský s Salomenou, manželkou svou vstupoval, vědomosti nemám; ale toho jsem povědom, že tento Jan, syn kn. Havla a Salomeny, manželky jeho, syn jejich vlastní, z týchž rodičův zde u sv. Barbory zplozen jest, a jemu jsem byl při křtu kmotrem leta 1603 dominica Suscepimus feria 3. Jiní kmotrové odemřeli a nynější děkan jej křtil kn. Václav Štefanides Teplický. Jiného o rodičích jeho povědíti neví, než všecko dobré, že [se] dobře a poctivě chovali.

Jan Švolb, barvíř pláten, vysvědčil: Byl jsem tomuto Janovi, synu kn. Havla a Salomeny, manželky jeho, kmotrem, a pan děkan jej křtil, a on Jan, syn jejich vlastní, řádně na svět zplozený jest z téhož manželstva. O sňatku týchž manželův vědomosti nejmá.

Marta, Jiříka Lederera manželka: Že tento Jan poctivě jest zplozen z kn. Havla a Salomeny, manželky jeho, a ona též že jest jemu na křtu sv. kmotrou byla, a poctivě se rodičové jeho chovali.

Dorota, p. M. Jana Benicia manželka, vysvědčila, že jest kmotrou též tomuto Janovi, synu kn. Havla a Salomeny, manželky jeho, byla, a on z nich poctivě a řádně manželsky zplozen, syn jejich vlastní jest a od p. děkana tohoto nynějšího křtěn byl. O rodičích jeho jiného povědíti nemůže, než že sou dobře a poctivě [se] chovali, jakž na dobré a poctivé lidi náleží.

Po vysvědčení zpráva učiněna pánům od p. M. Jana Benicia: Ačkoliv ještě při této věci nedostatek ten se nachází, že o vstoupení kn. Havla v stav manželský na onen čas v městě Jitčíně nad Cidlinou s Salomenou, manželkou jeho [vědomo není], však že to také spraveno a k této potřebě, když by list zachovací psán a vydáván býti jměl, k němu o to psáti nepomine, aby hodnověrné listovní vysvědčení řádného svého v stav manželský vstoupení i k němu knězem a správcem církevním potvrzení sem odesláno bylo. A zatím aby dotčených osob vysvědčení, kdež náleží, zapsáno a od toho jemu rejstřík vydán byl. Povoleno k tomu.

[Na listě 198 jest opis vysvědčení, jež 7. srpna 1617 předložil mistr Jan Benicius Táborský a které zní:]

My purkmistr a radda města Jitčína nad Cidlinou všem vůbec i jednomu každému obzvláštně, jichž tento list náš dojde a od nichž čten anebo slyšán bude, oznamujem a na vědomí dáváme, že předstoupiv před nás do plné raddy naši dvojí cti hodný kněz Havel Phaethon, na ten čas správce církevní v Starém Bydžově, s přáteli svými nás jest vedle toho,

abychom jemu hodnověrné o řádném snětí manželském s Salomenou' manželkou jeho, vysvědčení pod pečetí naší městskou vydali, požádal, na paměti lidí starožitných, víry hodných a dobře zachovalých se potáhše a je před námi představivše zejmena tyto: pana Bartoloměje z Hrádku, pana Jana Sýkoru, p. Jana z Hrádku, p Daniele Chrudimského, vše spoluradních a sousedův našich. Kteřížto před námi jednomyslně, přijavše to k své víře a duši, podle způsobu a obyčeje práva našeho vyznali a vysvědčili, že jim to dobře vědomé jest a v paměti zůstává, že ctihodný kněz Havel Phaethon s Salomenou, manželkou svou, poctivě a řádně v stav sv. manželství knězem k tomu vedle obyčeje a řádu sv. církve křesťanské v městě Jitčíně nad Cidlinou oddáni jsouce, vstoupili, nic toho, čímž by jejich dobrá pověst jakkoli narčena a zhyzděna býti mohla, se nedopustivše, dobře a poctivě se chovali. Takové vejšpsaných pánův spoluraddních a sousedův našich svědectví do již oznámeného listu našeho vložiti a vepsati jsme poručili. Vedle čehož ctihodnému kn. Havlovi Phaethonovi tentýž list od práva našeho k žádosti a potřebě jeho vydávajíce a to před sebou, že dobře a poctivě se jest choval, — což všelijakého fedruňku hodno jest, — jmajíce, k V. Mstem a k Vám vůbec se přimlouvajíce, žádáme, kdež by koli často jmenovaný kněz Havel Phaethon se obrátě byt a živnost sobě oblíbil, že jej laskavě a dobrovolně přijíti, k němu dobré vůle a lásky bejti a v nastalých potřebách sobě k náležitému fedruňku a ochraně, jak pro jeho dobré chování, tak i naše V. Mstem toho služebné a Vám volné i přátelské v podobné i jiné každé slušné příčině odměnění poručena jmíti račíte a budete. Tomu na svědomí a jistší toho důvěrnost pečet naši menší městskou k témuž listu jsme přivěsiti a přitisknouti dali. Jenž jest dán v témž městě Jitčíně nad Cidlinou v středu po sv. Řehoři leta od narození Syna Božího šestnáctistého.

CL.

Inspektoři přihlašují se k pozůstalosti po neb. M. Adamovi Jenikovském na slíbený dům pro žákovský špitál.

(1617, 5. července. Memorab. 1617, fol. 202 p. v.)

P. Jan Strejc Písecký, Pavel Spongopaeus, opatrovníci důchoduov k školám obce této náležejících, vstoupivše do raddy, oznámili, že o tom jistou zprávu jmají, že neb. M. Adam Jenikovský v těžké nemoci zůstávaje vo tom se před dobrými lidmi, pokudž by ho Pán Bůh smrti uchovati neráčil, tehdy že by dům svůj jeden, — míníc duom mezi domem Chyžderovským a pana Jana Špiesa z Hartenfelsu, — na Tandlmarce ležící — pro chudé žákovstvo, aby v něm své pohodlí a opatření jměli, chtěl darovati, ohlásil. Pročež že oni na týž dům právní přípověd činí, a poněvadž jsou takovou přípověd sobě v spis uvésti dali, že jí za přečtení žádají. Čteno. Po přečtení žádali, aby táž přípověd ku právu přijata a mezi jiné přípovědi vepsána byla. Povoleno a od přijetí též přípovědi etc.*)

*) Nedopsáno.

CLI.

Inspektorové školní jednají o důchody školní vycházející z odkazu Jakuba Holého Šotnovského ze Závořic.

(1617, 19. července Mcmor. 1617, fol. 227.)

Inspektores a opatrovníci odkazův k školám zdejším náležitých, vyžádavše sobě do raddy vstoupení, žádosti a ohlášení svého o summu 80 kop. gr. č., dle odvedení p. Marianny Šotnovské z Krásné Hory etc. a postoupení jich ke školám na koupení rolí v registřích veských C. 7 zapsání, na spisu podali a toho za přečtení žádali. Čtena. Po přečtení žádali, aby toto jich ohlášení a žádost ku právu přijata a jim k ruce škol zdejších opatření uděleno bylo.

Na to povědíno z uvážení pánuov per dom. Nic. Vodňanum: Ačkoliv o tom nemůže nevědomé býti, že obec zdejší v velikých závadách postavena zůstává, outraty vede a na úroky vydání postačovati nemohou, však poněvadž se to v registřích veských zapsané nachází, že neb. Mariana Šotnovská z Krásné Hory 80 kop gr. č. k týmž školám vedle kšaftu neb. Jakuba Holýho Šotnovského z Závořic, manžela svého, při trhu a prodaji dvoru Janovi Vrbovi ve vsi Poličanech postoupila a odvedla, za kteroužto summu spravedlnost na témž gruntu k užitku obce zdejší skoupena a vyzdvíhována byla, protož, aby tomu pomoženo býti a zase od obce odměna takové summy se státi mohla a nad takovými odkazy ke školám ode pánův ruka ochranná držána byla, páni ten prostředek obírati ráčí, aby oni inspektores a opatrovníci takových k školám odkazův na to se ptali, kde by role za takovou summu blíž Hory ke školám koupena býti mohla; když co toho uptáno bude, páni jim toho rádi pro dostiučinění a vypravení takových odkazův příti, nápomocni býti, i aby táž summa od obce zase vynahražena býti mohla, o tom nařízditi chtějí; aneb s těmi lidmi jednáno bude, aby té summy na obci přestali. Děkovali za opatření a o tom pánům, kdyby se čeho doptali, zprávu dáti a v tom panův následovati chtějí a budou.*)

CLII.

*Kn. Šimon Alexius Svinčanský, farář,**) s manželkou svou Annou přihlašují se k dědictví po svém tchánu Vítu Steidlovi.*

(1617, 25. září. Memorab. 1617, fol. 299.)

CLIII.

Kn. Matěj Prlicius Chlumecký žádá šepmistry, aby mu sirotek Lidmila, dcera neb. Jiříka Aletofila, někdy faráře sv. Barborského, za manželku dána byla.

(1617, 9. října. Memorab. 1617, fol. 321 p. v.)

---

*) Vztahuje se na odkaz zmíněný v Nováčkově listáři p. XVI. 35) a kšaft sám uložen pod č. 4495 v měst. archivu K. H. Kořínek se tedy nemýlil.

**) V Dobřichově dle Memor. 1617, fol. 382 p. v.

CLIV.

Kn. Jan Thaddeus, farář sv. Barborský, vymáhá deputátní žito.

(1617, 29. listopadu. Memorab. 1617, fol. 388 p. v.)

Pan farář Barborský kn. Jan Thadeus do rady před pány obeslán, toho, aby mu páni příčinu, pro kterou sou ho před sebe povolati ráčili, oznámili, žádal a dále i toho doložil, že by tomu povděčnější byl, aby raději k němu do domu farního odesláno bylo. A tu k němu z poručení panského p. Mikuláš Vodňanský z Čazarova promluvení učinil: Že jest to pánuom radním, a předně JMsti p. rychtáři, pánům šephmistrům velmi litostivé, že jest onehdejšího dne dosti neušetřeně spisu ňákého do rady podal a přitom o vydání ňákých 5 korcův žita se těžce domlouval; ježto kdyby jemu, odkudž pak se koliv takové obilí vydává, náležeti jmělo, tehdy že by v nově jako jiným pánuom fařářuom nic zadržováno nebylo. Že pak jemu těch 5 korců, o kteréž se on tolik domlouvá, vydáno není, to se proto děje, že se teprva při památce Třech králuov vydati jmají, a tak poněvadž se anticipirují, že jemu dříve, než by čas přišel, na újmu chudého záduší a pro zlý příklad vydány býti nemohou. A dáleji, poněvadž pánův jistá zpráva o tom dochází, že jest do církve města Jitčína se obrátiti a v ní slovem Božím od sv. Jiří sloužiti se zamluvil, pročež že páni šephmistři jeho, aby se v tom, co by před sebou jměl, vyjevil, žádají, a že tuto otázku na něj činí, to se ne proto, jako by s ním v nedorozumění ňákém býti jměli, děje, ale aby snad, kdyby on pánuom časně neoznámil a jinam se odebral, to místo bez správce nezůstalo.

Proti tomu: Že jest se toho nenadál, aby k němu jakožto služebníku Božímu tak neušetřeně mluveno býti jmělo. Nebo co se předně toho spisu dotýče, že jest jej ne do raddy, ale panu šephmistru staršímu odeslal, a ten, aby tak hrubě vykládán býti jměl, že na to nepřicházel. A poněvadž pak se jemu v tom veliká křivda a vzkázání stalo, totiž jedno v tom, že z pěti čtvrtí leta chce se rok toliko dělati, druhé, že nemůže těch 5 korcuov žita jemu náležitých dostati, pročež že jest nemohl mlčeti. A co se tu kolivěk děje, tím že ne páni, jakožto jeho laskaví kollatores, ale někdo jiný vinen jest, a ten že za to Pánu Bohu odpovídati musí.

Co se pak druhé věci, totiž že by se jměl do jiné církve, a jmenovitě do města Jitčína odebrati [dotýče], že o tom tak dalece neví; než toho, aby vokací k sobě učiněné nejměl, nepopírá. Aby pak se v tom pánuom na ten čas, co před sebou jmá, jměl resolvirovati, toho pro jisté příčiny učiniti nemůže, a protož že za to, aby k tomu nucen nebyl, žádá.

Proti tomu z uvážení panského skrze p. Mikuláše Vodňanského: Že ten spis odeslaný netoliko na pana šephmistra, ale na všecku obec se vstahuje, protože p. šephmistr není persona privata, než publica. A co se obilí tkne, to se jemu, poněvadž před časem žádný nic vybírati nemá, vydati nemůže, protože tou příčinou mnozí nedostatkové a spletky v rejstrách bejvají, když se co dřívěji, než má jíti, vydává. A dáleji že by tomu páni

povděčni býti, aby svůj úmysl vyjevil, ráčili. Ale, poněvadž toho dostati nemohou, že se obávají, aby snad on, farou se opatře, toho místa pustého zanechal. Pročež že páni se jemu v tom, pokudž by dobrovolně nezůstal a sám se hnouti chtěl, tehdy že by jiného opatřiti museli, ohlašují.

Proti tomu: Poněvadž již porozumívá, že toho obilí nyní nedostane, pročež že o tom zpraven býti, kdy by pak na ně očekávati jmá (sic), žádá. A nebude-li mu nyní dáno, že by rád věděl, čím manželku a dítky též officialy stravovati a vyživovati bude. On že v tom ohlašuje, že peněz nejmá, do trhu také nechodí, tak že neví, co činiti. Dáleji kdež toho, aby k tomu, aby se v čem vyjevovati jměl, nucen nebyl, žádal; že jest za jiné nejměl, nežli že při své znalosti zůstaven bude. Nyní pak že [ho] chtějí odsud vypověditi a vyhnati, protož aby pamatovali na soud a že na místě Božím sedí. On že jest člověk lety sešlý a v této církvi zasloužilej, že by se mu toho díti nejmělo. A dáleji co mu se tu koliv mluví, že neví, jest-li to s povolením plné rady, čili toliko od jedné osoby, čili z ňákého záští promluveno.

A když se na dotaz p. Mikuláše Vodňanského všickni páni k tomu, co tu promluveno bylo, přiznali, p. farář řekl, jestli tu co nerozumně a nešetrně, jakožto ten člověk, který při soudu nebývá, promluvil, že za to, aby mu zle vykládáno, nýbrž raději to, co služebníku Božímu náleží, vydáno bylo, žádá. Proti tomu, že jest mu dosti, čím by se spraviti mohl, oznámeno, protož že páni toho všeho při tom zůstavují.

CLV.

Postranním učitelům pro neposlušnost dítky vůbec učiti se zapovídá.

(1617, 8. prosince. Memorab. 1617, fol. 396.)

Postranní učitelé dítek jmají opět skrze inspektory, jaký počet mají pacholat, přehlídnuti býti. A poněvadž se vedle zápovědi pánův tak nechovají, nébrž ji přestupují a až posavad počtu pacholat jim zapověděného k sobě přijímati a učiti (k čemuž, vzláště šulmistr v praeceptích školských, nepřináležejí) nepřestávají, k tomu prostředkem tím přikročeno býti jmá, aby jim to osvědčeno a z rozkazu panského v známost uvedeno bylo, poněvadž takového dobrodiní, že jim děvčátek učiti povoleno jest, vděčně nepřijímají a na tom nepřestávají, že jim i děvčat učení odňato býti jmá a bude.

CLVI.

Jakub Brázda (= Brasidinus) kárán pro potupu učiněnou rektorovi školnímu.

(1618, 7. března. Memorab. 1618, fol. 73, p. v.)

Jakub Brázda*) povolán a jemu oznámeno, že páni toho jistou zprávu jmíti ráčí, že by dnův nedávno minulých při konvokací pánův literatův

*) Jindy Jakub Brasidinus, viz Memor. fol. 176.

Námětských panu mistru školnímu, kterýž mezi ně pozván a dožádán byl, dva neb tři klofce pěstí dáti jměl. Protož, poněvadž pánům náleží takové věci vyhledávati a tu potupu, která se rektorovi školnímu stala, vyhledávati, protož, aby se toho, proč jest to učinil, zpravil.

Proti tomu: Že jest pan mistr nejprvé na něho sáhl a jemu pohlavek dal, on pak že se ho nedotekl a podle toho jměl sobě to do něho slušně on stěžovati; ale poněvadž se s p. mistrem ihned na druhej den o to porovnal, tehdy že jest toho zanechal, a nesmejšlí, aby mu to připomínáno býti jmělo; a jsa dotázán, poněvadž jest p. mistr jemu příčinu dal a křiv byl, proč jest na druhý den s dobrými lidmi k němu chodil a jeho, aby mu odpustil, žádal, neříkal k tomu nic. Jest mu dostatečně domluveno, že se takové vejtržnosti při přátelském bratrstva literatův Námětských proti panu mistru školnímu, který mezi ně, literaty, dožádán byl, všetečně a nenáležitě dopustiti směl, a poněvadž ta potupa, která mu se tím způsobem stala, ne na něho samého, ale také na pány, poněvadž on služebníkem jejich z jistého platu jest, táhne, že páni neohlídajíce se na to, že by p. mistr od toho upustil, nic méně jeho v své trestání berou a o něm rychtáři městskému, aby jej vězením šatlavním opatřiti dal a bez vědomí panského nepropouštěl, poroučeti ráčí. Připověděl rukou dáním, že se sám postaviti chce. Příno mu toho.

CLVII.

Při obnově úřadu 4. dubna 1618 vykonané nejv. mincmistrem Vilémem Vřesovcem z Vřesovic voleni inspektoři školní.

(1618, 7. května. Memorab. 1618, fol. 134 p. v.)

Inspektores škol: JMC. p. rychtář Václav Sixt z Zvířetína, p. primator Mikuláš Vodňanský etc, a páni radní všickni.

Každotýhodní: p. Ondřej Brtnický, 2. p. Václav Labuška, 3. p. Jan Strejc Písecký, 4. Pavel Spongopaeus Jistebnický, 5. Andreas Hubaeus 6. M. Petr Capo, 7. Jan Agathonus, 8. M. Jiřík Syrus.

CLVIII.

Martin Wagner, německý učitel, žádá za sousedství; přitom mu uděleno napomenutí ve příčině počtu žáků, jež smí chovati.

(1618, 23. května. Memorab. 1618, fol. 150.)

Martin Wagner, německý šulmistr, připomenul žádost svou, aby jej páni za souseda přijíti a jemu práva městského popříti ráčili, poněvadž mu to Pán Bůh dáti ráčil, že od předešlé své vrchnosti poddanosti osvobozen jest a podle toho i list zachovací jemu v kanceláři zdejší přeložený z německého jazyku předkládá.*)

***) Viz Memorab. 1618, fol. 148 p. v.**

A na žádost jemu odpověd dána: Že jemu toho páni příti ráčí, že k svobodě přišel, a podle toho na přímluvu přátel i žádost jeho jemu k tomu povolují a jej za souseda přijímají, tak že jemu knihy městské a jiné svobody obce této k dobrému býti moci budou. Vedle toho se napomíná, aby J. M. C. p. rychtáře, pány šephmistry, vrchnost zdejší, v uctivosti jměl a poslušnosti dokazoval, v sousedství pokojně se choval, dům svůj v pobožnosti řídil a spravoval. To napomenutí přijal a tak se chovati rukou dáním připověděl.

Rukojmové zaň do dne a do roka Jan Kalvus, Petr Křivsoudovský a Václav Franc, švec. Příjemného naň vloženo 3 kopy 30 gr. č.

Martinovi Wagnerovi, německému šulmistru, stížnost p. mistra Vysoko-[ko]stelské školy v známost uvedena s napomenutím panským, aby on z počtu a vyměření panského o pacholat učení a vzláště, kteří jmají jinším lekcím a autorům též k dialektice, aby obmeškáváni nebyli, promovirováni býti, nevykračoval a jich nepřijímal. Omluvna se činil: Že jest teď dvouch odbyl a je do školy promovoval a podle instrukcí se chová a kráčí i na to pozor dává. Zdejších pak nemá, než do 15 přespolních že jmá, a těch od sebe strkati nemůže.

CLIX.

Šepmistři odmítají zvýšení příspěvku na vaření jídla žákovstvu obojí školy.

(1618, 4. července. Memorab. 1618, fol. 185.)

O vaření jídel žákům.

Jan Kalous vstoupivši do rady žádal oustně, poněvadž manželka jeho zachovajíc v tom dobré svědomí na tom práva býti nemůže, co se jí od soli vydává i také od sáhového dříví, tak že toliko se jemu tři prostice Prachatické vydávají a dříví jemu 26 sáhů náležitého zouplna svezeno není; protož za to žádá, aby mu v tom fedruňk učiněn byl a to nařízeno bylo, aby mu 4 prostice Prachatické a 28 sáhů dříví dáváno zouplna bylo, jakž to předešle bylo.

Na to jemu dána odpověd: Žádost Jana Kalousa páni jsou v svém uvážení jmíti i sobě poznamenání jisté vyhledati i přečísti dáti ráčili;*) a poněvadž se jisté snešení a nařízení předešlých let stalo, co by k vaření jídla žákovstvu k obojí škole od soli a dříví ku palivu vydáváno býti jmělo do roka, páni toho žádné slušné ani hodné příčiny nenacházejí, proč by z téhož nařízení vykračováno býti jmělo. Protož o tom i nyní nařizují a poroučeti ráčí na ten a takový způsob: totiž, že jemu Janovi Kalousovi a manželce jeho k témuž vaření do roka 3 prostice velký císařský odvozovány, a co se dříví dotýče, to také, aby na to 22 sáhů svezeno bylo a vycházelo, při tom, kdož k tomu povinnost jmá, nařízeno bude.

Na to oznámil: Že to musí sobě připisovati, že na to štěstí jmíti nemůže a nejmá, a manželka jeho přitom státi moci nebude. Jest toho při tom nařízení a jemu učiněném oznámení zůstaveno a zanecháno.

---

*) In margine: Prior consignatio anni 1614 extrav. D. 30. b. viz č. CXII.

CLX.

Šepmistři opět jednají o vaření jídel žákům.

(1618, 13. srpna. Memorab. 1618, fol. 210.)

O dříví sáhové a soli vydávání k vaření jídel žákovstvu.

Jan Kalous k ruce manželky své vyžádav sobě opět vstoupení pánům připomenul žádost manželky své, že ona na tom, což se jí od soli, tři prostice císařské na celý rok, k vaření jídel žákům vydává, práva býti nemůže a to jí nepostačuje. Nebo že i registra předešlých hospodářův to ukazují, že po nejedný malé hlávce soli předešle přidáváno bylo, protož za to žádá, aby se páni k tomu nakloniti ráčili, aby podle předešlých let soli vydávání nařízeno, a což prvé vycházelo, čtyři prostice menší Prachatické na to vydávány byly.

A poněvadž toliko dříví 22 sáhův svezeno jest, k tomu také, aby 28 sáhův všeho vycházelo a jemu se odvozovalo, toho ode pánův nařízení užiti žádá, tak aby příčinou škody jeho býti neráčili. I jest z snešení pánův k tomu povoleno, aby na celý rok soli 3 prostice velký císařský k témuž vaření aneb 4 Prachatické vydávány a ze sklepu obecného odvozovány byly. A aby nedostatku v dříví, kterejž předstírá, netrpěl, jemu se k tomu předešlému počtu 22 sáhův ještě 3 sáhy ode pánův přidávají, tak aby všeho dříví na celý rok 25 sáhů bylo, a na více se nepotahoval, poněvadž sice jiní by se nacházeli, kteříž by to k sobě, na tom rádi přestanouce, přijali.

CLXI.

Šepmistři opatřují vína k službám Božím a nákup masa pro žáky.

(1618, 26. listopadu. Memorab. 1618, fol. 257.)

Snešení panské: co se úroků 8 kop 15 gr. č., kteříž se na vína k službám Božím a k kostelům zdejším vydávati a odvozovány býti jmá (*sic*), dotejče, to páni ráčili z uvážení svého nařiditi: Aby vedle fundací Prokopa Adlera (*sic*)*) tentýž úrok na vína k službám Božím a k kostelům zdejším, jmenovitě pánům správcům a úředníkům dvoru zádušního ve vsi Pobořl, kteříž odtudž k týmž kostelům a záduším taková vydání odvozují a vypravují, od tohoto času od hospodářův obce zdejší zase vydáván a odvozován byl, o čemž také obvzláštní titul v registřích hospodářských učiněn býti jmá, že tentýž plat aneb úrok týmž oznámeným způsobem vedle nařízení a snešení panského na dotčené úřadníky Pobořské k přijímání a, kdež náleží, odvozování — a tak za vydání kladen býti jmá — se přenáší.

---

*) Aldera.

Žákům masa k kupování· každou sobotu k školám obojím v jistou hodinu, jmenovitě o nešpořích, nařízen p. Jan Kosař a k němu přidán Jiřík Matoušů. A to jmá napraveno býti pro přišpoření, což by mohlo nejlépe koupeno býti.

CLXII.

Kněžstvo presentuje za kaplana Zigm. Těšíka, officiala z Milevska. Šepmistři dávají žákům sukno na oděv a zapovídají přespolním koledu. Koledování řemeslníků a chodění havířů s hvězdou též zapověděno.

(1618 19. prosince. Memorab. 1618 fol. 267 p. v.)

Pan archyděkan kn. Václav Štephanides Thermenus spolu s kn. Ciprianem Pešínem Žateckým, kostela Námětského, též M. Jiříkem Lukášem Zavišem Velvarským, kostela sv. panny Barbory, též kn. Adamem Bělským, farářem Kaňkovským, představili pánům Zygmunda Těšíka, sirotka panského, kterýž jsa oud akademie Pražské od pánův professorův a vrchnosti akademické do města Milívska za správce školního podán a promovirován byl a tam zůstával. Oni že jsouce toho pověpomi, že v zdejší škole u tří praeceptorův zůstával a od M. Jana Campana na ten čas kommendován jest, aby k ouřadu správy církevní povolán a přijat byl, s tou jemu učiněnou zámluvou, že po slavnostech vánočních brzo k ordinací v městech Pražských přicházeti bude, protož oni správcové církevní toho bez vědomí a konsensu pánův předsebráti nemohouce, jej, Zygmunda Těšíka, pánům presentují, pokudž by se pánům tak vidělo, aby k témuž úřadu kněžskému jemu vokací dána byla, a jej k tomu spůsobného uznati ráčili. K tomu by se společně o jistý den snésti k examen v konsistoři zdejší na faře Vysokostelské, aby páni z prostředku svého také k tomu osoby zvoliti a vyslati ráčili, nepominuli. A poněvadž on Zigmund sirotek panský jest, matku pak chudou jmá, za něj se přimlouvají, aby jej páni ku pomoci a fedruňku poručeného jmíti ráčili.

Na to od pánův skrze p. Jana staršího Šultysa z Felsdorfu oznámeno: Aby z dobrého řádu z strany examen vykračováno nebylo, proti tomu páni býti neráčí, aby on Zigmund Těšík, člověk mladý, za kaplana přijat byl, prohlídajíce k tomu, že p. archyděkan, poněvadž se commendací zaň učiněné víra dáti může a dává, nemaje na ten čas než jednoho kaplana, pomocníka k slavnostem nastávajícím potřebovati bude, a na ten způsob páni k tomu povolují, aby týž dobrý řád skrze pořádné examen předešlo, a k tomu se o jistý den snešení stalo, k čemuž páni osob z prostředku svého vyslati nepominou. A dále v příčině přímluvy zaň o fedruňk učiněné páni pamět jmíti i jej, sirotka panského, p. archyděkan, aby jej pod svou správu za syna přijal a otcovsky tractiroval, [chtíti] ráčí; on pak Zygmund Těšík se napomíná, aby k tomu úřadu s pobožností přistupoval, poněvadž pobožnost ke všemu užitečna jest, též modliteb svatých a písem svatých čtení pilen byl.

O rozdávání suken žákovstvu nařízeno: Že dva postavové černí z gallesu a dva druzí, něco lacinější, koupeni a žákovstvu rozdáváni budou, k čemuž p. mistr školní, kteříž bezelstně šatův jmíti od chudých rodičův nemohou, poznamenané podati jmá.

O chození s hvězdou od havířstva a německé chasy. Na vznešení p. archyděkana a stížnost jeho snešeno ode pánův, že skrze p. Špísa jmá s farářem německým u sv. Jiří mluveno a on v tom napomínán býti, aby to posluchačům svým v známost uvedl: jestli že se kdo z havířstva čeho toho dopustí, že proto vězením i jinak trestán býti jmá. To obdržíno při pánich místodržících úřadu mincmistrského, že to jmá zastaveno a zapovědíno býti havířstvu.

O koledy přespolnímu žákovstvu jmá sem do města skrze mušketýry choditi a tak dobrodiní zdejšímu žákovstvu uchvacovati zbráněno býti při branách i jinde, poněvadž pro chatrnost oděvu zdejší žákovstvo i pro přichránění zdraví jinam přes pole z obojí školy nikam choditi nebude, pročež i toho také se zde jiným přespolním dostati nejmá.

Řemeslníkům též jmá koleda zastavena býti skrze rychtáře městského, vymiňujíc některé cechovní, ku kterýmž oni samým toliko jíti moci budou.*)

CLXIII.

Dr. Daniel Basilius z Deutschenberku věnuje šepmistrům svůj spis »Soud hvězdářský o kometě«.

(1618 26. prosince. Memorabil. 1618 fol. 271 p. v.)

P. doktor Daniel Basilius z Deutschenbergku, připsav JM. pánům šephmistrům a pánům spoluradním zde na Horách Kutnách »Soud hvězdářský o kometě« s předmluvou a dedikací vytištěný, ten dle dožádání svého při p. Janovi starším Šultysovi z Felsdorfu z prostředku JMstí pánův direktorův skrze něj pánům dnešního dne na rathouze shromážděným s obzvláštním psaním takové exempláře presentovati dal, což od něho s obzvláštní vděčností páni přijíti a pro ušetření jeho, jakožto jednoho professora universitatis Pražského učení, a budoucí fedruňk škol zdejších jemu za dotčené exempláře deset tolarů nových darovati a, aby jemu odeslány a dodány byly, na tom se snésti ráčili.

CLXIV.

Šepmistři nařizují způsob, jakým platy officialům školním vydávány budou.

(1619 4. února. Memorab. 1619—20 fol. 14 p. v.)

Officialům školním odvozování na rathouze jejich salarií nařízeno od pánuov:

Poněvadž při odvozování tohoto quartalu při památce Tří králův z dobrého řádu příčinou nepostavení se osobně pro peníze sem na rathous

*) Další zápis o Těšíkovi, nesoucí se k jeho examinu, obsažen v Memorab. 1619 fol. 8 p. v.

od konrektora Andreasa Stupana Lounského vykročeno jest, aby to k zlému příkladu nesloužilo, k tomu na ten čas páni, že jemu týž quartal vydán býti jmá, povolují, a aby se toho na potomní čas nedálo.

Všichni officiales a collega jmají sem, snesouce se o jistý den, na rathouz před pana šephmistra staršího k přijímání svých salarií neb quartalův se postavovati; jináče žádnému z nich, koho by koli posílal na svém místě, nic vydáváno nebude, než jednomu každému samému.

CLXV.

Šepmistři nařizují, aby školy byly prohlédnuty a věci inventární přejaty, poněvadž školní správce Jan Martinides Plaňanský odstoupiti míní.

(1619 25. února. Memorab. 1619 fol. 21 p. v.)

Inspektores do školy mají jíti z poručení panského a spatřiti skla a jiné věci, též dříví, zůstává-li ho co k sv. Jiří. A s M. Janem Martiniusem Plaňanským, správcem přední školy Vysoko[ko]stelské, oustně mluveno a on v tom napomenut býti jmá, poněvadž odstoupiti míní od též správy při sv. Jiří, aby na sklích a stavení žádné škody se nestalo a on knihy v celosti od sebe podle inventáře odvedl, tak aby takové jeho odstoupení mohlo bez stížnosti pánův vykonáno býti.

CLXVI.

Relace inspektorů o prohlídce školy obojí.

(1619 1. března. Memorab. 1619 fol. 30.)

Relací o škole Vysoko[ko]stelské a Barborské od p. Vojtěcha Kašparového, Jana Strejce Píseckého a M. Melichara Kolidyusa učiněná pánům:

Že sobě mistr školní Jan Martynyus Plaňanský stěžuje, že jemu dříví pro žákovstvo tak z ouplna jak jiných let svezeno není.*) A když jemu připomenuto bylo, že se dříví šejtové od pivovárů lidem a nákladníkům tratí a tu někteří šejtové od nich dole v komoře dřevnici spatříni jsou, oznámil: Že nedostatek v dříví trpí, že by tak žákovstvo musil, aby zimou nemřeli, někam do hospod o lozumenty posílati; že se to předešle s vědomím jeho dálo, ale již toho není. Nebo kdyby se to jemu přičítati mělo, to by se na nářek a nepoctivost jeho i žákovstva vstahovati musilo, o čež by on se k akademií a vrchnosti své utéci musil. Pokud by se zajisté jaký zármutek jemu aneb žákovstvu jeho stal, ten by se taky i obci státi musil, že od něho psaní pánům již nebude odsílati, poněvadž sou se jemu páni opatřením zámluvna učinili.

Na sklích, stavení a komorách není spatříno škody; a on se ohlásil, jest-li že by jaká škoda uznána byla, že chce z toho odpovídati. Biblio-

*) in margine: »30 sáhů se dává do školy Vysokostelské«.

theka, počet kněh poznamenán jest, kteréž on s hněvem okazoval. Jest snešeno ode pánův, aby do sv. Jiří dva neb tři sáhy dříví přidány byly; žákovstvo jmá také napomenuto býti, aby někdo z nich k ourazu skrze to nočního času nepřišel.

Do školy sv. Barborské také od nich dohlídnuto jest; a tam se škody nespatřují na sklích aneb stavení. Lexicon jim toliko jest od p. bakaláře ukázán, jemuž o pilnost napomenutí od nich učiněno jest. A on se tak zachovati připověděl.

CLXVII.

Panu archyděkanovi se přidává 40 žejdlíků másla na vychování kaplanův a officialů.

(1619 11. března. Memor 1619 fol. 36 p. v.)

Panu archyděkanovi pro snadnější vychování s kaplany a officialy z snešení panského nařízeno, aby jemu dávány byly dva hrnce másla, jeden každý dvadceti židlíkův držící, a tak v obou hrncích čtyrydceti židlíkův při sv. Jiří.

CLXVIII.

Martin Prokop Dobrušský, official u Vysokého, žádá za službu při obci.

(1619 29. dubna. Memorab. 1619 fol. 57.)

Martin Prokopii Dobrusscenus, succentor z Vysoko[ko]stelské školy, žádost pánům skrze Jana Henyocha přednésti dal, že jmaje toho zprávu, že Václav Nožička na ten čas v nedostatku zdraví postaven jest a páni ještě jednoho služebníka k úřadu přijíti na službu chtíti ráčí, protož za to žádá, aby jej v té žádosti jeho páni v své paměti jměli a jemu nyní ku p. p. Janovi Rudolfovi Trčkovi, vrchnosti jeho, připsání o propuštění jeho z poddanosti vydáno bylo Jest mu oznámeno: Že jemu té přímluvy a připsání uděleno bude, a když to při pánu, vrchnosti své, obdrží a propuštěn bude z poddanosti, tehdy na žádost svou připomenutou místnou a jistou odpověď míti bude.*)

CLXIX.

Opatrovníci dvoru Luňákovského v Pobořì, ke školám patřícího, skládají počet z důchodů.

(1619 7. května. Memorab. 1619 fol. 63.)

K počtu přijímání z dvoru Luňákovského ve vsi Poboři k školám náležitého, kterýž p. Václav Sixt z Zvířetína, JMC. rychtář, odvozovati

---

*) Viz též Memorab. 1619 fol. 92 p. v.

chtěl, páni šephmistři a páni spoluradní, též starší obecní a osmisoudcové obesláni jsouce, předně toho společně v radě považovati ráčili o titul tohoto počtu, jak by titulován býti jměl.

Poněvadž předešle za koupenej od pánův šephmistrův k školám pokládán byl a o tom se zpráva činí od p. primatora Mikuláše Vodňanského z Čazarova, že jest neb. Zigmund Kozel z Reyzntolu učinivši předně poctivou pomoc a fedruňk na stavení nové školy Vysoko[ko]stelské 50 kop gr. z vlastních peněz, když to jiní sousedé také podle možnosti to činili, dále zatím i toho přední příčina byl, že jest ten dvůr Luňákovskej koupen byl od něho a tak ačkoli sešlo z jednoho poddaného roboty z toho statku i povinností některých a on na něj zápis měl v registřích vesských, však věděti se nemůže, kdy a skrze koho takovej zápis z týchž register vyřezán jest; po z světa pak sjití p. Zigmunda Kozla etc Anna, po něm pozůstalá vdova, činivši obědy každý pátek žákovstvu k oběma školám, od držení a užívání téhož dvoru i k ruce sirotkův upustiti nechtěla, však nicméně, když páni na to nastoupili, ten dvůr ujali, 30 korců ovsa a něco více obilí dle smlouvy v obecní váze a porovnání v tom učiněného jí odvedše.

Podle toho se vidí za slušné a uvážení hodné býti, aby takového dobrodiní tak lehce pokládáno a jméno dobrodince v tituli pomíjeno, zastiňováno a jako blátem zatíráno nebylo, an toho leges scholasticae zdejší sebou přinášejí.

Na to z uvážení pánův povědíno skrze p. Jana Endrle: Poněvadž k uvážení této věci pro malý počet pánův též starších obecních a osmisoudcův přikročeno býti nemůže, toho páni do nedlouhého času odkládají, a to potomně, mohlo-li by tomu z strany zápisu a napravení titule pomoženo býti, vážiti chtějí.

Zatím pan primator oznámil, že jemu na tom nic nezáleží a p. Zigmund Kozel, předek jeho, žádnej přítel jeho nebyl, on také žádných dědicův nejmá a jemu potom nic není, jak by koliv páni s tím učiniti chtíti ráčili, však toliko se jemu vidí, že slušné jest se na to ohlídati, aby nějaká nevděčnost v tom od lidu obecného pokládána nebyla, poněvadž by na tom se příkladu urážejíce a zastavujíce mnozí mohli od dobročinnosti k záduším odvozováni a mysl jejich docela od toho odvracována býti mohla. Za tím k vyslyšení počtu přistoupeno.*)

CLXX.

Zabavená postylla Philadelfova vydána k užívání veřejnému.

(1619 8. května. Memorab. 1619 fol. 64.)

Postylla Philadelphi, která na onen čas tam někdy leta 1607 o jarmarce letním při památce Těla a Krve Krista Pána Jiříkovi Dačickýmu

*) Další řádky obsahují schválení počtu ze dvora Luňákovského skládaného za 14 let p. Sixtem z Zvířetína.

knihaři za tou příčinou, že by zapovědína býti [měla] a on ji nicméně proti té zápovědi prodávati jměl, původem některých lidí pravdě Boží na odpor se stavějících anebo takovým se zachovati chtějících, z krámu vzata a sem na právo dodána byla, a tu až posavad zůstávala, na poručení staršího šephmistra Mikuláše Vodňanského z Čazarova, primatora ouřad na místě Jana Šuldysa z Felsdorfu držícího, k ouřadu staršího šephmistrství, aby tam při Politií M. Daniele z Veleslavína zůstávala a jí se užívati mohlo, vydána.

CLXXI.

Zakoupena pro obec za 30 kop gr. č. osmidílná, v jazyku chaldejském, syrském, latinském a řeckém v Antverpách tištěná sv. biblí evangelická.

(1619 1. října. Memorab. 1619 fol. 161.)

CLXXII.

Svědomí o řádném zachování učiněná p. Václavovi Sixtovi z Zvířetína.

(1619 16. října. Memorab. 1619 fol. 180 p. v.)

Pan Václav Sixt z Zvířetína v nedostatku zdraví jsa postaven dožádav se toho při Zigmundovi Brodském, aby na místě jeho při úřadu staršího p. šepmistra Joba Neupaura vstoupení do plné raddy s Adamem, Sixtem a Jindřichem syny jeho a jich před pány ku postavení a vedle toho obeslání k tomu p. Mikuláše Vodňanského z Čazarova primatora, p. Jakuba Novomlýnskýho a p. M. Jana Beniciusa Táborského vyžádal, skrze téhož Zygmunda Brodského oustně přednésti pánům dal: Poněvadž již v věku svého sešlosti vždy dále v nemoci zůstává a života svého termín se přibližovati poznává, protož za tou příčinou toho časně opatrovati nepomíjí a za to žádá, aby od pánův obeslaných o řádném jeho na onen čas s jednou i druhou jako i touto třetí Dorotou v živobytí zuostávající manželkou jeho v stav sv. manželství zde na Horách Kutnách vstoupení a představených tří synův svých řádném na svět zplození při právě vysvědčení vyslyšáno, přijato a, kdež náleží, pro přednešení další žádosti poznamenáno a zapsáno bylo.

I přijavše to k svým závazkům konšelským, z povinnosti na místě přísahy vysvědčili: P. Mikuláš Vodňanský z Čazarova, primator: V paměti snáším, že p. Václav Sixtides Čáslavský na onen čas jedním z správcův školních byl v škole Vysokostelské a potom sobě Mandalínu Balcarku za manželku pojal, s kterouž však žádných dítek neměl. A potom sobě pojal druhou manželku Marianu od pí. Barbory Střelové z Rokyc na Ratajích a s ní pořádně správcem církevním oddán byl. A tito dva synové Adam a Sixt, též dvě dcery z též Mariany zplozeni jsou. Z třetí pak manželky Doroty, Jindřicha Klebsattle z Milhauzu dcery, kterou z města Hradce

nad Labem pojal, tento Jindřich, syn jejich, jest také řádně zplozen; rodičové i týž synové se dobře a poctivě chovali, o nich neví nic jiného, než všecko dobré.

P. Jakub Novomlejnský vysvědčil: P. Václav Sixt sobě pojal první manželku Mandalenu Balcarku zde zrodilou; potom druhou Marianu, která byla na Ratajích při paní Střelový, a tento Adam jest syn z též Mariany, manželky druhé, zplozen, jemuž sem já kmotrem byl a pokřtěn jest od kn. Sixta, děkana. A druhej Sixt taky jest p. Václava Sixta syn z též Mariany zplozený. Třetí syn, tento Jindřich' nejmladší, jest zplozen z třetí manželky Doroty, s kterouž se řádně také sešel a oddán byl. P. Václav Sixt, rodičové i též synové vždycky se dobře chovali.

P. M. Jan Benicius Táborský vysvědčil: V paměti mý se snáší, že p. Václav Sixt na onen čas při p. Janovi Piscisovi v škole Vysoko[ko]stelské za konrektora aneb kollegu zůstával; však těch časův, když první manželku pojímal, zde na Horách Kutnách nebyl, nébrž v městě Čáslavi správcem školním byl; potom sobě pojal druhou manželku Marianu, dceru neb. Jindřicha Trnky; z Rataj sem byla přivezena, to bylo 1587 leta; v domě Stodolovským řečeném veselí svadební jměli; oba manželé se ctně a šlechetně chovali; ona také Mariana ctná a šlechetná matrona a lidem dobrým příjemná byla. Z kteréhožto manželství tento Adam a Sixt synové jich řádně zplozeni jsou i též se dobře vždycky chovali.

S třetí manželkou, touto nynější Dorotou, kteráž p. Jindřicha Klebsattle z Milhauzu dcera jest a sem z města Hradce n. L. přivezena byla, také řádně oddán byl a z ní tento Jindřich, syn nejmladší jeho p. Václava Sixta, také řádně na svět zplozen jest, a on M. Jan Benicius jemu na křtu sv. kmotrem byl. A rodičové se ctně, poctivě, — i dotčení synové jich, — dobře chovali; neví o nich jinšího pověděti, než všecko dobré, zvláště o samém p. Václavovi Sixtovi, kterýž mnohá leta v pracech a povinnostech obecních, konšelských, též ouřadu JMC. rychtářství zde na Horách Kutnách zůstával.

Zatím od Zigmunda Brodského poděkováno za přijetí vysvědčení. A poněvadž tito tři synové, a vzláště dva starší, nejdříve však z nich Sixt listu zachovacího potřebovati jmá, za to jmenem p. Václava Sixta žádá, aby taková vysvědčení pro budoucí potřebu, kdež náleží, poznamenána byla, a jemu Sixtovi Sixtidesovi z Zvířetína list zachovací pod velkou pečetí napsán a přihotoven byl. Povoleno k tomu, však Adamovi a Jindřichovi jinším časem.

CLXXIII.

Šepmistři nechtějí kn. Cypriana Pešína Žateckého, faráře Námětského, propustiti a chtějí mu ku pomoci dáti kaplana, poněvadž již 16 let tu působil a byl velmi oblíben.

(1619 23. října. Memorab. 1619 fol. 192.)

CLXXIV.

Rada uzavřela, aby k JM. králi odvolání učiněno bylo, proč se nemají v Kutné Hoře domy stavům vyšším propouštěti, neboť mezi jiným žákovstvu důchodu ubývá.

(1620 6. května. Memorab. 1620 fol. 344 p. v.)

Páni starší obecní a osmisoudcové obesláni jsouce a to sobě ku povážení dané ode pánův majíce, co by činěno býti jmělo, poněvadž poručení JMK. na postranní, — jakž se tomu rozumí — ur. a stat. rytíře p. Vilíma Konecchlumskýho z Konecchlumí sollicitování přinešeno ku právu tomuto jest a jim v známost uvedeno i propůjčeno bude: z strany pojištění témuž p. Vilímovi jisté summy od Václava, syna neb. Havla jinak Jakuba sládka na pivováře na dolejším městě blíž Čáslavské brány, kterýžto p. Vilím při tom také i jiným summy jich na témž pivováře pojištěné splatiti a vypraviti se uvoluje. Na to z potazu svého oznámiti dali skrze Zigmunda Brodského: 1. Poněvadž předešle na tom snešeno jest, že nejmá vyšším stavům více domů prodáváno býti, poněvadž by sousedův tím spůsobem ubejvalo.

2. Že od stavův vyšších, jakkoliv na se reversy činí, jako i od kněží některých cupusův i jiného od povinností obecních, což náleží dle sousedství, nevychází a se nevykonává, obvzláštně pak cupusův, na něž naražených a nevypravených, neodvedených a nezvyupomínaných včepných do tří set kop gr. č. se nachází a v retardátu zůstává, avšak přece od sousedův a horníkův cupusův vypravování dle sousedství uložené jde, jíti a vypravováno i od pánův placení opatrováno každotýhodně pro ujití hyndruňku býti musí.

3. Že ani ke školám, což jiní sousedé činí, těch dobrodiní času postního a pomoci se nečiní, v čemž ve všem je jiní sousedé zastupovati a podle pořádku sousedského to podnikati musejí, čehož oni prázdni jsou. A poněvadž v témž poručení královském k závěrce toho doloženo jest, pokud by tu co jiného v cestě bylo, aby o tom JMK. zpráva učiněna byla, protož oni za to žádají, aby tohoto pojištění povolováno, k němu přistupováno, a jemu místa dáváno nebylo, nébrž na tom zpráva postavena byla, že k tomu celá obce za jistými a hodnými příčinami přistoupiti nemůže.

CLXXV.

Václav Johannides žádá za list zachovací.

(1620 11. května. Memorab. fol. 346 p. v.)

Václav, neb. kn. Petra Johannidesa Košetického, někdy správce církevního při kostele Námětském zde na Horách Kutnách, syn, předvstoupivše přede pány oznámil, že za jistými příčinami listu zachovacího od práva tohoto, pod kterým zplozen jest, potřebovati musí, protož, poněvadž

na onen čas v leta 1610 Jan a Ezechiel, bratří jeho, ku právu tomuto jak předně listovní od ouřadu městečka Bohdánče o řádném a poctivém neb. kn. Petra Johannidesa Košetického, někdy faráře Námětského, s Martou, manželkou jeho, rodičův jeho, se sjití vysvědčení předložili, tak jisté svědky o řádném rodičův jeho snětí a poctivém jich všech splození i chování zavedli, a ti v knihách práva tohoto zapsáni jsou a i na něho se vstahují, že žádá, aby podle registříku, kterej předkládá, sobě páni obojí to takové vysvědčení ku paměti přivésti a podobně jako bratru jeho Ezechielovi list zachovací vydati poručili, předloživši přitom i registřík od poznamenání křtu a kmotrův jeho zde na Horách Kutnách od register kostelních kostela Námětského, v nichž se oddavky a křty i pohřbové zapisují, k letu Páně 1590 a přitom i registřík od listu zachovacího Ezechielovi, bratru jeho, vydanýho. Což vše pánům přečtěno a poněvadž to vysvědčení i na něho se vstahuje, aby mu ten takový list zachovací vydán byl, povoleno.

CLXXVI.

Jednání a dělení dědiců po Valent. Kytnerovi, jehož dcera Justýna byla provdaná za M. Václava Textoria Dvorského.

(1620 25. května. Memorab. 1619—20 fol. 359.)

Pan Jan Špis z Hartenfelsu a Jan Agathon obeslati davše p. Jana Krištofa Opple, Vojtěcha Kašparova žádali, aby od nich zpráva o dělení statku po neb. Valentinovi Kytnerovi Marii, manželce jeho, též sirotkům po něm zůstalým přijata byla. A když to vykonáno bude, že nepominou toho, aby takové dělení do knih městských vloženo, nimi stvrzeno bylo, žádati. A ačkoliv se nadáli, že p. M. Václav Textorius, jsa již k tomu po dvakráte psaním od práva tohoto, aby k přeslyšení těch dílův stál, napomenut, státi bude, ale že se nespatřuje; protož že žádají, aby to podělení ku právu přijato bylo.

Proti tomu: že sou od práva města Časlavě páni k žádosti M. Václava odeslali a to jim čteno. A po přečtení oznámeno: Poněvadž Juditta*) manželka M. Václava Textoria, k tomu, aby ti dílové bez její přítomnosti do knih kladeni byli, povoliti nechce, že se toho do jiného času odkládá.

CLXXVII.

Kn. Jan Klaudianus Berounský, farář Kaňkovský, žádá za vysvědčení svého sňatku.

(1620 13. července. Memorab. 1619—20 fol. 414.)

Kn. Jan Klaudianus Berounský, dožádav se obeslání na p. M. Jana Benicia Táborského též M. Petra Kapona Netovického, též p. Petra Betala, zedníka, a Marthu Ledererovou, žádal, aby od nich vysvědčení

*) Dle zápisu v Memorab. 1620 fol. 383 zove se Justýna, což jest správné.

o řádném jeho v stav sv. manželství s Judytou, Jana Langsimona dcerou, na onen čas zde na Horách Kutnách vstoupení a z téhož manželství Augustýna syna svého, — kteréhož představují, — na svět zplození vyslyšáno, a kdež náleží, pro budoucí toho nastalou potřebu poznamenáno bylo, kteréžto nadepsané osoby, přijavše to k svým závazkům, kteréž ku povinnosti své písařské učinili, nicméně Petr Betal a Martha Ledererova k své víře a duši na místě přísahy, o tom seznali a vysvědčili.

M. Jan Benicius Tháborský v paměti své snáší, že leta 1609 in Novembri na podzim tento p. Jan Claudianus, byvši kollegou a pomocníkem druhým správce školního u sv. Jakuba jinak v Vysoko[ko]stelské škole, oblíbiv sobě k stavu manželskému Judytu, dceru Jana Langsimona, řádně v stav sv. manželství s Judytou, dcerou Jana Langsimona, soukeníka, vstoupil, kteráž schovanice byla p. Adama Hněvusickýho v domě Mejšnarovském, a k němu od p. archyděkana oddáni a potvrzeni byli, o kterýchžto manželích všecko dobré oznamuje.

M. Petr Capo Netovický: Že na onen čas letha 1609 Jan Claudian, byvši jeho pomocníkem a kollegou v škole Vysokokostelské, chvalitebně se choval a s touto Judytou, manželkou svou, se řádně sňal a potomně úřad kněžský za kaplana u p. archyděkana zastával i toho Augustýna, syna svého, řádně na svět splodili, kterémuž on na křtu sv. kmotrem byl.*)

CLXXVIII.

Jednání o prodej školních statků a převedení závad z nich na jiné zboží.

(1620 20. července. Memorab. 1620 fol. 421 p. v.)

Starší obecní a osmisoudcové na obeslání se postavili a jim tři artykulové podáni: 1. o p. Heralta Václava Libštejnskýho z Kolovrat, kterýž na odpovědi pánův přestati nechce . . .; 2. o odprodání v městě zahrady při domě Johanny Skřivanové, vdovy, p. Karlovi Byšickýmu z Byšic; 3. o odprodání vsí Habrkovic se mlýnem a Horušic. A jim toho k uvážení mezi sebou podáno, co by k tomu říkati chtěli.

Na to oni z potazu svého skrze Zigmunda Brodského oznámili: . . . 3. Že jest předešle snešeno, aby v Poboři dvůr ke škole koupený i ves prodány byly a to, co ke škole vycházeti jmá, z jiného statku bližšího nařízeno bylo, aby každoročně vycházelo. Ze vsi Šetějovic též 10 kop gr. ke školám vycházejících, podobně aby ves prodána a ten plat od jinud ke školám nařízen byl.

Item dva poddaní ve vsi Blince i Aujezdec jim se vidí a na tom se i nyní snášejí, aby odprodáni byli a summy hlavní dluhův aby ubývalo**)

---

*) Ostatní svědectví jsou v příloze *A B C* v této knize Memorab. fol. 415, 416, 417 připojena a praví se v nich, že se sňatek konal 22. listopadu 1609.

**) Šepmistři koupili pro obec konfiskované zboží kláštera Sedleckého.

a k úrokův spravování snáze se postačiti mohlo. Ves pak Habrkovice a Horušice ještě od vložení do desk zemských dobře prohlednuty býti nemohly a lesův k obci potřebí bude, nyní odprodání jich aby zanecháno bylo. Potom po některém letě, pokudž se poznávati bude, že by s dobrým obce odprodány býti mohly, to se také státi moci bude; toliko nyní v to povoliti se nemůže, v tom omluveni býti žádají, poněvadž deputát z pěti tisíc do kláštera ještě vycházeti a z toho se úročiti má, aby ten statek roztrhován nebyl. Jiné vsi mohou odprodávány býti, poněvadž předešle na tom snešeno jest.

CLXXIX.

Při obnově rady a úřadů konané 21. září 1620 voleni inspektoři do škol.

(1620 28. září. Memorab. 1620 fol. 493.)

Inspectores scholae utriusque: Páni šephmistři a páni spoluradní všickni.

Quotidiani: P. Václav Labuška, Jakub Aunešovský, Václav Plavenský, Andreas Hubaeus, M. Petr Capo, M. Melichar Colidius.

CLXXX.

M. Václav Jiří Peristerius dedikuje šepmistrům svůj spis.

(1620 7. října. Memorab. 1620 fol. 507.)

M. Václav Jiří Peristerius dedikoval pánům exempláře »Distantiae quinquaginta urbium in regno Bohemiae« a ode pánuov snešeno, aby jemu od úřadu tři tolary široký za to darovány byly.

CLXXXI.

Šepmistři a rada jednají s arciděkanem Štefanem Teplickým o důchodech jeho a deputátním pivě, jakož i o stravování officialů.

(1621 18. ledna. Memoramb. 1621 fol. 34.)

Starší obecní a osmisoudcové obesláni a jim v známost uvedeni artykulové od p. archyděkana na pány podaní: 1. Že v těchto obtížných letech, kdež 20 let pracuje, v kontraktu jemu skrácení nemalé z strany dávání piva z Lorce učiněno jest. Nebo jestliže děk. Melisseusovi ex beneficio dáváno bylo, proti tomu měl na summě peněžité dostatečné opatření; ale jemu nyní toho se dostati nemůže, aby na tom přestati a se se všemi, kteříž jeho commensales jsou, vychovati mohl. On pak v žádném jako předešlých let a jiní předkové jeho ušetření od matron zdejších není; jemu se žádného fedruňku na vychování, jako jiných časův bylo, neděje, a tak i v tom mimo předešlý způsob upuštěn jest, jako by již ze vší péče

vyšel. A mimo to se na něj berně, kontribucí, cupusy ukládají v tom způsobu a v takové obtížnosti, pokud by mu spomoženo nebylo, on by déleji zůstávati nemohl.

2. Uloženo naň 12 krejcarův cupusu z dvorečku a z domu a jemu [to] každýho týhodne možné není podniknouti.

3. Officialům, aby strava na faře sv. Bartolomějské dávána a to opatřeno od pánův bylo. On že na tom štansi, který se Námětskýmu správci též bez officialů dává, přestati chce.

4. Půjčka naň JMC. uložena; on že 45 kop m. založil, protož, poněvadž zámluvu ode pánův sobě učiněnou jmá, žádá v tom od obce zastoupen býti, a ti cupusové [aby] z něho sňati byli.

Na to z potazu svého oznámiti pánům dali skrze Jana Heniocha: 1. Co se prvního artykule dotýče, poněvadž rozdíl v tom se nachází, že jest se piva přidávání p. děkanovi Melisseovi dostalo, to se na onen čas ex beneficio stalo, protož za to žádají, aby tento kontrakt, kterého se tuto dotýče, v svém esse nepřerušitedlně zůstaven byl.

2. O stravování a sustentování officialův a jim stolu opatření na faře sv. Bartolomějské k tomu nikterakž přijíti dopustiti nemohou, pro zlej, neslýchanej a neobyčejnej v obci zdejší a proti rozumu příklad, což by i s despektem obce zdejší býti musilo.

3. Z strany cupusův: poněvadž tři domy, rolí jmá, 12 kr. mnoho naň uloženo není; a poněvadž toho obec neukládala, z toho také ode pánův šephmistrův ani obce propuštěn býti nemůže.

4. Z strany půjčky JMC. aby zastoupen byl, toho se též státi nemůže, poněvadž jemu certifikací odvedena jest a ta jest communis calamitas, v čemž by i před tím páni jemu nápomocni býti chtěli, aby naň ta půjčka vzkládána nebyla, snadně by něco těžšího sami na obec poňoukli a příčinu k tomu dali. Obec aby jeho zastoupila, pro svou zadlužilost s to býti nemůže.

Zavříno, že páni toho při kontraktu zůstavují a v něm státi chtějí. Druhý artykul, že předkové při kostelích fary i školy stavěli pro dobré vzdělání, toho se měniti nemůže. 3. art. že z cupusu propouštěti nemohou, 4. o půjčku též peněz jemu na to dáváno býti nemůže, poněvadž certifikací na to jest dána a tyto gravamina obce jemu předestříny býti mají, aby jakožto oud spoluútrpnost nad ní měl.

CLXXXII.

Smrt arciděkana kn. Václava Štefana Teplického.

(1621 21. února. Memorab. 1621 fol. 63 p. v.)

Dominiky Esto mihi 21. Febr. ao 1621 mnohé poctivosti hodný kn. Václav Štefan Teplický,*) archiděkan zde na Horách Kutnách, Theodoru,

*) Viz též dra V. J. Nováčka zprávu v Č. Č. M. 1893 str. 267.

dcerku svou, ctihodnému kn. Zygmundovi Těšíkovi Horskému, správci církevnímu u Náměti, za manželku vdávaje mezi svadebním veselím před 5. hodinou noční život svůj upřímnopracovitý v Pánu pokojně a tiše dokonal. Sic in hoc mundi theatro miscentur tristia laetis.

CLXXXIII.

Ustanovení poručníkův sirotkům po neb. Štefanovi Teplickém.

(1621 22. února. Memorab. 1621 fol. 64.)

Poručníci sirotkům po dobré paměti mnohé poctivosti hodném knězi Václavovi Štefanovi Teplickém, archyděkanovi zde na Horách Kutnách, M. Augustýnovi, Danielovi, Samuelovi, — z nichž již Theodora dcera vdána jest, — a nejmladší dcerce Veruně zůstalým, k ochraňování nařízeni pp. M. Jiřík Sirus a Jan Agathonus Pražský

CLXXXIV.

Kn. Cyprian Pešín Žatecký, bývalý student Wittenberský, má se státi děkanem v Kutné Hoře, jelikož by se tím vyhovělo dekretu p. Karla z Lichtnštejna ze dne 27. února 1621, jímž nařízeno, aby za arciděkana byl volen kněz sub utraque aneb augsburského vyznání, jak se v Sasku učí; však kalvinista nesmí býti volen.

(1621 8. března. Memorab. 1621 fol. 73 a fol. 75.)

CLXXXV.

Při obnově úřadů a rady konané 15. března 1621 nejv. mincmistrem Vilémem Vřesovcem voleni inspektoři školní.

(1621 16. března. Memorab. 1621 fol. 91.)

Inspectores scholarum: Páni šephmistři a páni spoluradní. Quotidiani: p. Jan Strejc Písecký, p. Václav Labuška, p. Ondřej Brtnický, Jan Agathonus, Andreas Hubaeus, M. Petr Capo, Václav Plavenský, Jakub Brázda.

CLXXXVI.

Dorota, vdova po arciděk. Václavovi Štefanovi, vymáhá zadržalý plat za stravování officialův.

(1621 12. července. Memorab. 1621 fol. 241 p. v.)

Dorota, po dobré paměti kn. Václavovi Stephanovi Teplickém archyděkanu zdejším zůstalá vdova, skrze M. Jiříka Sirusa i na místě Jana Agathonusa, kostelníky a správce záduší sv. Jakuba, žádala, aby jí

ode pánův vynahražení opatrování stravou kaplanův a officialův za půl osmého týhodne z quartalu přicházejícího sv. Jakubského učiněno bylo. Ona za omastek náhrady nežádá.

Dána jí odpověd: že o tuto věc bude moci před hospodáři připomenouti, a tu jí, co slušného uznáno, vynahražení způsobeno a odvedeno bude.

CLXXXVII.

Šepmistři a rada jednají o některých přáních arciděkana Jeremiaše Denharta Skytořinského.

(1621 4. října. Memorab. 1621 fol. 311.)

Starší obecní a osmisoudcové obesláni do rady a jim v známost uvedeno, že relaci od pp. Jana Šrejtera, Jindřicha Klebsattle, Jana Strejce a M. Petra Kapona učiněna jest o desíti artykulích, kterýchž p. děkan pánům a šepmistrům podal.*) A jaká jemu na to odpověd dána byla od nich, ku kterým jest artykulům přistoupil, to také oznámeno jest. Však že ještě ve dvouch (!) artykulích se zastavuje· jedno, že bez anticipirování quartalu býti nemůže pro opatření kuchyně pro kaplany a officialy; druhé: o rozdělení osad na tři díly pro kněží, poněvadž rebus sic stantibus nikterakž by na sobě správy děkanské zdržovati nemohl. Protož, co by v té příčině mělo učiněno býti, o to aby svůj potaz měli.

Na to své snešení oznámili: Předně o anticipírování quartalu věc se býti vidí velmi odporná a neobyčejná, kdyby mimo starobylý způsob něco nového začínáno býti jmělo a to tím způsobem, jakž toho p. děkan jmíti chce, a věděti nemohou, kdy by takový anticipír začátek svůj vzal; nebo když se nejprvnější před vyjitím a zasloužením jeho vypraví, za ním druhej, třetí a potom čtvrtej při dokonání roku, potom pátej quartal přibejvá a přebíhá. Kterýmžto nezpůsobem nemohlo by než veliké skrácení obci se díti, poněvadž toho předkové neužívali. A mimo to zprávy docházejí, že on p. děkan s manželkou svou peníze na ourocích jmá a tak potřebný není, aby neměl odkud se založiti.

Však aby vždy k jeho popuzení větší příčiny dáváno nebylo a on spokoien býti mohl, jim se vidí, aby mimo povinnost obce, podle čehož by se neměl čím vymlouvati, k jednoho quartalu toliko anticipíru aby povoleno bylo a více nic, při sv. Havle, neb prvé pravil, že více žádati toho nebude.

Druhé: O rozdělení far aneb osad na tři díly, tu nemohou tomu rozuměti, aby kdy od založení Hory jaké far neb osad rozdělení se zde na Horách Kutnách stalo, aby se toho jaká pamět nacházela; nebo nikda zdejší sousedé a Horníci k jednomu kostelu zavázáni nebyli a posavad nejsou, což se i v městech Pražských zachovává. A pro samé kněží a vy-

*) V rkpe je tu odkaz k listu, kterýž za tímto zápisem podáváme.

chování jich, též žákovstva osady jsou rozděleny a ty vychování jich spravují.*) Ke křtům pak a oddavkům i jiných kněží ku pohřbům užívání podle svých kněží žádného bránění není a se neděje.

Což tuto aby se státi mělo, to v jejich moci není, aby mohli vší obcí, sousedy i svědomím a vůlí jich vládnouti. Nebo k kostelu sv. Barbory na větším díle by samé Cechovské předměstí přináleželo a Páchovské právo. K Náměti: Hloušky a Kolmark.

K sv. Jiří: Němci přináležejí a těch by jistá osada položena býti nemohla, poněvadž po všech stranách osazeni jsou.

Kostel pak sv. Jakuba Vysoký ten žádných pohřbův nejmá, nebo i Němci k svému kostelu zření měli a to by žákovstva také ujma byla. Odkudž se to poznává, že by to s větší nepříležitostí bylo panu děkanovi, nežli by o to státi a na to se pak neústupně nutkati jměl, z čehož raději předložením pokojně vyveden býti musí, aby od věcí nemožných upustil. A také lidé k němu jinší zření jmíti budou, když by jen on některých ceremonií upustil, nebo oni bezděčně k ničemuž nuceni a zavázáni býti a těmi páni v tom způsobu zvládnouti nemohou, vzláště že by to s jeho samého škodou býti musilo.

Zmíněné artykule, v počtu 10, jsou napsány na listu 309 a zní:

1. Za pět neděl, od quartalu sv. Jiřského až do sv. Jakuba co přijde, aby mi bylo dáno.

2. Másla čtyrydceti žejdlikův při času sv. Jiří přijala-li paní děkanka prvnější, musí se také ji zporážeti a nám proti tomu nahražovati, co tak na nás od neděle po svatém Vítu až do sv. Havla přichází.

3. Žito aby bylo odvedeno s jiným příslušenstvím.

4. A poněvadž nyní na menší míru obilí takové se odvozuje nežli prvy, když se ta smlouva stala, tak že na sedmi korcích korec jeden uchází, ta věc potřebuje také napravení.

5. Z těch 25 kop nebožtíkovi přes tu smlouvu Melisseovu dávaných náležející částka nyní aby mi byla dána.

6. Zůstanu-li na druhé polouletí, tehdy hned při Galli neb sv. Havle, aby mi byl celý quartal dán následující k spravení potřeb kuchyňských.

7. Fary aby byly děleny a se vědělo, kdo k jistému kostelu přináleží.

8. Aby ti byli ztrestáni, jenž kázání má převracejí a jinam v smyslu lživém je píší a posílají, tolikéž honosně avšak s hanbou církvi této se pochloubají, že ke mně nenesou křtíti ani se dopouštějí mně oddávati.

9. Aby také i na pana kollegu budoucího byl dán quartal následující od sv. Havla počítaje, vzláště ten hrnek másla, kterýž by stál za 3 kop. míš. podle rejstříku.

10. Potom, dáli P. Bůh, po dokonání téhož quartalu zase na jiný kvartal aby dáno.

*) Odtud počínaje na listu 314.

CLXXXVIII.

M. Martin Havlův Žlutický, bývalý učitel při škole Barborské, žádá za živnost zde v Kutné Hoře.

(1621 4. října. Memorab. 1621 fol. 311 p. v.)

M. Martin Galli Žlutický, předvstoupivši přede pány se pány přáteli svými Jakubem Aunešovským, Pavlem Nyceforem, Janem Čáslavským, předložil list zachovací i vejhostní z města Žlutic, jehož datum 16. Augusti leta 1618, připomenul pánům, že pracovavši zde při správě školní sv. Barborské mládeži posluhoval; již pak manželkou se opatřivši, pojav sobě za manželku dcerku p. Jindřicha Chyždery, na to přichází, aby v obci zdejší nějaké živnosti se chopiti mohl a k čemu se utíkati měl, protož za to žádá a jeho přátelé dožádaní zaň se přimlouvají, aby jemu živnosti městské provozování povoleno bylo; k tomu přistoupila zaň přímluva p. primatora Jana Endrle.

Dána mu odpověd: K žádosti a přímluvě zaň činěné páni přistupujíce, to jemu povolují, aby živnosti městské, jakožto již v obci zdejší osazený, požívati a ji vésti mohl, však s jistým a obvzláštním vymíněním ujímání se handlování a šenkování vín, poněvadž ta živnost samým sousedům usedlým, jimž knihy městské slouží, [náleží], toho aby prázden byl a na ten čas se neujímal; a za živnost 1 kopu gr. č. uloženo, jakž on se uvolil ji odvésti proti certifikací.

CLXXXIX.

Rada jedná o básni, kterou složil Jan Celestin z Frayfelda a jíž se cítila dotknuta.

(1621 20. října, Memorab. 1621 fol 329.)

Starší obecní a osmisoudcové obesláni a jim v známost uvedeno, že Joh. Celestinus z Frayfeldu, kollega Vysoko[ko]stelský, carmen aneb verše p. děkanovi zdejšímu kn. Jeremiašovi Denhartovi dedikoval, kteréž on p. děkan vytisknouti dal, a toho exemplářové před rukami jsou, kteříž při jminulém examen ve škole pánům dodáni byli.

A poněvadž dotčení veršové vytištění hanliví, důtkliví na pohoršení a zjitření obecního lidu i sousedův jsou, protož aby toho mezi sebou považili, co by tomu říkáno býti jmělo. Na to oznámili z potazu svého: Co se těch veršův dotýče, kteréž se ode pánův za pasquill in verbis formalibus jmenují a na kollegu Vysokostelského se vztahuje, jakožto jeho autora, toho jsou se ulekli, a poněvadž by tudy vší obci vyměřování se z toho i zaneprazdňování nastalo, načež pokuta těžká právy městskými vyměřená jest, a z toho by následovati mohlo, že by děkan, že jest jej vydal, v ten nářek uvozován byl, nemohou toho najíti, aby takový verše za pasquill mohly položeny býti. A mohlo by s takovým ukvapením jemu

opět jiné nové zjitření a zkyselení způsobeno býti, protož se jim vidí, že raději proto se to stalo, aby mysl jeho upokojena byla, a týž kollega to tím úmyslem učinil a on děkan to vytisknouti dal ne tím úmyslem, aby tím komu na poctivosti ublíženo býti jmělo, a tak tím jmenem křtíti nebezpečné jest, tak jakž se to od pánův jmenuje, nebo ta slova faex populi, chasa obecní, na žádného se zejmena nevztahují, a žádná obec tak vyčistěna není, anobrž ti, kteří by v čem scestní byli, vždycky jsou vytrestáváni byli a za předešlého p. děkana do vězení bráváni byli z pálenýho, z placův od her a jiných povykův; a tak i nyní toho se nemůže odepříti, aby povykův se nenacházelo. A mezi učenými i neučenými rozdíl musí býti. A tak žádnej nemůže toho na sebe táhnouti, co conditionaliter položeno jest a čeho se nejistí. On pak kollega se v tom ohlašoval a omluvna činil při examen, že žádného nenaříká, neb v tom také jest licentia poëtica. A p. děkan jeho v tom zastupuje; z psaní jeho, kteréž učinil, se tomu rozumí, že k tomu se nabízí, aby k němu samému o to hleděno bylo. A tak nepoznáváme, aby to za paškvil bylo.

Však jestli že jest co tím komu ublíženo bylo a kdo sobě co do kollegy má stěžovati, jemu se na pořad práva ukázati jmá a ten zachován býti musí.

Ano synu Božímu se utrhání od lidí dostávalo, jeden ho blahoslaveného vyhlásil a jiní rouhavé řeči proti němu utrhavě mluvili, a tak jedni posluchači víry a užitku z poslouchání slova Božího nabejvali, jiní pak převráceného soudu a utrhání dokazovali. Pročež mnohem užitečnější bude, aby tato jiskra raději časně udušena byla a tak k následujícímu zjitření a zkormoucení, což by se jinam roznésti mohlo, příčina odvrácena byla. A za tou příčinou, že to p. děkan na svá ramena bere a toho se ujímá, i osoby autora, což by potomně za nářky zveličováno býti mohlo a při odstupování kollegy i potom dále za tím něco horšího pocházelo, podle onoho propovědění: Poetae habent ultrices calamos, jest toho přitom zůstaveno, aby potom na to ukazováno nebylo, že jsou toho páni mlčením pominuli.

CXC.

M. Martin Havlův Žlutický žádal za službu při důchodu Loreckém a obdržel ji.

(1621 3. listopadu. Memorab. 1621 fol. 337.)

CXCI.

Kn. Jeremiaš Denhart, arciděkan, vypovídá šepmistrům a uvádí důvody pro své rozhodnutí.

(1622 3. ledna. Memorab. fol. 28.)

O pana děkana relací pánům učiněna v radě, že pominulého dne čtvrtečního k němu práce vážena jest od těch, kteří k tomu počtěni byli,

a jemu jménem a na místě pánův přednesli, kterak to i na místě obce lítostivě nesou, a psaní od něho učiněné, kterýmž od sv. Jiří odstoupení od správy zdejší církevní ohlašuje, s uleknutím přeslechli a jemu nikdy takovými protimyslnostmi, pro které by takové náhlosti užívati přinucen býti mohl, činiti nedopouštěli, a jak možné bylo, jemu náležité opatření bez zkrácení a umenšení toho, což předešlým děkanům od obce vycházelo, zpravovati a odvozovati dali a nařídili. Protož že ještě k němu té důvěrnosti jsou, že od takového unáhlení svého upustí.

Proti čemuž on stížností svých podotekl těmi slovy: Že o příčinách víme, kterýchž oznamovati potřebí není, jak se sousedé jeho služeb církevních štítí a někteří tu přítomni jsou, kteříž to činí; bude-li kdo jinej se na ty příčiny vyptávati, on že jemu je oznámiti věděti bude. A protož on že jest do konce na tom ustrnul, že lermo od sv. Jiří odstoupiti míní, kde by vděčnější jeho služeb byli, nežli zde. A jestli mu na následující quartal, co náleží, odvedeno nebude, tehdy neodkládaje na překot se jinam hnouti míní.

Podle čehož se do vysvětlování svých příčin dal: že když jest on na onen čas v tom vyhledáván byl, aby správu církevní v obci zdejší na sebe přijal, on že jest vyslaným oznámil, že on s tak velkou práci býti a ji na sebe přijíti nemůže. Však přes to všecko v tom se jest jemu veliký despekt stal, že mimo a přes vůli jeho na něj konfirmací od knížete [Lichtenštejna] vyjednána jest. Při čemž také se omluvena činil, že kněh, které mu pobrány od lidu vojenského jsou, ani také počestného oděvu nejmá; však zámluvě té v tom učiněné, že tím obojím fedrován bude, v ničemž se zadosti nestalo. Když pak sem přivezen byl, na druhý den jeho s manželkou na faře samého nechali, ani jídla jemu s officialy neopatřili, a tak tu hned svou nelásku k němu pronesli Potomně že jsou první mé kázání valchovali a mnozí se posavad jeho štítí, mnichů, kabátníků, pletichářů jemu nadávají. Prosil jsem, aby to přetrženo bylo; nic se toho nestalo.

Item o rozdělení far aneb osad to mi oznámeno, že se toho státi nemůže. A poněvadž se toho trefiti nemůže, on že také praví, že podobně od svého umínění upustiti nemůže a neupustí. Od jdoucích pak okolo fary Vysoko[ko]stelské ta slova sám slyšel mluvená: že ten mnich tím vinen jest, že kázáno není ve dni slavnosti vánoční u sv. Barbory a u Náměti, pročež naň půjdeme a jej vytlučeme, že raději na Bikáň půjdou, než-li by od mnicha co slyšeli. K čemuž také že přistupuje i to, že jsou jemu podle předešlého způsobu škol pod jeho správu neuvedli ani konsistořské pečeti neodvedli Barborský farář že jest křtil z té osady a tím se vymlouval, že jemu toho o posvícení u sv. Barbory od některých radních povoleno bylo. Štefán Ronšperský, Jan Němčický oddavků také syna a dcery své skrze faráře Barborského na potupu jeho užili; Jan Agathonus totéž učinil.

Naposledy i to jemu nesnesitelné jest, že jsa zde toliko při té práci z samé stravy, ani kněh sobě a jiných potřeb odkud a zač spraviti nejmaje a na sukni penězi od manželky své založen býti musil, poněvadž jeho naděje zmýlila o opatření jemu sukna na oděv, že jest na kopy korcův obilí, kdež ve vsi byl, opykal, a do týto obce tak velký a k práci ustavičné se dostal; manželka pak maje pro své u věku již sešlém opatření, ta za služebnici toliko a šafářku sloužením a strojením jídel officialům býti a se, co by jísti jměli, starati musí. Protož vždy na svém že stojí a od té správy odstoupiti chce a míní.

Proti kterýmžto příčinám jemu oznámeno: Že vždy k němu páni šephmistři té naděje jsou, že od svého předsevzetí upustí. Oni že té jeho odpovědi k sobě na místě většího počtu nepřijímají; toliko to, což tak až posavad v stížnosti jmá, většímu počtu v známost uvésti chtějí.

CXCII.

M. Martin Havlův Žlutický přísahu složil k úřadu písaře důchodenského po Vavřinci Mathyadesovi Roudnickém, bývalém kantoru.

(1622 7. února. Memorab. 1621—2 fol. 61 p. v.)

Mistr Martin Galli Žluticenus maje sobě k dnešnímu dni odklad k juramentu ku povinnosti písařské důchodu Loreckého na místo Laurenciusa Mathyadesa Roudnického a k vykonání zaručení, jestli že by co do důchodu obecního restýroval, učiněný, proti tomu sobě učiněnému panskému podání a na žádost jeho oznámení spisu s commentem příliš prudkým podal. A co jemu na to za odpověd a resolucí dáno jest, to na témž spisu krátce poznamenáno jest retro sub signo MG.*)

CXCIII.

Šepmistři a rada uvažují o sproštění děkana povinnosti živiti officialy u svého stolu.

(1622 6. dubna. Memorab. 1621—2 fol. 110.)

Starší obecní a osmisoudcové obesláni do rady a jim nížepsaní artykulové k uvážení podáni: 1. O pana děkana, kterýž officialův při sobě spolu s sebou stolících jmíti nechce. Jakých jest artykulův na spisu pánům dne pátečního podal na faře: Janu Endrlovi, primatorovi a šephmistru staršímu, a Janovi Špísovi a Janovi Šrejterovi, jaké by oddělení k stolu svému jmíti a zde dále od sv. Jiří zůstávati chtěl, ty jim na témž spisu přednešeni budou 2. atd. atd.

---

*) Original listu Martina Žlutického se znamením MG jest na fol. 60; tam je dole připsáno: »Dána mu odpověď per Adalbertum: že se páni od něho jakožto člověka rozumného a učeného tak prudké odpovědi nenadáli, a poněvadž mu se tak líbí, že se při též své žádosti zůstavuje a z toho, k čemuž připuštěn byl, propouští.«

Na to z potazu svého pánům oznámili: Co se toho nemístného pohnutí pana děkana dotýče, mnohem příkladnější věc by se jim býti by viděla, aby raději příčiny a příkladové ku pokoji, svornosti a lásce v nynější nebezpečné, posavad trvající roztržitosti od pana děkana dáváno a těch užíváno bylo.

Nicméně také mnohem pilnější a podstatnější toho potřeba a příčina před rukami jest, aby se páni předně a nejvíce o to starali. kterak by nedostatku tomu z strany posluhování slovem Božím k obojímu kostelu sv. Barbory a k Náměti tak, aby tu zase správcové církevní dosazeni býti mohli a z naříkání lidu horního i všech domácích sjíti mohlo, pomoženo bylo. Aby pak takové rozdvojení a rozdělení z strany sustentací a stolu officialův dopouštíno býti jmělo, toho se z mnohých příčin státi a od starších obecních k tomu nižádným způsobem přistoupeno býti nemůže, nebo to, co předkové nařídili a v dobrej řád uvedli, bez nákladu a obtížení obce býti by nemohlo. Protož v tom artykuli se jim vidí, aby z prostředku pánův a většího počtu z obce ku p. děkanovi vysláno a s ním o to traktýrovano bylo, aby od svého umínění v té příčině upustil a s officialy v dobré correspondencí a otcovské náklonnosti a lásce zůstával. etc. etc.

CXCIV.

Martin Hladík Ostrovský žádá, aby směl děvčátka liternímu umění učiti.

(1622 6. dubna. Memorab. 1621—22 fol. 113.)

Martin Hladík Ostrovský, obyvatel z Kaňku, žádal skrze spis k učení děvčatek liternímu umění připuštěn býti v obci zdejší, poněvadž dva z světa sešli: Jan Černohorský a druhý N. Odloženo jemu toho do jinšího času.

CXCV.

M. Martin Bogacius žádá, aby šepmistři se za jeho vejhost u arcibiskupa Pražského přimluvili, poněvadž se chce s Kutnohorským sirotkem oženiti.

(1622 19. dubna. Memorab. 1621—2 fol. 124 p. v.)

M. Martin Bogacius skrze Jana Henyocha oznámil, poněvadž všickni, kteří v literním umění prospívají a je profityrují, obzvláštní dva cíle, aby církvi Boží anebo policií prospěli. před sebou jmíti mají a k nim pospíchati a běžeti musejí, a poněvadž pak on M. Martin Bogacius také k liternímu umění hned od své mladosti se oddal a před některým létem v škole zdejší Vyso[ko]kostelské pod disciplinou zůstával a již také v městech Pražských při osadě sv. Jiljí za správce školního zůstává, a dáleji vedle jistého vnuknutí Božího že jest toho oumyslu stav svůj svobodný proměniti a sirotka pánův šephmistrův jmenem Rozínu, po neb. p. Eliášovi Kňourovi zůstalou dceru, za manželku pojíti, že pak JMsti panu arci-

biskupu Pražskému poddaností zavázán zůstává a vejhostu potřebovati bude, protož že pánův za to, aby o propuštění jeho k JMsti přímluvné psaní učiniti ráčili, žádá. A aby fedruňku toho užiti mohl, že také od pp. osadních sv. Jiljí k pánům šephmistrům psaní přednáší a vedle něho zůstaven býti žádá. I jest to psaní čteno.

Po přečtení oznámeno: Že k žádosti jeho Martina Bogacia povolovati a psaní přímluvné o propuštění jeho poručiti napsati ráčí. Poděkoval.

CVCI.

Kn. Jeremiaš Denhart, arciděkan, píše šepmistrům důvody, pro které mu nelze vyživovati officialy školní u svého stolu.

(1622 25. dubna. Sbírka listin č. $\frac{7891}{1}$ arch. měst.)

Příčiny vzdálení officialův od stolu mého jsou mezi jinými nejpřednější tyto:

Proverbiorum 14 V. 23. »Všeliké práce bývá nějaký zisk«.

1. Pročež také já z své práce užitek míti žádám a to podle práva přirozeného, božského a všech všudy národův.

2. Věda, co mého jest, podle své líbeznosti na pokrm, oděv, knihy a jiné potřebné věci, obloupen jsa, z toho mohu a musím potřebné nakládati.

3. Až dosavad ničehéhož toho sobě jsem spraviti nemohl, kdež k společnému stravování netoliko 2 kop a 20 gr. míš. expensí též ty 200 kop a 25 kop musily vynaloženy býti; ale také mé případnosti v to přitroušené jsou, což již více učiniti nemohu. Nebo, jakž dí apoštol 2 Korinthu 8 v. 13, nemáme tak jiným sloužiti, aby jim bylo polehčení, nám pak samým soužení.

4. Vzrůst také té obtížnosti a cena masa jiných viktualných věcí tak zveličena jesti, že člověk jeden sám s sebou dosti bude míti činiti, aby se před nedostatkem opatřiti mohl.

5. Nejsem také do Hory Kutny podán a konfirmován, abych officialův školních kuchmistrem byl; posly o shromáždění viktualií 3, 4, 5, 10kráte a více vysílal a potomně kvitoval, i jinak se pro ně zaměstnával; oni pak, aby jako páni přišli k stolu hotovému.

6. Ani aby mne s officialy školními spolčili a zároveň jednomu z nich pokládali, kdež mé povolání vzdálené od jejich a mnohem důstojnější jesti.

7. Mnohem míněji mám já za nejšpatnějšího mezi těmi officialy pokládán býti, což se nachází způsobem tímto: Jsme spolčeni k stravě: mistr, conrektor, kollega, jednostejného pokrmu a nápoje se mnou požívavše, nevynaložili z svého stálého platu ničehehož na to, ale já k téhodní expensí, totiž 2 kopy a 20 gr. miš., na samé maso z platu toho kněžského dvoru Zibohlavského 3 kopy, potom na jiné drobné kuchyňské viktuálné

věci vždyckny za tejden přes 1 kopu vynaložiti jsem musil. Co pak na koření, co na sádlo, na máslo vynaloženo jesti, o tom také zprávu moje manželka učiniti může. Já sám vím, že do dvou kop do půl leta na koření přidala a másla i sádla do kopy žejdlíkův přikoupila; takť jsem já toliko stravu až dosavad měl, ale officialové skrze můj plat i stravu měli i plat sobě náležitý cele zachovali.

8. K tomuto znuzení přistoupilo osoby mé i mého úřadu kněžského při týchž officialích pohrdání. Nebo měvše oni mne za nehodného, netoliko sami podle způsobu obyčejného v zelený čtvrtek k užívání večeře Páně najíti se nedali, ale také žákovstvo a domestiky k tomu nepřidrželi, nýbrž jim to na vůli dali, vymlouvajíce se jalově, že dítkami rodičův nevládnou a sami žáci proti tomu se spěčují, což všechno znamením nedobré kázně a neupřímného o mně smýšlení.

I jakž bych tedy s takovými tak lehce o mně a úřadu mém smýšlejícími s chutí pokrmu požívati mohl? Mám-liž je zase míti za hodné, aby se mnou do mísy sáhli? Nemohla li by z té věci větší nepříležitost někdy pocházeti? Pročež jedno učiniti se musí: nebo jich stolem budu prázden, nebo celé správy v této církvi se shostím.

9. Jakož pak Bohu jsem se vysoce zavázal, že jináče neučiním než jedno z toho dvého.

10. Kdež také jiné manželky zaměstnání svá v přibytcích majíce s strávníky svými spolu s manžely k jednomu cíli patří, aby užitek z takového jich zaměstnání také se prejštil, moje manželka tuto faktorkyní jsouc toho všeho, nic nemá než pokrm ten, kteréhož bez toho zaměstknání, zdržujíc se při přátelích svých, dostati může. A co sice ona má míti jaký užitek za svou práci kuchyňskou, kdež já jej sám proti své církevní práci až dosavad jsem nespatřil? Kdo příčiny tyto podstatné býti nevidí, nechť užívá k tomu brýle neb sklennejch očí, a budou jemu netoliko patrné, ale také makavé, že nercili očima jich spatřiti, ale i rukama je pochopiti bude moci.

Poznamenání, od čeho se upouští: Předně: .... [Sem jest vložiti to, co Nováček v Listáři k dějinám školství Kutnohorského otiskl pod č. CLXXVI. za řádkem 13 za slovy »potřebí co přidávati«, dlužno však přidati větu: »Nádobí kupování žádného k své potřebě nežádám«].

Kteréžto však kuchařce zřízené moje manželka nejlépe by ordinancí ukázati mohla, žádána jsouc, jak by měla procedirovati každého týhodne, aby to, co na officialy dáno neb přidáno bude, stačiti mohlo.

Brevior indicatio,

při čemž já zůstávati a od čeho upouštěti míním:

Všeho všudy pouštím polovici na mistra, konrektora a kaplana z věcí viktualných, toliko sobě vymiňuji: 6 korcův pšenice a 2 korce ovsa z dvoru Zibohlavského, potom upouštím od expensí, kteráž každého téhodne se

dává. Sobě pak pokládám a zanechávám 200 a 25 kop míš. z dvoru Zibohlavského, —, jedno sto na vychování, druhé pak za práci počítaje a buď jakkoliv draho na tom přestávaje. Nebo poněvadž mistr školní 100 kop platu má při své stravě a konrektor tolikéž, podlé zprávy samého mistra, na 100 kop a lépe přichází, takyť děkanovi neb archyděkanovi tolik i více náleží; nebo čím větší povolání, tím větší práce.

Proti veliké pak práci náleží veliký plat, jakž viděti jest v nynějším běhu vojenským. Plat větší má fendrych, rytmistr, kapitán neb i ten duppel-soldater, kapral, forýr, nežli jiný obecní soldát.

Co se dotýče kollegy, on k tomu nepřináleží; na něho obzvláštně jest přidáno 16 kop miš., korec hrachu, pšenice a ječmena i za dvě kopě hrnec másla; i nechť nyní kdo chce jej chová na takovou summu.

Kuchařku chovati pro sebe také nepotřebuji, jejížto práce vlastně patří k officialům, maje já manželku, kteráž, co potřeba, mně přistrojiti může. Na kteroužto stravu kuchařky té také nemálo se pokládá. A majíc ona toliko 7 kop platu do roka, nápodobně 10 kop míti musí, což našinci přidávati přichází bezpotřebné. Maje pak zvoník mně posluhovati a jakožto služebník můj stravu ode mne míti, jemu povoluji, aby řemeslo své provozoval, jsa na tom, že místo něho pachole míti mohu, kteréž by pro něj sběhlo, když by toho potřeba ukázala.

[Přípisek na konci]: P. děkana příčiny, proč by officialův školních při svém stole jmíti nemohl a jakým by způsobem mohli opatřeni býti. Cantate fer. 2 Marcique 25 Aprilis 1622.

CVCII.

Rada činí opatření, aby stížnosti děkanovy na vychování officialův školních byly odstraněny, ale přichází na odpor.

(1622 25. dubna. Memorab. 1621—22 fol. 127.)

Starší obecní a osmisoudcové obesláni a povoláni do rady a jim předloženo to, jaké rozvržení p. děkan učinil, na jaký by způsob officialové stuol svůj obvzláštní a vychování jmíti mohli s příčinami při tom od něho oznámenými; to vše na spisu.

Což jim k uvážení vše propůjčeno, načež oni oznámili: Že se jim v tomto jich skrovném počtu té věci tak veliké, kteráž by se na zlej příklad i protržení starodávního dobrého řádu a způsobu z strany vychování jistou expensí officialův a předjití takového pohoršitedlného oddělení, což by se i jinam do jiných obcí dostati a z toho i nějaké vejklady aneb pomluvy pocházeti mohly, vztahovala, sami na sebe bráti nemohou (sic!). Však vedle předešlého jich ohlášení v obecní váze jim se vidí, že jest toho pomíjeno býti nejmělo, což oni podávali, že jest jměla skrze jisté prostředkování a předložení mezi p. děkanem a officialy reconciliací a mezi nimi zase lásky a dobré náchylnosti navrácení a za-

chování zpuosobeno býti. Co se pak podaného rozvržení dotýče, takové oddělení bez rozdílných nepříležitostí by se nikoliv státi nemohlo. Nebo officiales podle kaplanův v nepřítomnosti p. děkana a inspektora svého mohli by sobě začasté příčiny k dalšímu posedění i truňku dávati a tak by z obojí strany od nich obmeškávání pocházelo. Pokud by tomu pomoženo býti nemohlo, aby u Samuele Klatovského jim obojím, jak kaplanům, tak officiálům Vysoko[ko]stelským, k nimž by Barborští svou expensí na ten čas také připojeni byli, jídlo strojeno bylo a oni tam na faře k stolu chodili, jimž by na tejden půl sudu piva dáván býti mohl.

Panu děkanovi aby, z štance a akcidencí že přidávati musí, skrácení se nedálo, na jeho stranu s manželkou aby jedno sto a dvadceti pět kop míšenských dáno bylo a z toho pro kaplany a officialy 75 kop m. obráceno bylo.

Na to jim starším obecním mínění pánův oznámeno: Poněvadž na ten čas obvzláštně na to se ohlédati sluší, že jiné obce na tuto obec pozor dávají, jaká by tuto proměna se stala, kdyby takové rozdvojení se státi jmělo, to by k zlému příkladu posloužiti musilo. V čemž kdyby prostředkováno nebylo, zatím by i děkan odstoupil od správy církevní a jiní by správcové mnohem odpornější sem dosazeni byli. Nicméně officiales také by odsud se hnuli; akademie pak s touto obcí by k dalším promocím officialův zle spokojena býti musila. Protož se pánům vidí, aby ještě tím prostředkem o smíření se p. děkanem officialův a jemu zatím jistého fedruňku a nadlepšení, ku kterému by on v nynější drahotě přistoupiti chtěl, naskytnuto bylo: totiž jedno sto kop míš., však toliko do roka, ne aby to za reguli na další časy a stálé bylo a se na jiné potom successory vztahovalo.

Což aby se státi mohlo, k tomu bude z prostředku větší počet vyslán. A k tomu také Zigmunda Kozla a Jindřicha Chyžderu z starších obecních, též Pavla Nicefora a Mathiaše Rulle z osmisoudcův k jití na faru po kázání dne zejtřejšího počítati ráčí. A tu předně o pominutí communio jednáno a spokojení a odvedení od takového pohnutí jednáno býti jmá.

Druhé: z strany nadlepšení expensí p. děkanovi tak, aby s kaplany i officiales při jeho stolu a spolu s ním zůstaveni byli.

Zatím od starších obecních ohlášení učiněno: Pokudž by tomu jistým prostředkem, který by oni rádi vynalézti pánům nápomocni byli, pomoženo býti nemohlo pro mnohé, které by zatím následovati mohly, nepříležitosti, proslejchajíce to, co se jinde děje, totiž v markrabství Moravském, že všecky kollatury odňaty a vzaty jsou a JMCská též že ráčí v tomto království všech kollatur arcibiskupu Pražskému v jeho moci zanechávati, kdyby tuto jaké zvejšení se stalo, a co by dále za tím následovati mohlo od budoucích správců, na to se také že plně ohledati a pozor dáti sluší. Protož oni k tomu z tohoto počtu svého skrovného, aby jaký nový plat anebo nová vydání mimo předešlý starobylý, z podstatných a bedlivě uvážených příčin nařízený způsob v obci zdejší začínána, uvalována i na-

řizována býti jměla, toho na sebe a na budoucí své uvozovati, dopouštěti a k tomu přistupovati nemohou. A v budoucích časích věděti se nemůže, chtěla-li by obec ze všech těch dluhův, které by tak naráženy byly, na sebe přijímati a z nich práva býti.

Protož poznávajíce toho potřebu býti, toho za poznamenání žádají.

CVCIII.

Přidánek na expensí officialův.

(1622 11. května. Memorab. 1621—22 fol. 155.)

Z snešení panského: K úřadu pana šephmistra staršího na týhodní vychování a opatření stolu v nynější tak vysoko vzešlé drahotě přidána 1 kopa gr., a ta k oněm 4 kopám 30 gr. m. připojena a kladena a k ouřadu z ungeltu vydávána býti jmá.

CIC.

Při obnově úřadu v r. 1622, dne 11. května jmenováni školní inspektoři.

(1622 11. května. Memorab. 1621—22 fol. 158 p. v.)

Při obnově úřadu byli jmenováni za inspektores scholarum; páni šepmistři a páni spoluradní s jedním neb dvěma z písařův radních.

Za quottidiany: 1. Pan Jan Bader, 2. p. Pavel Nicefor, 3. Karel Šmilaur, 4. Samuel Třiska Klatovský, 5. Štefan Ronšperský, 6. Václav Labuška, 7. Mistr Jiřík Syrus, 8. Ondřej Brtnický, 9. Jan Agathonus, 10. Václav Plavenský. Jeden z písařův.

CC.

Václav Textorius Curius žádá radu za povolení trhu a zápisu na dům.

(1622 12. října. Memorab. 1621—2 fol. 302.)

Mistr Václav Textorius Curius předvstoupivši přede pány do plné rady s přáteli svými dožádanými: M. Janem Beniciusem Táborským, Vojtěchem Kašparovým, M. Jiříkem Syrusem a Jakubem Aunešovským, žádost svou přednésti dal: Jakož jest na onen čas zde na Horách Kutnách za správce školního z akademie Pražské do školy při kostele sv. Panny Barbory promovirován byl a při vyučování mládeže pracoval i potom pak, v stav manželský vstoupivši, odsud do města Čáslavě ku povinnosti písařské se obrátil a tam za půl šesta léta zůstával a po odstoupení od též povinnosti sem do této obce se hnul, již pak dokonce na tom ustrnul, aby se zde v obci této s Justinou, manželkou svou, osadil, za kteroužto příčinou, předkládaje svůj list zachovací, též vysvědčení jemu z města Čáslavě vydané o chování svém v též obci při oznámené povinnosti písařské, za

to žádá, aby jemu páni kupu a zápisu na dům, kterýž sobě zde koupil, příti a jej do sousedství přijati ráčili. Jest žádosti jeho povoleno. A aby od pánův lásku poznati mohl, pro budoucí od sloužení jemu příjemné páni passírují a dávají. Děkoval z toho, že jest se takové lásky nenadál, a pánům se toho odsluhovati připověděl.

CCI.

Jednání v radě o chlebích, které ve školách žákovstvo dostává.

(1622 17. října. Memorab. 1621–2 fol. 308 p. v.)

Naposledy také i to přednešeno:

O žákovstvo: Že odtud ze špitála chleba každotýhodně ke dvěma školám na onen čas po 15 pecních a teď posledních časův po 40 pecních vycházelo.

K tomu také i kněžím odtud vycházely chleby. Což kdyby odnímáno býti jmělo, obec by nikterakž s to býti nemohla, aby to odjinud vydáváno bylo a vycházelo. Protož za to žádá, aby toho na skrácení obce této dopouštíno takového odnímání nebylo.

CCII.

Martin Wagner, německý učitel, žádá radu, aby mu na právě uložený vejhost vrátila.

(1622 31. října. Memorab. 1621–2 fol. 328.)

Martin Wogner, německej šulmeister, žádost svou pánům předložil: Poněvadž na ten čas v městech Pražských z strany německých farářův a učitelův zápověd se proslejchá, aby své professí zanechali; protož on nevěda, jak dále jemu bytu a bezpečnosti pozůstávati a se dostávati bude, za to žádá, aby jemu list jeho vejhostní, kterýž on zde na právě do deposicí složil, zase k té potřebě jeho vydán a navrácen byl.

Dána jemu odpověd: Pokudž jemu toho nevyhnutedlná potřeba nastane, když to pánům připomene, že v tom žádosti své užíti a vejhost jeho jemu zase z práva vydán bude.

CCIII.

M. Samuel Alectorius žádá za list zachovací.

(1622 3. listopadu. Memorab. 1621–2 fol. 342 p. v.)

Mistr Samuel Alectorius žádal také, aby jemu v nynější nebezpečnosti list zachovací o práci jeho za půl čtvrta leta, kterouž při mládeži domácí i přespolní vedl, vydán byl, kteréhož sice ne na ten konec, aby od práce odstupovati jměl, vyhledává. Oznámeno: Jestli že jemu taková potřeba nastane, na připomenutí že žádosti své užíti moci bude.*)

---

*) M. Samuel Alectorius Batelovský.

CCIV.

M. Jiřík Syrus žádá za vysvědčení o svém řádném chování.

(1622 9. listopadu. Memorab. 1621—2 fol. 356.)

Mistr Jiřik Syrus žádal skrze přítele dožádaného Jana Heniocha, aby od obeslaných p. Jana Enderle, M. Jana Beniciusa, Jana Strejce, Jana Agathona a M. Melichara Colidiusa vysvědčení o řádném jeho v stav manželský vstoupení s Dorotou, manželkou jeho [přijato bylo], též za vydání jemu z deposicí listu zachovacího, kterýž zde na rathouzu na onen čas složil. [Výpověď Endrlova nedůležita.] M. Jan Benicius Tháborský: Jsem povědom toho, že M. Jiřík Syrus předně za konrektora zde v přední škole byl a potom sobě za manželku Dorotu, vdovu po neb. Bartolomějovi Štěrbovi zůstalou, za manželku pojal. A já sem také při psaní smluv svadebních dožádán byl. A toho řádně při dobré paměti p. Václavovi Francovi z Liblic, p. otci jejím, náležitými prostředky poctivě vyhledával, až to obdržel, a veselí svadební při přítomnosti obojího pohlaví vzáctných lidí u »Pokšichů« vykonáno bylo. A on se při správě a práci školní i v sousedství dobře, ctnostně a chvalitebně až posavad choval, ani se toho, čím by jeho pověst jakou ourážku trpěti mohla, nedopustivši. Jan Strejc [Písecký]: To v paměti jmám, že M. Jiřík Syrus předně za konrektora u Vysokého v škole byl a při mládeži pilně pracoval, a potom 24 Novembris 1615 leta sobě Dorotu, vdovu po neb. Bartoloměji Štěrbovi zůstalou, za manželku pojal a s ní řádně vedle nařízení Božího a řádu církve svaté potvrzen byl skrze p. děkana Václava Štefana Teplického. V počtu osmisoudců i potom do velké raddy počtěn a dán byl. V manželství poctivě se choval a s ní dcerku poctivě splodil. Jan Agathonus a M. Melichar Colidius v ten smysl vysvědčení učinili. Obzvláštně pak mistr Melichar Colidius, že jest on Jiřík Syrus přední jeho discipulus a potom do akademie promovirován a při něm potom za konrektora byl. Dána jemu odpověď, že takové vysvědčení přijato jest. I žádal, aby jemu list zachovací napsán byl o sňatku i povinnostech jeho, v kterých postaven byl. Povoleno.

CCV.

Adam Švenda, bývalý učitel u sv. Barbory, žádá za list zachovací pro své syny Jana a Daniele.

(1622 28. listopadu. Memorab. 1621—2 fol. 369.)

Adam Švenda,*) dožádav se obeslání na p. Jana Enderle, primatora a p. Jana Kosaře Píseckýho, oba spoluradní, žádal, aby od nich manželské jeho snětí a synův na svět splození vyslyšáno, přijato a zaznamenáno bylo. I přijavše to k svému závazku konšelskému, vysvědčili:

*) Německobrodský; viz Memor. 1616, fol. 289 p. v.

P. Jan Enderle, primator, přijav to k svému závazku konšelskému: Jakož ode mne vysvědčení požadováno jest, v paměti snáším o Adamovi Švendovi, že jest v stav sv. manželství vstoupil leta 1608 (byvši před tím kollegou u sv. Barbory v škole), pojavši sobě Dorotku, dceru neb. Jana Strunky, ševce, souseda a Horníka zdejšího, a byli oddáni od kn. Havla Phaetona Žalanského, faráře Barborského, a to v příbytku mým. A tyto dva syny mezi sebou jsou řádně splodili: Jana a Daniele. A já jsem na křtu sv. Danielovi kmotrem. A jsou oba jmenovaní synové týchž manželův vlastní. Rodičové jejich vždycky se v obci této dobře chovali a ještě posaváde se poctivě chovají; o nich se nic zlého neví, než všecko dobré. To jest věrná pravda.

P. Jan Kosař Písecký atd. atd.

I žádal Adam Švenda synům svým listu zachovacího pod velkou pečetí.

Povoleno k tomu.

CCVI.

Šepmistři supplikují, aby mohli zase důchody městskými vládnouti, poněvadž jest třeba štance a platů vydávati.

(1623 30. ledna. Memor. 1623—6 fol. 24 p. v.)

P. Jan Šrejtter z Šrejttntholu, spoluraddní, s M. Petrem Kaponem relací pánům v raddě učinil: . . . .

Druhé: Supplikací o odnětí všech důchodův obecních a spravování týhodního placení ke mším, officialům, žákům, p. šepmistrům a jiným služebníkům obce, též o vyzdvížení odsud vojákův toho J. M. Kn. dodáno jest a na to resolucí jmá, že vydání jako předešle vycházeti bude, k tomu některéžto vyprošování, a co se vojákův dotýče, ti po některém dni propuštěni budou.

CCVII.

Kn. Matouš Apianus z Milezu požaduje bezprávně i užívání zádušního dvora Zibohlavského i platu 225 kop miš.

(1623 27. března. Memorab. 1623 – 6 fol. 44 p. v.)

Pan děkan kn. Mathouš Apianus z Milezu přede pány v plné raddě ohlášení učinil, že toho úmyslu jest, se toho dvoru Zibohlavského, kterýž k děkanství náleží, těchto dnův ujíti a v něj právně zveden býti a, jakož předešlá smlouva na 225 kop míš. se vztahovala, poněvadž ta summa jemu pečetí městskou k odvedení ujištěna jest, ji za vypravení žádá; přitom také i toho vyhledává, aby jemu plat týhodní, kterýž na děkana náležel a šel a až posavad jde i s tím, co hned od sv. Havla minulého roku 1622 zašlo, jemu také vypraveno bylo. Item: co se na koření i ze dvorův obilí, hrachu, omastku a soli i 2 prostic dotýče, totéž aby jemu nařízeno a spraveno bylo. A poněvadž on officialův v nynější drahotě na své stravě

chovati nemůže, aby páni na ty prostředky pomyslili, kterak by jim sustentací opatřena býti mohla, poněvadž časové nynější mnohem rozdílnější jsou od předešlých.

Na to dána odpověd: Poněvadž se to vedle znění smlouvy s předešlými děkany učiněné nachází, že když rolí a dvoru toho zádušního od p. děkana užíváno bylo proti sdělání rolí od poddaných Lošanských a Zibohlavských, tehdy že summy peněžité žádáno, ani placeno nebylo. Ale když obilí menší cenu jmělo, tu proti odevzdání se držení téhož dvoru za rok 225 kop míš. z toho záduší a dvoru p. děkanovi dáváno bylo. Protož i nyní, poněvadž se p. děkan užívání dvoru toho ujíti chce, páni v tu naději přicházejí, že na témž užívání a držení dvoru přestati a peněžité summy nežádati bude. Co se pak koledy dotýče, jakož [se] jest před JM. nejv. p. mincmejstrem, [že] na 60 kop míš. přestati má, porovnali, také i to jemu opatřeno bude; toliko aby v nynějším pokojení a toho vypravování, co v obci od lejtenambta, officirův a soldatův protráveno, a dluhu do 6 set kop míš. naraženo jest, strpení jměl do sv. Jiří. A od těch některých týhodnův před vánoci od sv. Havla, poněvadž ten stans předešlému děkanovi šel, jest naděje, že od něho upustí a žádati jeho nebude Co se na koření peněz dotýče, jak ti při každém jarmarce vycházely, tak také i nyní vypraveny budou. Nicméně také od obilí a viktualií i omastku to též opatřeno bude, aby p. děkan v tom nedostatku netrpěl.

P. Jan Šrejtter z Šrejttntolu u přítomnosti pana děkana, též JMC. pana rychtáře Jana z Tulechova ohlášení učinil: Jakož on ode pánův za správce nad chalupou ve vsi Poboři nařízen jest a v též povinnosti za dvě letě zůstával, pročež, poněvadž z připuštění božího od krupobití škoda se stala, on že odkud expensí žákovstvu zakládati jmíti nebude.

Na to se p. děkan ohlásil, že to do velikonoci bude jináče opatřeno a zatím páni o tom poručili, aby se s počtem shotovil.*)

---

*) Některé k této věci se nesoucí listy jsou otištěny ve spisu Petra Miloslava Veselského »Persekuce Hory Kutné po bitvě Bělohorské«, str. 124 a 136, ač někde datum a bližší citování schází. I čtení má některé nedostatky.

Chyby ve čtení, jež nutno opraviti.

Str.	83.	řádek	16.	s hora	čti	místo	Harel Havel
»	101.	»	9. a 13.	»	»	»	Kapona, Caponium, Kumpana, Cumpanium
»	102.	»	15. a 11.	z dola	»	»	Kampan Kumpan.
»	102.	»	17. a 9.	»	»	»	Auxin Luxin.
»	110.	»	21.	s hora	»	»	výklad Výklad.
»	117.	»	13.	z dola	»	»	spůsobivého spůsobného.
»	139.	»	10.	s hora	»	»	Martinides Martinius.

Přehled osob učitelských

od r. 1594 až do r. 1623,

sestavený dle Nováčkova Listáře a této knihy s přibráním pamětí Dačického.*)

I. Rektoři školy Vysokokostelské či Sv.-Jakubské:

1. M. Ondřej Mitisko (N. 66) — 1594. 2. Martin Mathiades Písecký (N. 66, 70) — 1596. 3. M. Augustýn Lukan Svídnický (N. 67) — 1597. 4. M. Jan Hubecius Čáslavský prozatímně (N. 71) — 1598. 5. M. Laurentius Sarkandr Falkenberský, Sokolohorský (N. 73, H. 14) — 1599. 6. M. Jan Campanus Vodňanský (N. 85, 93) — 1603. 7. M. Václav Melissaeus Lounský (N. 94) — 1604. 8. M. Jan Palladius Hlinský (N. 103, H. 70) — 1605. 9. M. Petr Capo Netovický (N. 106, 107, H. 84) — 1609. 10. M. Melichar Colidius Solnický (N. 156, H. 84) — 1614. 11. M. Václav Jiří Peristerius Kutnohorský (N. 159) — 1615. 12. M. Jiří Lukáš Záviš Velvarský (N. 164, 165, H. 141) — 1616. 13. M. Samuel Alectorius Batelovský (N. 171) — 1623. 14. M. Laurentius Rudnerus z Rudenberka (N. 177).

II. Rektoři školy Sv.-Barborské:

1. Jan Mysticenus (N. 66) — 1595. 2. Jan Faberius Auštěcký (H. 4, 74) — 1596. 3. Mikuláš Latinius (H. 21) — 1598. 4. Jiří Veverýn z Kranichfeldu — 1599. 5. Pavel Stříbrský (D. II., 74) - 1600? 6. Jiřík Chudraeus dle matriky křestní Náměstské fol. 37' Chudecius, Jaroměřský (H. 63) — 1603. 7. Jan Palladius Hlinský (N. 99) — 1604. 8. Tomáš Martinides Slánský (N. 103) — 1605. 9. Emerich Polonius Panonský (N. 107, 110, H. 82) — 1608. 10. Mikuláš Hanzlinius Mělnický (N. 118) — 1610. 11. Matěj Prlík Chlumecký (N. 132, 143, H. 137) — 1613. 12. M. Jiří Horatius Rychnovský (N. 143, 145) - 1614. 13. M. Václav Textorius Curius [Dvorský] (N. 143, 145, 158) — 1615. 14. M. Matěj Mrazius (N. 168) — 1617. 15. M. Martin Havlův, Galli Žlutický (N. 168. 169, H. 152) — 1620. 16. Cyprian Kozel z Peclinovce (N. 171) — 1621. 17. ? Václav Veverýn z Kranychfelda (N. 175) — 1623.

---

*) Písmeny N. a H. znamenají: Dr. Vojtěcha J. Nováčka Listář k Dějinám školství Kutnohorského (1520—1623). Prof. Otok. Hejnice Listář k dějinám školství Kutnohorského. Doplňky z let 1594—1623. Čísla vedle písmen jsou čísla aktů. Značka D. táhne se k Rezkovým: Paměti Mikuláše Dačického z Heslova.

III. Officialé Vysokokostelští (seznam neúplný): *Agathon Jan* Pražský, kollega (N. 94, H. 68) 1603—1604. *Assula, Tříska* Samuel Klatovský (H. 113) 1610? *Aunešovský* Jakub, kantor (H. 96) 1590—1596. *Brtnický* Ondřej, kantor (H. 49) 1600. *Capo* Petr Netovický, kollega (N. 99, 106, 107) 1604—1606. *Cickoreus* Tobiáš Král.-Hradecký, sukcentor (N. 170, H. 137) 1615. *Claudian* Jan Berounský, kollega (N. 118) 1609—1610. *Colidius* Melichar Solnický, kollega (N. 106, H. 84) 1606—1609. *Dicastus* Václav Nesuchýňský, kollega (N. 74, 76, H. 22) 1598—? *Faberius* Jan Auštěcký, kantor (H. 74) ?—1596. *Greylickius* Jan 1597. *Grünwald* Jan Mělnický, konrektor (N. 171) 1619. *Haldius z Neuenperka* Melichar Pražský, konrektor (N. 85, 92) 1600—1603. *Hanzlinius* Mikuláš Mělnický, kollega (N. 109) 1606—1608. *Henniochus* Jan, kollega (H. 67) ?—1603. *Horatius* Jiří Rychnovský, kollega pak konrektor (N. 123, 143) 1609—1613, 1615—1616. *Kosorský* Jan Kutnohorský, kollega (N. 83, H. 76) 1599. *Mathiades* Jan Nosislavský, kollega (N. 135, 136) 1612—1614. *Mathiades* Vavřinec Roudnický, sukcentor (H. 38) ?—1599. *Pelargus* Jonáš Vodňanský, kollega (N. 122) 1610. *Plavenský* Václav, kollega (H. 135) ?—1616. *Pomarius* Jan, kollega (N. 91) 1602. *Prokop* Martin Dobrušský, sukcentor (H. 168 — 1619. *Sabatecius* Samuel Měřinský, kollega (N. 134) ?—1612. *Slaměnský* Martin, sukcentor (H. 36) ?—1598. *Strejc* Jan Písecký, kantor (H. 28) 1598—1603. *Stupan* Ondřej Lounský, konrektor (H. 164) 1619. *Syrus, Cyrus* Jiří Českobrodský, konrektor (N. 157) 164. *Šoustal* Jiří Třebechovský, kollega (N. 104) 1605. *Vodicius* Jan de Januciis Mirovský, kollega (N. 174, 175) 1619—1623. *Vokdl* Jan Pražský, kollega (N. 85) 1600. *Zdviš* Jiří Lukáš Velvarský, konrektor (N. 164, 165) 1615.

Seznam tento nemůže býti úplný, protože přicházejí jména učitelů v Hoře působících, na něž konfirmace ani vokace známa není, n. p. Václav Veverýn z Kranichfelda (N. 175), neb M. Adam Luskač Jenikovský (H. 128, 130, D. II., 172).

IV. Officialé Svatobarborští (seznam neúplný): *Aunešovský* Jakub, kantor (H. 11) 1596. *Beckovský* Jiřík Královéhradecký, kantor (H. 106) 1595. *Claudian* Jan Berounský, kollega (N. 117) 1608. *Knobelius* Václav Čáslavský, kollega (N. 135, 136) 1611—1614. *Mathiades* Jan Nosislavský, kollega (N. 134, 136) 1612. Mathiades Jan Týnský, kollega (N. 115, 116) 1608. *Nicolaides* Václav Chejnovský, kollega (N. 118 H. 85, 91) 1608—1609. *Petrides* Petr Křivsoudovský, sukcentor (N. 119) 1608. *Rys* Václav Hoštěcký, kantor (H. 63) 1604. *Spongopaeus* Pavel Jistebnický, kantor (H. 22, 23) 1598—1606? *Švenda* Adam Německobrodský, kollega (H. 78, 205) 1608.

V. Šulmistrové němečtí: Heylman Petr 1598—1608, Wagner Martin 1610—1623.

Přehled osob kněžských

v dobách 1593—1623,

sestavený na základě zápisů v »Knize práva duchovního« a v matrikách z l. 1571—1627 chovaných v městském archivu.

VI. Děkanové či arciděkanové u Vysokého: Sixt Candidus Pražský 1593. Valentýn Šubar(t) Landškrounský 1593. Jakub Melissaeus Krtský 1593—1600. Jan Štefan, Štefanides Teplický, Termenus 1600—1621. Jeremiáš Denhart Skytořinský 1621.

VII. Kaplani v Kutné Hoře: Burian Rožďalovský 1592, Jan Thadeus Meziříčský 1593. Jan Německobrodský a současně Jan Kadeus snad jedna osoba, Václav Kliment Hradištský 1592. Pavel Horský 1592—1593, Zygmund Jan Tributeius 1592—3, Zygmund Johanides, syn děkana Píseckého 1592—3. Jiřík [Aletofil] Hoštěcký 1593. Mikuláš Dobromír Vsetínský 1593—5. Posloupnost přetržena. Václav Mathiades Netolický 1596—7. Jan Lukáš Nepomucký 1597 až 1598. Vavřinec Ondřejův Poličský (z Poličky) 1598—1600. Pavel Stradalius Horský 1599 1601. Řehoř Čechtický, kaplan u Barbory 1599—1601. Jan Svetonius Vysokomejtský, Lukáš Novenarius, Nikodem Smichaeus Turnovský (Námětské křty fol. 36') 1602. Cyprian Pešín Žatecký 1603, Jiřík Lhotský, Jakub Hrabeus, Jan Švícha, kaplan u Barbory 1604. Václav Cardus Třebícký, Václav Vítů Kolínský, Pavel Holešovský Turnovský, Ondřej Jakobides Polický 1605. M. Václav Melissaeus Lounský 1606. M. Jan Selinius Žatecký, Matouš Cabanius 1606, Jan Gregorii (Kreker) Hradecenus 1606. Simon Svinčanus [Alexius] 1607. Daniel Johanides Kuttenbergensis 1608. Zacharius Nechvatalius Brtnický (Námětské křty fol. 88') 1609—10. Emericus Polonius, kaplan u sv. Barbory 1608—10 Venceslaus Nicolaides Chejnovinus 1609. Jan Raphanides Milivenus 1610. Venceslaus Cumpanius Čáslavinus 1610. Johannes Claudianus Beronensis 1610. Joannes Luxin Radnicenus 1611. Samuel Malessius, Maleš, Claudus, Kulhavý, Bydžkovinus 1611. M. Venceslaus Šindlerus Colinus 1613. Augustinus Mitis Třebicenus 1613. Jan Mathiades Nosislavinus 1614. Dionysius Petrášek Cuttenus 1614. Georgius Serravius Cuttenus 1615. Mathias Prlides Chlumecenus 1616. Thobias [Cichoreus] Hradecenus 1616. M. Georgius Záviš, Lukáš Velvarinus 1616, Georgius Artopaei Semilenus 1618—19. Sigismundus Tessicius, Těšík, Cuttenus 1619. Venceslaus Balat Čáslavinus 1619. Sigismundus Piscis Cuttenus, Johannes Podolský Neo-Boleslavinus, Martin Celer Kouřimský (křty Námětské II.) 1621.

VIII. Faráři Svatobarborští: Matěj Sanctin Turnovský 1593. Václav Štefan Teplický 1593—1600. Jiřík Aletophil Hoštěcký 1600—1602. Havel Phaeton Žalanský 1602—1610. Jan Thadeus Mezeříčský 1610—1618. M. Jiřík Lukáš Záviš Velvarský 1618.

IX. Faráři Náměštští: Jakub Kočovský, Jiřík Modestýn, Petr Johanides Košetický 1599. Vít Phagel Písecký 1600—1603 (před tím farář Kaňkovský). Cyprian Pešín Žatecký 1603—1620. Zygmund Těšík 1620.

X. Faráři (němečtí) u sv. Jiří: Jan Campanus Žlutický, Jiří Sartorius (neúplný seznam).

REJSTŘÍK.

REJSTŘÍK VĚCNÝ.

HISTORICKÝ ARCHIV
ČESKÉ AKADEMIE CÍSAŘE FRANTIŠKA JOSEFA
PRO VĚDY, SLOVESNOST A UMĚNÍ
ČÍSLO 25.

LISTÁŘ

K DĚJINÁM ŠKOLSTVÍ KUTNOHORSKÉHO.

DOPLŇKY Z LET 1594–1623.

V ARCHIVĚ KRÁL. MĚSTA KUTNÉ HORY

SHLEDAL A VYPSAL

Prof. OTOKAR HEJNIC.

V PRAZE.
NÁKLADEM ČESKÉ AKADEMIE CÍSAŘE FRANTIŠKA JOSEFA
PRO VĚDY, SLOVESNOST A UMĚNÍ
1905